

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ, ಹೈನು
ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಪದವಿಗಳ
ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ / ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗಳ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ
(2020-21 ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ)

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಬೀದರ

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ : ಮೊದಲಧರ ಭಾಗ

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಬಿ. ಚೆಟ್ಟಿ

ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ

ಪ್ರೊ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಸಿ. ಶಶಿಧರ ಕುಂಬಾರ

ಡಾ. ಪ್ರಮೋದ ಕಟ್ಟಿ

ಡಾ. ಸುರೇಖಾ ಸಂಕನಗೌಡರ

ಡಾ. ಉಮಾ ಅಕ್ಕಿ

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ : ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಥಮ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಯ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ

ಪ್ರಕಾಶಕರು: ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕಪಪಮೀವಿವಿ, ಬೀದರ

ಮುದ್ರಣ : 2023

ಪುಟಗಳು : 204

ಪ್ರತಿಗಳು : 600

ಬೆಲೆ :

ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ :

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

(ಕನ್ನಡ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಗ್ರಂಥವಾದ ಗೋವೈದ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಮುಖಪುಟ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಶಯ ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ, ಜನಭಾಷೆಯೂ ಹೌದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರೂರಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವಿನ್ನೂ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾಡಿನ ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಕಲಿತಾಗ ಅದು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕನ್ನಡದ ಬಗೆಗಿನ ಉದಾಸೀನತೆ ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತಾದರೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು! ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಈ ಹಿಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳ ಸಕಾಲಿಕ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಎರಡು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕುಲಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ವರದಿ ನೀಡಲು ಆದೇಶಿಸಲಾಯಿತು. ಸದರಿ ವರದಿಯ ಅಧಾರದಲ್ಲಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತು ರಚಿಸಿದ ಪಠ್ಯ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಗಳು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ' (ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ), ಮತ್ತು 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' (ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ) ಎಂಬ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ.

ಇದೀಗ ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ' ಎಂಬ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ವತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಕ್ಷಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ಪಠ್ಯಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಆಯಾ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದೀಗ ಬೆಲೆ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಎಲ್. ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಬಿ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಸತತ ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಪದವಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಪರ ಕಾಳಜಿಯು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣೀಭೂತರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇವರ ಕನ್ನಡ ಪರ ಕಾಳಜಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಫೆಬ್ರವರಿ, 2021

ಟಿ. ಎಸ್. ನಾಗಾಭರಣ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಮೆಡಿಕಲ್, ಕಾನೂನು, ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮುಂತಾದ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆಗೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಿರಂತರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ದಿನಾಂಕ 10.06.2015ರಂದು ರಚಿಸಿತು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕುಲಸಚಿವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ವಿಮೆಯ ನಡೆಸಿ, ಕೂಲಂಕಷ ಅಧ್ಯಯನದ ನಂತರ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

ಸದರಿ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಸರ್ಕಾರವು, ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪದವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತಲ್ಲದೆ, ಆಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಅದರ ಅನುಸಾರ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಿಗದಿತ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಡ್ಡಾಯ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಖಾಸಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಡೀಮ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಕೂಡ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ರೂಪಿಸಿದ ಪಠ್ಯದ ಅನುಸಾರ ಕನ್ನಡದ ಕಡ್ಡಾಯ ಬೋಧನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆ.

ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ 'ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ' ಎಂಬ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಬೋಧನೆಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೀದರ ಕುಲಪತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಫೆಬ್ರವರಿ, 2021

ಡಾ. ಕೆ. ಮುರಳಿಧರ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕುಲಪತಿಗಳ ಸಂದೇಶ

ದೇಶದ ಒಟ್ಟು 130 ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.5 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪದವೀಧರರಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. 0.38 ರಷ್ಟು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಕೃಷಿ ಪದವೀಧರರಾಗಿರುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 2 ರಿಂದ 4 ಹೊಸ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1986 ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ 6 ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿವೆ. ಸುಮಾರು 3,000 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವರು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40,000 ಯವಕರು ಕೃಷಿ ಪದವಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃಷಿ ಪದವೀಧರರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ರೈತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತಿಳಿವು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಯಶಸ್ವಿನ ಕಥೆಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸಲು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಅನೇಕ ಮಾಸಿಕ, ದ್ವೈಮಾಸಿಕ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರೈತ ಸಮುದಾಯದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಯ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು 2020-21ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡೇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಮಿತಿಯು ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ ಅವರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಯ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿಯ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಭಾಗಶಃ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಪದವಿಗೆ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಆಗು ಮಾಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ನಾಗಾಭರಣ ಹಾಗೇನೇ ನಿಗದಿತ ಕಾಲಾವಧಿಯೊಳಗೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಪಾದಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಡಾ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ, ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ; ಡಾ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ; ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ. ಶಶಿಧರ ಕುಂಬಾರ, ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ; ಡಾ: ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು; ಡಾ: ಪ್ರಮೋದ ಕಟ್ಟಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿ, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾಯಚೂರು; ಡಾ: (ಶ್ರೀಮತಿ) ಸುರೇಖಾ ಸಂಕನಗೌಡರ, ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ; ಡಾ: (ಶ್ರೀಮತಿ) ಉಮಾ ಅಕ್ಕಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಪಶು ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ರೈತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸದುಪಯೋಗವಾಗಲಿದೆಯೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಎಂ. ಬಿ. ಚಿಟ್ಟಿ
ಕುಲಪತಿಗಳು,
ಕೃವಿವಿ, ಧಾರವಾಡ

ಕುಲಪತಿಗಳ ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಎಂಟು ಕಾಲೇಜುಗಳು ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಐದು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಎರಡು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕಾಲೇಜು ಇವೆ. ಈ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು ನಾಡಿನ ಜನತೆಯೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ಹೈನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಪಪವಿವಿವಿಯ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಸಿ. ವೀರಣ್ಣನವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ ಕುರಿತು ನಿಗಾವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ 2016ರಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಂತೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹೈನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದೆ. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯದ ಬೋಧನೆಯು ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ 2020-21 ರ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಎಸ್. ನಾಗಾಭರಣ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ. ಮುರಳೀಧರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬುಮನಸ್ಸಿನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯದ ಮೊದಲರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಬಿ. ಚಿಟ್ಟಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ, ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಪ್ರೊ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ

ರಂಜೇರೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಪ್ರೊ. ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಸಿ. ಶಶಿಧರ ಕುಂಬಾರ, ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಡಾ. ಪ್ರಮೋದ ಕಟ್ಟಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾಯಚೂರು, ಡಾ. ಸುರೇಖಾ ಸಂಕನಗೌಡರ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, ಡಾ. ಉಮಾ ಅಕ್ಕಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಪಶು ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪಠ್ಯವು ವಾರ್ಷಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲರ್ಧದ ಪಠ್ಯವಾಗಲಿದೆ. ಹೈನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ನ ಪಠ್ಯವಾಗಲಿದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಿದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ, ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಪ್ರೊ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಪ್ರೊ. ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಪಶು ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಿದ ಪಠ್ಯವು ಹೈನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾಗಲಿದೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ ಬೋಧನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕರಿಸಿ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ರೈತ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಜ್ಞಾನದ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಘೋಷವಾಕ್ಯದಂತೆ 'ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಧ್ಯೇಯ - ರೈತ ಬಂಧು' ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರೋ. ಎಚ್. ಡಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಕುಲಪತಿಗಳು,
ಕಪಪಮೀವಿವಿ, ಬೀದರ

ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಆರಂಭದ ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತದವರೆಗೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಎಳೆಗಾಳಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಎಚ್. ಡಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' ಎಂಬ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಸಿ. ವೀರಣ್ಣನವರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' ಎಂಬ ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಪದವಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಪದವಿ ನಂತರದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಎದುರಾಗುವ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಕಂಡು ಬರುವ ಭಾಷಾ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪಾತ್ರವು ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಎಲ್. ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಜಿ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಟಿ. ಎಸ್. ನಾಗಾಭರಣರವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ. ಮುರಳೀಧರ ಇವರುಗಳು ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಎಂ. ಬಿ. ಚೆಟ್ಟಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ

ಪಠ್ಯ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯು ರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಆರು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಏಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪ್ರೊ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಸಿ. ಶಶಿಧರ ಕುಂಬಾರ, ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಡಾ. ಪ್ರಮೋದ ಕಟ್ಟಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾಯಚೂರು, ಡಾ. ಸುರೇಖಾ ಸಂಕನಗೌಡರ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, ಡಾ. ಉಮಾ ಅಕ್ಕಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಪಶು ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಧ್ಯಯನ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರದ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಡಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸಮಿತಿಯು ಉಳಿದರ್ಧ ಭಾಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನುವಾಯಿತು. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪ್ರೊ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಪಶು ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳು ಪಠ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ತುರ್ತು ಒದಗಿಬಂತು. ಆ ಮೂಲಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಪದವಿಯ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವೂ ರೂಪುಗೊಂಡಂತಾಯಿತು.

‘ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ’ ಹಾಗೂ ‘ಬಳಕೆ ಕನ್ನಡ’ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಫೆಬ್ರವರಿ, 2021

ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ
ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಪರವಾಗಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ

ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ -1

ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಭಾಷೆ

1. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ
2. ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ: ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ- ಜಿ.ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ
3. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ - ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ

ಭಾಗ-2

ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ (ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಈಚೆಗೆ)

1. ವಚನಗಳು

ಬಸವಣ್ಣ

ದೇಶೀಕೇಂದ್ರ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯ

ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮುದ್ದಣ್ಣ

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ

ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ

2. ಕೀರ್ತನೆಗಳು

ಉದರ ವೈರಾಗ್ಯವಿದು - ಪುರಂದರದಾಸರು

ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ - ಕನಕದಾಸರು

3. ತತ್ವಪದ

ಸುಗ್ಗಿ ಮಾಡೋಣು ಬಾರವ್ವಾ - ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ

4. ಜನಪದ ಗೀತೆ

ಭಾಗ -3

ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ

ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ - ಡಿವಿಜಿ

ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆ - ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ರೈತನ ದೃಷ್ಟಿ - ಕುವೆಂಪು

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ

13

ಅನ್ನದ ಋಣ - ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಬರೀ ನುಡಿಯಲ್ಲ - ಕೆ. ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್

ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯನೇರಿ ಹೋದಾ - ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ನನ್ನ ಕವನ - ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ

ಭಾಗ 4

ಕಥೆಗಳು

ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ - ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್

ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಮರ - ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ

(ಜನಪದ ಕಥೆಯ ಮರು ನಿರೂಪಣೆ)

ಭಾಗ - ೧
ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಭಾಷೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

- ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥ

“ಪರಿಸರ, ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜೀವನದ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗ ಪಡೆಯುವ ಪರಿಪಕ್ವತೆ” ಯೆಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ಥೂಲವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿವಾಚಕವಾಗಿದ್ದಂತೆ ದೇಶವಾಚಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ನಾಡಿನ ಜನರ ಒಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದರ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದು ಒಂದು ಮಹೋನ್ನತವಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೇದಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾರತೀಯವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ರೂಪದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಡವರು, ಕರಾವಳಿಯವರು, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು - ಇವರೆಲ್ಲರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು, ಮತಾಚರಣೆಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು, ಆಟಪಾಟಗಳು, ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳು, ಆಡುಮಾತಿನ ರೀತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ ನಿಜ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಆಂತರಂಗಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದ ನಡೆ ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಅದರ ವಿವಿಧ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಕಲೆಗಳನ್ನೂ, ಜನತೆಯ ವಿವಿಧ ವಿನೋದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ, ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತ ರಂಗಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಒಟ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿ, ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವವೆಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಹೀಗಿದೆ :

ಪಲವುಂ ನಾಲಗೆಯುಳ್ಳವಂ ಬಗೆವೊಡೆಂದುಂ
ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕಾರನಾ

ನೆಲನಂ ಮತ್ತಿನ ಮಾನಿಸರ್ ಪೊಗಳಲೇನಂ
 ಬಲ್ಲರೆಂಬೊಂದು ಬ
 ಲ್ಲಲಿಯಂ ನೆಟ್ಟನೆತಾಳ್ಳು ಕನ್ನಡಮೆನಿಪ್ಪಾನಾಡು
 ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ಮೆ
 ಲ್ಲೆಲರಿಂ ಪೂತ ಕೊಳಂಗಳಿಂ ಕೆರೆಗಳಿಂ ಕಾಲೂರ್ಗಳಿಂ
 ಕೆಯ್ಗಳಿಂ ||

(ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಲವು ನಾಲಗೆಯ ಆದಿಶೇಷನೂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವರು ಏನೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಎಂಬ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ತಂಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳಿಂದಲೂ ಸರೋವರಗಳಿಂದಲೂ ಕೆರೆಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಲಗಳಿಂದಲೂ ಚೆಲುವಾಗಿತ್ತು.)

ಇಂಥ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡನಾಡು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಮಹೋನ್ನತವಾದುದು.

ಸನಾತನ ತತ್ವ

ಸನಾತನವಾದ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತದಂತೆ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ರಾಜ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಬಂದು ಹೋದವು: ನಾಡಿನೊಳಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಾಳಗಗಳಲ್ಲದೆ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹಲವಾರು ದಾಳಿಗಳೂ ಒದಗಿದವು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಾದವು. ಏನಾದರೂ ಜನತೆಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಜೀವನದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಚಿಗುರು ತಳೆಯುವ ಮರದಂತೆ ತನ್ನ ಅಂತಸ್ತದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸದೃಢವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಸಮನ್ವಯ ಗುಣ

ಆದರೆ ಎಲ್ಲದರಿಂದ ಅಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ವಭಾವ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೊಸದು ಬಂದಾಗ ಅದರ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಔದಾರ್ಯ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಮತಗಳು, ಧರ್ಮಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯವೆ ಆಗಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಣ.

ಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರಂಪರೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಲೂರಿನ ಶಾಸನ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ :

ಯಂ ಶೈವಾ ಸ್ನಮುಪಾಸತೇ ಶಿವ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ
 ವೇದಾನ್ತಿನೋ
 ಬೌದ್ಧ ಬುದ್ಧ ಇತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪಟವ : ಕರ್ಮೇತಿ
 ನೈಯೂಯಿಕಾ :
 ಅರ್ಹಶ್ವೇತಿಹ ಜೈನ ಶಾಸನ ಮತಿ: ಕರ್ಮೇತಿ
 ಮಿಮೂಂಸಕಾ :
 ಸೋ ಯಂ ಮೋ ವಿದಧಾತು ವಾಂಛಿತಫಲಂ ಶ್ರೀ ಕೇಶವೇ
 ಶಸ್ತದಾ ||

(ಶೈವರು ಶಿವನೆಂದೂ, ವೇದಾಂತಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದೂ, ಬೌದ್ಧರು ಬುದ್ಧನೆಂದೂ, ಪ್ರಮಾಣಪಟುಗಳಾದ ನೈಯೂಯಿಕರು ಕರ್ತನೆಂದೂ ಜೈನರು ಅರ್ಹಂತನೆಂದೂ ಮೀಮಾಂಸಕರು ಕರ್ಮವೆಂದೂ ಯಾರನ್ನು ಉದ್ಯಾಪಿಸುವರೋ ಅವನೇ ಆದ ಈ ಶ್ರೀಕೇಶವನೆಂಬ ಈತನು ಸದಾ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ).

ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿ

ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡು ತೋರುತ್ತ ಬಂದ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಒಂದು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ದರ್ಶನ ಭೇದದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಶಂಕರ, ಮಾಧ್ವ ಹಾಗೂ ರಾಮಾನುಜೀಯದಂತಹ ಪಂಥಗಳೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ರೂಢವಾದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಬಂದ ಜೈನ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳೆ ಆಗಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಇಸ್ಲಾಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಮತಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಜಗಳಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯ. ಅವರವರ ಧರ್ಮ ಅವರವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಇತರರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪರಸ್ಪರ ಪೋಷಣೆ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದುಂಟು. ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೋಷಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಈ ಔದಾರ್ಯ ಬಂದದ್ದು ಧರ್ಮದ ಸಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತರಂಗದ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಿರಸ ಎಡೆಪಡೆದೊಡನೆ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಒಡೆದ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. 24.8.1368 ರಲ್ಲಾದ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಒಂದು ಘಟನೆ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ವೈಷ್ಣವರು ಪ್ರಬಲಗೊಂಡು ಜೈನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡತೊಡಗಿದಾಗ ಜೈನ ಮುಖಂಡರು ದೂರೆ ಬುಕ್ಕರಾಯನಲ್ಲಿ ದೂರು ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. “ವೈಷ್ಣವ ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಜೈನ ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದು

ರಾಯನು ವೈಷ್ಣವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಕೈವಿಡಿದುಕೊಟ್ಟು ಈ ಜೈನದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ಪಂಚಮಹಾ ವಾದ್ಯಗಳೂ ಕಲಶವೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ಜೈನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯಾದರೂ ವೈಷ್ಣವ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಬಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ವೈಷ್ಣವರು ಶಾಸನವನ್ನಿಟ್ಟು ಪಾಲಿಸುವರು. ಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ವೈಷ್ಣವ ಸಮಯವು ಜೈನದರ್ಶನವ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಾಗಿತ್ತು. ವೈಷ್ಣವರೂ ಜೈನರೂ ಒಂದು ಭೇದವಾಗಿ ಕಾಣಲಾಗದು”, ಈ ಶಾಸನ ಇಂದಿಗೂ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಭಂಡಾರ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿದೆ. (ಸಂಖ್ಯೆ 475344)

ಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆ

ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಸತ್ಯ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಧರ್ಮವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ವಸ್ತು. ಧರ್ಮ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿತು; ಕಲೆಗಳು ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವು. ಧರ್ಮದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೂಡ ಜನ ಬಹು ವಿಶಾಲವಾದ, ಸಾರವತ್ತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವಾದ, ಇದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪರಾತ್ತರ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿದೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ಸದ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅದೇ ದೇವರು. ದಾನ, ಪರೋಪಕಾರ, ಶುಚಿಯಾದ ಶೀಲ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಸದಾಚಾರಗಳು ಧರ್ಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಲಿಖಿತ ಧರ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಜನ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಊರೂರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ ಬಾವಿ ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟಿ, ಧರ್ಮಭತ್ತ, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಶೆಟ್ಟಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಸಬುದಾರರು, ಸಾಮಾನ್ಯರು, ವೇಶ್ಯೆಯರು ಕೂಡ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆಯವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಇಂತಹ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು, ದಾನವೆಂದು, ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದುದುಂಟು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಈ ದಾನಗಳ ವಿವರಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಭೂಮಿಕಾಣಿಕೆಗಳಿಗೆ ಈ ದಾನ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಹಾರದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ, ಭೈಷಜ್ಯ (ಔಷಧಿ) ದಾನ, ಶಾಸ್ತ್ರದಾನ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ದಾನಗಳು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಔದಾರ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ. ದಾನದಿಂದ ಪುಣ್ಯಲಾಭವೆಂಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬುಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿರಕ್ತರನ್ನು ಸಾಕುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಜನ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಲೋಕದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳನ್ನು ಮನೆ ಮನೆಗೆ

ತಂದು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ನಿಸ್ಪೃಹವಾದ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜೋಗಿ, ಜಂಗಮ, ದಾಸಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಸಲಹುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಈ ದಾನ ಪರಂಪರೆ. 'ಹಸಿವಾದರೆ ಊರೊಳಗೆ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಗಳುಂಟು. ತೃಷೆಯಾದರೆ ಕೆರೆಬಾವಿ ಹಳ್ಳಗಳುಂಟು. ಶಯನಕ್ಕೆ ಹಾಳು ದೇಗುಲಗಳುಂಟು' ಎಂಬ ಅಕ್ಕನ ವಚನ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನ ವಸತಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಜನ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ, ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಮುಡಿಪಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ವೀರ ಜೀವನ

ಇಡೀ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಯುದ್ಧಗಳು. ರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಸ ಮನೋವೃತ್ತಿ - ಈ ಎರಡೂ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಗಳು ರಾಜರಾಜರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ ಹಾಗೂ ಶೌರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವೀರರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುದುಂಟು. ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಕೇಶಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಧುವ ಧಾರವರ್ಷ, ಮೂರನೆಯ ಗೋವಿಂದ, ಚಾಲುಕ್ಯವಂಶದ ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಇಂತಹ ಹಲವು ಹೆಸರು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿವೆ. ಗಂಗಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮೀಯಿಸಿ ನೇಪಾಳದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸಿದವೆಂದು ನಮ್ಮ ಭೂಪತಿಗಳು ಹೇಳಿಕೊಂಡುದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ನೇಪಾಳ, ಬಂಗಾಳ, ಜೋಧಪುರ, ಒರಿಸ್ಸ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ರಾಜವಂಶಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಧಾರಗಳಿವೆ.

ಔದಾರ್ಯ

ಈ ಪರಾಕ್ರಮ ಆಸುರೀವೃತ್ತಿಯದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ದಿಗ್ವಿಜಯಿಗಳು ಧರ್ಮವಿಜಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಧರ್ಮಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಕ್ಷಮೆ ಅವರ ಗುಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಗೆದ್ದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜರಿಗೆ ಪುನಃ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದು ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಇತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿ ಇವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಔದಾರ್ಯ ಅತಿಯಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತನ್ನದಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬ ಆರೋಪ ಕೂಡ ಇದೆ. ವಾದಗ್ರಸ್ತವಾದ ಈ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತ.

ರಾಜರಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ಸೇನಾ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಪರಾಕ್ರಮ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಜೀವನದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಎಣಿಸುವ

ಜನತೆ ಅವರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಿತ್ತು. ವೀರಜೀವನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡದ್ದು. ರಾಜರ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡಾಳುಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವವರು ಮಾತ್ರ ವೀರರಲ್ಲ. ಕಾಳಗವೆನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಗೆ ಉಸಿರಾಟದಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು. ಊರೂರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಆ ವೀರ ಜೀವನದ ಸ್ಮಾರಕಗಳಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ನಿಂತಿವೆ. ತುರುಗೋಳು (ಗೋಗ್ರಹಣ), ಊರಳಿವು, ಪೆಣ್ಣುಯ್ಯಲ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಯುವಕರಿಗೊಂದು ಅಭಿಮಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ದರೋಡೆಕೋರರು ಒಂದು ಊರ ದನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಪಹರಿಸುವುದು ತುರುಗೋಳು; ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅವಮಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅಪಹರಿಸುವುದು ಪೆಣ್ಣುಯ್ಯಲ್; ಊರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದು ಊರಳಿವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು ಶೂರನಾದವನಿಗೆ ವೀಳ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಊರಿನ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಆತ ಸತ್ತರೆ ಅವನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಎಕ್ಕಟಿಗಲಿಯಾಗಿ ಶತ್ರು ಸಮೂಹವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತಿತ್ತು? ತತ್ವನಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ, ಊರ ಅಭಿಮಾನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣವಾಗಿಟ್ಟವನಿಗೆ ಸಾವಿನ ಅಥವಾ ಸೋಲಿನ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆ ಕೀರ್ತಿ, ಸತ್ತರೆ ಸ್ವರ್ಗ; (ಸೋತು ಬದುಕುವ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ) ಎಂದಿದ್ದರೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವ ದೇಹ ಇದು. ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂದರೆ ಶ್ರೇಯ. ಆದುದರಿಂದ ಮರಣಕ್ಕಾಗಲಿ ರಣಕ್ಕಾಗಲಿ ಭಯಪಡುವುದೇಕೆ? ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಉಕ್ತವಾದ ಈ ಬಗೆಯ ಆದರ್ಶ ವಾಕ್ಯಗಳು ಆ ವೀರರ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಉಗ್ಗಡಿಸುತ್ತವೆ. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ರಾಜನಿಗಾಗಿ, ಊರಿನ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ತೋರುವ ಈ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಯುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ.

ಬಲಿದಾನ

ಅರಸನಿಗೆ ಗಂಡುಮಗುವಾದರೆ “ಸಿಡಿದಲೆ” ಕೊಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದುಂಟು. ತನ್ನ ಒಡೆಯನೊಡನೆ ತಾನೂ ಸಾಯುವೆನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ (ವೇಳಿವಾಳಿ) ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೂ ಉಂಟು. ಇಂತಹವರಿಗೆ ವೇಳವಡಿಚರೆಂದು ಹೆಸರು. ಒಡೆಯನ ಹೆಣದ ಕೆಳಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹುಗಿಸಿಕೊಂಡು “ಕೋಳಂಟೆ” ಯಾದವರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಗರುಡರೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಒಡೆಯನ ಮರಣವಾದೊಡನೆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಆತ್ಮಬಲಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತಿಯ ಎದುರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ತುಚ್ಛವಾದದ್ದು. ಸಹಗಮನ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ‘ಮಾಸ್ತಿ’ (ಮಹಾಸತಿ)ಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ತಮ್ಮ

ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ.

ವೀರ ಜೀವನವೆಂದರೆ ಆಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೋರಾಡುವುದೆಂದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಒಂದು ತತ್ತ್ವಕ್ಕಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನಿಗಾಗಿ, ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹೆಣಗುವುದೂ ವೀರ ಜೀವನವೆ. ಇಂತಹ ಜನ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಇರುವಾಗ ನಾಯಕರು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲರು. ನಾಡಿನ ಬಿಡುಗಡೆಯ (ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ) ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲು ಸಂಸ್ಕರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತ ಪದ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಗಮನಾರ್ಹವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡ ಜನಪದರು

ಪದನರಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ
ದುದನರಿದಾರಯಲು ಮಾರ್ಪರಾ ನಾಡವರ್ಗಳ್
ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುರಿತೋ
ದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳ್ ||

ಕುರಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ
ಪೆರರುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳೆಲ್ಲರ್ ಜಾಣರ್
ಕಿರುವಕ್ಕಳ್ ಮಾಮೂಗರು
ಮರಿಪಲ್ಕರಿವರ್ ವಿವೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ ||

ಸುಭಟರ್ಕಳ್ ಕವಿಗಳ್ ಸು
ಪ್ರಭುಗಳ್ ಚೆಲ್ವರ್ಕಳ್ ಭಿಜನರ್ಕಳ್ ಗುಣಿಗಳ್
ಅಭಿಮಾನಿಗಳತ್ಯುಗ್ರರ್
ಗಂಭೀರ ಚಿತ್ತರ್ ವಿವೇಕಿಗಳ್ ನಾಡವರ್ಗಳ್ ||

(ಹದವರಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ನುಡಿದುದನ್ನು ಅರಿತು ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನ ಚತುರರು. ಕಾವ್ಯಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಉದಾಹರಿಸುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣರು. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೂ ಮೂಗರೂ ಕೂಡ ವಿವೇಕದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಇಷ್ಟು ವಿವೇಕಿಗಳಾದ ಆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲ. ಸುಭಟರು, ಕವಿಗಳು, ಸುಪ್ರಭುಗಳು.

ಚೆಲುವರು, ಕೀರ್ತಿವಂತರು, ಗುಣಶಾಲಿಗಳು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು, ಅತ್ಯುಗ್ರರು, ಅಷ್ಟೇ ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವದವರು).

ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಾಲ್ಕು: ಸತ್ಯ, ಶೌರ್ಯ, ವೀರ ಮತ್ತು ದಾನ. ಕರ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಪಂಪ ಹೇಳುವ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು : “ನೆನೆಯದಿರಣ್ಣ ಭಾರತ ದೊಳಿಂ ಪೆರರಾರುಮನೊಂದೆ ಚಿತ್ತದಿಂ ನೆನವೊಡೆ ಕರ್ಣನಂ ನೆನೆಯ ಕರ್ಣನೊಳಾದೊರೆ ಕರ್ಣನೇರು ಕರ್ಣನ ಕಡು ನನ್ನಿ. ಕರ್ಣನಳವಂಕದ ಕರ್ಣನ ಚಾಗಮೆಂದು ಕರ್ಣನ ಪಡೆ ಮಾತಿನೊಳ್ ಪುದಿದು ಕರ್ಣರಸಾಯನಮಲ್ಲೆ ಭಾರತಂ” ಭಾರತ ವೀರರಲ್ಲಿ ಅವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೇಳುವ ಗುಣಗಳು ಚಲ, ನನ್ನಿ, ಗಂಡು, ಸಾಹಸ, ಧರ್ಣ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅತ್ಯುನ್ನತಿ. ಇವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದು ಮಹೋನ್ನತ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಜೀವನದ ಸುಖವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಪರಲೋಕದ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಬಾಳಿನ ಹದ. ಸಂಸಾರದ ಅಸಾರತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ವಿರಕ್ತರು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯನ್ನು ಐಹಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ವಿಮುಖರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಧಾರ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮತತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜನ ಇನ್ನೂ ಪೌರುಷವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದರೆಂಬ ವಾದವೂ ಅಷ್ಟೇ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುಸುರಿಗೆಲಸ, ನಯನಮನೋಹರವಾದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪ, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕೊರೆದಿಟ್ಟ ಸಂಸಾರದ ಚಿತ್ರಗಳು, ವಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿ, ಪಾತ್ರೆ ಪಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರ, ಆಭರಣಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ, ಜಾನಪದ ಮಟ್ಟಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲಾ ಪರಿಣತಿಯವರೆಗಿನ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಗಳು, ಆಟಪಾಟಗಳು, ಕಲೆ, ಒಗಟು, ಗಾದೆ - ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ರಸಿಕತೆಗೆ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಗೆ ನಿರಂತರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ

“ಚಾಗದ ಭೋಗದಕ್ಕರದ ಗೇಯದ ಗೊಟ್ಟಿಯಲಂಪಿ ನಿಂಪುಗಳ್ಗೆ ಅಗರಮಾದ ಮಾನಸರೆ ಮಾನಸರ್” ಎಂದು ಜೀವನ ರಸಿಕತೆಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೆ ನಮ್ಮ ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ತ್ಯಾಗ ಭೋಗಗಳ ಸಮತೋಲನ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ತಾನು ಸುಖ ಪಡಬೇಕು; ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನವರೆಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗ ಬೇಕೆಂಬುದು, ಗೇಯ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆತಾಗಲೇ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರ

ಅಕ್ಕರದ ಸುಖ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪವೇಳಬಹುದು. ತಾನೇ ಓದಿ ತಿಳಿಯುವನೆಂಬುದು ಈಗಿನವರ ಮಾತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಪರಂಪರೆಯೆಂದರೆ ಒಬ್ಬನು ಓದಿ, ಹಲವರು ಕೇಳುವುದು. ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಕಾವ್ಯವನ್ನು 'ಬರೆದ'ನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. 'ಓದಿ' ಎಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬಲ್ಲವರು 'ಹೇಳಿಸಿ'ದರು, ನಾನು 'ಹೇಳಿದೆನು' ಎಂದೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕವಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ 'ಸಕಲ ಜನ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ'ವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾನೆ. ಓದಿ ಹೇಳಿದವನಿಗೆ ಕೇಳಿದವನಿಗೆ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು 'ಅಕ್ಕರ'ದ ಅಲಂಪು, ಕಾವ್ಯವಾಗಲೀ ಪುರಾಣವಾಗಲೀ ತತ್ಪ್ರಬೋಧೆಯಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಇದು. ಹೀಗಾಗಿ ಓದದವರು ಕೂಡ ಈ ಎಲ್ಲದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ, ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ನಿರಕ್ಷರ ಪಂಡಿತರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲವೆಡೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ನಿಜಲಿಂಗ ಶತಕ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಶತಕಗಳು, ಸರ್ವಜ್ಞ ಪದಗಳು, ದಾಸರ, ಶರಣರ ಉಕ್ತಿಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮಂವೋಚಿತವಾಗಿ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಬಲ್ಲವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಹೋನ್ನತ ಸತ್ಯಗಳಿಂದ ಹರಿದುಬಂದ ತಿಳಿವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತರಗಳವರೆಗೆ ಸೋಸಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರವಾದದ್ದು ಹೀಗೆ. ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಉಳಿದುಬಂದದ್ದೂ ಹೀಗೆ. ಇಂದಿಗೂ ಗಮಕಿಗಳು, ಕೀರ್ತನಕಾರರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾರವನ್ನು ಜನತೆಯ ಬಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಹರಿಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಆಗಾಗ ನಡೆಯುವ ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ, ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ, ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಕೋಲಾಟ, ಮೇಲಾಟ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಮನೋರಂಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿ ಹಲವು ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ, ಲಲಿತಕಲೆ ಹಾಗೂ ಜೀವನೋಪಯುಕ್ತ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮ ಇದು. ಊರೊಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆ ವಹಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಊರಿನ 'ದೈವದವ'ರು ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರ ಇವೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಹೊಸತು. ಅದು ಬೇರು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶ ಬೇಕು.

ಸಾಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಮಹೋನ್ನತಿಯೇನು, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು, ಜೀವನದ ಪರಮಾರ್ಥ ಯಾವುದು ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸೂತ್ರಗಳು, ವಚನಗಳು,

ಪದಗಳು, ಗಾದೆಗಳು ಉಂಟು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಚಿತ್ರಣ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಥಾ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉದಾತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನ ಮನದ ಎದುರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಆದರ್ಶಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಭರತೇಶನ ಚಿತ್ರ ತುಂಬ ಸಮಗ್ರವೂ, ಮನೋಹರವೂ, ಆಗಿದೆ. ಭರತೇಶ ವೈಭವವೊಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸಾರದ ವಿಶಾಲ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪನ್ನನ ಲಕ್ಷಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕವಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ:

ಲೌಕಿಕ ಜಯವಂತೆರುಂಟು ಪಲಂಬರಾ ಲೌಕಿಕ ಪರಮಾರ್ಥವೆರಡಾ |
 ಭೂಕಾಂತರಲ್ಲಿ ಪಡೆವುದು ದುರ್ಲಭ ಸುವಿವೇಕ ಜೀವದರ್ಶ ಚಕ್ರೇಶ ||
 ಭೋಗ ವಿಚಾರವು ಬೇಕು ನೃಪಗಾತ್ಮ ಯೋಗ ವಿಚಾರವೂ ಬೇಕು |
 ರಾಗ ರಸಿಕನಾಗಬೇಕು ಭಾವಿಸೆ ಮೀತರಾಗ ರಸಿಕನಾಗಬೇಕು ||
 ಶೃಂಗಾರ ಕೋವಿದನಾಗಬೇಕಾತ್ಮ ಸುಸಂಘ ಸುಮುಖನಾಗಬೇಕು |
 ಸಂಗರ ಸಂಮುಖನಾಗಬೇಕಾತ್ಮ ಯೋಗಾಂಗ ಕೋವಿದನಾಗಬೇಕು ||
 ಇಹಲೋಕ ಸುಖವ ಭೋಗಿಸಬೇಕು ನೃಪತಿ ಯುತ್ಸಹವಾ ಬೇಕು ಧರ್ಮದೊಳು |
 ಬಹುಕಾಂಕ್ಷೆಯೊಳು ಸಿಕ್ಕದಂತಿರಬೇಕು ನಿಸ್ಪೃಹನಾಗಬೇಕೆಂದೆಯೊಳಗೆ ||
 ಕೊಡಬೇಕು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವರಿಯಬೇಕು ಮೌನವೂ ಬೇಕು |
 ಬಡವರಂತಿರಬೇಕು ಪ್ರಭುವಂತಿರಬೇಕು ನಡೆಯಿಂತು ಜಾತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ||
 ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಹಿತನಂತೆ ವೈರಿ ಭೂಭುಜರಿಗೆ ಭುಜಗೇಂದ್ರನಂತೆ |
 ನಿಜಗುರುವಿಗೆ ಭೃತ್ಯನಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನಿಜ ಬಂಧುವಾಗಿರಬೇಕು ||
 ಪರವೆಂಗಳಿಗೆ ಹೇಡಿ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಡುಗಲಿ ಪರಮತಕ್ಕೊಡಂಬಡೆ ಮೂರ್ಖ |
 ಅರುಹಕಾಗಮದೊಳ ತೀಶನಾತ್ಮ ಕಲೆಯೊಳಂ ತರಸನಾಗಿರಬೇಕು ನೃಪತಿ ||
 ಹವಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿಂದ್ರಿಯ ವರ್ಗವನವಿಚಳನಾಗಿರಬೇಕು ||
 ಭುವನಕಿಂದಿನರಾಯ ಸ್ವರ್ಗಕೆ ನಾಳಿನ ದಿವಿಜೇಂದ್ರ ನೆನೆಸಿರಬೇಕು ||

ಇಲ್ಲಿ 'ಜಾತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ' 'ನೃಪತಿ' ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆದರ್ಶ ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾದರೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹುದು. ಕನ್ನಡದ ಜನ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡುದು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಆಶಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ವೀರ ಜೀವನ, ಬಲಿದಾನ, ಔದಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಲೇಖನವಿದು.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಪ್ರೊ. ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯನವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಂಪಸಂದ್ರದಲ್ಲಿ 1936ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಹಂಪನಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರೆನಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ., ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ ಹಾಗೂ ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರ ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದ ಹಂಪನಾ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 60ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಅನುಪಮವಾದದ್ದು. ಇವರ ಸೇವೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮುಂತಾದಂತೆ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾದ ಹಂಪನಾ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ನಾಡೋಜ ಗೌರವ ಪುರಸ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
2. ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ (ಭಾಗ 1, 2) - ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ
3. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ - ಡಾ. ಎಚ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ : ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ

- ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಷಾಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಒದಗದಿದ್ದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒದಗಿ ಬಂತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಆಡಳಿತವೇ ಮತ್ತೊಂದು ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿ ಸೋತೋ ಗೆದ್ದೋ ಎರಡು ಕಡೆಗೂ ಹಿಂಸೆ, ಆತಂಕ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡ ದುರಂತದ ಕಥೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೀರ್ಘ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ನಾಡೆಂಬುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದಾಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಸಿಗುವ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ದಾಖಲೆಗಳ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಕದಂಬರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಆಳಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗಂಗರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಎರಡು ಹೋಳಾಗಿದ್ದದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಮುಂದೆ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಕಳಚುರ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು ಮುಂತಾಗಿ ರಾಜರು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನೆಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದರು. ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವು ಒಂದು ರಾಜ ಮನೆತನದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದದ್ದು. ಬಳಿಕ ಮೈಸೂರು ಅರಸರು ನೆಲೆ ನಿಂತ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಧೀನರಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಮಿಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ ಇತರ ಆಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತುಂಬ ಅವಮಾನವನ್ನೂ ಹಿಂಸೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಏಕೀಕರಣದ ಆಲೋಚನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಈ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ದೊರಕದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಒತ್ತಾಯವೂ ಜೊತೆಗೆ ಅವಮಾನವೂ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಂತರಂಗದ ಒತ್ತಾಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿತು.

ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಭಾಷಾಪರವಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳಾದರೆ ಆಡಳಿತವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ಸು. 1800ರಲ್ಲಿಯೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋ ಎಂಬ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕನ್ನಡದ ಏಕೀಕರಣದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನು. ಮನ್ರೋ ತೆಲುಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ ಮಹಾಜನಪ್ರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳಿದ್ದರೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಈ ವೇಳೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಗವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತ ಇತ್ತು. ಆ ಭಾಗ್ಯ ನಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಗಾಳ ಒರಿಸ್ಸಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಒತ್ತಾಯಗಳು ಏಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಏಕೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕಿತು. ರಾ.ಹ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ 1890ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ತಂಡವೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಮಾಸ್ತಿ ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಒಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಮ್ಮೇಳನವು 1907ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. 1908ರಲ್ಲಿ ಅಂಥದೇ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳು ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಲ ಪಡೆದವು. ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವೂ ಕೂಡ ಭಾಷಣ, ಲೇಖನ, ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರು ರಚಿಸಿದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ' ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರವುಂಟಾಯಿತು. ಏಕೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣುವ ಹೆಸರೆಂದರೆ ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರ ಹೆಸರು.

ಏಕೀಕರಣದ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ 1920ರಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತರು.

ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಓಲಾಟದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಸೇರಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಬಂತು. ಹೀಗಾಗಲೂ ಶ್ರೀರಂಗ, ಕೆ.ಆರ್. ಕಾರಂತ, ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ಚಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದವರು ಮುಖ್ಯರಾಗಿ ಕಾರಣರು.

1955ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀರಂಗರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು :-

“ಕರ್ನಾಟಕ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಯಸಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತಲಿದ್ದ

ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಕೃತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ತೋರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಇಂದು ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗುವ ಭಾಗ್ಯ ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿತು.”

ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಾದುದಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಎಂದರೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಜನಾಂಗದ ಹೊಡೆದಾಟದಂತೆ ನೆರೆವೇರಿತು. 1890ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 1956ರಲ್ಲಿ ಸಾಧಿತವಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಅದು 70 ವರ್ಷಗಳ ಆಂದೋಲನ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯತನಕ ಹೋರಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗ, ಅ.ನ.ಕೃ., ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಇವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬೇಕು. ಇವರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಮೂವರು ತುಂಬ ಪರಿಣಾಮದಾಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶ್ರೀರಂಗರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಅನೇಕ ಆಯೋಗಗಳು ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಆಯೋಗವು ನೀಡಿದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ 16.1.1956ರಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಮನವಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಬೀದರ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಹೋದಾಗ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಕಾದಿತ್ತು. ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡದ ಬೋರ್ಡು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಶಾಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಣಮಾಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮರಾಠೀಮಯ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಹೊರಗೆ ಮರಾಠಿ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕನ್ನಡಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅದು ಕರಿಮಣ್ಣಾದ ನೆಲ;

ನಡೆಯುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕುದುರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನು ಹೀಗೆ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನೆನಪಿದೆ.

ಹೈದರಾಬಾದು ಸಚಿವ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಡಾ. ಮೇಲುಕೋಟೆಯವರ ಸಹಾಯವು ನಮಗೆ ದೊರಕಿತು. ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡ ಮೂಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಬೀದರಿನ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳು, ಭೂಗೋಳದ ಭೂಪಟಗಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನ್ನದಾನಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕರು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯವು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಗೆ 1957-58ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಚಾರ್ಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಾಯ್ತು. ಬಸವ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಆ ಊರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಆಂದೋಲನ ನಡೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಈ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಏಕೀಕರಣವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿದ ಸಂತೋಷ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಐವತ್ತು ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತಸದ ವಿಷಯ. ನಾನು ಆಶಾವಾದಿ. ಈಗ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡದ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಮೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಜನ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಲೇಖನ ಕೃಪೆ : ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಅನುಭವಗಳು

ಆಶಯ

'ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ' ಎಂಬ ಈ ಪುಟ್ಟ ಲೇಖನ 1956ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಏಕೀಕರಣಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಹಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಸುಲಭವಾದದ್ದೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಪರ ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಾರರು ಅತ್ಯಂತ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟಗಳ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದಿನ ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುವಂತಾಗಿದೆ. ಆ ಚಳವಳಿಯ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ ಈ ಲೇಖನ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು 1913ರಲ್ಲಿ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಗಂಜಾಂ ಇವರ ಹುಟ್ಟೂರು. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರಿಗೆ ಈಗ 106 ವರ್ಷ. ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಇವರು 'ಇಗೋ ಕನ್ನಡ', 'ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಘಂಟು', 'ಎರವಲು ಪದಕೋಶ', 'ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು', 'ನಿಘಂಟು ರಚನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ' ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖಕ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿರುವ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಇದ್ದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು.

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಗತ ವೈಭವ - ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾವ್
2. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ದುಡಿದ ಮಹನೀಯರುಗಳು - ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಲೆ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ

– ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭ ಸಾವಿರದಿಂದ ೯ ಸಾವಿರ ಭಾಷೆಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. (೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಯುನೆಸ್ಕೋ ೭೧೦೦ ಮುಖ್ಯ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದೆ) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆ ಇರುವ ನುಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆ ಇರುವ ಕೆಲವೇ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದು. ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನವಾದ ಸುಮಾರು ೨೫ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕನಿಷ್ಠ ೫ ಭಾಷೆಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅವೆಂದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ. ಜಾಗತಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಇದೆ. ಮೌಖಿಕ ಆಕರಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಹಳತನ್ನು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ತಮಿಳಿನ ಶಿಲಪದಿಕಾರಂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ, ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳು ಸಿಕ್ಕ ಸಿಂಧು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯ ಹಳತನ್ನು ಸಿಂಧು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದಿವೆ. ಹರಪ್ಪ ನಾಗರಿಕತೆಯು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಿಕರದ್ದಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ.

ಹರಪ್ಪ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಮಕಾಲೀನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಇದ್ದವು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಹರಪ್ಪ ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಸ್ಕಿ, ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಯು.ಆರ್.ರಾವ್ ೧೯೯೮) (ಭಾಷಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ – ಬಸವರಾಜ ಕೋಡಗುಂಟಿ) ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೨೦೦೦ದಿಂದ ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಹರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಆ ಸಂಬಂಧದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜನರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಇರುವುದನ್ನು ಡಾ.ಹೆರಾಸ್ ಎನ್ನುವ ಸಂಶೋಧಕರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨೦೦೦

ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹಳೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಊಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಕೆಲವೇ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಭಾರತದ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಶಹಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪುರಾತನ ಶಿಲಾಯುಗದ ಪುರಾವೆಗಳು ದೊರೆತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಇದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸನ್ನತಿ ಕ್ರಿ.ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಅಶೋಕನ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ನೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಿಂಧು ಕಣಿವೆಯ ಹರಪ್ಪ ಮಹೆಂಜೋದಾರೊ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಾಗರಿಕತೆ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಾಗರಿಕಗೊಂಡ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಇತ್ತು. ಹಾಗೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಾದಗಳು ಇವೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಗುವ ಅನೇಕ ಪುರಾವೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣದಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರಾಣಗಳು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೩ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೨ನೇ ಶತಮಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಾಹಾಭಾರತದ ಸಭಾಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನುಡಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೩ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರೀಕಿನ ಗಣಿತಜ್ಞ, ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಟಾಲೆಮಿ ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೧೨೦ರಿಂದ ೧೦೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಟಾಲೆಮಿಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಅಥಣಿ ತಾಲೂಕಿನ ತವಸಿ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ, ಹೂವಿನಹಿಪ್ಪರಗಿ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದಗಲ್, ಸವದಿ ಊರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕನ್ನಡದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದ ಊರುಗಳ ದಾಖಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕ್ರಿ.ಶ ೧೫೦ ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರಬಹುದಾದ ಗ್ರೀಕಿನ ಪ್ರಹಸನವೊಂದರ ಕತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಪದಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಎಸ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾತವಾಹನ ವಂಶದ ಹಾಲರಾಜ ಸಂಕಲಿಸಿದ ಗಾಥಾ ಸಪ್ತಶತಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅನೇಕ ಪದಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪೊಟ್ಟಿ (ಹೊಟ್ಟೆ), ತುಪ್ಪ (ತುಪ್ಪು), ಪೆಟ್ಟು (ಹೊಡೆ), ರೊಟ್ಟಿ (ರೊಟ್ಟೆ), ಊರೋ (ಊರು) ಎನ್ನುವ ರೂಪಗಳು ಈಗಲೂ ಹಳೆಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಾಲರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ಜನಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂತಲೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ ಭೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸಂಘಮಿತ್ರ ಮತ್ತು ಮಹೇಂದ್ರ ಇವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಭೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕೆತ್ತಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳು ಈಗಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸನ್ನತಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಸ್ಕಿ, ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಪ್ಪಳ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಇಸಿಲ ಎನ್ನುವ ಪದ ದ್ರಾವಿಡದ, ಕನ್ನಡದ ಪದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಕ್ರಿ.ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸುಮೇರಿಯನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೂ (ಕ್ರಿ. ಪೂ. ಸುಮಾರು ಮೂರರಿಂದ ಐದನೇ ಶತಮಾನ) ವಿದ್ವಾಂಸರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮೇರಿಯನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ದ್ರಾವಿಡದ ಹಳಮೆಯನ್ನು ಸುಮೇರಿಯನ್ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕೂಡ ನಡೆದಿವೆ. ಸುಮೇರಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಅನೇಕ ಪದಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅರ್ಥ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ :-

ಸುಮೇರಿಯನ್ ಪದ	ದ್ರಾವಿಡ ಪದ	ದ್ರಾವಿಡ (ಅರ್ಥ)	ಸುಮೇರಿಯನ್(ಅರ್ಥ)
ಊರ್	ಊರು	ಜನರು ನೆಲೆ ನಿಂತ ತಾಣ	ಜನರು ನೆಲೆ ನಿಂತ ತಾಣ
ಉರ್	ಉಳ್	ಊಳುವುದು	ಊಳುವುದು
ಉರಿ	ಉರಿ	ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಹೊತ್ತಿರುವುದು	ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ

ಮೇಲಿನ ಪದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸುಮೇರಿಯನ್ ಕಾಲಘಟ್ಟದಷ್ಟೇ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಸುಮಾರು ಮೂರರಿಂದ ಐದನೇ ಶತಮಾನ) ಹಳೆಯದು ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರರಿಂದ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಆಕರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ೧೬೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಚರಿತ್ರೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂರ್ವದ ದಾಖಲೆಗಳು ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕವಲೊಡೆದ ಸಂದರ್ಭ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡದ ಚರಿತ್ರೆ ಕೂಡ ಅದರಷ್ಟೇ ಹಳತಾದದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಪ್ರೊ. ಷ. ಶೆಟ್ಟರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಂಕೆ ತಮಿಳುಗಂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜರ್ಮನಿಯ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಪ್ಲಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ/ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಸಮೂಹ ಸುಮಾರು ೪೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ೮ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಾದದ್ದು ಕಂಡರೆ ಕನ್ನಡ ಬರವಣಿಗೆಯ ರೂಪ ಈಗಿನ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೫೦ ಆಗಿದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ, ಬೇಲೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನ ದೊರೆತಿದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಶಾಸನ. ಇದನ್ನು ಕದಂಬ ವಂಶದ ರಾಜನಾದ ಕಾಕುತ್ಸವರ್ಮ ಬರೆಸಿದ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಬರವಣಿಗೆಯ ದಾಖಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಗುವ ಮೊದಲ ಆಧಾರ ಇದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಊಹೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಖಚಿತ ದಾಖಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪಕತೆ

ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭ರಿಂದ ೯ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಸೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ಏಳು ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಭಾಷೆಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಾಷೆಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿವರ ನೋಡಿದರೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೧೦ ರಷ್ಟು ಜನರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಒಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರತಿಶತ ೯೦ ರಷ್ಟು, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರತಿಶತ ೯೦ ಜನ ಒಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರತಿಶತ ೧೦ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ೨೦೧೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ೭೫೦ ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದು ಅವರು ಸುಮಾರು ೭೧೫೦ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬೭೫ ಕೋಟಿ ಜನರು ಬಳಸುವ ಒಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೭೧೫. ಕೇವಲ ೭೫ ಕೋಟಿ ಜನರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೪೫೫ ಎಂದು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕುತೂಹಲಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸುಮಾರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ೩೦ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಬಳಸುವ ಬಹುತೇಕ ಭಾಷೆಗಳು ದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ೩೦ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪೀಪಲ್ಸ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ನಡೆಸಿದ ಭಾಷಾ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ೨೦೦೩ ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. ಸುಮಾರು ೭೭ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾಷಾತಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಜಿ. ಎನ್. ದೇವಿ ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳೆಂದು ೩೦ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ೮ ಭಾಷೆಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಕೂಡ ಒಂದು. (ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳು : ೧. ಹಿಂದಿ ೨. ತಮಿಳು ೩. ಮರಾಠಿ ೪. ತೆಲುಗು ೫. ಬಂಗಾಳಿ ೬. ಪಂಜಾಬಿ ೭. ಮಲಯಾಳಂ).

ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಯುನೆಸ್ಕೋ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಜನಗಣತಿಯ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಕಾರವೇ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುವರೆ ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯನ್ನು ಮನೆಮಾತಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. (ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುವ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸುಮಾರು ಆರು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಜನ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.) ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ೨೫ರಿಂದ ಮೂವತ್ತು ಭಾಷೆಗಳು ಸಿಗಬಹುದು. ಹಾಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೂ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ, ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ

ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಅನೇಕ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಇರುವ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿಯೇ ರೋಚಕವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಾದದ್ದು ನಮಗೆ ದೊರೆತ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಲನೇ ಶತಮಾನದ ಶಿವಕೋಟಾಚಾರ್ಯರ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕೃತಿಯಿಂದ. ಆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಂಪನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ ಕೃತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರನ್ನ, ಪೊನ್ನ, ಜನ್ನ ಮುಂತಾದ ಚಂಪೂ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ೨೫ ಭಾಷೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಭಾಷೆ	ಭಾಷೆಯ ಗುಂಪು	ಮೊದಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (ಮಿಲಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ)	೨ನೇ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ (ಮಿಲಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ)	ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ (ಮಿಲಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ)
೦೧	ಮುಂಡಾರಿಯನ್ (ಚೈನೀಸ್)	ಸೈನೊ ಟಿಬೇಟನ್	೯೨೧.೫	೧೯೮.೭	೧೧೨೦.೦
೦೨	ಸ್ಪಾನಿಷ್	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೪೬೩.೦	೭೪.೯	೫೩೭.೭
೦೩	ಇಂಗ್ಲೀಶ್	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೩೬೯.೭	೮೯೮.೪	೧೨೬೮.೦
೦೪	ಹಿಂದಿ	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೩೪೨.೦	೨೯೫.೩	೬೩೭.೩
೦೫	ಬಂಗಾಳಿ	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೨೨೮.೫	೩೬.೮	೨೬೫.೨
೦೬	ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೨೨೭.೯	೨೪.೨	೨೫೨.೨
೦೭	ರಷಿಯನ್	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೧೫೩.೬	೧೦೪.೩	೨೫೮.೦
೦೮	ಜಪಾನೀಸ್	ಜಾಪೋನಿಕ್	೧೨೬.೨	೦.೨	೧೨೬.೪
೦೯	ಯೂ ಚೈನೀಸ್	ಸೈನೊ ಟಿಬೇಟನ್	೮೪.೫	೦.೪೦೨	೮೪.೯
೧೦	ಮರಾಠಿ	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೮೩.೧	೧೨.೭	೯೫.೮
೧೧	ತೆಲುಗು	ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್	೮೨.೪	೧೧.೦	೯೩.೪
೧೨	ಫ್ರಾ ಚೈನೀಸ್	ಸೈನೊ ಟಿಬೇಟನ್	೮೧.೭	೦.೦೬೩	೮೧.೮
೧೩	ಟರ್ಕಿಶ್	ಟರ್ಕಿಶ್	೭೯.೫	೫.೭	೮೫.೨
೧೪	ತಮಿಳು	ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್	೭೭.೮	೬.೦	೮೩.೮
೧೫	ಫ್ರೆಂಚ್	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೭೭.೩	೧೯೯.೩	೨೭೬.೬
೧೬	ವಿಯೆಟ್‌ನಾಮೀಸ್	ಆಸ್ಟ್ರೋ ಏಷಿಯಾಟಿಕ್	೭೬.೦	೧.೦೦	೭೭.೦
೧೭	ಜರ್ಮನ್	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೭೫.೫	೫೬.೧	೧೩೧.೬
೧೮	ಉರ್ದು	ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್	೬೯.೦	೧೦೧.೬	೧೭೦.೬
೧೯	ಇಟಾಲಿಯನ್	ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್	೬೪.೬	೩.೧	೬೭.೭
೨೦	ಗುಜರಾತಿ	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೫೬.೫	೪.೨	೬೦.೭
೨೧	ಭೋಜಪುರಿ	ಇಂಡೋ ಯುರೋಪಿಯನ್	೫೨.೨	೦.೧೬೦	೫೨.೪
೨೨	ಸದರನ್ ಮಿನ	ಸೈನೊ ಟಿಬೇಟನ್	೪೮.೨	೦.೩೮೭	೪೮.೫
೨೩	ಹಾ ಉಸಾ	ಆಸ್ಟ್ರೋ ಏಷಿಯಾಟಿಕ್	೪೭.೭	೨೫.೦	೭೨.೭
೨೪	ಇಂಡೋನೇಷಿಯನ್	ಆಸ್ಟ್ರೋನೇಷಿಯನ್	೪೩.೬	೧೫೫.೪	೧೯೯.೦
೨೫	ಕನ್ನಡ	ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್	೪೩.೬	೧೨.೯	೫೬.೫

ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿನ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೧೩, ೧೪ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ ಮುಂತಾದ ಕವಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ೧೫, ೧೬ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ತದನಂತರ ತತ್ವಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ೧೭, ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಕಾರಂತ, ಮಾಸ್ತಿ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ದೊರಕದಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ) ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಕ್ತಿಸಾಹಿತ್ಯ, ತತ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿರುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೇ ಇದೆ. ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ, ತನ್ನದೇ ಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಇಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವೂ ಪಡೆದ ಭಾರತದ ಐದಾರು (ಸಂಸ್ಕೃತ, ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ) ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

ಭಾರತ ದೇಶವೇ ಒಂದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗಗನದತ್ತಕ್ಕೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿನ ಸೆಳೆಯುವ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶ, ಭಾರತದ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಕಡಲ ತೀರಗಳು, ನೂರಾರು ದ್ವೀಪಗಳು, ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದಂತೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡ ಮಲೆನಾಡಿನ ಘಟ್ಟಗಳು, ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳೂ, ದಟ್ಟ ಕಾನನಗಳು, ವಿಶಾಲವಾದ ಬಯಲು ಸೀಮೆ, ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರುಭೂಮಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹತ್ತಾರು ಧರ್ಮಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ ಉಪ ಜಾತಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದವರೆಗೆ ನೂರಾರು ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬಳಕೆಯೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಚರಿತ್ರೆ ಇರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಬಳಕೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗೇನೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಕನ್ನಡವಲ್ಲ. ಹಲವು ಕನ್ನಡಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಬೀದರ್ ಕನ್ನಡ, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಕನ್ನಡ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ, ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಕನ್ನಡಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಡುವ ಕನ್ನಡ, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡ, ಗೌಡ ಜನಾಂಗದವರು ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡ, ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತೆ ದಲಿತ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:- ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಾಹಾರ ಎಂದರ್ಥವಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ತೆವಲು, ತುರಿಕೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಹಾಗೇನೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿರ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಸಿಹಿ ತಿನಿಸು. (ಕೇಸರಿ ಬಾತ್) ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿರ ಎಂದರೆ ತಲೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಕಳವಿ ಎಂದು ಕರೆದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲು, ಭತ್ತ ಎನ್ನುವ ರೂಪಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಹಾಗೇನೆ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ, ಕನ್ನಡದ ಚರಿತ್ರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ದಿಗಿಲು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪರಿಸರವನ್ನು, ಜನರನ್ನು, ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಶಯ

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಗೂ ಮತ್ತು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಜನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಆ ಜನರು ನೆಲೆನಿಂತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಇರುತ್ತದೆ. (ಕನ್ನಡ+ಕನ್ನಡಿಗ+ಕರ್ನಾಟಕ) ಈ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾನು, ನನ್ನ ಭಾಷೆ, ನನ್ನ ಜನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಊರು, ನನ್ನ ಪ್ರದೇಶ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಭಾವುಕರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡಲು ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ನಾವು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಅದು ಕೇವಲ

ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಧನವಷ್ಟೇ ಆಗಿರದೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪ್ರತೀಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಯೋಚನೆಯ ವಿಧಾನವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಭಾಷಿಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗೆ, ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಜನರ ಬಗೆಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮವರು, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. (ನಾವು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋದಾಗ ಇದರ ಅನುಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ.) ಹಾಗೇನೆ ನಾವು ನೆಲೆಸಿರುವ ಊರು, ಕೇರಿ, ಪ್ರದೇಶ, ತಾಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜ್ಯ, ದೇಶಗಳವರೆಗೆ ನಮ್ಮದು ಎನ್ನುವ ಭಾವ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶವಾಗಲು, ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಲೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಂಥ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಭಾಷಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆದು ದೇಶ, ದೇಶಗಳ ವಿಭಜನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. (ಉದಾ:- ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಪೂರ್ವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು) ಒಂದು ಭಾಷೆಗೂ, ಅದನ್ನು ಬಳಸುವ ಜನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರು ನೆಲೆನಿಂತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ (ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧ ಇರದಿದ್ದರೂ) ಇರುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹಾಗೇನೆ ನಾವು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ, ಅದು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆ, ಅದರ ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮನೆಮಾತಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಈ ತಿಳಿವು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಿಳಿವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯಲು, ಈ ನಾಡಿನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಸೆಯಲು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂವಹನಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ, ರಂಗಭೂಮಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ, ಭಾಷೆ ಸಮಾಜ ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಪದ ಕೋಶ, ಪದ ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸದ ಸಂಬಂಧಗಳು: ಸಂಸರ ನಾಟಕಗಳ ಮುಖೇನ, ಮೂಕ ನಾಟಕ, ಡಾ.ಎಚ್.ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ಎನ್ನುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಎನ್ನುವ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿ ಪದಕೋಶ, ದಿನ ದಿನ, ಆಡಳಿತ ಕನ್ನಡ ಎನ್ನುವ ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ನುಡಿ ಭಿನ್ನಪ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕನ್ನಡ ಎನ್ನುವ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇವರು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಂಪಾದನಾ ಕೃತಿಗಳು.

ಕಳೆದ ೨೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಡಾ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ ಅವರು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡಾ.ಕೆ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ವಿಭಾಗದ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೃಷಿ ಪದಕೋಶ, ಭಾಷೆ: ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದಕೋಶ, ಕನ್ನಡ ಉಪಭಾಷಾ ಪದಕೋಶ, ಬಂಜಾರ-ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟಿನಂತಹ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೆಲಸಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕುಲಸಚಿವರಾಗಿ, ಅಧ್ಯಯನಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳ ನಿಕಾಯದ ಡೀನ್‌ರಾಗಿ, ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದಿಂದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

೦೧. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ : ೧೯೯೯, ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಎಂ.ಎಚ್., ಅಂಕಿತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗಾಂಧಿ ಬಜಾರ್, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು- ೦೪

೦೨. ಭಾಷೆ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ೨೦೦೯, (ಸಂ) ನಾರಾಯಣ ಕೆ.ವಿ., ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

೦೩. ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಭಾಷೆ : ೨೦೦೦, ಮಹಾದೇವಯ್ಯ ಪಿ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ -೫೮೩ ೨೭೬

೦೪. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು : ೨೦೧೩, ಸಂಗಮೇಶ ಸವದತ್ತಿಮಠ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ.ಹಂಪಿ

೦೫. ಕನ್ನಡ-ಕನ್ನಡಿಗ-ಕರ್ನಾಟಕ : ೧೯೯೯, ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಎಲ್.ಎಸ್., ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಭಾಗ - ೨
ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ
(ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಈಚೆಗೆ)

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬಡಪಶು ಪಂಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೊಡೆ
ಕಾಲ ಬಡಿವುದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಗತಿಯುಂಟೆ
ಶಿವ ಶಿವಾ! ಹೋದಹೆ, ಹೋದಹೆನಯ್ಯಾ.
ನಿಮ್ಮ ಮನದತ್ತಲೆನ್ನ ತೆಗೆಯಯ್ಯಾ.
ಪಶುವಾನು, ಪಶುಪತಿ ನೀನು,
ತುಡುಗಣಿಯೆಂದು ಎನ್ನ ಹಿಡಿದು ಬಡಿಯದ ಮುನ್ನ
ಒಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಬಯ್ಯದಂತೆ ಮಾಡು,
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ!

—ಬಸವಣ್ಣ

ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಂಪುಟ-೧; ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ-೫೩

ಅಯ್ಯಾ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವುದು ಸ್ಥಲವಲ್ಲ; ಕೈಯೆತ್ತಿಕ್ಕುವುದು ಸ್ಥಲವಲ್ಲ
ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಗೋಧಿ ತೊಗರಿ ಬರಗು ಅಗಸೆ ಚೆನ್ನಂಗಿಬೇಳೆ
ಕಡ್ಲೆಬೇಳೆ
ಬೆಲ್ಲ ಹುಣಿಸಿಹಣ್ಣು ಮಧು-ಇಂತು ಇವಂ ನಿರ್ಮಳವಾಗಿ
ಪಾಕವಮಾಡಿ

ಗುರುವನರಿದಿತ್ತುಕೊಂಬುದೇ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ.
ಅಕ್ಕಿ ಕುಸುಬೆ ಬಿಳಿಯೆಳ್ಳು, ಬಿಳಿಜೋಳ
ಸಾಸಿವೆ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಲವಣ ಹೆತ್ತುಪ್ಪ ಶುಂಠಿ
ಇಂತು ಇವಂ ನಿರ್ಮಳವಾಗಿ ಪಾಕವ ಮಾಡಿ
ಲಿಂಗವನರಿದಿತ್ತುಕೊಂಬುದೇ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಾದ.
ಉದ್ದು ಸಾವೆ ವಟಾಣೆ ಸಜ್ಜೆ ಕರಿಕಡ್ಲೆ ತೈಲ ಮೆಣಸು ಲಾವಂಗ
ಇಂತು ಇವಂ ನಿರ್ಮಳವಾಗಿ ಪಾಕವಮಾಡಿ
ಜಂಗಮವನರಿದಿತ್ತುಕೊಂಬುದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ
ಈ ಸೈದಾನದೊಳಗಿಪ್ಪ ಸಕಲವನರಿದು ನಿರ್ಮಲ ಪಾಕವಮಾಡಿ
ನಿಜಗುರುನಿರಂಜನ ಚನ್ನಬಸವಲಿಂಗವನರಿದಿತ್ತುಕೊಂಬ
ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿಯೇ ಶರಣ ಕಾಣಾ

—ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯ

ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಂಪುಟ-೧೨; ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ-೨೨೮

ಪೈರಿಗೆ ನೀರು ಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಉಚಿತವನರಿದು ಬಿಡಬೇಕು.
 ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅರಿವು ಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಉಭಯವನರಿದು ಘಟಿಸಬೇಕು.
 ಏರಿ ಹಿಡಿವನ್ನಕ್ಕ ನೀರ ಹಿಡಿದಡೆ ಸುಖವಲ್ಲದೆ ಮೀರಿದರುಂಟೆ?
 ಕ್ರಿಯೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಅರಿವ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ.
 ಬೆಳೆಯ ಕೊಯಿದ ಮತ್ತೆ, ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕಾವಲುಂಟೆ?
 ಫಲವ ಹೊತ್ತ ಪೈರಿನಂತೆ, ಪೈರನೊಳಗೊಂಡ ಫಲದಂತೆ,
 ಅರಿವು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು,
 ಆಚರಣೆ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಲೇಪನಾದ ಮತ್ತೆ
 ಕಾಮಭೀಮ ಜೀವಧನನೊಡೆಯನೆಂಬುದ ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ.

-ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮುದ್ದಣ್ಣ

ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಂಪುಟ-೬; ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ-೧೭೪೦

ಈಳೆ ನಿಂಬೆ ಮಾವು ಮಾದಲಕೆ
 ಹುಳಿನೀರನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?
 ಕಬ್ಬು ಬಾಳೆ ಹಲಸು ನಾರಿವಾಳಕ್ಕೆ
 ಸಿಹಿನೀರನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?
 ಕಳವೆ ರಾಜಾನ್ನ ಶಾಲ್ಯನ್ನಕ್ಕೆ
 ಓಗರದ ಉದಕವನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?
 ಮರುಗ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಚ್ಚೆ ಮುಡಿವಾಳಕ್ಕೆ
 ಪರಿಮಳದುದಕವನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?
 ಇಂತೀ ಜಲವು ಒಂದೆ, ನೆಲನು ಒಂದೆ, ಆಕಾಶವು ಒಂದೆ.
 ಜಲವು ಹಲವು ದ್ರವ್ಯಗಳ ಕೂಡಿ
 ತನ್ನ ಪರಿಬೇರಾಗಿಹ ಹಾಗೆ,
 ಎನ್ನದೇವ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನು
 ಹಲವು ಜಗಂಗಳ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದರ್ಡೇನು? ತನ್ನ ಪರಿ ಬೇರೆ.

-ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ

ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಂಪುಟ-೫; ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ-೭೮

ಜಲಚರಕೇಕೆ ತೆಪ್ಪದ ಹಂಗು?
 ವಿಹಂಗಕೇಕೆ ಅಡಿವಜ್ಜೆಯ ಮೆಟ್ಟು?
 ಮಧುರ ರಸಕ್ಕೇಕೆ ಮೇಲಪ್ಪ ಸಿಹಿ?
 ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೇಕೆ ಕಾಲದ ಹಂಗು
 ದಾಸೋಹವನರಿದು ಮಾಡುವಂಗೆ
 ಇನ್ನೇತರ ಪೂಜೆ, ಪುಣ್ಯ?
 ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎಡೆದೆರಪಿಲ್ಲ

—ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ

ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಂಪುಟ-೨; ವಚನ ಸಂಖ್ಯೆ-೧೩೧೩

ಆಶಯ

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು. ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರದ ಚಿಂತನೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ್ದು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇನಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಒಡ ಮೂಡಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರಿವು ಹಂಚುವುದು ಈ ಪಾಠದ ಮೂಲ ಆಶಯ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಜೀವನಾದರ್ಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದರೂ ಅಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ತತ್ವಾದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು ಈ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಜೀವನಾನುಭವಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹತ್ತಿರವಾದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮುಖ್ಯ ಜೀವನಮಾರ್ಗವಾದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ವಚನಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬದುಕು, ಬವಣೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಡದೆ ಕೃಷಿ ಅರಿವನ್ನು ಹಂಚುವುದು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ತಿಳಿ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಉದಾತ್ತ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಿರ್ವಹಿಸಿವೆ.

ಬಸವಣ್ಣ: ಬಾಗೇವಾಡಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಜನ್ಮಗ್ರಾಮ. ತಂದೆ ಮಾದರಸ, ತಾಯಿ ಮಾದಲಾಂಬಿಕೆ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂವಾರಿ. ಬಸವಣ್ಣ ಬಾಳಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಬರೆದದ್ದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ. ಇವರಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾಪುರುಷರೂ ಬೀರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶಿವಶರಣರು ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಬಸವಣ್ಣ ನೆನಪಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಬಸವಣ್ಣ ತಾನಷ್ಟೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಒಂದು

ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಚನಗಳು ಆಧುನಿಕ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು, ಸಮಾಜ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಚನಗಳು ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತವೆ. ಮೌಲ್ಯದರ್ಶನ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಚನಗಳು ಭಾವಗೀತೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣ ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ, ಲೋಕದ ಮಾನವನಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ದೇಶೀಕೇಂದ್ರ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯ: ಇವರ ೨೪೨ ವಚನಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ಇವರ ಇತಿವೃತ್ತದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಗನ ಬಸವಯ್ಯನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳೇನೂ ದೊರಕದಿದ್ದರೂ ಈತನ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವಚನಗಳು ದೊರೆತದ್ದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ವೇದ- ಆಗಮ-ಉಪನಿಷತ್ತು-ಪುರಾಣ-ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಡುವುದೊಂದು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿಯೇ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ, ಪುರಾತನ ಶರಣರ ವಚನಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಸಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ, ತಾನು ಒಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದ್ಧರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸದೆ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅಪೂರ್ವತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದು ಈತನ ವಚನಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮುದ್ದಣ್ಣ : ಜೋಳದಹಾಳ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಭಕ್ತ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮುದ್ದಣ್ಣ, ಕೃಷಿ ಕಾಯಕದ ಮೂಲಕ ಜಂಗಮ ದಾಸೋಹ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಈತ ವ್ರತವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ರಾಜನು ಕೇಳಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ ಈ ಶರಣನ ವಚನಗಳ ಮುದ್ರಿಕೆ “ಕಾಮಭೀಮ ಜೀವಧನ ದೊಡೆಯ”. ಇವರು ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳಕು ಹರಡಲು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ: ಅಕ್ಕನೆಂದೇ ಪ್ರಚಲಿತ ಇರುವ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಹಿಳೆ. ಉಡುತಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಚನಕಾರ್ತಿ. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕವಯಿತ್ರಿ. ಇವರ ೪೩೦ ವಚನಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನೆನಪಾಗುವ ಹೆಸರು ಬಸವಣ್ಣನದು, ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನೆನಪಾಗುವ ಹೆಸರು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯದು. ಯೋಗಾಂಗತ್ರಿವಿಧಿ, ಸ್ವರವಚನ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನ, ಕಾಲ ಜ್ಞಾನ ವಚನಗಳೆಂಬ ಲಘು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಅಕ್ಕನ ಅಂತರಂಗ ದರ್ಶನವಾಗುವುದು ಅವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ. ಭಾವ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಅವುಗಳ, ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ಥಾನಹೊಂದಿವೆ.

ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ: ಇವರು ವಿಜಾಪುರದಿಂದ ೧೮ ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಇರುವ ಶಿವಗಣಿಗಿ ಗ್ರಾಮದವನೆಂಬ ಐತಿಹ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚಂದಯ್ಯನು ಹಗ್ಗ ಹೊಸೆದು ದಾಸೋಹ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯನು ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟವನು. ತನ್ನ ಕಾಯಕದ ಅನುಭವವನ್ನೆ ಭಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಸೆದು ಹೊಸೆದ ಮಹಾ ಶರಣ.

ಪೂರಕ ಓದು

ಬಸವ ಯುಗದ ವಚನ ಮಹಾ ಸಂಪುಟ-ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
೨೦೧೯.

<https://vachana.sanchaya.net/>

ಕೀರ್ತನೆಗಳು
ಉದರ ವೈರಾಗ್ಯವಿದು..

- ಪುರಂದರದಾಸರು

ಉದರವೈರಾಗ್ಯವಿದು, ನಮ್ಮ
ಪದುಮನಾಭನಲಿ ಲೇಶ ಭಕುತಿಯಿಲ್ಲ ||ಪ||

ಉದಯ ಕಾಲದಲೆದ್ದು ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ
ನದಿಯಲಿ ಮಿಂದೆನೆಂದು ಹಿಗ್ಗುತಲಿ
ಮದ ಮತ್ತರ ಕ್ರೋಧ ಒಳಗೆ ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗಾಶ್ಚರ್ಯವ ತೋರುವುದು ||೧||

ಕಂಚುಗಾರನ ಬಿಡಾರದಂದದಿ
ಕಂಚು ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ನೆರಹಿ
ಮಿಂಚಬೇಕೆಂದು ಬಲು ಜ್ಯೋತಿಗಳನು ಹಚ್ಚಿ
ವಂಚನೆಯಿಂದಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ||೨||

ಕರದಲಿ ಜಪಮಣಿ ಬಾಯಲಿ ಮಂತ್ರವು
ಅರಿವೆಯ ಮುಸುಕನು ಮೋರೆಗೆ ಹಾಕಿ
ಪರಸತಿಯರ ಗುಣ ಮನದಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ
ಪರಮ ವೈರಾಗ್ಯಶಾಲಿ ಎಂದೆನಿಸುವುದು ||೩||

ಬೂಟಕತನದಲಿ ಬಹಳ ಭಕುತಿ ಮಾಡಿ
ದಿಟನೀತ ಸರಿಯಾರಿಲ್ಲೆನಿಸಿ
ನಾಟಕ ಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ಬಯಲು ಡಂಭವ ತೋರಿ
ಊಟದ ಮಾರ್ಗದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ||೪||

ನಾನು ಎಂಬುದು ಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾನಿಗಳೊಡನಾಡಿ
 ಏನಾದರು ಹರಿ ಪ್ರೇರಣೆಯೆಂದು
 ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮೌನದಿ ಪುರಂದರವಿಠಲನ
 ಕಾಣದೆ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವು

||೨೫||

ಆಶಯ

ಓದಲಾರದ ಕನ್ನಡ ಜನಕ್ಕೆ ಪ್ರೌಢ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿರಲಿ ಬಿಡಲಿ, ದಾಸರ ಹಾಡುಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರು ಮಾತ್ರ ಅಪರೂಪ. ಜನರ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವ ಜನ ಸಮ್ಭವಿತೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇಂತಹ ದಾಸರ ಹಾಡುಗಳು ಜ್ಞಾನ ಸಂಪದ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿ ಸಂಪದಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಬ್ಬಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗ-ವರ್ಣಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ನವರಾದ ಹರ್ಮನ್ ಮೊಗ್ಗಿಂಗರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಪಾದ ರಾಜರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ರಚನೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಈ ಐದುನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ನೂರಾ ಐವತ್ತು ಜನ ದಾಸರು ಹುಟ್ಟಿ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಇರದು. ದಾಸಕೂಟ ಎಂದರೆ ಸೇವಕರ ಗುಂಪು, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸೇವಕರ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂದು ವಾಚ್ಯಾರ್ಥ. ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕವಿಗಳಾದ ನರಹರಿತೀರ್ಥರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಶ್ರೀಪಾದರಾಯ, ಪುರಂದರದಾಸ, ಕನಕದಾಸರಾದಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣೇಶರವರೆಗಿನ ಕವಿಗಳು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ಪದಗಳು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹರಿನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಹಾಗೂ ದ್ವೈತಮತದ ಪ್ರಚಾರ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ. ಪುರಂದರದಾಸರನ್ನು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಮೂಲ ಪುರುಷ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕಲಿಯುವವರು ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಸೆಯ ಸ್ವಭಾವವು ವರ್ಗದ ಆಸೆಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವರು, ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು, ದಾಸ ಕೂಟದ ಬಹುತೇಕ ದಾಸರು ಟೀಕಿಸಿದ್ದರೂ ಪುರಂದರದಾಸರ ಈ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಒಡನಾಟ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸವು ಸುಜ್ಞಾನದಿಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಆಶಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಪುರಂದರದಾಸರು: ಇವರ ದಾಸನಾಮ ಪುರಂದರದಾಸರೆಂದಾದರೆ ಪೂರ್ವದ ಹೆಸರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯಕ. ತಂದೆ ವರದಪ್ಪ ನಾಯಕ ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ. ಇವರ ಜೀವನಗಾಥೆ ಹಲವು ದಂತ ಕಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಇವರ ಮೂಲದ ಕುರಿತೂ ಸಹ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಗುರುತರ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಸಾರದಿಂದ 'ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅರಗ ಎಂಬ ಊರು ಪುರಂದರ ದಾಸರ ಕುರಿತು ಹಲವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಅರಗವೇ ಪುರಂದರ ದಾಸರ ಜನ್ಮ ಸ್ಥಳವೆಂದು' ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಕಡುಲೋಬಿಯಾಗಿದ್ದ ಇವರು ವೈರಾಗ್ಯ ತಾಳಿ ದಾಸದೀಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪುರಂದರದಾಸರಾದರು. ಅವರ ಗುರುಗಳಿಂದ ದಾಸರೆಂದರೆ ಪುರಂದರ ದಾಸರಯ್ಯ ಎಂಬ ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು. ಶ್ರೀಪುರಂದರ ವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಭಾರತದ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತ ಈ ಉಭಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕಂಡ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸಿದ ಇವರು ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಸ್ವೀಕೃತಗೊಂಡ ದಾಸವರೇಣ್ಯರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪರಂಪರೆಗೆ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದವರು. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಚಾರಿಯಾಗಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ದಾಸ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸಂದಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಕರ್ತರು. ಭಕ್ತಿಯ ಭಾವ ಪರವಶತೆಯೊಂದಿಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು 'ಪುರಂದರೋಪನಿಷತ್ತು' ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಒಪ್ಪಿರುವುದುಂಟು. ಬಹುಕಾಲ ಅವರ ವಾಸನೆಲೆ ಇಂದಿನ ಹಂಪೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಇರುವ 'ಪುರಂದರ ಮಂಟಪ'ವು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

ಸಾವಿರದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಸಂ: ಎ. ವಿ. ನಾವಡ, ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪೆ.

ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ

- ಕನಕದಾಸರು

ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ ನಿಮ್ಮ
ಕುಲದ ನೆಲೆಯನೇನಾದರೂ ಬಲ್ಲಿರಾ ಬಲ್ಲಿರಾ ||ಪ||

ಹುಟ್ಟಿದ ಯೋನಿಗಳಿಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿದ ಭೂಮಿಗಳಿಲ್ಲ
ಅಟ್ಟು ಉಣ್ಣಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಲ್ಲ
ಗುಟ್ಟು ಕಾಣಿಸ ಬಂತು ಹಿರಿದೇನು ಕಿರಿದೇನು
ನೆಟ್ಟನೆ ಸರ್ವಜ್ಞನ ನೆನೆಕಂಡ್ಯಾ ಮನುಜ ||೧||

ಜಲವೆ ಸಕಲ ಕುಲಕ್ಕೆ ತಾಯಲ್ಲವೆ
ಜಲದ ಕುಲವನೇನಾದರೂ ಬಲ್ಲಿರ
ಜಲದ ಬೊಬ್ಬುಳಿಯಂತೆ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲವೀ ದೇಹ
ನೆಲೆಯನರಿತು ನೀ ನೆನೆಕಂಡ್ಯಾ ಮನುಜ ||೨||

ಹರಿಯೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಹರಿಯೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರ
ಹರಿಮಯವೆಲ್ಲವೆನುತ ತಿಳಿದು
ಸಿರಿ ಕಾಗಿನೆಲೆಯಾದಿ ಕೇಶವರಾಯನ
ಚರಣ ಕಮಲವ ಕೀರ್ತಿಸುವನೆ ಕುಲಜ ||೩||

ಆಶಯ

ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಡಂಬನೆ, ಮೌಢ್ಯ, ಕಂದಾಚಾರ, ಜಾತೀಯತೆಯಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರ ಇಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಶಯ ಕನಕದಾಸರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಂಶ. ಅಂತಹ ಆಶಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡಿದಿರಿ ಎನ್ನುವ ಕೀರ್ತನೆ ಅಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೀರ್ತನೆ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವೇನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಜಾತಿಯ ಪಿಡುಗು ಇಂದು ಅಳಿಸಲಾಗದೆ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಈ ಜಾಗೃತಿ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಇಡುವಂತಾಗಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ನೆರವಾಗುವುದನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳುವ ಆಶಯವು ಈ ಪಠ್ಯ ಅಳವಡಿಕೆಯದ್ದಾಗಿದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಾನ್ ಕವಿ ಕನಕದಾಸರು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಕೀರ್ತನಕಾರರು, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನೋವುಂಡು ಬೆಳೆದವರು. ಬಡತನ ಸಿರಿತನದ ಅನುಭವಗಳೆರಡನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಇವರು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಮನ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಬರಿ ಹೊಗಳಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸದೆ “ಆರು ಬದುಕಿದರಯ್ಯ ಹರಿ ನಿನ್ನ ನಂಬಿ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಲೋಕದೆಲ್ಲಾ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟವರು ಕನಕದಾಸರು. ವಿಜಯನಗರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಬಾಡ ಪ್ರದೇಶ ಈಗಿನ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಗ್ಗಾವ ಮತ್ತು ಬಂಕಾಪುರ ಪ್ರದೇಶದ ನಾಡಗೌಡ ಬೀರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ವಿ ಬಚ್ಚಮ್ಮ ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರದೆ ತಿರುಪತಿ ದರ್ಶನ ವರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವಿಗೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಅವನು ದೊರಕಿದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದ್ದರಿಂದ ಕನಕನಾಯಕ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನಕದಾಸ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಲಭ್ಯ ಕಾವ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ, ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ನೃಸಿಂಹಸ್ತವಗಳು.

ಪೂರಕ ಓದು

ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ಸಂ: ಪಾವಂಜಿ ಗುರುರಾವ್, ಪ್ರ: ಕನಕದಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ / ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಗಳೂರು.

ತತ್ವಪದ

ಸುಗ್ಗಿ ಮಾಡೋಣು ಬಾರವ್ವಾ

- ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ

ಸುಗ್ಗಿ ಮಾಡೋಣು ಬಾರವ್ವಾ ಗೆಳತಿ
 ಸುಮ್ಮನ್ಯಾಕ ಕುಳತಿ?
 ಅಗ್ಗದ ಫಲಗಳ ಕೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೊಲದೊಳು
 ಒಗ್ಗಿಲಿ ಕರೆದರೆ ಹಿಗ್ಗಿಲಿ ಹೋಗಿ

ಹೊಲದವ ಕರೆದರೆ ಹೋಗಲಿಬೇಕು
 ನೆಲೆಯನು ತಿಳಿಯಬೇಕು
 ಕುಲದವರೆಂದು ಸಲಗಿಯು ಸಾಕು
 ಬಲು ಜೋಕಿರಬೇಕು
 ಹೊಲದೊಳು ಬೆಳೆದಿಹ ಹುಳ್ಳಿ ಮಿಕ್ಕಿ ಕಸ
 ತಳದ ಕೋಲಿಯ ದಾಟಿ ಕೊಯ್ಯೋಣ ಗೆಳತಿ ||

ಏಳೆಂಟು ಅಕ್ಕಡಿಯ ಏಣಿಸಿ - ನಮ್ಮ
 ಬಾಳನು ಅದರೊಳು ದಣಿಸಿ
 ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷ ಎಣಿಸಿ ನಂಟಿನ
 ಸೋಲಗಳೆಲ್ಲವ ಗಣಿಸಿ
 ಬಾಳಿನ ರಾಗಿ ನವಣೆ ಸಜ್ಜೆಯ
 ಓಲ್ಯಾಡುತ ಬಹುರಾಗದಿ ಕೊಯ್ಯುತ ||

ಶಿಶುನಾಳಧೀಶನೆ ಗುರುವು - ಅವ
 ಕರೆದಲ್ಲಿ ಹೋಗೋದು ತರವು
 ಕಸವ ಕಳೆದು ಕೈ ಕುಡುಗೋಲ ಹಿಡಿಯುತ
 ಹಸನಾಗಿ ಹಲವೆಡೆ ಹರಿವ ಮನವ ಸುಟ್ಟು ||

ಆಶಯ

ತತ್ವ ಬೋಧನೆಗಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಹಾಡು/ಪದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ತತ್ವ ಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಜನಪದ ಬದುಕಿನ ದಟ್ಟ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸರಳವಾಗಿ ಸಹಜ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಂವಹನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು.

ಬದುಕಿನ ಸಹಜ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಕಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ತತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ರಚಿಸಿದಂತಹ ರಚನೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ತತ್ವಪದವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿನ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸುಕರ್ಮ-ಕುಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ ಹಂತವು, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವ ಮೋಹದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಫಲಗಳ ಸಹಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಬೆಳೆ, ಕೊಯ್ಲು, ಸುಗ್ಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಬದುಕು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿಯೂ, ಹಸನಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಭವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದವರು ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫರು. ೧೮೧೯ ಮಾರ್ಚ್ ೭ರಂದು, ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಶುವಿನಹಾಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಶರೀಫ. ತಂದೆ ದೇವಕಾರ ಮನೆತನದ ಇಮಾಮ್ ಹಜರತ್ ಸಾಹೇಬರು ಹಾಗೂ ತಾಯಿ ಹಜ್ಜೂಮಾ. ಮುಲ್ಕಿವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಕುಂದಗೋಳದ ನಾಯಕ ಕುಟುಂಬದ ಫಾತಿಮಾರವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ತಂದೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿಯ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣದಿಂದ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಬೇಸರವುಂಟಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಗುರು ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರ ಶಿಷ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. ವೇದಾಂತ, ಶರಣರ ಮಾರ್ಗ, ವಚನಗಳ ಸುಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶರಣರ ಒಡನಾಟ ಹೊಂದಿದ್ದರು. 'ಶಿಶುನಾಳಧೀಶ' ಎಂಬ ಅಂಕಿತದೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ತತ್ವಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಇವರು ದೇವಿ ಹಾಗೂ ಖಾದರ ವಲಿಯವರ ಉಪಾಸಕರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಧುರ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಬದುಕು, ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸಿದ ಅವರ ತತ್ವ ಪದಗಳು ಸುಲಲಿತ ರಚನೆಗಳಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಮನ್ನಣೆ ಇದೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ ಸಾಹೇಬರ ಗೀತೆಗಳು, ಸಂ: ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಕ್ಷಮ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಜನಪದ ಗೀತೆ

ತಾವರೆಯ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ ದೇವರಿಗೆ ನೆರಳಾಗಿ
ನಾ ಹುಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಎರವಾದೆ | ಹಡೆದವ್ವ
ನೀ ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಹೆಸರಾದೆ ||

ಬ್ಯಾಸಾಗಿ ದಿವಸಕ ಬೇವಿನ ಮರ ತಂಪ
ಭೀಮಾರತಿಯಂಬ ಹೊಳಿ ತಂಪ | ಹಡೆದವ್ವ
ನೀ ತಂಪ ನನ್ನ ತವರಿಗೆ ||

ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆಯಲಿ ಬ್ಯಾಡ ಹೆರವರಿಗೆ ಕೊಡಬ್ಯಾಡ
ಹೆಣ್ಣು ಹೋಗಾಗ ಅಳಬ್ಯಾಡ | ಹಡೆದವ್ವ
ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಶಿವಗೆ ಬೈಬೇಡ ||

ಗಂಜಿಯ ಕುಡಿದರು ಗಂಡನ ಮನೆ ಲೇಸ
ಅಂದಣದ ಮ್ಯಾಲ ಚವುರಾವ | ಸಾರಿದರ
ಹಂಗೀನ ತವರ ಮನಿ ಸಾಕ ||

ತಾಯ ಮಕ್ಕಳ ದನಿಯ ತಾಳ ಬಾರಿಸಿದಂಗ
ಜೋಡ ಕಿನ್ನೂರಿ ನುಡಿದಂಗ | ಹಳಸಂಗಿ
ಹೊತ್ತೇರಿ ತಾಸೆ ಬಡಿದಂಗ ||

ತಾಯಿಲ್ಲ ತವರಿಗೆ ಹೋಗದಿರು ನನ ಮನವ
ನೀರಿಲ್ಲ ಕೆರೆಗೆ ಕರಬಂದು | ತಿರುಗಾಡ
ಆಗ ನೋಡದರಾ ದುಃಖಗಳ ||

ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಳುವಿ ಕಣ್ಣೀಗಿ ನೀರ ತಂದು
ಸಣ್ಣ ಸೆಲ್ಲೆದೆಲೆ ಮುಸುಕ್ಕಾಕಿ | ಹಡೆದವ್ವ
ಹೆಣ್ಣು ಸಾಕೆಂದ ಜಲುಮಾಕ ||

ಅರಗಿನಂಥ ತಾಯಿ ಮರದಂಥ ಮಕ್ಕಳು
ಕರಗಿದರ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿಳಿತುಪ್ಪ | ದಂಥಾಕಿ
ಕರಗಂಥ ತಾಯಿ ಇರಬೇಕ ||

ತೊಟ್ಟಿಲ ಹೊತ್ತೊಂಡು ತವರಬಣ್ಣ ಉಟ್ಟೊಂಡು
ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟೆಮ್ಮೆ ಹೊಡಕೊಂಡು | ತವರೂರ
ತಿಟ್ಟಿತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡ್ಯಾಳ ||

ಹಾಲುಂಡ ತವಿರೀಗಿ ಏನೆಂದು ಹಾಡಲೆ
ಹೊಳೆದಂಡೆಲಿರುವ ಕರಕೀಯ | ಕುಡಿಯಂಗ
ಹಬ್ಬಲೆ ಅವರ ರಸಬಳ್ಳಿ ||

ಆಶಯ

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಶತಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ವತ್ತಾದ ಜಾನಪದ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಮೌಖಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮೌಖಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅದೇ ಜಾನಪದ. ಕನ್ನಡದ ಜಾನಪದ ಪರಂಪರೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಿವೆ. ಕಥನ ಕಾವ್ಯಗಳಿವೆ, ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾದ ಗೀತೆಗಳಿವೆ. ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ಒಡವುಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸದಾ ದುಡಿಮೆಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ನಮಗೆ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಸಂವಹನ ಸ್ವರೂಪ ಮೂಲತಃ ಆಂತರಿಕ ಸಂವಹನವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಂತರಿಕ ಸಂವಹನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಇವು ಜನಪದರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂವೇದನೆಗಳಾಗಿರುವುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಪಾಠಳಿಯ ಭಾವನೆಗಳು ಆಂತರಿಕ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಸಂವೇದನೆಗಳಾಗಿ, ಸಂವೇದನೆಗಳು ಹಾಡಿಗೆ ತಿರುಗಿದಾಗ ಅವು ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂವಹನದ ಸತ್ವ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ರೂಪದ ಜನಪದಗೀತೆ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಬ್ರಹ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಅವಶ್ಯ. ಹೆಣ್ಣು; ಮಗಳಾಗಿ, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯಾಗಿ, ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ, ಸೊಸೆಯಾಗಿ, ತಾಯಿ, ಅತ್ತೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬಡವನಾದರೂ ಗಂಡನ ಮನೆಯೇ ಲೇಸೆಂದು, ಚೌರಿ ಬೀಸುವ ತವರು ಹಂಗಿನದೆಂದು ತಿಳಿದು ಗಂಡನ ಮನೆ ಹೆಸರನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹೆಸರನ್ನು ತರುವ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು

ತಮ್ಮ ತವರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಡಿ ಹರಿಸಿ ತನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಈ ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

೧. ಗದ್ದಿಮಠ ಬಿ. ಎಸ್., ೧೯೬೩, ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.
೨. ಸುಂಕಾಪುರ ಎಮ್. ಎಸ್. (ಸಂಪಾದಕರು), ೧೯೭೮, ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದರ್ಶನ (ಭಾಗ-೪), ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.
೩. ಪಾಟೀಲ ಫಿ. ಎಲ್. (ಸಂಪಾದಕರು), ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ೨೦೧೯, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಭಾಗ - ೨
ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ

ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ

- ಡಿವಿಜಿ

ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಹಳೆಬೇರು ಕೂಡಿರಲು ಮರ ಸೊಬಗು |
ಹೊಸಯುಕ್ತಿ ಹಳೆತತ್ವದೊಡಗೂಡೆ ಧರ್ಮ ||
ಋಷಿವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲೆ ಮೇಳವಿಸೆ |
ಜಸವು ಜನ - ಜೀವನಕೆ - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ || ೧ ||

ಬದುಕು ಜಟಕಾಬಂಡಿ, ವಿಧಿಯದರ ಸಾಹೇಬ |
ಕುದುರೆ ನೀನ್, ಅವನು ಪೇಳ್ವಂತೆ ಪಯಣಿಗರು ||
ಮದುವೆಗೋ ಮಸಣಕೋ ಹೋಗೆಂದ ಕಡೆಗೋಡು |
ಪದ ಕುಸಿಯೆ ನೆಲವಿಹುದು - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ || ೨ ||

ಹುಲ್ಲಾಗು ಬೆಟ್ಟದಡಿ, ಮನೆಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾಗು
ಕಲ್ಲಾಗು ಕಷ್ಟಗಳ ಮಳೆಯ ವಿಧಿ ಸುರಿಯೆ ||
ಬೆಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆಯಾಗು ದೀನದುರ್ಬಲರಿಗೆ |
ಎಲ್ಲರೊಳಗೊಂದಾಗು - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ ||೩||

ನಗುವು ಸಹಜದ ಧರ್ಮ; ನಗಿಸುವುದು ಪರಧರ್ಮ
ನಗುತ ಕೇಳುತ ನಗುವುದತಿಶಯದ ಧರ್ಮ ||
ನಗುವ ನಗಿಸುವ ನಗಿಸಿ ನಗುತ ಬಾಳುವ ವರವ |
ಮಿಗೆ ನೀನು ಬೇಡಿಕೊಳೊ - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ || ೪ ||

ಆಶಯ

‘ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ’ ಹಲವು ವಚನ ಸ್ವರೂಪಿ ಚೌಪದಿಗಳ ಉದ್ಭವ. ಆದರ್ಶ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಆಶಿಸುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ಕವಿತೆಗಳು ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳಂತಿವೆ.

ಜೀವನವೆಂಬುದು ಹಲವು ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವನ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುವ ಘಟ್ಟಗಳು. ಒಂದು ಮರ ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಮತ್ತು ಹಳೆ ಬೇರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೋ

ಹಾಗೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಪೀಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಅರಿತು ಬಾಳಿದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸೊಗಸು. ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಅನುಭವ ಒಗ್ಗೂಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಋಷಿಗಳ ದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವೂ ಮೇಳೈವಿಸಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಉತ್ತಮ ಬಾಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಆಶಯ.

ಬದುಕು ಎಂಬುದು ಓಡುವ ಜಟಕಾ ಬಂಡಿಯಂತೆ. ಆದರೆ ವಿಧಿ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪಯಣಿಗನಾದವನು ಮದುವೆಗೂ ಹೋಗಬಹುದು, ಮಸಣಕ್ಕೂ ಹೋಗಬಹುದು. ವಿಧಿಯ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಅದನ್ನು ಅರಿತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಇನ್ನೂ ಬೇಕು, ಮತ್ತೇನೋ ಬೇಕು ಎಂಬ ವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಏಳೆ ಕಂಡು ಕರುಬುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ತಾನೂ ನಗುನಗುತ್ತಾ, ನಗಿಸುವುದೇ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ನಗುವನ್ನೂ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾ ಇರುವುದೇ ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮ. ಅಂಥ ನಗುವ, ನಗಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ದೇವರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೋ ಎಂದು ಕವಿ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು 1887ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಿಲು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕವಿ-ಲೇಖಕರಾಗಿ, ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ, ಸಂಘಟನಕಾರರಾಗಿ, ದಾರ್ಶನಿಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಹತ್ತಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ತತ್ವ ಚಿಂತನೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಮುಂತಾಗಿ ಅವರು ಕೃಷಿ ಮಾಡದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ವಸಂತ ಕುಸುಮಾಂಜಲಿ, ನಿವೇದನೆ, ಉಮರನ ಒಸಗೆ, ಕೇತಕಿ ವನ, ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ ಮುಂತಾದ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂದಿಗೂ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ ಎಂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಉಮರನ ಒಸಗೆ - ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.
2. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.

ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆ

- ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ಆಕೆಯಿದ್ದಳು ಕೂಸು; ಈತನಿನ್ನೂ ಹುಡುಗ
ಅವರ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಹಿಗ್ಗು ಎಷ್ಟು!
ಧರ್ಮದಾ ಹೆಸರಿನಲಿ ಅವರ ಕೈ ಕೂಡಿಸಲು
ಇವರಿಗೆನಿಸಿತು ಹರ್ಷ ಹಬ್ಬದಷ್ಟು!

ಕೊರಳ ಕರಿಮಣಿ, ಗಲ್ಲದರಿಷಿಣವು ಮುಗಬೊಟ್ಟು
ಆ ಮೇಲೆ ಉದ್ದು ಕುಂಕುಮದ ಅಂದ!
ಆ ಪುಟ್ಟ ಮುತ್ತೈದೆ ಪುಟಪುಟನೆ ನೆಗದಾಡೆ
ಅಷ್ಟೆ ಕಂಡಿತು ಕಣ್ಣಿಗೆಷ್ಟೊ ಚಂದ!
ಆಕೆ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿ, ಈತ ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದು
ಶೋಭನವ ಮಾಡಿದ್ದು ಊರಿಗಾಟ!
ಪೆಚ್ಚು ಮೋರೆಯ ಅಳಿಯ-ದೇವರಿದಿರಲಿ ಜನಕೆ
ಕಡಿಮೆ ಸಿಹಿಯೆನಿಸಿತ್ತೆ ಪ್ರಸ್ತದೂಟ?

ವರ್ಷವೆಂಬುದರೊಳಗೆ ಚೊಚ್ಚಿಲದ ಸಂಭ್ರಮವು
ದೈವದಾಟವು ಎಂದಿತಿಡಿಯ ಊರು
ಮಗನು ಬಂದರೆ ಇಹಕೆ, ತಂದೆ ಏರಿದ ಪರಕೆ;
ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರವಾಯ್ತು ಉಪ್ಪು ನೀರು.
ತಂದೆ ಹಿಡಿದಿಹ ಹಾದಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನದಲ್ಲಿ
ಕೂಸು ಹಿಡಿದಿತು, ತಾಯಿಗುಳಿದಿತೇನು?
ಮೈ-ಗೋರಿಯಲಿ ಮಡಗಿ ಜೀವ, ಜೀವನವಾಯ್ತು
ಜೇನುಹುಳ ಉಳಿದಂತೆ ಕಳೆದು ಜೇನು

ಸತ್ತೆನೆಂದಳು ಕೂಸು-ತಾಯಿ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು
ಭೋರೆಂದು ಗೋಳಿಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಸೆದು
ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಹೌಹಾರಿ ಹುಯ್ಯಲಿಟ್ಟಳು ಆಕೆ
ತನ್ನ ತಾ ಶಪಿಸಿದಳು ಹಲ್ಲ ಮಸೆದು
ಹತ್ತು ದಿವಸಕೆ ಹಾಳು ಮುತ್ತೈದೆತನ ಹೋಗಿ
ವೈಧವ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಪಡೆದಳಾಕೆ;
ಮನೆಯವರು ವೈದಿಕರು, ಊರು ಧರ್ಮದ ತವುರು;
ಶಾಸ್ತ್ರವಿರೆ ಬೇರೆಯ ವಿಚಾರವೇಕೆ?

ತಲೆಭಾರ ಇಳಿದಿತ್ತು ಅಂಗಾರ ಬೆಳೆದಿತ್ತು;
ಮೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು ಕೆಂಪು ಸೀರೆ
ಅದರಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಆಕೆಯಿನ್ನೂ ಮಗುವು
ಸಿಂಗಾರವಿರದೆ! ಆ ಮಾತೆ ಬೇರೆ

ಹಿಟ್ಟು ಅವಲಕ್ಕಿಗಳ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದಳೊ,
ಹೂಬತ್ತಿ ಹೊಸೆಯಲಿಕೆ ಮೈತಳೆದಳೊ,
ಎಂಬಂತೆ ಬಾಳ ಕಳೆದಳು ಬಾಲೆ; ಹೂ ಮಾಲೆ
ಮುಳ್ಳುಕಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ತಾನೆಳೆದಳೊ!

ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಸರದಲ್ಲಿ ಕಂಬನಿಯ ಪೋಣಿಸುತ
ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆಯು ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಬರಲು
ಗುಡಿಯ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಂಕುಹಿಡಿದು, ಆಚಾರ್ಯರಿಗು
ಉರುಲಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಬಿಗಿದಿತ್ತು ಕೊರಲು

ಕುರುಡು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ಮಾರಕವು ನಿಂತಂತಾಕೆ
ಮೈಮರೆತು ನಿಂತಾಗ್ಗೆ ಗೂಗೆ ಹಾಡಿತ್ತು
ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತುವ ಕಣ್ಣು ಮೋರೆ ನೋಡಿತೊಮ್ಮೆ
ಜಾರ ಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಗೆ ಕೋಡು ಮೂಡಿತ್ತು!

ಆಶಯ

ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಹಲವು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬಂಧವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಗೆ ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಮವಾಗಿಲ್ಲ. ದಾಂಪತ್ಯ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತರೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡನಿಗೆ ಮರು ಮದುವೆ. ಅದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಲತಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಬಂಧ. ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ ಮಾತ್ರ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಯಾಚೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ 'ವೈಧವ್ಯ'ದ ಪಟ್ಟ. ಮಹಿಳೆ ವೈಧವ್ಯವನ್ನು ಶಾಪವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮುತ್ತೈದೆಯಾಗಿ ಸಾಯಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು 'ಮುತ್ತೈದೆ ಸಾವು ಕೊಡು ದೇವಾ..' ಎಂದು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾಳೆ. ವೈಧವ್ಯ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲು ಸುಳಿಯದಂತೆ ಮುತ್ತೈದೆ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವ್ರತಾಚರಣೆ ಪಾಲಿಸುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದು ಸಮಾಜದ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖವಾಗಿದೆ.

ಏಕಮುಖಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಬಂಧವು ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುವ ಬಾಲ ವೈಧವ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮದುವೆ ಎಂಬ ಬಂಧವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು "ಗಂಡ

ಸತ್ತವ್ವಗ ರಂಡೆಮುಂಡೆನಬೇಡ ಕಂದನ ಹಿಡಿದು ತಪಹಾಳ ಅವಳಿಗಿ ಗಂಗಾದೇವೆಂದು ಕರಿಬೇಕ.” ಎಂಬ ಮಾದರಿಯ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಈ ಕವಿತೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ (೧೮೯೬-೧೯೮೧) : ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯನಾಮ 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ'. ಧಾರವಾಡ ಇವರ ಹುಟ್ಟೂರು. ಧಾರವಾಡದ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಹಾಗೂ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ, ಜೀವನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗರಿ, ಸಖೀಗೀತ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ನಾದಲೀಲೆ, ಅರಳು ಮರಳು, ಗಂಗಾವತರಣ, ನಾಕುತಂತಿ, ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿ, ಚೈತ್ಯಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರೂ ಸಹ ಪ್ರಮುಖರು. ಇವರ 'ನಾಕುತಂತಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಸಾಯೋ ಆಟ, ದೆವ್ವದ ಮನೆ, ಜಾತ್ರೆ, ಮಂದಿ ಮನೆ, ಮಂದಿ ಮದಿವಿ, ಗೋಲ್, ತಿರುಕರ ಪಿಡುಗು ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳು; ನಿರಾಭರಣ ಸುಂದರಿ, ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಜ್ಯೋತಿ ಇವರ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳಾದರೆ, ಟ್ಯಾಗೂರರ ನೊರೊಂದು ಕವನ, ಕಬೀರ ವಚನಾವಳಿ, ಚೀನಾದ ಬಾಳು ಬದುಕು, ಕನ್ನಡ ಮೇಘದೂತ ಇವು ಅವರ ಕೆಲವು ಅನುವಾದಗಳು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪ ಇವರ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳು.

ಮೈಸೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಬನಾರಾಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಇವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿವೆ. ೧೯೪೩ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿದ ೨೭ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಳರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ- ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

೧. ಫಣಿಯಮ್ಮ (ಕಾದಂಬರಿ), ಎಂ.ಕೆ. ಇಂದಿರಾ, ಹೇಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು.
೨. ದೇವದಾಸಿ (ಕಾದಂಬರಿ), ದು.ನಿಂ. ಬೆಳಗಲಿ, ವಿಮೋಚನಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ವಿಮೋಚನಾ ದೇವದಾಸಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಸಂಘ, ಅಥಣಿ.

ರೈತನ ದೃಷ್ಟಿ

– ಕುವೆಂಪು

ಕರಿಯರದೊ ಬಿಳಿಯರದೊ ಯಾರದಾದರೆ ಏನು?
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾವಗಂ ಸುಲಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ!
ವಿಜಯನಗರವೊ? ಮೊಗಲರಾಳ್ವಕೆಯೊ? ಇಂಗ್ಲಿಷರೊ?
ಎಲ್ಲರೂ ಜಿಗಣೆಗಳೆ ನನ್ನ ನೆತ್ತರಿಗೆ!
ಕತ್ತಿ ಪರದೇಶಿಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನೋವೆ?
ನಮ್ಮವರೆ ಹದಹಾಕಿ ತಿವಿದರದು ಹೂವೆ?

ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಖಿಗಳಿಗೆ ರಸಿಕರಿಗಲ್ಲೆ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂಬುದದು ಕಾಮಧೇನು?
ನೃಪ ಎಂಬ ಹೆಸರೊಡನೆ ಮುಡಿಯೊಂದನಾಂತೊಡನೆ
ಕಳ್ಳರೊಡೆಯನು ಕೃಪೆಯ ಮೂರ್ತಿಯೇನು?
ತಿಂದುಂಡು ಮೆರೆವವರ ಮೆರವಣಿಗೆಗಾನು
ಬಾಯ್ಬರೆದು ನೋಳ್ವ ಬೆಪ್ಪಾಗಬೇಕೇನು?

ಹರಕೆ ಯಾರದೊ? ಹಬ್ಬವಾರಿಗೊ? ಅದಾವಗಂ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕಾಳಿಗಾನಲ್ಲೆ ಕುರಿ ಕೊಲೆಗೆ?
ಕುಯ್ಯುರಿಯನೆಂತಂತೆ ಸಾವು ಬದುಕಿನ ನಡುವೆ
ಕರುಣೆ ಗರಗಸದಿಂದೆ ಸೀಳುವರು ಬೆಲೆಗೆ.
ಸಾಕೆನಗೆ, ಸಾಕಯ್ಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪೂಜೆ;
ಸಿಡಿಮದ್ದಿನಕ್ಷತೆಗೆ ಗುಂಡು ಚರೆ ಲಾಜೆ!

ನೇಗಿಲಿನ ಮೇಲಾಣೆ! ಬಸವಗಳ ಮೇಲಾಣೆ!
ನೆತ್ತರಿಲ್ಲದೆ ಸುಕ್ಕಿ ಸೊರಗಿದೆನ್ನಾಣೆ!
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶೂರ್ಪನಖಿ ಮೋಹಿನಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ
ಮರುಳಾಗೆನೆಂದಿಗೂ, ಸೀತೆ ಮೇಲಾಣೆ!
ಬಡತನದ ಗೊಬ್ಬರವನನುದಿನಂ ಹೀರಿ
ಹಿಡಿಸದೋ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿರಿಯ ಕಸ್ತೂರಿ

ಆಶಯ

ರೈತ ಈ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. ಅವನು ಉತ್ತು ಬಿತ್ತು ಬೆಳೆಯದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನವೇ ದುಸ್ತರ. ಸತತವಾದ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅವನು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ದೇಶ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ನೇಗಿಲಯೋಗಿ ರೈತನನ್ನು

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ? ನಮ್ಮದೇ ನೆಲದ ರಾಜರಿರಬಹುದು. ಮೊಗಲರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರಂಥ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳಿರಬಹುದು - ಈ ಎಲ್ಲರೂ ರೈತನ ನೆತ್ತರನ್ನು ಹೀರುವ ಜಿಗಣೆಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಅಭಿಮತ. ಇಂಥ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶೂರ್ಪನಖಿ ಮೋಹಿನಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮರುಳಾಗಬೇಡಿ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿರಿಯ ಸತತ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ರೈತರಿಗೆ ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. 1936ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಈ ಕವಿತೆ ಇಂದಿಗೂ ಈ 21ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಕವಿಯ ಮುನ್ನೋಟ ಮತ್ತು ರೈತರ ಪರವಾದ ಅವರ ಕಾಳಜಿ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಿರದು.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಕುಪ್ಪಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರು ಕುವೆಂಪು ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದವರು. 1904 ಡಿಸೆಂಬರ್ 29ರಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪಳಿ ಎಂಬ ನಿಸರ್ಗವೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಒಂಟಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳಿಗೂ ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಧಾತುವಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮಲೆನಾಡಿನ ರಮಣೀಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವೆಯೇ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದ ಕುವೆಂಪು ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದು ಮೈಸೂರಿಗೆ. ಮೈಸೂರಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ ಕುವೆಂಪುರವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಅಂತರ್ಗತ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ವೇದಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಕುವೆಂಪು ಬರಹ ದಣಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನೂ ಬಿಡದಂತೆ ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕುವೆಂಪುರವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಚಿತ್ತಾಂಗದಾ ಖಂಡಕಾವ್ಯ, ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಮತ್ತು ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ವಿಮರ್ಶಾ ಸಂಕಲನಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ 'ನೆನಪಿನ ದೋಣಿಯಲಿ' ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರುಹು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕುವೆಂಪು ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿಗೇ. ಕುವೆಂಪುರವರ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ದರ್ಶನ. ಬದುಕಿನ ಗಾಢ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮೇಳವಿಸಿಕೊಂಡ ಅಪೂರ್ವ ಒಳನೋಟಗಳ ರಸಸೃಷ್ಟಿ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರನ್ನು ರಸಯುಷಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

೧. ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಷ್ಯ, ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
೨. ಕುವೆಂಪು ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

ಅನ್ನದ ಋಣ

—ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಬೆಳುವಲದ ಹೊಲದ ಉದ್ದಗಲ ಎತ್ತುಗೈ ಎತ್ತರಕೆ
 ನಿಂತು ಗರಿಗೆದರಿ—
 ಹಾರಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ.
 ಬಿರಿಸು ನೆಲದೆದೆಗೆ ಬೆವರಿಳಿಸಿ, ಹದಗೊಳಿಸಿ
 ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದವನ ಕೈ
 ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.
 ಮೈ ಕೊಡವಿ ಏಳುತ್ತೇನೆ ಮುಗಿಲ ಮುತ್ತಿನ ಹನಿಗೆ.
 ಎಡೆ ಹೊಡೆದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಿನ ಕಳೆಯ ಕಿತ್ತಾಗ
 ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಗೇಣು ಸುಳಿದೆಗೆದು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.
 ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿಪಾಯಿಯಂತೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ ಸಾಲಾಗಿ
 ಮಸಾರಿಗೆ ಹಸಿರು ಧ್ವಜವನೆತ್ತಿ.
 ಹೊಡೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಗುರಾಗುತ್ತೇನೆ ಹೀಗೆ
 ಚರಗ ಚೆಲ್ಲುವ ಸೀಗೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗೆ.
 ಹಕ್ಕಿ ಬಂದು ಕುಕ್ಕಿದರೂ ತೂಗುತ್ತೇನೆ.
 ತೆನೆಯೊಡನೆ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ನೋವಾಗದಂತೆ,
 ಭೂಮಿತಾಯಿಗೆ ಭಾರವಾಗದಂತೆ
 ಬಾಗುತ್ತೇನೆ ಮಾಗುತ್ತೇನೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ನೂರು ಸಾವಿರವಾಗಿ
 ಕಾಳೆಲ್ಲ ಮುತ್ತಿನ ಗೊಂಡೆಯಾಗಿ.
 ಹಂತಿಯ ಹಾಡು ಸೂಸಿ, ಬೀಸುಗಾಳಿಗೆ ಸೋಸಿ
 ಕಣ ಕಣದಲ್ಲಿ ರಾಶಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ.
 ಅದೇ ಚಣವೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟು ಮೇವಿನ ಬಣಿವೆ.
 ಹಿಟ್ಟಾಗಿ, ಬಳೆಯ ತಾಳಕ್ಕೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ

ಬಡವರಂಗೈ ತುಂಬ ರೊಟ್ಟಿಯಾಗಿ,
 ಖಾರ, ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ, ಮೊಸರು, ಬದನೆಕಾಯಿ
 ಪರಸ್ಪರ ಭೇಟಿಯಾಗಿ,
 ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಎಂದು
 ತುಂಬುತ್ತೇನೆ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆ.
 ಇಷ್ಟೂ, ಸಿಗದಿದ್ದವರ ಗೋಳು ಕೇಳಿ, ಕಸವಿಸಿಗೊಂಡು
 ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವುಡುಗಚ್ಚಿ
 ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.
 ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು ನಿಜವಾದ ನನ್ನ ಬೆಲೆ
 ನೀವೇಕೆ ಏರಿಸುತ್ತೀರಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ?
 ನನ್ನ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮುಗ್ಗು ನಾರಿಸಬೇಡಿ
 ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿ, ಅಡ್ಡ ಬರಬೇಡಿ
 ನಾನವರ ದೇವರ ಗುಡಿ.

ಆಶಯ

ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಓದುಗರನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಮಹತ್ವದ ಕವಿ. ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಯಕ, ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯ, ಬೆಳೆ ಹಂತಗಳ ಪರಿಚಯ, ವಿವಿಧ ಬೆಳೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸ್ವಂದನದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ತಟ್ಟೆಯಿಂದ ಒಡಲು ಸೇರುವ ಬಗೆ ಹಾಗೂ ಒಡಲಿಗೆ ಆಹಾರ ಸಿಗದವರ ನೋವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾ, ಆಹಾರ ಹಂಚಿ ಎಲ್ಲರ ಸೊತ್ತಾದ ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ನಾಡೋಜ ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ ನಾಡು ಕಂಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ, ವಿಮರ್ಶಕರು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಂಬಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರೆಪ್ಪ - ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ೨೮.೦೬.೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮಗನಾದ ಇವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಗರಗದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿ ೧೯೫೨ ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದು ಅದೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡು, ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದರು. ಕಣವಿಯವರು ಕಾವ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಣವಿ ಅವರು ಕಾವ್ಯ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾಕ್ಷಿ, ಭಾವಜೀವಿ, ಆಕಾಶಬುಟ್ಟಿ, ದೀಪಧಾರಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಜೀವಧ್ವನಿ, ನಗರದಲ್ಲಿ ನೆರಳು, ಚಿರಂತನದಾಸ ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತನ, ಕಾವ್ಯಾನುಸಂದಾನ, ಸಮಾಹಿತ, ಸಮತೋಲನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಅರವತ್ತೈದನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಇವರು, ನಾಡೋಜ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರವಾಡದ ಕಲ್ಯಾಣ ನಗರದ ಚಿಂಬೆಳಕು ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

ಕಣವಿಯವರ ಹೊಂಬೆಳಕು, ಹೂವು ಹೊರಳುವವು ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆಗೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮೆರವಣಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು.

ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಬರಿ ನುಡಿಯಲ್ಲ...

– ಕೆ. ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್

ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಬರಿ ನುಡಿಯಲ್ಲ,
ಹಿರಿದಿದೆ ಅದರರ್ಥ;
ಜಲವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ನೀರಲ್ಲ.
ಅದು ಪಾವನ ತೀರ್ಥ.

ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಬರಿ ನಾಡಲ್ಲ;
ಭೂಪಟ, ಗೆರೆ, ಚುಕ್ಕೆ;
ಮರವೆಂದರೆ ಬರಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯೆ?
ಶ್ರೀಗಂಧದ ಚಕ್ಕೆ.

ಕನ್ನಡ ಬರಿ ಕರ್ನಾಟಕವಲ್ಲ
ಅಸೀಮ, ಅದು ಅದಿಗಂತ;
ದೇವರು ಕೇವಲ ವಿಗ್ರಹವಲ್ಲ,
ಅಂತರ್ಭಾವ ಅನಂತ.

ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಜನಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲ
ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ವಿಧಾನ;
ವಾಯುವೆಂದರೆ ಬರಿ ಹವೆಯೇ ಅಲ್ಲ;
ಉಸಿರದು, ಪಂಚಪ್ರಾಣ.

ಕನ್ನಡವಲ್ಲ ತಿಂಗಳು ನಡೆಸುವ
ಗುಲ್ಲಿನ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು;
ರವಿ ಶಶಿ ತಾರೆಯ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವವದು
ಸರಸತಿ ವೀಣೆಯ ಸೊಲ್ಲು

ಆಶಯ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು, ಚಿಂತಕರು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಚಿಂತಿಸಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು, ಅವಸಾನವಾಗುವ

ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಡಿದೆಚ್ಚರಿಸುವ, ಸತ್ತಂತಿಹರನ್ನು ಎದ್ದು ಕೂರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಚಿಂತಕರು ಜನತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸತ್ವ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು, ಹಣ ಗಳಿಕೆಯ ನೆಪದಾಚೆ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ನಾಡು ನುಡಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಮೂಡಿರುವುದು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಸಂಕುಚಿತವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇಂಥ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

‘ದೇಶವೆಂದರೆ ಮಣ್ಣಲ್ಲವೋ.. ದೇಶವೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯರು..’ ಎಂದು ತೆಲುಗು ಕವಿ ಗುರಜಾಡರು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವಂತೆ ಈ ಕವಿತೆಯು ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಬದುಕು, ಬದುಕಿನ ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಬಹು ಆಯಾಮದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೨-೩ರಷ್ಟು ಜನರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬದುಕು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆ ಇಂದು ಭವಿಷ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಕೊಡಲಾರದೆಂಬ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೂ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್: ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಕೊಕ್ಕರೆ ಹೊಸಳ್ಳಿ ಶೇಖ್ ಹೈದರ್ ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್. ಇವರು ೧೯೩೬ ಫೆಬ್ರವರಿ ೫ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ‘ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯಾದರೂ ಮಾಡಿಕೋ, ನುಡಿ ಸೇವೆ ನಾಡ ಸೇವೆಗೂ ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮರೆಯಬಾರದು’ ಎಂಬ ತಿಳಿವನ್ನು ಚೀವನ ಗಮ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುವಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇವರು. ಭೂವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕವಿ, ಲೇಖಕಿ, ಅನುವಾದಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅನುಕರಣೀಯವಾದದ್ದು. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಇವರ ಕಾವ್ಯ ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ಕನ್ನಡ ಭಾವಗೀತೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮನಸು ಗಾಂಧಿ ಬಜಾರು, ನೆನೆದವರ ಮನದಲ್ಲಿ, ಸಂಜೆ ಐದರ ಮಳೆ, ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಮುಂತಾದ ೨೧ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವೈಚಾರಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ

ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಹಲವು ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿದ ೭೩ನೆಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. 'ಜೋಗದ ಸಿರಿ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತುಂಗೇಯ ತೆನೆ ಬಳುಕಿನಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳಿಂದ ರೂಪಪಡೆದ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಕವಿತೆಯು ಇವರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನಮಾನಸವು 'ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಕವಿ' ಎಂದು ಗೌರವಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇವರು ಕುರಿಗಳು ಸಾರ್ ಕುರಿಗಳು ಕವಿತೆಯು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಡಂಬನೆಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕವಿತೆಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

೧. ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೨. ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥಶತಮಾನ, ಕೆ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ಹಂಪಿ.

ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯನೇರಿ ಹೋದಾ

- ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿಕೇಳದೆ ದಿಕ್ಕು ದೇಶಾಂತರ ಹೋದ ಮಗನ ಬೇಲಿಯಿಲ್ಲದ
ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಕರಾರೆತ್ತಿದಳು ಅಬ್ಬೆ.

ಪಳಗಿಸಲಾರೆ ಮಗನ್ನ,
ಅವನಿಗಮರಿಯ ವ್ಯಸನ
ಮ್ಯಾಲೆ ಚಂದ್ರನ ಗ್ಯಾನ
ನೀವಾದರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕಳುಸಿರೇ ಮಗನ್ನ

ಎಂದು ಅಬ್ಬೆ ಸುತ್ತಿನ ದೇವರಿಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಹಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು.

ಬಿಸಿಲಗುದುರೆಯನೇರಿ ಹೋದಾ
ಕೈಮೀರಿದ ಚಂದಿರನ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದಾ ||ಪ||

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೀನಾಗಿ
ಬೆಳದಿಂಗಳಲೀಜುವ
ಚಂದ್ರನ ಹಿಡಿಯುವನೆಂದಾ ||ಅವ||

ಹಾರುವ ಧ್ವಜದಂಥ ಪೊಗರಿನ ಬಾಲಕ
ಮುಗಿಲಿಗೆ ಎಗರುವನೆಂದಾ |
ಆಕಾಶದಂಗಳಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಲಗ್ನೆಯ ಹಾಕಿ
ಸೂರೆ ಮಾಡುವೆ ಸಿರಿಯನೆಂದಾ |
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಮೆತ್ತುವ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ
ನಿಮ್ಮ ಮುಳುಗಿಸುತೇನ ಅಂದಾ || ಹೋದಾ ||

ಅಂಬಾರದಾಚೆಯ ರಂಭೇರ ನಾಡಿಂದ
ಬಾಡದ ನಗೆ ತರುವನೆಂದ |
ಚಕ್ಕಂದವಾಡುವ ಚಿಕ್ಕೆ ತಾರೆಗಳನ್ನ
ಉಡಿತುಂಬ ತರುತೇನೆ ಅಂದ |
ಸೊಕ್ಕಿದ ಚಂದ್ರನ ಸಭ್ಯನ ಮಾಡುವೆ
ಪಳಗಿಸುವೆ ದೇವರನೆಂದಾ || ಹೋದಾ ||

ಹೋದವ ಬಾರದೆ ಕಾತರ ತಾಳದೆ
ಕಣ್ಣ ಹಡದಿಯೆ ಹಾಸಿ ಕಾದೆ |
ಬಂದೇ ಬರುತಾನಂತ ಆಕಾಶದಂಗಳದ
ಒಂದಾರೆ ಹೂ ತರುತಾನಂತ | ಭ್ರಾಂತ

ಯಾವೇರುಪೇರಿನಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದನೇನೊ
ಕಂಡರೆ ಕಳಿಸಿರೆ ತಿರುಗಿ | ಆ ಬಾಲನ ||

ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ದನದ ಶಕುನವ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಅಬ್ಬೆ ಅವಸರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಪಿಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಂತಳು.

“ದಿಕ್ಕು ದೇಶಾಂತರ ಹೋದ ಮಗ ಮತ್ತೆ ಬರುತಾನಂದರೆ ಬಲಗಾಲೆತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಡಗಾಲೆತ್ತು” - ಎಂದಳು.

ಕಪಿಲೆ ಬಲಗಾಲೆತ್ತಿತು. ಅಬ್ಬೆಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಉಕ್ಕಿ ಬಂತು.

“ಈ ವಾರ ಬರುತಾನಂದರೆ ಬಲಗಾಲೆತ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಡಗಾಲೆತ್ತು” ಎಂದಳು.

ಕಪಿಲೆ ಬಲಗಾಲೆತ್ತಿತು. ಆನಂದದ ಅಮಲೇರಿತು ಮುದುಕಿಗೆ.

“ಇವತ್ತೇ ಬರುತಾನಂದರೆ ಬಲಗಾಲೆತ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಡಗಾಲೆತ್ತು” - ಎಂದಳು.

ಕಪಿಲೆ ಈಗಲೂ ಬಲಗಾಲೆತ್ತಿದ್ದೇ - ಅಬ್ಬೆಗೆ ಮುದದ ಹುಚ್ಚಡಿರಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ನಲಿದಾಡಿದಳು. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಲೊಲ್ಲಳು. ಕರುಮರಿಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲುಚ್ಚು ಬಿಡಿಸಿ ನೀರು ಬೆರೆಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ದನ ಹಿಂಡಿಕೊಂಡಳು. ಗೂಡಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ ಗುಡಿಸಿ ಸಗಣೆ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ರಂಗೋಲಿ ಹುಯ್ದಳು. ಮೊಸರು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆ ಮಾಡಿ ದೈವದ ಮುಂದೆ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಜಗ ಜಗ ಬೆಳಕಿಟ್ಟಳು. ಪರಿಮಳ ನಾರುವ ಬಗೆ ಬಗೆ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೊಗಸೆ ನೀರು ಕೂಡ ಕುಡಿಯದೆ ಮುಖದ ಬೆವರೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಗನ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಂತಳು. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ದೇವರು ಅಸ್ತಂಗತನಾಗಿ ಕತ್ತಲಾದರೂ ಮಗ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬರುವನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಕುಂದಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯುತ್ತ ಕುಂತವಳು ಹಾಗೇ ಸುಖನಿದ್ದೆಗೆ ಸಂದಳು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ -

ಯಾರೊ ಗೂಡಿನ ಮುಂದೆ ಓಡಿ ಬಂಧಂಗಾಯ್ತು
ಕದ ಬ್ಯಾಗ ತಗೀರೆಂದು ಕೂಗಿಧಂಗಾಯ್ತು
ಅಬ್ಬೆ ಕದ ತೆರೆದರೆ
ಕದ ತಳ್ಳಿ ಒಳನುಗ್ಗಿ
ಬೆನ್ನ ಹಿಂದಿಲೆ ಕದಮುಚ್ಚಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟಿ
ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಯಾರೊ ಪರ ಊರಿನವ.

ಬೆಂದ ಹೂವಿನ ಹಾಗೆ ಎಳೆಯ ಮುಖ ಬಾಡಿತ್ತು.
ಮೈಮುಖ ಧೂಳಿನಲಿ ಉರುಳಾಡಿಧಂಗಿತ್ತು.
ಓರೆಗೂದಲು ಕಟ್ಟಿ ನವಿಲುಗರಿ ಸಿಗಿಸಿದ್ದ.
ಮುರಿದ ಕೈದುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ.
ಮೊನಚಾದ ನಕ್ಷತ್ರ ಎದೆಯೊಳಗೆ ನಾಟಿತ್ತು
ಹನಿ ಹನಿ ನೆತ್ತರು ನೆಲಕೆ ಸೋರಿತ್ತು.
ಬೇಟೆಯಲಿ ನೊಂದ ಮಿಗ ನರಳಿಧಂಗಿತ್ತು.
ಹಿಂದಿನಿಂದ್ಯಾರೊ ಬಂದಾರೆಂಬ ಭಯವಿತ್ತು.

ಕದಕೆ ಅಗಳಿಯ ಹಾಕಿ
ಹಡದವ್ವಾ ರಕ್ಷಿಸೆಂದ.
ಒಳಗಿದ್ದ ಕತ್ತಲ ಕಂಡು ಬದುಕಿನೆಂದ.
ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುತ ಅಬ್ಬೆಯ ಬಳಿ ಬಂದ.

ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬರುವವರು ಯಾರು ಕಂದಾ?
ಎಂದಳು ಅಬ್ಬೆ, ಅವನಂದ :
ಚಂದ್ರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ!
ಯಾ ರೂಪದಿಂದಲೋ ಯಾ ಮಾಯೆಯಿಂದಲೋ
ಬೇಟೆಯಾಡುತ ಚಂದ್ರ ಬಂದೆ ಬರುವ,
ಈ ನಿನ್ನ ಕಂದನ್ನ ಕಾಪಾಡೆ ಎವ್ವ.

ಅವ್ವಾ ಅಂದನೆ ಕಂದ, ಅಬ್ಬೆಯ ಮೊಲೆ ತುಂಬಿ
ಚಿಲ್ಲಂತ ಚಿಮ್ಮಿದವು ಹಾಲು.
ಹಾಲು ಕಂಡದ್ದೆ ಹೋ ಹಾಲು ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳೆಂದು,
ಚಂದ್ರ ಬಂದನು ಎಂದು ಸೆಟೆದು ಬಿದ್ದ!

ಫಕ್ಕನೆಚ್ಚರವಾಯ್ತು ಲಕ್ಕಬ್ಬೆಗೆ. ಜಲ ಜಲ ಬೆವರಿ ಕುಂತ ನೆಲ ಒದ್ದೆಯಾದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕದ ಬಡಿದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿ, ಮೈ ಕೊಡಹಿ ಎದ್ದು ಬೀಳುತೇಳುತ ಪಣಿ ಸಮೇತ ಬಂದು ಕದ ತೆಗೆದು - ಹೊರಗಿಣಿಕಿದರೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ಮಗರಾಯ! ಯಕ್ಷಿಯ ಹೊತ್ತುಕೊಂಬಂದ ಚಂದಮುತ್ತ ಅಬ್ಬೆಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ 'ಯಕ್ಷಿ' ಎಂದುಸುರಿದ. ಮಗನಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮಂಚದ ಬಳಿಗೋಡಿ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿ, ದಿಂಬಿಟ್ಟು ಅದರ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಕ್ಷಿಯ ಮಲಗಿಸಲು ನೆರವಾದಳು. ಇವಳೂ ನವತಂತ್ರಿ ನರಸಯ್ಯನ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವಳೆಂಬುದು ಕೂಡಲೇ ಹೊಳೆದುಬಿಟ್ಟಿತು ಅಬ್ಬೆಗೆ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಂಬಳಿ ಓಸರಿಸಿ ನೋಡಿದಳು: ಸವೆದ ಶಕ್ತಿಯ ಸೀದ ಚೆಲುವಿನ ಆಕಾಶ ದೇವತೆಯ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಆಘಾತವಾಯಿತು. ನರಮಾನವರಿಗೆ ವರ ಕೊಡುವ ಖೇಚರಿ ಈಗ ಭೂಚರರ ಕರುಣೆಯ ಕೈಗೂಸಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ! ನೋಡಿದ್ದೇ ಮೊಟ್ಟೆಯಂತೆ ಅಖಂಡವಾಗಿದ್ದ ಅಬ್ಬೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಬಿರುಕುಂಟಾಯಿತು. ದೇವರು, ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ನರಮಾನವರ ಸಂಬಂಧದ ಸಮತೋಲ ತಪ್ಪಿ ಏನೇನೋ ಧ್ಯಾನಿಸಿದಳು.

ಆಶಯ

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರ ಚಕೋರಿ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯ. ಜನಪದ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕನಸುಗಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ಒಂದು ರೋಚಕ ಕಥೆ. ಜನಪದದ ಅಂತಃಸತ್ವವನ್ನೂ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಪರ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿಕೊಂಡ ಕಂಬಾರರು

ತಮ್ಮ ಎಂದಿನ ಜಾನಪದ ಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಒಂದು ತುಣುಕು ಈ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ.

ಚಕೋರಿ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಿಯ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಪಣತೊಟ್ಟು ಹೊರಡುವ ಚಂದಮುತ್ತನೆಂಬ ಯುವಕ, 'ತಿಂಗಳರಾಗ'ವನ್ನು ಕಲಿತು ಅದರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅವಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕಲಾವಿದನೊಬ್ಬನ ಪ್ರಯೋಗದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಚಂದಮುತ್ತನ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಾಯಿ ಲಕ್ಕಬ್ಬೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಕಾಣುವ ಕನಸುಗಳು ಚಕೋರಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲಕರ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು. ಆ ಕಾವ್ಯಭಾಗದ ಒಂದು ತುಣುಕನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಎಂಟನೇ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರು 1937ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘೋಡಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅಮೆರಿಕಾದ ಚಿಕಾಗೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಡು ಮತ್ತು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪನ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಿದರು. ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಥಮ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಎರಡು ಅವಧಿ ಪೂರೈಸಿದ ಕಂಬಾರರು ಅದನ್ನೊಂದು ಆದರ್ಶ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನಾಡಿನ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಲಶವಿಟ್ಟರು. ಕವಿಯಾಗಿ, ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ, ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿ, ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತಕರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಕಂಬಾರರ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ನಾನಾ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೂ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಜನೆ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥನೆನಿಸಿದ ಕಂಬಾರರು ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿಯೂ ಸಹ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಚಕೋರಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ - ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ
2. ಕಂಬಾರರ ಚಕೋರಿ - ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ : ಸಂ. ಶಿವಾರೆಡ್ಡಿ
3. ಶಿಖರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ - ಸಂ. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ಮಾವಿನಕುಳಿ

ನನ್ನ ಕವನ

- ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ

ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಅರಳುವ ಗುಲಾಬಿ
ನಕ್ಷತ್ರ ನನ್ನ ಕವನ
ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಬೆಳಕು
ಬಂಡಾಯದ ಈ ಕವನ

ಬದುಕ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಬಡವರ ಮಗಳು
ನಿರಾಭರಣ ಕವನ
ಜನಗಳು ತಿನ್ನುವ ಅನ್ನದ ಅಗುಳು
ಜೀವ ನನ್ನ ಕವನ

ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿಯುವ ರಕ್ತದ ಕೋಡಿ
ಕೆಂಪು ಕಡಲು ಕವನ
ಹೆಣ್ಣು ತುಳುಕಿಸಿದ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಹನಿ
ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕವನ

ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಕಂಗೆಟ್ಟವರಿಗೆ
ಕಂಡ ದಾರಿ ಕವನ
ನಡುರಾತ್ರಿಯಲಿ ನಡುಗುವ ಜನತೆಗೆ
ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುವ ಕವನ

ಮರಳುಗಾಡಿನಲಿ ಬೀಸುತಲಿರುವ
ಬಿರುಗಾಳಿ ನನ್ನ ಕವನ
ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಳುತಲಿರುವ
ಸಾವು ನನ್ನ ಕವನ

ಕುರಿಗಳ ಕಾಯುವ ಕುರುಬನ ಕೂಗು

ಜನರ ಮಾತು ಕವನ
ಸೋತ ರಟ್ಟಿಗಳ ಹೂತ ಕಾಲುಗಳ
ಬೆವರ ಹಸಿರು ಕವನ

ನನ್ನ ಜನದೊಡನೆ ನಾನಾಡಿದ ಮಾತು
ನಾನು ಕೊಡುವ ಕವನ
ನನ್ನ ಜನರ ನಾ ನೋಡಿದ ರೀತಿ
ನನ್ನ ಒಡಲ ಕವನ

ಆಶಯ

ನನ್ನ ಕವನ ಎಂಬ ಈ ಕವಿತೆಯು ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜ, ಪರಂಪರೆ, ಬದುಕು ಹಾಗೂ ಕಾಲವೆಂಬ ಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ ಅರಿವಿನ ಕಳಸವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿತೆಯು ಕಾಲದೇಶದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಬಂಧದೊಂದಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿರುವುದೂ ಸಹ ಈಗ ಚರಿತ್ರೆ ಅರಿವೆಂಬುದು ತನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವಾಗ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವಿತೆಯು ಬದುಕು ಮತ್ತು ಅದು ಹೊಂದಿರುವ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಬಹುನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡಿದೆ.

ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವು ಪ್ರತಿಭಾದಿಗಳ ನಿಷ್ಪನ್ನವೆಂಬ ನಿಲುವನ್ನು, ಕಾವ್ಯವನ್ನು, ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಹುನ್ನಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು. ಕೇಂದ್ರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಲಪಟ್ಟಿರುವವನಿಗೆ ಅಕ್ಷರವು ಕೈಗತ್ತಿದಾಗ ಬದುಕು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕನ್ನು ಕಾವ್ಯವೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾದ ಎಲ್ಲಾ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವರ್ಗದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು. ಈ ಧೋರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಕಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಂಡು ಬಂಡೇಳುತ್ತಾ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೊಂದಿಗೆ, ಹೊಸ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಸಮಾಜದ ಆನಾವರಣಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಈ ಕವಿತೆ ಆಶಯವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡಿದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕವಿಗಳಾದ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ೧೯೫೪ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ೩ರಂದು ಮಾಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಂಚನಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು. ಇವರ ತಂದೆಯವರ ಮೂಲನೆಲೆ ಆಗಿನ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿಯಾದರೂ ಇವರು ಹುಟ್ಟು,

ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದದ್ದು ತಾಯಿಯ ಊರಾದ ಮಂಚನಬೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ತಂದೆ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾರ್ಗ ಅರಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀರಾಮಪುರಕ್ಕೆ ವಸತಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ನಂತರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹಲವು ಸಂಕಟಗಳ ನಡುವೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ 'ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರ ಹಾಡು' ಎಂಬ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳು ಎಂಬ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿಯೂ ಸಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿ ಮಾನವೀಯ ತುಡಿತದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರಿದರು. ಇವರು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಸಹ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಾಧನೆ ಅಪಾರವಾದುದು. ಇವರು ಶೋಷಿತ ಜನಾಂಗವೊಂದರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ, ದಲಿತರ ಮೂಕವೇದನೆಗೆ ಧ್ವನಿಯಾಗಿರುವರು. ಒಂದು ಅಲಕ್ಷಿತ ಸಮುದಾಯದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯಾವ ಮುಲಾಜು ಇಲ್ಲದೆ, ಕಾವ್ಯವಾಗಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ದಲಿತ ಹೋರಾಟ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಎತ್ತರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹಾಡನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಇವರ ಕಾವ್ಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳಲ್ಲೊಂದು.

ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು, ಕಪ್ಪು ಕಾಡಿನ ಹಾಡು, ಅಲ್ಲೆ ಕುಂತವರೆ, ನನ್ನ ಜನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕವಿತೆಗಳು ಇವು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು. ಪಂಚಮ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ, ಏಕಲವ್ಯ, ಅವತಾರಗಳು, ಹಕ್ಕಿನೋಟ, ರಸಗಳಿಗೆಗಳು ಇವು ನಾಟಕಗಳು. ಊರುಕೇರಿ ಇವರ ಆತ್ಮಕಥನವಾಗಿದೆ. 'ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ' ಎಂಬುದು ಇವರು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಜನಪರ ಭಾಷಣಗಳ ಸಂಕಲನವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಸೇವೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು. ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧನೆ, ವಿಚಾರ, ವಿಮರ್ಶೆ, ರಾಜಕೀಯ- ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟರು.

ಪೂರಕ ಓದು

೧. ಅಕ್ಷರ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ, ಸಂ: ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್, ಲಂಕೇಶ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು
೨. ಬಂಡಾಯ ಕಾವ್ಯ, ಸಂ: ಸರಜೂ ಕಾಟ್ಕರ್, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಭಾಗ - ೪ ಕಥೆಗಳು

ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ

- ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್

ಊರ ಮುಂದಿನ ಅಮ್ಮನ ಗುಡಿಯಿಂದ ಎಡಬಿಡದೆ ತಮಟೆಯ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಆ ಸದ್ದಿನಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ಹಬ್ಬದ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಂತಿತ್ತು. ಬಡವ-ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ಭೇದ ಭಾವ ಅದೊಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಲಗಿ 'ಗರೀಬಿ ಹಟಾವ್' ಎಂಬ ಘೋಷಣೆ ನಿಜದರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು 'ಗರೀಬ'ರೇ ಇಲ್ಲದ 'ಭಾಗ್ಯವಂತರ' ಹಳ್ಳಿ ಅದಾಗಿತ್ತು!

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆಯೂ ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿ ಸಗಣೆಯಿಂದ ಮಾರಗಲ ಅಂಗಳ ಸಾರಿಸಿ, ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕಿ, ಮಣೆ ಇಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿಯಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಕಾಳು ಸುರಿದು ಮಾರಮ್ಮನ ಕಳಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪು, ಕೆಂಪುಕಣಗಿಲೆ, ಕೆಂದಾಸವಾಳ, ಚೆಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೂ ಮುಡಿದು, ಅರಿಶಿನ-ಕುಂಕುಮ, ಧೂಪ ದೀಪಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ 'ಅಮ್ಮ'ನ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಡು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿ-ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಬಲಿಗೊಟ್ಟು, 'ಅಮ್ಮ'ನ ಹರಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ.

ಸರಿಕರಂತೆ ಸಣ್ಣವಿನ ಕುಟುಂಬವೂ ಈ ವರ್ಷ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿತ್ತ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರಿಂದ ಅವನ ಸಣ್ಣ ಸೋಗೆಮನೆ ಒಡಲು ಬಿರಿಯುವಂತೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಗಿಜಿಗುಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಮನೆಯೊಡತಿ ಕೆಂಚಿ -ಕಡ್ಡಿ ಜರಿಯಂಚಿನ ಹೊಸ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಸರಭರ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ಮನೆ ತುಂಬ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಣ್ಣವೂ ಕೋಳಿ ತತ್ತಿಯಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಚೆಯುಟ್ಟು, ಅದೇ ದಿನ ದರ್ಜಿ ನರಸೋಜಿಯ ಬಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಜಿಂಟಾಗಿ ಹೊಲಿಸಿ ತಂದ ಮುಂಗೈ ಮುಚ್ಚುವ ಉದ್ದ ತೋಳಿನ ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟು, ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ವಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸೋಗೆಗರಿಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದ ಚೂರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಾಡತೊಡಗಿದ್ದ.

ಅವನ ಆರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳ ಪೈಕಿ ಮೂವರು ಗಂಡು ಹುಡುಗರಿಗೂ ಕಡೂರು ಸಂತೆಯಿಂದ ಒಂದೇ ಅಳತೆಯ ಕೆಂಪು, ಕಪ್ಪುಗೀರಿನ ಅಂಗಿ-ಚಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದ. ಹುಡುಗರು ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮೊದಲ ಹುಡುಗನ ಅಂಗಿ ತುಸು ಮಂಡಿ ಕಾಣುವಂತಿದ್ದು, ಕುಳಿತಾಗ-ಬಗ್ಗಿದಾಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಚಡ್ಡಿಯ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನಿಗಿಂತ ಸಣ್ಣವನಿದ್ದು ಮಂಡಿಯಿಂದ ಗೇಣುದ್ದ ಕೆಳಗಾಗಿ ಚಡ್ಡಿಹಾಕದಿದ್ದರೂ ನಡೀತಿತ್ತು ಎನ್ನುವಂತಿತ್ತು.

ಓರೆಗೆಯ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ "ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಇವ್ನಂಗಿ ನೋಡಲೇ ಏಟುದ್ದ ಐತಿ! ಒಳಗ್ ಚಡ್ಡೀನೇ ಹಾಕೋಂಡಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣಲೇ!" ಎಂದು ನಗೆಯಾಡಿದಾಗ "ಏಯ್, ಇಲ್ಲೋಡ್ಡಲೆ-ಹೊಸ ಚಡ್ಡಿ ಹಾಕೋಂಡಿರೋದನ್ನ!" ಎಂದು ಹುಡುಗ ತನ್ನ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಮೂರನೆಯವನದಂತೂ ಹಿಮ್ಮಡಿಯನ್ನೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಪ! ಹುಡುಗನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ 'ಹೊಸ ಅಂಗಿ' ಎಂಬ ಮಮಕಾರದಿಂದ ಹಿಂಸೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯರದ್ದೂ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಹಿರಿಯ ಹುಡುಗಿ-ಪುಟ್ಟಿ ಓಡಾಡುವಾಗ ಗಂಜಿಮಯವಾದ ಆ ಚೀಟಿನ ಲಂಗದ ಅಂಚು ನೆಲಗುಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡು "ಈಟೊಂದುದ್ದ ಯಾಕಮ್ಮಿ ಹೊಲಿಸ್ತೆಂಡೆ?" ಎಂದು ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

"ನೀರಿಗ್ಗಾಕಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ಗಿಡ್ಡಾಗ್ಗೀತಂತ ದರ್ಜಿ ನಮ್ಮಪ್ಪಗೆ" ಎಂದು ಪುಟ್ಟಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಾಗ "ಮ್ಯಾಲೆತ್ತಿ ಸಿಗಸ್ಸು, ಅಂಚೆಲ್ಲ ಕರ್ರಗಾಗತೈತಿ" ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಲಂಗವನ್ನು ಹಬ್ಬ ಮುಗಿಯುವವರೆಗಾದರೂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಹಾರಾಡಲು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬಿಗಿಯಲು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ.

ಲಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಹುಡುಗಿ ಕಾಲುತೊಡರಿಂದಂತಾಗಿ, ಹೆಜ್ಜೆಗೊಮ್ಮೆ ಎಡವಿಬಿದ್ದು, ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದರೆ ಬೋರಾಡಿ ಅತ್ತು, ಯಾರೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯಾದರೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಲಂಗ ಕೊಡವಿಕೊಂಡು, ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೂ ಅದರ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಸೋಜಿಗ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತಾಯಿಯ ಸೊಂಟದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರ ಪೈಕಿ ಯಾರದೇ ಸೊಂಟದಲ್ಲೋ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕೊನೆಯ ಹುಡುಗಿಯಂತೂ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಲಂಗಮಯವಾಗಿಹೋಗಿತ್ತು. ತಿಂಗಳಾದರೂ ಎಣ್ಣೆ-ನೀರು ಕಾಣದ ಅವುಗಳ ತಲೆ ಈ ದಿನ ಬಡ್ಡಿ ಸಮೇತವಾಗಿ ಕೊರತೆ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಧಿಕವಾದ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಪಚಗರಿಯುತ್ತ, ಅವುಗಳ ಹಣೆ, ಕೆನ್ನೆ ಕಿವಿಗುಂಟ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಇಳಿಯತೊಡಗಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತುಣುಕು ರೊಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಬಾಯಿಬಾಯಿ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಇಂದು ಅರ್ಜೀವಾಗುವಷ್ಟು ತಿನಿಸು! ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ತಂದಿದ್ದ ಕಳ್ಳೆ, ಪುರಿ, ಚಕ್ಕು, ಪಕೋಡ, ಬತ್ತಾಸು ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಜೇಬನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದವಲ್ಲದೆ,

ಮಸಾಲೆ ಅರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚಿಗವ್ವನಿಂದ ಅಂಗೈ ಅಗಲದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಚೂರು ದಕ್ಕಿತ್ತು.

"ಅಮ್ಮಿಗ್ ಮರೆ ಹೊಯ್ತಾರೆ ನೋಡೋಗುರಿ, ನೀವೂ ಕೈ ಮುಕ್ಕೋ ನಡೀರಿ" ಎಂದು ಸಣ್ಣವಿನ ಅಕ್ಕ-ಮಾದೇವಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟಿದಾಗ, ಅವು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದವು. ಕಳಶದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ್ದ ಅಮ್ಮನ ಎದುರಿಗೆ ಸಣ್ಣವಿನ ಸಂಬಂಧಿ- ಕರ್ರಂಗ ಟಗರಿನ ಹಿಂಗಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕೆಂಚಿಯ ತಮ್ಮ ಗೋಯಿಂದ ಮಚ್ಚು ಹಿಡಿದು ಅದರ ವಧೆಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ. ಕೆಂಪ, ಬಸಜ್ಜ, ಜುಟ್ಟಮ್ಮ ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಸಣ್ಣ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಟಗರಿನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಹೂವು-ಕುಂಕುಮ ಏರಿಸಿದ. ಮೈ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣನೆಯ ನೀರು ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಟಗರು ಒಮ್ಮೆ ಬಲವಾಗಿ ಮೈ ಕೊಡವಿತು. ಅದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಸಜ್ಜ ಹೂಂ ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆಕೊಟ್ಟು ಹಾಕೋ ಗೋವಿಂದ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವನು ತನ್ನ ದೇಹದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಬಲವಾಗಿ ಮಚ್ಚು ಬೀಸಿದ.

ಬಲಿ ಪಶುವಿನ ರುಂಡ ಕಚಕನೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಚಲ್ಲನೆ ಚಿಮ್ಮಿದ ರಕ್ತವನ್ನು ತಾಂಬಾಣದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡಿದ ಮುಂಡ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು.

ಅಮ್ಮನ ಮುಂದಿರಿಸಿದ ರುಂಡದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹನಿಯುತ್ತಿದ್ದ ರಕ್ತ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಡುಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಡಿದ ಕುಂಕುಮ ಕೆಂಪು ಹೂಗಳ ನಡುವೆ ಭೀಕರವಾಗಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಮ್ಮನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಭೀತಿ ತುಂಬಿದ ಕಂಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ, ಹಿರಿಯರ ಅಣತಿಯಂತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದವು.

ನಮ್ಮವ್ವೇ ತಾಯಿ, ವರ್ಸಾ ವರ್ಸಾ ಹಿಂಗೇ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಹರೈ ಮುಟ್ಟೋ ಅಂಥ ಯೋಕ್ಕೆ ಕೊಡವ್ವ ನಮ್ಮ ಬಡತಾನ ಬಯಲು ಮಾಡವ್ವ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಣ್ಣ ಕೆಂಚಿ ಅಮ್ಮನ ಮುಂದೆ ಅಡ್ಡ ಉದ್ದ ಬಿದ್ದರು.

ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ಗಂಡಸರ ಪಳಗಿದ ಕೈಗಳು ಚೂರಿ ಹಿಡಿದು ಚಕಚಕನೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೊಯ್ದು ರಾಶಿ ಹಾಕಿದವು. ಒಳಗಡೆ ಹೆಂಗಸರೂ ಅಷ್ಟೇ ಚುರುಕಿನಿಂದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹುರಿಯುವುದು, ಕುಟ್ಟುವುದು, ಮಸಾಲೆ ಅರೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಡುಗೆ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಅಡುಗೆ ಮುಗಿದೊಡನೆ ಗುಡ್ಡಿಯ ಅಮ್ಮನಿಗೂ ನೈವೇದ್ಯ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದಾಯಿತು. ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಗಂಡಸರು ಮೊದಲ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಅವರೊಡನೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಒಂದೊಂದು ಗಂಗಳದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು-ಮೂವರಂತೆ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಊಟ ಸಾಗಿತು.

ಆಗಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಾಯಿ ಕುಡಿದು ಮತ್ತನಾಗಿದ್ದ ಸಣ್ಣ-ತಾನು ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತವರನ್ನು ತೊದಲು ನುಡಿಯಿಂದ ಉಪಚರಿಸತೊಡಗಿದ- "ಉಣ್ಣಿ, ನೀಡಿಸ್ಕಂಡು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಉಣ್ಣಿ... ನೀವೇನು ನನ್ನನೆಗೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಬರೋರಲ್ಲ... ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದಪ ಕರದೇ ಬರೋರು- ಇಲ್ಲಿದೆ ಯಾವಳು ಇಲ್ಲ. ... ಏನೋ ಈ ವರ್ಷ ಅಮ್ಮನ ದಯ ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲಿತ್ತು... ಸಾವ್ಕಾರ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ ಮಾಡಿದ್ರು. ಅದ್ದೇ ನಾನೂ ನಾಲ್ವರ್ದಂಗೆ ಆ ಮಾತಾಯಿ ಹರೈ ತೀರಿ ಪಾವ್ವ ಆಗಿವ್ವಿ!.."

"ದಿಟ ಕಣಪ್ಪ. ಆ ನಮ್ಮವ್ವನ ದಯ ನಿನಮ್ಯಾಲೆ ಇಲ್ಲೆ ಹೋಗಿದೆ ಈಟಿಲ್ಲ ಸಂಭ್ರಮ ಮಾಡೋಕ್ ನಿನ ಕೈಯಿಂದಾಗೋದಾ?" ಎಂದು ಬಸಜ್ಜ ದನಿ ಗೂಡಿಸಿದಾಗ "ಹಾಂ, ಹಂಗ್ಲೇಳು ನಮ್ಮಪ್ಪ, ದಯ ಇಲ್ಲಿದೆ ನನ್ನಂಥ ನರಮನ್ನನ್ ಕೈಯಾಗ್ ಏನಾದಾತು!" ಎಂದು ಸಣ್ಣ ಶೀಶೆಯಿಂದ ಉದ್ದನೆಯ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಲೋಟಕ್ಕೆ ಮದ್ಯವನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ "ಯಜ್ಜ, ಕ್ಲಾ ಇದ್ದ ಕುಡಿ" ಎಂದು ಬಸಜ್ಜನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದ.

"ನೀನು ಮೊದ್ಲ ತಗ" ಎಂದು ಬಸಜ್ಜ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ನುಡಿದಾಗ ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಎಂತ ಮಾತಾಡಿದ್ಯೋ ನಮಪ್ಪೆ! ಬೆಟ್ಟದಂತ ಹಿರೇಮನ್ನ ನೀನಿದ್ರಿಗ್ ಕುಂತ್ಕಂಡಿರಾಗ ನಾನ್ ಮೊದ್ಲು ತಗಳದಾ?... ಇಗಾ ಯಜ್ಜ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ ಮಕ್ಕೂ, ನೀನೆಂಜಲ್ಯಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ನಾವ್ ತಗಳೋದು" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸಣ್ಣ ಲೋಟ ನೀಡಿದ. ಬಸಜ್ಜ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಗಳಗಳನೆ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕುಡಿದು ಲೋಟವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ, ಮುಖ ಕಿವುಚುತ್ತ, ಗಂಗಳದಿಂದ ಮಾಂಸದ ಚೂರನ್ನೆತ್ತಿ ನೆಂಚಿಕೊಂಡ.

ಬಸಜ್ಜನ 'ಎಂಜಲು' ಸೇವಿಸಿದ ನಂತರ ಸಣ್ಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಸುತ್ತು ಕುಡಿಯಲು ಹಾಕಿ "ಏ ಕೆಂಚಿ, ಇನ್ನೊಂದೆಲ್ಲೆಲ್ಲ್ ಸೌಟ್ ಬಾಡ್ ತಂದ್ರುಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲಿ" ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ. ಕೆಂಚಿ, ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕುದಿದು, ಬೆವರಿನಿಂದ ತೋಯ್ದು ತೊಪ್ಪಡಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಬೇಸರಿಸದೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ಕೈ ಬಟ್ಟಲ ತುಂಬ ಬಾಡನ್ನು ತಂದು ಎಲ್ಲರ ಗಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಡಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ಆಗಲೇ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿರಿ ಉಂಡಿದ್ದ ಕೆಲವರು "ಯಕ್ಕ, ಯಕ್ಕ, ಬ್ಯಾಡ್ಕಣಕ್ಕ ನಿನ್ನಾಲಿಗ್ ಬಿದ್ದೇನು ನೀಡಬ್ಯಾಡ್ ಕಣಕ್ಕ" ಎಂದು ಗಂಗಳಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಗೈ ಇಕ್ಕಿದಾಗ "ಪಂಕ್ತಿಯಾಗ್ ಪರಪಂಚ ಮಾಡಿದಂಗಾಗತೈತಿ, ನೀಡಿಸ್ಕಲ್ಪಪ್ಪ ಸುಮ್ಮೆ... ನೀವೇನು ಉಣಬಾರದ್ದು ಉಂಡಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಸಣ್ಣ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡೇ ಮಾಡಿದ. ಹೆಂಗಸರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗಲೂ ಅವನು ಅವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಕುಳಿತು ಉಪಚರಿಸಿದ.

ಮರುದಿನ ಊರಮ್ಮನ ಉತ್ಸವ. ಸಿಂಗರಿಸಿದ ರಥದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನಿರಿಸಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ತಮಟೆ, ಓಲಗ, ಡೋಲು ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೀಲುಕುದುರೆ ನರ್ತನ ನಡೆದಿತ್ತು.

ಜೊತೆಗೆ ಮುಖವಾಡಧಾರಿ ಚೋಮದೇವರ ಕುಣಿತ. ಹಿರಿಕಿರಿಯರೆಲ್ಲ ರೆಪ್ಪೆಗೆ ರೆಪ್ಪೆ ಹಚ್ಚದಂತೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ "ಉಚ್ಚಯ್ಯ"ದ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿ ತಣಿದರು.

ಓಣಿಗೆರಡರಂತೆ ತೆರೆದಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಹಿರಿಯರು ಎಲಡಿಕೆ-ತಂಬಾಕು, ಬೀಡಿ-ಸಿಗರೇಟು ಕೊಂಡು ಸೇದಿ ತಲಬು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ-ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಮೆದ್ದವು. ಹಳ್ಳಿಯ ಉತ್ಸಾಹ ತರುಣರು ಅಭಿನಯಿಸಿದ "ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ" ನಾಟಕ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮೆರುಗನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು.

ಹಬ್ಬದ ಮರುದಿನ ಉಳಿದಿದ್ದ ತಂಗಳು- ಪಂಗಳು ತಿನಿಸನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಣ್ಣವಿನ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ತಂತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಮಾದೇವಕ್ಕ ಹೊರಡುವಾಗ ಸಣ್ಣವಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆಲ್ಲಾ ತಲಾ ಐದೈದು ಪೈಸೆ ಇಕ್ಕಿ ಮುಂದೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗೆ ನಮ್ಮೂರಾಗ್ ಮಾದೇವಪ್ಪನ್ ಜಾತ್ರೆ ನಡಿತೈತಿ. ಮನೆಗೊಂದೊಂದ್ ಮರೆ ಹೊಯ್ದೀವಿ. ಆಗ ಓಸು ಜನ ಬರಿ" ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿ ಹೋದಳು.

* * *

ಸಣ್ಣ ತಂಗಳುಂಡು ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಾಗಿದ್ದ, ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ನಿದ್ರೆಗೆಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕಣ್ಣೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. "ಒಲೆ ಮುಂದ್ ಒಂದ್ ಚೆಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಂಡೇನಂದ್ರೆ ಇಲ್ಲ... ಮನಿಕಂಬಿಟ್ಟಲ್ಲ... ನಾಳೆ ಗಂಜಿ ಕಾಸಾಕ್ ಹೆಂಗ್ ಮಾಡ್ಡಿ? ಎದ್ದೇಳು, ನಾನೊಬ್ಬೇ ಹೋಗಾನೇನು ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ?" ಎಂದು ಕೆಂಚಿ ಬಾಯಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಕನೆ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ: "ಏನಂದೆ?! ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ ಹೊರೆ ಕೂಡ್ಡಾಕಿದ್ದ ಕಟ್ಟೆ ಆಗ್ ಓಸು ಉರ್ದೋದ್ವಾ!"

"ಬಂದಿದ್ದ ದಂಡಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇಯಿಸ್ತಾಕ್ಲಿಲ್ಲಾ-ನಾಕನ್ನಾಕ್ ದಿನ? ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಂದಳಿದಾವು?.. ಬರೆ ಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲ, ಗಡಿಗೆ ತಳದಾಗ್ ಒಂದಾಳಕ್ಕೆ, ಒಂದಾಳಾಗಿ ನೋಡೇನಂದ್ರೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.. ಎಲ್ಲ ತೊಳದ ಮುತ್ತು.."

ಕೆಂಚಿ ಖಾರವಾಗಿ ನುಡಿದಾಗ "ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡು. ಅಮ್ಮನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣಾಕಿಕ್ಕಿ ಇಂಗೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತಾಡಬಾರ್ದು. ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಮೈ ಹತ್ತೋದಿಲ್ಲ. ಬಗೀನಾಗ್ ಇಬ್ಬು ಎರ್ದೊರೆ ಸೌದೆ ಕಟ್ಟಂಬರಾನಂತೆ... ವಸಿ ದಣಿವಾರಿಸ್ಕೊ ಬಾ. ಚಣಹೊತ್ತು ನೀನು ಅಡ್ಡಾಗು! ಎಂದು ಅವನು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಸಾಹುಕಾರ ಮನೆಯಾಳು ಹಿರಾಗ ಬಂದು "ಸಾವ್ಕಾರು ಕರೀತಾವ್ರೆ ಬಾರೋ ಸಣ್ಣ!" ಎಂದು ಕೂಗಿದ.

'ಸಾವ್ಕಾರು' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಸಣ್ಣ ಚಾಪೆಯಿಂದ ಚೆಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತ. ಕೆಂಚಿಯೂ ಭೀತಿಯಿಂದ ಗಂಡನ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಹಬ್ಬದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದ ವ್ಯವಹಾರ ಘಕ್ಕನೆ ನೆನಪಾಯಿತು..

ಊರವರೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬದ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ಯಾವ ಸಿದ್ಧತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೈಚೆಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಕಳೆದ ವರ್ಷವೂ ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆಗಿತ್ತು. ಉಳ್ಳವರೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅಮ್ಮನ, 'ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ'ಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅವನಂತಹ ಬಡಕುಟುಂಬಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೇವಲ ಒಂದೊಂದು ಕೋಳಿಯಿಂದಲೇ ಅಮ್ಮನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ, ತಾವು ಮಾತ್ರ ಅಸಂತೃಪ್ತರಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಂಥ ಜುಜುಬಿ ಕೆಲ ಮಾಡಬಾರದು. ಮನೆ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಅರಿವೆ ಹೊಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ, ಉಪ್ಪು, ಮೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲದನ್ನೂ ಧಾರಾಳಾಗಿ ತಂದುಹಾಕಿ, ಒಳ್ಳೆ ಮಜಬೂತಾದ ಮರಿ ತಂದು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ, ಬಳಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು ಉಣ್ಣಿಸಿ, ತಾವು ತಿಂದುಂಡು ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಸಣ್ಣ.

ಅಂದುಕೊಂಡಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಲಿಲ್ಲ ಕೆಲಸ. ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಎಷ್ಟೇ ರಟ್ಟಿ ಮುರಿದು ದುಡಿದರೂ ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಂಟು ಜನಗಳ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಠಿಣವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಹಬ್ಬ ಮಾಡುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಸಣ್ಣ ಯೋಚಿಸಿ ಯೋಚಿಸಿ ಹಣ್ಣಾದ... ಕೊನೆಗೆ ಆತ ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಂದೇ ದಾರಿ-ಊರ ಸಾವುಕಾರರಾದ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಕೈಗಡ ಕೇಳುವುದು.

ಮೊದಲ ದಿನ ಅವನು ಸಾಹುಕಾರರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೋದಾಗ "ಅವರು ಊರಾಗಲಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಬರಾರೆ" ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬಂದಿತ್ತು- ಅವರ ಕಿರಿಯ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ, ಮರುದಿನ ಹೋದಾಗ "ಈಗ ಮನಿಕ್ಕಂಡವೆ, ಚಂಜಿ ಈ ಕಡೆ ಬಾ" ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಮರಳಿ ಬಂದುದಾಗಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ಹೋದಾಗ "ಕಾಫಿ ಕುಡಿತಾವೆ ಬರೋಮಟ ಹಟ್ಟಿಯಾಗ್ ಕುತ್ತ" ಎಂದಾಗ, ಒಂದೆರಡು ತಾಸು ಆಕಾಶವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.

ಸಾಹುಕಾರ ಹೊರ ಜಗುಲಿಗೆ ಬಂದು ದರ್ಶನ ನೀಡಿದಾಗ "ಅಡ್ಡಬಿದ್ದೆ ಧಣಿ!" ಎಂದು ದೀರ್ಘದಂಡ ಹಾಕಿದ. ಅವರು ಒರಗು ದಿಂಬಿಗೆ ಆತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತ "ಎನ್ನಾ ಬಂದಿದ್ದು?" ಎಂದು ಮಾಮೂಲು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದಾಗ "ಹಬ್ಬ ಬಂದೈತಲ್ಲಾ ಧಣಿ... ಅದಕೇ ಒಂದೆಲ್ಲ ನೂರು ರೂಪ್ಯಾ ಕೈಗಡ ಕೇಳಾನಂತ ಬಂದೆ!" ಆರಡಿ ದೇಹವನ್ನು ಮೂರಡಿಗೆ ಕುಗ್ಗಿಸಿ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡ ಸಣ್ಣ.

ಸಾಹುಕಾರರು 'ಹೂಂ! ಹೂಂ!' ಎಂದು ಹುಬ್ಬು ಕುಣಿಸಿ "ಇನ್ನೂರು ರೂಪ್ಯಾ ಕೈಗಡ! ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಕೊಡೋನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

"ಮುಂದೆ ಸುಗ್ಗಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಡ್ತೀನಿ ಧಣಿ" ಸಣ್ಣ ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

"ಎಲ್ಲಿಂದ ತೀರಿಸ್ತೀಯೋ? ಅಷ್ಟು ದೃಢವಾಗಿ ಬರೆ ಬಡ್ಡಿನಾರ ತೀರಾಕಾಗುತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ನಿನ್ನಿಂದ... ಅಡವ್ಯಾಗ್ ಹೊಲ ಇಲ್ಲ, ಊರಾಗ್ ಮನೆ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂರುಪ್ಯಾ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಮೂರನೇ ಹಾಕ್ಕೋ ಅಂತೀಯಾ?" ಸಾಹುಕಾರ ತಮ್ಮ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಯಾವ ಮುಲಾಜೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮದೆ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ ಸಣ್ಣ ಆಲೋಚನಾ ಮಗ್ಗನಾದ...

‘ದಿಟ. ತನಗಿರೋ ಆಸ್ತಿ ಅಂದ್ರೆ, ಹೆಂಡ್ತಿ, ಆರು ಮಕ್ಕಳು... ಅವೂ ಎಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟವು. ಒಂದಾರ ಕೈಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.... ಹುಲಿ ತಿಂದಾತಂದ್ರೆ, ಒಂದ್ ಹೈನಿಲ್ಲ; ಇಲಿ ತಿಂದಾತಂದ್ರೆ ಹಿಡಿ ಕಾಳುಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ ತನ್ನ ಗುಡ್ಡಾಗೆ...’

"ನೀ ಅಂಬೋದ್ ದಿಟ ಧಣಿ. ಆದ್ರುವೆ ನನ್ನ ಕೈ ಕಾಲು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗವೆ ನಿಮ್ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡಿ ಗಳಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲ ತೀರಿಸಿಬಿಡ್ತೀನಿ. ಬಡವನ ಮ್ಯಾಲೆ ರವಷ್ಟು ದಯ ತೋರಿ ಧಣಿ! ಹ್ವಾದ ಸರ್ತಿನೂ ಹಂಗೇ ಆದ್ರೆ ಅಮ್ಮ ಕ್ವಾಪ ಮಾಡ್ಕೊಂತಾಳೆ!..." ಸಣ್ಣ ದೀನವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡ.

"ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲೋ, ಹೆಂಗಾರ ಮಾಡ್ಕೊಹೋಗು. ನೀನು ಕೂಲಿ ನಾಲಿ ಮಾಡಿ ಗಳಿಸೋದು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿ-ಮಕ್ಕಿಗೆ ತಿನ್ನಾಕ್ ಸಾಲ್ದು. ಇನ್ನ ಸಾಲ ಎತ್ತಾಗಿಂದ ತೀರಿಸ್ತೀಯಾ?" ಸಾಹುಕಾರರು ಕಡ್ಡಿ ತುಂಡಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಬೇರೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಲು ದುಕ್ಕರಾದಾಗ ಸಣ್ಣ ಹತಾಶನಾದ.

"ಒಬ್ಬರ ಗಂಟು ಮುಣುಗಿಸೋ ಅಂಥ ಬಡ್ಡಿ ಮಗನಲ್ಲ ಧಣಿ ನಾನು! ನನ್ನ ಮಾತಿನಮ್ಯಾಲ; ನಿಮಗಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲಮ್ಯಾಲೆ ಮತ್ತೇನ್ಮಾಡಾಕಾಗ್ತದೆ ಬಿಡಿ ಹೋಗ್ತೀನಿ!" ಎನ್ನುತ್ತ ಹೊರಟುನಿಂತ. ಸಾಹುಕಾರ ಮನದಲ್ಲೇ ಏನನ್ನೋ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವಂತೆ "ಅಲ್ಲಿದ್ದೆ ಹಿಂಗ್ ಮಾಡೋ ಸಣ್ಣ" ಎಂದಾಗ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವವನ ಕೈಗೆ ಮರದತುಂಡು ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗಿ "ಏನ್ ಧಣಿ!" ಎಂದು ಗೆಲುವಿನಿಂದ ಕೇಳಿದ.

"ನೋಡು ಇನ್ನೂರು ರೂಪ್ಯಾ ಅಲ್ಲದಿದ್ದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಐವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಗೊಂಡೋಗು ಹಬ್ಬಮಾಡು. ಯಾಕಂದ್ರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲ್ದಾಗ ನೂರ್ ನೂರ್ ರೂಪ್ಯಾ ಅಂದ್ರೆ ಹತ್ತು ರೂಪ್ಯಾಕ್ ಸಮ ಆಗ್ತೆ. ಸುಮಾರಾದೊಂದು ಮರಿ ತಗೋಬೇಕಾದ್ಲೂ ನೂರು ರೂಪ್ಯಾ ಮ್ಯಾಲೆ ಬೇಕಾಗತ್ಯೆ. ಇನ್ನ ಅರಿವೆ-ಅಚ್ಚಡಿ, ಕಾಳು-ಕಡ್ಡಿಗಲ್ಲ ಮತ್ತಾರ್ ತಾವ ಕೇಳಾಕೋಗ್ತೀಯಾ?"

ಸಾಹುಕಾರರೇ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಊರಮ್ಮನೇನಾದರೂ ಇವರ ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೋ. ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮೂಕನಾಗಿ ಅವರನ್ನೇ ನೋಡತೊಡಗಿದ.

"ಯಾಕೋ? ಬಾಯಿ ಬಿಗೊಂಬಿಟ್ಟಲ್ಲ.... ನಾನ್ವೇಳೋದ್ ದಿಟವೋ ಸುಳ್ಳೋ?" ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ ಸಣ್ಣ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾವದಿಂದ ನಗುತ್ತ "ದಿಟ ಧಣಿ" ಎಂದಷ್ಟೇ ಉಸುರಿದ.

"ನೋಡೋ ಸಣ್ಣ, ನೀನು ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡಿ ತೀರಿಸ್ತೀನಿ ಅನ್ನೊ ಮಾತೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು. ಅದು ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇನ್ನೂರೈವತ್ತು ರೂಪ್ಯಾ ಕೊಡ್ತೀನಿ ತಗೊಂಡೋಗು. ಒಂದ್ವರ್ಷ ನನ್ನನೆಯಾಗಿದ್ದು ಬ್ಯಾಸಾಯ ಗೇದು ತೀರಿಸ್ಪಿಡು, ದಿನಕ್ಕೆಲ್ಲ ದಪ ಉಣಾಕ್ ಇಕ್ಕಿಸ್ತೀನಿ ಉಟ್ಟೊಳ್ಳಾಕೆ ಹಳೆ ಪಳೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಿಸ್ತೀನಿ ಏನಂತಿಯಾ?"

ಅವರು ಧಾರಳತನ ತೋರಿದ್ದರ ಅರ್ಥ ಈಗಾಯಿತು ಸಣ್ಣವಿಗೆ. ಅವನ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿಂತೆಯ ಗೆರೆಗಳು ಮೂಡಿದವು. ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರ ಹಂಗಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ದುಡಿದುಂಡು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸಿದ್ದವನಿಗೆ ಈಗ ಪರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯಿತು.

ಆದರೂ ಇದಕ್ಕೊಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಸಾಲ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲ ದೊರಕದೆ ಹಬ್ಬ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ- "ವರ್ಷಕಾಲ ದುಡಿದೆ ಬರೇ ಎರಡುನೂರೈವತ್ತು ರೂಪ್ಯಾನೇ ಏನ್ ಧಣಿ? ಇನ್ನೊಂದ್ ಐವತ್ತು ಮಾಡ್ಕೊಳ್ಳಿ!" ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡ.

ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾದಾಗ ಹೇಗೆ ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರು ಅನುಭವದಿಂದ ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಬೇಟೆ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ದಕ್ಕಿತೆಂದು ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ರೂಪಾಯಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕೊಟ್ಟರೂ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂವತ್ತು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತೈದು... ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅರವತ್ತೈದು ಲಾಭವಾಗಿ ಉಳಿದು ಜೊತೆಗೆ ಇಂತಹ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾದ ಆಳು ಸಿಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಂಟೆ...?

ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ನಟಿಸಿ "ಹೂಂ, ನೀನಿಷ್ಟು ಜುಲೈ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿರಾಜ ನಾನು 'ಆಗೋದೇ ಇಲ್ಲ' ಅನ್ನೊದ್ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ನಂದೇ ಐವತ್ತು ರೂಪ್ಯಾ ಲೂಕನಾದ್ರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ. ಬಡವ ನೀನೇ ಬದುಕ್ಕೋ ಹೋಗ್! ಮುನ್ನೂರರೂಪ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟಿಡ್ತೀನಿ; ಮತ್ತೇನಪ್ಪಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಸಣ್ಣ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕೇವಲ ಮೂರುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಆಗಲೇ ಮಾರಿಕೊಂಡಂತಾಗಿತ್ತು. ನಿಧಾನಿಸಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಸಂದೇಹಿಸಿದ ಸಾಹುಕಾರರು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಅವನ ಕೈಗೆ ಹಣವನ್ನಿತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿಸಿ, ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ರುಜು ಒತ್ತಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕೈಗಡ ತರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೋದ ಗಂಡ ಜೀತದಾಳಾಗಿ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೆಂಚಿ ಹೌಹಾರಿದಳು. "ಅಂಬಲಿನೋ ಗಂಜಿನೋ ಕುಡ್ಕಂಡು ನಮ್ಮನಿಯಾಗ್ ನಾವು ತಣ್ಣಗಿದ್ದಲ್ಲ! ಓಡಿ ಹೋಗಿ ವರ್ಸದ ವನವಾಸ ಹೊತ್ಕಬಂದುಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ!" ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಳು.

ಸಣ್ಣವಿಗೂ ತಾನು ದುಡುಕಿ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದೆನೇನೋ ಎನ್ನಿಸಿತಾದರೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನು ಸಿದ್ಧನಿರಲಿಲ್ಲ. "ಬ್ಯಾರೆ ದಾರಿನೇ ಇಲ್ಲ ಕೆಂಚಿ. ಸರಿಕರೆಲ್ಲ ಕ್ಷಾಣನಂಥ ಮರಿ ತಂದು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರೋವಾಗ ನಾವ್ ಸುಮ್ಮೆ ಕುಂತ್ರೆ ಆಕೆಗ್ ಸಿಟ್ಟು ಬರೋದಿಲ್ಲಾ?" ಎಂದು ಭೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ

ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಾಗ "ಸೈ ಬಿಡು..." ಎಂದು ಕೆಂಚಿ ಮನದ ಚಿಂತೆ ದೂರ ತಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಳು.

"ಬಾರಪ್ಪ ಹೆಂಗಿರೋನಂಗೇ ಕರ್ಕಂಬಾ ಅಂತ ಆಲ್ತು ಮಾಡವ್ವೆ ಸ್ವಾಮೇರು" ಎಂದು ಹಿರ್ರಾಗ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕರೆದಾಗ ಸಣ್ಣ ದೈನಂದಿನಂತೆ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳತ್ತ ನೋಡಿದ.

"ಕರಿತಾವಂತೆ ಹೋಗು. ಒಲ್ಲೇನಂದ್ರೆ ನಡೆದೀತಾ? ನಮ್ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸಿವ ಅಮ್ಮೆ!" ಒತ್ತರಿಸಿ ಬಂದ ದುಃಖವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲೆತ್ತಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು ಕೆಂಚಿ.

ಸಣ್ಣ ಅವಳಿಗೆ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಬೇಕೆಂದವನು ಗಂಟಲು ಬಿಗಿದಂತಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಾಗದೆ ಮೌನವಾಗಿ ಹೊರ ಬಂದು ಹಿರ್ರಾಗನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ.

ಆಶಯ

ಮನುಷ್ಯನ ಅಶಕ್ತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪ ಆತನ ಕೊಳಕು ಮನಸ್ಸು. ಅದು ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ಮದುವೆ, ದೇವ, ಜೀವ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖವಾಡ ಧರಿಸಿ ವಂಚನೆಗೆ ಸನ್ನದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶೋಕ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಸೆಬುರುಕುತನವಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಂಚನೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ವಿಷಮ ಸಂದರ್ಭ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಅರಿವೇ ಮದ್ದಾಗಿ ಸಮಷ್ಟಿ ನೆಲೆಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿ ನೆರವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕಲೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ಹೋರಾಟದ ಭಾಗವಾಗಿ ಹೊಸಬದುಕಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗುವುದಾಗಿದೆ.

ಕತೆಗಾರರ ಪರಿಚಯ

ಬಿ.ಟಿ.ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇವರದು. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ತಂಗಲಿ ತಾಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ಬಾಲಾಜಿ ನಾಯ್ಕ, ತಾಯಿ ಗಂಗಾಬಾಯಿ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ವರೆಗಿನ ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಲಿತದ್ದು. ಮುಂದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅಣ್ಣನ ನೆರವಿನಿಂದ ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಚಾರ ಸಭಾದಿಂದ ಹಿಂದಿ ವಿಶಾರದ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲ ಮತ್ತು ಓದಿನ ಗೀಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು, 'ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯ ವರದಿಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಹಾಗೂ ಬಂಡಾಯ ಸಂವೇದನೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು.

ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ, ಭಟ್ಟನ ಕನಸು (ಕಥಾಸಂಕಲನ), ನೆಲ-ಬೆಲೆ, ಗತಿ (ಕಾದಂಬರಿಗಳು) ನಂ ರೂಪ್ಲಿ, ಇದೇ ಕೂಗು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ, ಒಡಲಬೇಗೆ,

ಸವಾಸೇರು, ಬಿದಿರು ಮಳೆ ಕಂಟಿಯಲ್ಲಿ (ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು), ಚಂದ್ರ ಪರಾಭವ- ರೇಡಿಯೊ ನಾಟಕ ಸಂಕಲನ ಹಾಗೂ ಭರವಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಹಲವು ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಗಂಭೀರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಆಹ್ವಾನದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ; ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ, ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಿಯಾಗಿ, ಸಚಿವರಾಗಿ ನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅಪರೂಪದ ರಾಜಕಾರಣಿ. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳು ಸಂದಿವೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

೧. ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು, ಸಂ: ಜಿ. ಎಚ್. ನಾಯಕ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ.
೨. ಶತಮಾನದ ಸಣ್ಣ ಕಥೆ ಸಂ: ಬೊಳುವಾರು ಮಹಮದ್ ಕುಂಞ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೆಂಗಳೂರು.

ಜನಪದ ಕಥೆ

ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಮರ

ಮರು ನಿರೂಪಣೆ : ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ನೂರು ಜನ ರಾಣಿಯರಿದ್ದರು. ಅವನ ಅರಮನೆ ವೈಭವದಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಅರಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿನ್ನದ ಕಳಶಗಳಿದ್ದವು. ರಾಜ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯೂ ಚಿನ್ನದ್ದೇ. ತನ್ನ ರಾಣಿಯರಿಗಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಹೊದಿಕೆಯ ಈಜುಕೊಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ. ಅವರು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತಟ್ಟೆ ಲೋಟಗಳೂ ಮಿರಮಿರ ಮಿಂಚುವ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳೇ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಇಡೀ ಅರಮನೆ ಚಿನ್ನದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತವಾದ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ದುಡ್ಡು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹಣ ಇಲ್ಲದವರ ಹತ್ತಿರ ದವಸ, ಧಾನ್ಯ, ಹಸು, ಕರುಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವುದೂ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಸೈನಿಕರ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೆಳೆಬಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹಾಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮು, ದನಕರು ಮತ್ತು ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಗಳನ್ನು ಸಂತೆ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹರಾಜು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯ, ದೇಶಗಳ ವರ್ತಕರು ಬಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಜನ ಇಂಥ ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಡವರಾಗುತ್ತಾ, ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯ ಮರಗಿಡಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಹಸಿರಿಲ್ಲದೆ ಬಣಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮರಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಚಿಟ್ಟೆ, ದುಂಬಿ, ಇರುವೆ, ಎರೆಹುಳು ಇಂಥವೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯದೆ ಆಹಾರದ ಕ್ಲಾಮ ತಲೆದೋರಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಮಳೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರ ಆವರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ಇದಾವುದರ ಕಡೆಗೂ ಗಮನವಿಲ್ಲ. ಅವನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಇತ್ತು. ರೈತರಿಂದ ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳಿದ್ದವು. ತನ್ನ ರಾಣಿಯರ ಜೊತೆ ನೀರಾಟ ಆಡುತ್ತಾ, ರಾಜ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಪರಿವಾರದವರ ಜೊತೆ ಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಾ ಲೋಲುಪನಾಗಿ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಬಿಟ್ಟ. ಪ್ರಜೆಗಳು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮರಗಿಡಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡತೊಡಗಿದವು. ಆ ಸಂಕಟದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಶಾಪದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೆ ತಟ್ಟಿತೊಡಗಿತು.

ಸುಖದ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತುಹೋಗಿದ್ದ ರಾಜನಿಗೆ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹುಣ್ಣು ಎದ್ದಿತು. ಎಂಥದೋ ಸಣ್ಣ ಗಾಯವಷ್ಟೆ, ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ. ಆದರೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಗಾಯ ದೊಡ್ಡದಾಗತೊಡಗಿತು. ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾದ ನೋವೂ ಶುರುವಾಯಿತು. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಅದೊಂದು ರಣಗಾಯವಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಕೀವು ಒಸರತೊಡಗಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ. ಗಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ವರ್ತಕರ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಹೊರ ರಾಜ್ಯದ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿದ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಔಷಧಿಗಳೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜನ ಬೆನ್ನು ರಣಗಾಯದಿಂದ ಬಾತುಕೊಂಡು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೀವು ಸುರಿಯತೊಡಗಿತು. ಈಗ ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಸಾಧ್ಯ ನೋವಿನಿಂದ ಚೀರಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಎಲ್ಲ ರಾಣಿಯರೂ ನಿಂತು ಉಪಚರಿಸಿದರೂ ನೋವು ತಾಳಲಾರದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಅರಮನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಒಂದು ಹುಣ್ಣಿನ ಬದಲು ಏಳು ಹುಣ್ಣುಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗಿ ಇಡೀ ಬೆನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದವು. ರಾಜನ ಈ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಗಿದ ಮಂತ್ರಿ ಡಂಗೂರ ಸಾರಿಸಿ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ. ನಮ್ಮ ರಾಜನ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿರುವ ಹುಣ್ಣನ್ನು ಯಾರು ವಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ರಾಜನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾದ ಇಡೀ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದು ಮಂತ್ರಿಯ ಸಂದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದ ಆಸೆಯಿಂದ ಹಿರಿ ವೈದ್ಯರು, ಕಿರಿ ವೈದ್ಯರು, ರಾಜ ವೈದ್ಯರು, ಹಿಮಾಲಯದ ವೈದ್ಯರು, ಕೇರಳದ ವೈದ್ಯರು ಮುಂತಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ವೈದ್ಯರು ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಗಾಯ ವಾಸಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಯಾರು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೋವು ನಿರಂತರವಾಯಿತು. ರಾಜ ಬದುಕುವುದೇ ಕಷ್ಟ ಎಂಬ ಚಿಂತಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ರಾಣಿಯರು ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲರೂ ದುಃಖಿತರಾಗಿ ರಾಜನ ಸಾವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ. ಉದ್ದವಾದ ಬಿಳಿ ಗಡ್ಡ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ಸಿತ್ತು. ಸೊರಗಿದ ದೇಹವಾದರೂ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಂತೆ ಕಾವಿ ಧರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ ಮುಚ್ಚಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೌಪೀನ ಇತ್ತು ಅಷ್ಟೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹಾವಿನಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸ ಇರುವ ಒಂದು ಬೆತ್ತದ ಕೋಲಿತ್ತು. ಆ ಕೋಲಿನ ತುಂಬ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಅರಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದವನೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಳನುಗ್ಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಕಾವಲುಗಾರರು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು 'ಯಾರು ನೀನು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಅವನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಜೋರಾಗಿ

ನಕ್ಕ, ಅವನು ನಕ್ಕಿದ್ದೇ ತಡ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬಿರುಗಾಳಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅರಮನೆಯ ಸುತ್ತ ವ್ಯಾಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅರಮನೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಕಾವಲು ಗೋಪುರದ ಗಂಟೆಗಳು ಸದ್ದು ಮಾಡತೊಡಗಿದವು. ಅರಮನೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ಕುಸುರಿಯ ಹೂ ಕುಂಡಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದವು. ರಾಜ ಪರಿವಾರದವರು ಒಣಗಲು ಹಾಕಿದ್ದ ಉಡುಪುಗಳು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಹಾರಾಡಿದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾವಲುಗಾರರು ಬೆರಗಾದರು. ರಾಜನ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿ ಅರಮನೆಯ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಓಡೋಡಿ ಬಂದ. ಆ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಂತ್ರಿಯೂ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ 'ಯಾರು ನೀನು?' ಎಂದ. ಆ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕ. ಈಗ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಹತ್ತಾರು ಗಿಳಿಗಳು, ನೂರಾರು ದುಂಬಿಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ಪತಂಗಗಳು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಹೊರಬಂದವು. ಬಿರುಗಾಳಿ ನಿಂತು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂಗಾಳಿ ಆವರಿಸಿತು. ಅರಮನೆ ತುಂಬ ಹಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಷಿ, ದುಂಬಿ, ಪತಂಗ ಹಾರತೊಡಗಿದವು. ಬಂದಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಬರೀ ಚಮತ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮಂತ್ರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಇವನ್ಯಾರೋ ಯಕ್ಷಿಣಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತ ಮೋಸಗಾರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ದಂಡದಿಂದ ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹೊಡೆದ. ಮಂತ್ರಿ ಕೊಟ್ಟ ಏಟಿಗೆ ವಿಚಲಿತಗೊಳ್ಳದ ಆತ ತನ್ನ ಬಾಯನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿ ತೆರೆದ. ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಎಲ್ಲ ದುಂಬಿ, ಪತಂಗ, ಗಿಳಿಗಳೂ ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರಿದವು. ಮಂತ್ರಿ ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ಏಟು ಕೊಟ್ಟ. ಆಗ ಆ ಮನುಷ್ಯ 'ಅಯ್ಯೋ' ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಾಯಿತೆರೆದ. ಈಗ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಧಗಧಗಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯ ಉಂಡೆಗಳೇ ಉರುಳಿ ಬಂದವು. ಆ ಬೆಂಕಿಯ ಉಂಡೆಗಳು ಅರಮನೆಯ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗತೊಡಗಿದವು. ಇಡೀ ಅರಮನೆ ಶಾಖದಿಂದ ಬೇಯತೊಡಗಿತು. ಮತಿಹೀನನಾಗಿ ಕೇವಲ ಅಹಂಕಾರವನ್ನೇ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿ ಈಗ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ. ಅವನು ಕೇವಲ ಜಾದೂ ಮಾಡುವ ಯಕ್ಷಿಣಿಯವನಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ಸಿತ್ತು. ಋಷಿಯ ಸ್ವಭಾವವಿತ್ತು. ಅವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ಜೀವಜಂತುಗಳಿಗೆ ಏನೋ ಅರ್ಥವಿದೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿ ಅರಮನೆಯನ್ನು, ತನ್ನ ರಾಜನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಆಗ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಏಟು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕ. ಆಗ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಗಿಳಿಯೊಂದು ಹೊರಬಂತು. ಅದು ಇವರು ಬಂದಿರುವುದು ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ರಾಜನ ಕಷ್ಟ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಮತ್ತು ಜೀವಜಂತುಗಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಹೌದು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಗ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಿ ಅರಮನೆಯ ಒಳಬರುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡ. ಆ ಮನುಷ್ಯ ಅರಮನೆ ಒಳಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನು

ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬೆಂಕಿ ಉಂಡೆಗಳು ಅವನ ಒಡಲು ಸೇರಿದ್ದವು. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತಂಪಾದ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು.

ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಒಳಕರೆತಂದ ಮಂತ್ರಿ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ವಿವಿಧ ಆಭರಣಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹಾಕಿ ಹೀಗೆ ತಿರುಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದವು. ಮಂತ್ರಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಿದ. ಆ ಮನುಷ್ಯ ಸುಮ್ಮನೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಕ್ಕ. ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡುವ ಗಿಳಿ ಹೊರಬಂತು. 'ನಿನ್ನ ಈ ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು? ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ರಾಜ ಇರುವಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು' ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ರಾಜನ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ.

ರಾಜ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಬೆನ್ನು ಮೇಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಕೆಲವು ರಾಣಿಯರು ಚಾಮರ ಬೀಸುತ್ತಾ ಅವನ ಗಾಯದ ನೋವನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ರಾಜನ ಗೋಳು ಹೇಳದಾಗಿತ್ತು. ಮಂತ್ರಿ ರಾಜನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ. ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ರಾಜನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿತ್ತು. ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಔಷಧಿ ನೀಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಹುಣ್ಣು ಹೋಗಿ ಏಳು ಹುಣ್ಣುಗಳಾದವು ಎಂಬುದು ಅವನ ತಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅರಮನೆಯಿಂದ ಆಚೆ ಕಳಿಸಿ ಎಂಬುದು ಅವನ ಸೂಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಆ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕ. ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ತಂಪಾದ ಜಡಿ ಮಳೆಯಂಥ ಹನಿಗಳು ಉದುರತೊಡಗಿದವು. ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಹುಣ್ಣುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ತಂಪಾಗಿ ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತಾಯಿತು. ಮಲಗಿದ್ದ ರಾಜ ಎದ್ದು ಕೂತ. ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ನಾಗಬೆತ್ತದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ರಾಜನನ್ನು ಅಣಕಿಸುವಂತೆ ಕಂಡವು. ರಾಜನಿಗೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಉಂಟಾಯಿತು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಎದ್ದ ರಾಜ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ತನ್ನ ಹುಣ್ಣನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುವಂತೆ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ರಾಜನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನೆ ನಕ್ಕನು. ಅವನ ನಾಗಬೆತ್ತದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದ್ದ ಸಕಲೆಂಟು ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಜೀವ ಪಡೆದು ರಾಜನ ಮಂಚದ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತತೊಡಗಿದವು. ವಿಚಿತ್ರ ದನಿಯಲ್ಲಿ ರೋಧಿಸತೊಡಗಿದವು. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ಏನೂ ತೋಚದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ತನ್ನ ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಕ್ಕನು. ಆಗ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಗಿಳಿ ಹೊರಬಂತು. ಅದು ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿತು. 'ಎಲವೋ ರಾಜನೆ, ನೀನು

ದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದ ನೀನು ಅವರನ್ನೇ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ನೀನು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದೀಯಾ, ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ, ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ನೀನು ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಪಾಪಕರ್ಮ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ನಿನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ 'ನಾನು ನನ್ನ ಚಿನ್ನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಗಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ರಾಜನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಕ್ಕ, ಆಗ ಅವನ ನಾಗಬೆತ್ತ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಪದ ರೂಪ ತಾಳಿ ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ರಾಜನ ಮೈಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆಯಿತು. ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾದ ರಾಜ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯುವುದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧ ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿದ. ತಕ್ಷಣ ಸರ್ಪ ಮತ್ತೆ ನಾಗಬೆತ್ತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಯಿತು. ಆಗ ಮತ್ತೆ ಗಿಳಿ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿತು. 'ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಒಂದು ನೂರು ರಾಣಿಯರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಅರಮನೆ ತೊರೆಯಬೇಕು. ಅರಮನೆಯಿಂದ ಮೂರು ಯೋಜನ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬಟಾಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಬೇಕು. ಅದೊಂದು ಬೀಳುಬಿದ್ದ ಜಾಗ. ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡಗಳ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ, ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ, ಹಾವು, ಹಾವರಾಣಿ, ಅಂಟಿಗೊದ್ದ, ಚಿಟ್ಟೆ, ಇರುವೆ, ಗೆದ್ದಲು, ಎರೆಹುಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿ, ನಿನ್ನ ರಾಣಿಯರ ಹೆಗಲಿಗೆ ನೊಗ ಕಟ್ಟಿ ನೀನೇ ಸ್ವಂತ ನೆಲ ಉಳಬೇಕು. ಬಯಲನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾವು, ಬೇವು, ಆಲ, ಅರಳಿ, ನೆಲ್ಲಿ, ನುಗ್ಗೆ, ಸೀಗೆ, ಬಾಗೆ, ಕಾರೆ, ಕಗ್ಗಲಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂಪಿಗೆ, ಜಾಜಿ, ಇರುವಂತಿಗೆ, ಬೇಲ, ಬಿಕ್ಕೆ, ನೇರಳೆ, ನಿಂಬೆ, ಹಲಸು, ತೂಪುರ, ಬೇಲ, ಬಿಲ್ಲ ಮುಂತಾಗಿ ಸಾವಿರದ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆ ಮರಗಳ ಹೂ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಗಿಳಿ ಗೌಜುಗ... ಮುಂತಾದ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾರುತ್ತಾ ಕೂರುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು. ಜೇನು, ಇರುವೆ, ಗೆದ್ದಲು ಮುಂತಾದ ನೂರಂಟು ಬಗೆಯ ಜೀವ ಜಂತುಗಳು ಹರಿದಾಡಿ ನಲಿದಾಡಿ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಮರಬಿಡುವ ಚಿಗುರೆಲೆ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ತಾರದ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸ್ವರಗೈಯಬೇಕು. ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸ್ವರವೇ ನಿನಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದ. ಆಗ ನಿನ್ನ ಹುಣ್ಣು ತಾನಾಗೇ ಮಾಗುತ್ತದೆ, ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಗಿಳಿ ಶಕುನ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗಿಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನೂ ಮಾಯವಾದ. ಇರುವವರೆಗೆ ಮಿರನೆ ಮಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಅಂತಃಪುರ, ಅವನು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತಾಗಿ ಮಸುಕಾಯಿತು. ಮಸುಕು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ರಾಜನ ಬೆನ್ನು ನೋವು ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗತೊಡಗಿತು.

ರಾಜನ ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತಿಗಿಂತ ಆರೋಗ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವೇ ನಿಜವಾದ ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ಅರಿತ

ರಾಜ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯನ ಗಿಳಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ತನ್ನ ನೂರು ಹೆಂಡತಿಯರ ಜೊತೆ ಬೀಳು ಬಯಲಿಗೆ ಹೊರಟ. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಜೋಪಡಿಗೆ ಹೊರಟ ರಾಜನ ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಈ ದುಷ್ಟ ದೊರೆಗೆ ಸರಿಯಾದ್ದೇ ಆಯಿತು ಎಂದು ಶಪಿಸಿದರು. ಏಳು ಹಗಲು ಏಳು ರಾತ್ರಿ ನಡೆದು ಬೀಳು ಬಯಲಿಗೆ ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರ ಬಿದ್ದು ನಲುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಬರಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಂಡ. ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸೊರಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಜನತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ. ನೀರು ನೆರಳು ಇಲ್ಲದೆ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯಷ್ಟೇ ತುಂಬಿದ್ದ ಬಟಾಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಏಳನೇ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಗೆ ಗಿಳಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ. ಸುತ್ತಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ರೈತರಿಂದ ನೇಗಿಲು ನೋಗಗಳನ್ನು ಕಡಕ್ಕೆ ಪಡೆದ. ಕಮ್ಮಾರರಿಂದ ನೇಗಿಲ ಗುಳಗಳನ್ನು, ಗುದ್ದಲಿ ಹಾರೆಗಳನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆದ. ದಿನಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು ರಾಣಿಯರಂತೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಅವರ ಹೆಗಲಿಗೆ ನೋಗ ಕಟ್ಟಿ ಉಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಅವನು ಉಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇ ತಡ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಕಟ್ಟಿ ಹನಿಗಳು ಉದುರಲು ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಒಂದಲ್ಲ ಏಳು ಬಾರಿ ಹೊಲ ಉತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಏಳು ಹುಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಸಿಯಾಯಿತು.

ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುದುಕಿಯರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿ ಅವರು ಮೂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಡೆದ. ರೈತರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿ ಕುರಿ ಆಡು ದನಗಳ ಗೊಬ್ಬರ ಪಡೆದ. ಉತ್ತು ಹಸನು ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಸಸಿಗಳು ನೆಲದಿಂದ ಒಡೆದು ಮೂಡುವುದನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತ. ಬೀಜಗಳು ಸಸಿಯಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದವು. ಆಗ ರಾಜನಿಗೂ ರಾಣಿಯರಿಗೂ ಆದ ಸಂತೋಷ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಾಜನ ಇನ್ನೊಂದು ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಯಿತು.

ಮಳೆ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಬಂದಿತ್ತು ಅಷ್ಟೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಣಿಯರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಂಬಾರರಿಂದ ಅರವಿಗಳನ್ನು ಕಡ ತಂದರು. ಇಂಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳು ತೆಗೆದು ಜಲ ಬರಿಸಿ ಅರವಿಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಉಯ್ದರು. ಸಸಿಗಳು ಮರಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದವು. ನೆಲಕ್ಕೆ ನೆರಳು ಚಾಚಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಂಪುಗೊಳಿಸಿದವು. ಆ ತಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎರೆಹುಳು, ಗೊಬ್ಬರದ ಹುಳು, ಸಗಣೆ ಹುಳು, ಗೆದ್ದಲು ಹುಳು, ಇರುವೆ, ಗೊದ್ದ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಜೀವಿಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದವು. ಆಗ ರಾಜನ ಇನ್ನೊಂದು ಹುಣ್ಣು ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಜ ಮತ್ತು ಅವನ ನೂರು ಜನ ರಾಣಿಯರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೈತರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಅರಮನೆ, ಚಿನ್ನ, ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ಮರೆತು ಹೋಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದು ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ರಾಜನಿಗೆ

ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ಹೊಸ ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ದುಡಿಯತೊಡಗಿದರು. ನೋಡನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವನವಾದ ವನವೆಲ್ಲ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿತು. ಮರಗಳು ಹೂ ಬಿಟ್ಟವು. ಆ ಹೂವುಗಳ ಕಂಡು ದುಂಬಿಗಳು, ಚಿಟ್ಟೆಗಳು, ಜೇನುಹುಳುಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಕೀಟಗಳು ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದವು. ಹೂಗಳ ಮಕರಂದ ಹೀರಿ ಆನಂದಪಟ್ಟವು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಾಜನ ನಾಲ್ಕನೆ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಯಿತು.

ಕೀಟಗಳ ಸ್ಪರ್ಶ ಪಡೆದ ಹೂಗಳು ಈಚುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದವು. ಈಚು ಬಲಿತು ಕಾಯಿಗಳಾಗಿ ಮರ ಮರದಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡಿದವು. ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಅಳಿಲುಗಳು, ಓತಿಕ್ಕಾತಗಳು, ಮಂಗಗಳು ಧಾವಿಸಿ ಬಂದವು. ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕಚ್ಚಿ ರುಚಿನೋಡುತ್ತಾ ಮನಸಾರೆ ತಿಂದು ಸಂತಸಗೊಂಡವು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಾಜನ ಐದನೇ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಯಿತು.

ಬಲಿತ ಕಾಯಿಗಳು ಹಣ್ಣಾಗಲು ತಡವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳದಿ, ಕೆಂಪು, ನೇರಳೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದವು. ಬಣ್ಣದ ಜೊತೆಗೆ ಗಮಗಮಿಸುವ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಡೆದವು. ಅವುಗಳ ಗಂಧ ಗಾಳಿಯ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಯೋಜನಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತು. ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳ ರುಚಿಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ನೂರೆಂಟು ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ದೂರದ ದೇಶದಿಂದಲೂ ಬಂದವು. ವಿವಿಧ ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ರಾಗ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿಂದವು. ಅದಾಗ ರಾಜನ ಆರನೇ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಯಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಜ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಮನೆ ಚಿನ್ನ, ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅಪ್ಪಟ ರೈತರಾಗಿ ಮರಗಿಡಗಳೇ ನಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಏಳನೇ ಹುಣ್ಣು ಇನ್ನೂ ವಾಸಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತಾದರೂ ಪೂರ್ಣ ಗುಣಮುಖನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕೊರತೆ ರಾಜನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜ ಮತ್ತು ರಾಣಿಯರ ಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ವನಾಂತರ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಇಡೀ ನಿಸರ್ಗ ರಮಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಕಲೆಂಟು ಜೀವರಾಶಿಗಳು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜನ ಶ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡ ರೈತರು ಮುಷಿಪಟ್ಟು ತಾವೂ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದುಡಿದರು. ರಾಜ್ಯ ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಒಂದು ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ರಾಜನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅರಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಬಂದ. ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ಅರಮನೆಯ

ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜನಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿದ. ರಾಜನಿಗೆ ಗೊಂದಲವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ್ದ ಬೇಸಾಯ ಅವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಮರಗಿಡಗಳ ಒಡನಾಟ ಅವನನ್ನು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮನದಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಅರಮನೆಯ ಸುಖದ ಆಸೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಳಿದಿತ್ತು. ಮಂತ್ರಿಯ ಮಾತಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ, ತನ್ನ ರಾಣಿಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ರಾಣಿಯರೂ ಬಂದು ರಾಜನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಂತರು. ರಾಜ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುದೋ ಇಲ್ಲ ರೈತರಾಗಿ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವುದೋ ಎಂದು ರಾಣಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮೌನವಾದರು. ಆಗ ಹಿರಿಯ ರಾಣಿ “ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಚಿನ್ನದ ಭಾಗ್ಯ ಬೇಡ, ಅನ್ನದ ಭಾಗ್ಯ ಸಾಕು” ಎಂದು ಚುಟುಕಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಾಣಿ ಈ ಭೂಮಿ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ರಾಜನಿಗಲ್ಲ, ಭೂಮಿ ಮೇಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜೀವಗಳಿಗೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಜೀವಗಳ ಜೊತೆ ಇರೋದೇ ಸರಿ” ಎಂದು ಅನುಭವದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ರಾಜನಿಗೆ ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ತಾನು ಮತ್ತೆ ಅರಮನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಆ ಮಾತು ರಾಜನ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನ ಬೆನ್ನಿನ ಏಳನೇ ಗಾಯವೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಸಿಯಾಯಿತು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಂತ್ರಿಗೂ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ತಾನೂ ತನ್ನ ಸಂಸಾರದೊಡನೆ ವನಾಂತರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ. ರಾಜಪರಿವಾರ ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಇದ್ದರು.

ಆಶಯ

ಜನಪದ ಕತೆಗಳೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಕತೆಗಳಲ್ಲ, ಒಂದು ನಾಡಿನ ಆತ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು. ಅವು ಮನುಕುಲದ ಕನಸಿನ ಸಾಕಾರ ರೂಪಗಳು. ಕತೆಗಾರನ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕತೆಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ನಾಡಿನ ಜ್ಞಾನಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯವೊಂದನ್ನು ಸದಾ ಕಾಪಾಡುವ ಜೀವವಾಹಕಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಾಢಗೊಳಿಸುವ ಪಾಠಗಳಾಗಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕೂ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತ ವಿವೇಕವನ್ನು ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಕತೆಯೊಂದು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಕಥೆಯೊಂದರ ಎಳೆಯೊಂದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಮರ ಎಂಬ ಈ ಕಥೆ ನಿಸರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಇರುವುದು ಚಿನ್ನದ ವೈಭೋಗದಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಂಬಿದ ರಾಜನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮೃದ್ಧಿ ನೀಡುವ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು, ದುಡಿಯುವ ಜನತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಹೇಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಈ ಸುಂದರ ಕಥೆಯ ತಿರುಳು.

ಕಥೆಗಾರರ ಪರಿಚಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಡಾ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದ “ಉಜ್ಜಿನ ಚೌಡಮ್ಮ” ಮತ್ತು “ದಾಸಪ್ಪ - ಜೋಗಪ್ಪ” ಕೃತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಸಂಶೋಧಕರ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ‘ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ’, ‘ಸಿದ್ದಿಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ’, ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ’, ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟ’, ‘ಕಾಡು-ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ಜಾನಪದ’, ‘ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ’, ‘ಗೊಂಡರ ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯ’, ‘ದೇಸಿ ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆ’, ‘ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ : ಮೀಮಾಂಸೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕತೆ’ ಮುಂತಾದ 25ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳು ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಜೇನು ಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜೀವನ ಕುರಿತ ಇವರ ‘ಆನೆಕಾಡು’ ಕಾದಂಬರಿ ಬಹು ಜನಪ್ರಿಯ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಕುಲಸಚಿವರಾಗಿ, ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಕನ್ನಡ ಸೇವೆ ಅನನ್ಯವಾದದ್ದು. ಜರ್ಮನಿಯ ವೂಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿಯೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶ್ರೀಯುತರು ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟಲಿ, ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹಾಗೂ ಇರಾನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರಕ ಓದು

1. ಜನಪದ ಕಥೆ : ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತಂತ್ರ - ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ
2. Folk tales of India - A. K. Ramanujan

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ, ಹೈನು
ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಪದವಿಗಳ
ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ / ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗಳ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ
(2020-21 ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ)

(2020-21 ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ)

ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಡಿ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ

ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ಪ್ರೊ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೀರೆ

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿ

ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಡಿ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ

ಕುಲಪತಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ

ಪ್ರೊ. ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ

ವಿಶ್ರಾಂತ ಕುಲಪತಿಗಳು

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಕರ್ನಾಟಕ

ಪ್ರೊ. ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೀರೆ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಪಶುಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು, ಹೆಬ್ಬಾಳ

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 024

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ : ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದ ಭಾಗ

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ - ೫

ಪ್ರಬಂಧ

೧. ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದೇ? ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ
ಐಯಂಗಾರ್

ಭಾಗ - ೬

ಕಥೆಗಳು

೨. ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡಂದಿರಿಲ್ಲ! ಡಾ. ಟಿ. ಎಸ್. ರಮಾನಂದ
೩. ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸು ಡಾ. ಮಿರ್ಜಾ ಬಷೀರ್
೪. ಅವನ ಕುರಿ ಬಯಕೆ ಡಾ. ಜಿ. ಸಂಜೀವರಾಯ

ಭಾಗ - ೭

ಲೇಖನಗಳು

೫. ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳ ಜೀವನಯಾತ್ರೆ ಡಾ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ,
ಕೃಪಾಕರ್ ಮತ್ತು ಸೇನಾನಿ
೬. ನೊಬೆಲ್ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಕ್ರೆಬ್ನ್ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ
೭. ಕನ್ನಡ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ
ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ ಪ್ರೊ. ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ
೮. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ,
ಪ್ರೊ. ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ಭಾಗ - ೮

ಪದಕೋಶ

೯. ಕನ್ನಡ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶ
ಸಂಗ್ರಹ

ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದೇ?

ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಐಯಂಗಾರ್

ನಮ್ಮ ನಾಡು ಎಮ್ಮೆಯ ನಾಡು. ಮಹಿಷಮಂಡಲವೆಂಬುದು ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಸರು. ನಮ್ಮ ರಾಜನಿಗೆ ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ಧಿನಿ ದೇವರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲಿನಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದವರು. ಎಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ನಮಗೆ ದೇವರಾದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ ಶಾಶ್ವತ. ಎಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರ ವಂಶವನ್ನೂ ಹಿರಿಯರನ್ನೂ ಮೂರು ತಲೆ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆಯ ಮೂಲವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತಲೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇದು ಹೀರೇ ಗೌಡ್ನ ಹಳ್ಳಿ ಎಮ್ಮೆ. ಇದರ ಹೆಸರು ದೊಡ್ಡೆ. ಇದು ಒಂಬತ್ತು ಕರು ಹಾಕಿದೆ. ಇದರ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕರು ಬಿಳಿಕೋಡಿನ ಎಮ್ಮೆ. ಅದರ ಮೂರನೆಯ ಕರು ಸಣ್ಣ ಎಮ್ಮೆ. ಅದರ ಎರಡನೆಯ ಕರು ಕಡಸು. ಸಣ್ಣೆಮ್ಮೆಯ ಮೊದಲನೆ ಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಕರ ಹಾಕಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆಯ ವಂಶವೃಕ್ಷ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶವೃಕ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಶುದ್ಧವೂ ನೇರವೂ ಆಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಎಮ್ಮೆಯ ಸಾಧುಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಅಂದವಾದ ಕೋಡುಗಳನ್ನೂ, ಅಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಕೆಚ್ಚಲಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಾಲನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅನೇಕರು ಅದರ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ, ತಳಿ ಯಾವುದೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಯ ವಂಶವೃಕ್ಷವನ್ನಿಡುವುದು ನನಗೆ ಅವಶ್ಯಕ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ ಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಎಮ್ಮೆಗಳೂ ಹೀರೆಗೌಡ್ನ ಹಳ್ಳಿಯ ದೊಡ್ಡ ಎಮ್ಮೆಯ ತಳಿಗಳೇ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹಟದಿಂದ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀರೆಗೌಡ್ನ ಹಳ್ಳಿಯ ಆ ದೊಡ್ಡ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂವತ್ತು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರ ತಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದರ ಅಪ್ಪ ಅಜ್ಜ ಯಾರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಷ್ಟು ಖಂಡಿತ. ನಮಗೆ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ನದಿ, ಮರ, ಕೆರೆ: ಹೂವು, ಕಾಡು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಎಮ್ಮೆಯೂ ಪ್ರಕೃತಿ. ಜನ ಬರಬಹುದು; ಜನ ಹೋಗಬಹುದು; ಜನ ಹುಟ್ಟಬಹುದು; ಜನ ಸಾಯಬಹುದು; ರಾಜ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು; ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಮ್ಮೆ ನಿತ್ಯ; ಪುರಾತನ ಅಚಲ.

ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದ ಋಷಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿದರು; ಅದರ ಪೂಜಾರಿಗಳಾದರು. ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ; ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯಂತಹ ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತರಿಗೆ ಸಹ ಎಮ್ಮೆ ಅರ್ಥಮಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಎಮ್ಮೆ ಗೋ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದುದಲ್ಲ. ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಹಾಲೂ ಜನಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಾಣ, ಪುಷ್ಟಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಗೋವುಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದೇ ಗೋಸೇವೆ” ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಕನಿಕರದಿಂದ “ಪಾಪ, ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಗಾಂಧಿಗೂ ನಾವೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಂತೆ; ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ನದಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಡುಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಪಾಪ, ಗಾಂಧಿಗೂ ಏನು ಗೊತ್ತು?” ಎನ್ನುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ನಾನು ಆ ಎಮ್ಮೆ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅದು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ “ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು” ಎಂಬುದಾಗಿ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುದೇ ನನ್ನ ತಪ್ಪು ಎಂಬ ಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ನಾನು ಈ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಅಪರಾಧಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಗಳಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಸುಗಳೂ. ಈಗಾಗಲೇ, ಪುಷ್ಪರಾದ ಜನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಗುಜ್ಜಾರಿಗಳೇ, ವಾಮನರೇ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆದರೆ ಇವರು ಮನುಷ್ಯರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದವನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಜನಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವಾಗ ದನಕ್ಕೆ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿತು? ನಮ್ಮ ಹಸುಗಳು ಆಡು ಕುರಿಗಳಂತೆ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅಹಾರ ನಿಪುಣರ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಹತ್ತು ಔನ್ನು ಹಾಲನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯಬೇಕಂತೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಹಾಲು ಇರಲಿ, ಈ ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ಜನಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯಾ ಔನ್ನು ಗಂಜಲ ಸಹ ದೊರೆಯುವಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕಾರುಣ್ಯ ಸೇಡು ಛಲ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಮಾನ ರಸಿಕತೆಗಳ

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ವಸಿಷ್ಠನಂತೆ ಅವನು ಬರಿಯ ಒಣಕಾಷ್ಠವಲ್ಲ. ಅವನು ಅಂತಹ ಕರುಣಾಮಯಮೂರ್ತಿಯಾದುದರಿಂದಲೇ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇಡವಾದ ಶುನ ಶೈಪನನ್ನು ಯಜ್ಞಬಲಿಯಿಂದ ಉಳಿಸಿದನು. ಅವನು ಕರುಣಾಮಯಮೂರ್ತಿಯಾದುದರಿಂದಲೇ ವಸಿಷ್ಠನ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಚಂಡಾಲನಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನಿಂದ ಯಜ್ಞಮಾಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗಲ್ಲಾ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಶಿಷ್ಯ ತ್ರಿಶಂಕುವಿಗೆ, ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಶರಣನಾದ ಇಂದ್ರ, ತನ್ನ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತ್ರಿಶಂಕು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಭೋ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಆ ಆರ್ತನಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರುಣಾಮಯನಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು 'ಪಾಕಿಸ್ತಾನ'ವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಹೊಸ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದನು. ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಬದಲು ಈಚಲು ಮರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು; ಹಸುವಿಗೆ ಬದಲು ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಾಡಿದುದೇ ಸರಿ ಎಂಬಂತೆ ತೆಂಗಿನ ಮರದಿಂದಲೂ ಹೆಂಡವನ್ನೇ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ಹಸುವಿನ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಒಂದು ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ಕಾರಣ. ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ನಂದಿನಿಧೇನುವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕೋಪದಿಂದ ಹಸುವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೈಸೂರಿನವನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಈ ದೇಶಕ್ಕೂ ಎಮ್ಮೆಯ ದೇಶವೆಂದು ಹೆಸರು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕಾಗಿರುವವರನ್ನೂ 'ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲ ಕುಡಿದವನು' ಎಂದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಲು ಬೆಳ್ಳಗಿದೆಯೋ ಕಪ್ಪಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳವರು ಕಾಣರು. ಹಾಲು ಹಸುವಿನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರಿನಿಂದ ಕೊಡಗಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಸ್ಸಿನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಮಗು ಸಾಯುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಂದ ಜ್ವರ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಆಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಉರಿಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತು. ತಾಯಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಗು ಮೆತ್ತಗೆ ಸಣ್ಣ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದರ ಗಂಟಲಿನಿಂದ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡಳು. ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಾಲು ಚೆಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿಯ ಬಟ್ಟೆ ನೆನೆದಿದ್ದಿತು. ಹಾಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಗು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವಂತೆ ಅರಚುತ್ತಾ ಕೈಕಾಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅದು ಹಾಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಯುವುದೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಠತ್ತು ಮನೆಗಳಿವೆ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಳಿದು

ಊರಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆವು. ಮುವ್ವತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿದೆವು. ಸೇರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕರೆಯುವ ಹಸುವಾಗಲಿ ಎಮ್ಮೆಯಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿನವೂ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ “ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಮಂದ, ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಕುಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಒದಗಿಸಲು ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲದವನ ಮಗುವಿಗೆ “ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಓವಲ್ಬಿನ್ ಸೇವಿಸು” ಎಂದಂತೆ. ವಸಿಷ್ಠ ಶ್ರೀಮಂತ (ಅರಿಸ್ಟೋಕ್ರಾಟ್) ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಆತನ ಗೋವು ನಂದಿನೀಧೇನು ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಹಾಲನ್ನೂ ಘೃತವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವುದು. ದೇವತಾರಾಧನೆಗೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಹಾಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲದು; ಗೋವಿನ ಹಾಲು ಅತಿ ಸಾತ್ವಿಕ, ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳಂತೆಯೇ. ಮೇನಕೆಯ ನರ್ತನವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹತ್ತು ವರುಷ ವಿಲಾಸಿಯಾಗಿ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದುದು ನೆನ್ನೆ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಸಿಕತೆ. ಕಾವು, ರಾಜಸ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ರಾಜಋಷಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು. ವಸಿಷ್ಠನ ಎದುರಿಗೆ ನೂರು ಮೇನಕೆಯರು ನೂರು ಭಾವಭಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರು ವರುಷ ಕುಣಿದಿದ್ದರೂ ಆ ಕಾಷ್ಠ ಚಿಗುರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೇನಕೆಗೆ ಮನಸೋತನು. ಅದೇ ರಾಜಸ ಗುಣ. ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದುದು ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕವಲ್ಲ; ಅದು ಅತಿ ಬಿಳಿಪು; ಶುದ್ಧ ತಾಮಸವೂ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಅತಿ ಕಪ್ಪು. ಬೇಕಾದುದು ಕೆಂಪು ರಾಜಸ ಗುಣ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕಾಲು ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ, ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ರಸ. ಆದರೆ ರಾಜಸ. ಕಾಫಿ ಈ ರಾಜಸ ಗುಣದ ಗುರುತು. ಅದು ಕೃತಯುಗದ ಅಮೃತದಂತಹ ಸಾತ್ವಿಕ ವಸ್ತುವೂ ಅಲ್ಲ. ಕಲಿಯುಗದ ಕಳ್ಳು ಸಾರಾಯಿನಂತಹ ತಾಮಸ ವಸ್ತುವೂ ಅಲ್ಲ. ಕಲಿಯುಗದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಶಿಖರ ಕಾಫಿ. ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಋಷಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಈ ರಹಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಆತ ರಾಜಸ ಕಾಫಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ರಾಜಸ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ. ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ಸೇರದ ಕಾಫಿ ಕಾಫಿಯೇ ಅಲ್ಲ; ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳು ಬಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪಾನನಿರೋಧದ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಅಮೃತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಗ್ರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ‘ಸೀಲು’ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಮೃತಪಾನದಿಂದ ಮತ್ತರಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಸಹ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ತರಿಸಿ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ತುಷ್ಟರಾದರಂತೆ.

ಇಂತಹ ಪೂರ್ಣಪುರುಷ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಂದ ಪ್ರತಿ ಜಗತ್ತಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದರಿಂದಲೇ ಎಮ್ಮೆ ಮೂಲ ಜಗತ್ತಿನ ಹಸುವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಒರಟಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಾಗಿದೆ; ಹೆಚ್ಚು ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಎಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ಬೆಣ್ಣೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ? ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನವರ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕೆ? ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೋಡಲೇ ಇವರು ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದವರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವವರ ಬುದ್ಧಿ ಇರಲಿ. ಸ್ವತಃ ಎಮ್ಮೆಯೇ ಬಹು ಚುರುಕಾದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಾಣಿ. ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರದಿಂದ ಅದರ ಕಷ್ಟ ಮೈಯನ್ನು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಷಯ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ಸಹ ತಿಳಿಯುವುದು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೇಳಿ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆ-ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕರು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಕರುವನ್ನು ಎಸೆದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂತಹ ಒರಟು ಪ್ರಾಣಿ! ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗಲೇ ಅಂತಹ ಒದೆತದೊಂದಿಗೆ ರಭಸದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹೊಸ ಎಳಗರು ಪಾಪ, ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಪಂಚ ಏನೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಒದೆತಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ತಾಯಿ ತಂದೆ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಅಪ್ಪ ಮಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಒದೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರುವುದು ಸುಖಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಆ ಬಡಪಾಯಿ ಎಳೆಗರುವಿಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರುವಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋಗು, ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಂದು ಹೊರಕ್ಕೆ ದೂಡಿದಂತಾಗಿ ಕರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ, ಕರುವನ್ನು ಎಸೆದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಆಳು ತೂರ “ಮುಂದಿನ ಸಲ ಕರ ಎಸೆಯೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡಕೂಡದು. ಗೋಣಿಚೀಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕರ ಆತುಕೋ ಬೇಕು” ಎಂದ. ಎಮ್ಮೆ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಗಬ್ಬವಾಗಿ ಈಯುವ ಕಾಲವೂ ಬಂದಿತು.

ಆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ತೂರ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ “ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಎಮ್ಮೆ ಕರ ಹಾಕುತ್ತೆ” ಎಂದ. ಆ ವಿಷಯ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವ. ಆ ವಿಚಾರಗಳು ಇವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತೂರ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ “ಇರಲಿ, ನಿನಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕರ ಎಸಿತೀಯ” ಎಂದ. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ “ಗೋಣಿಚೀಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆತುಕೋಬೇಕು” ಎಂದ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಮ್ಮೆ ಸರನೆ ಒಂದು ಸಲ ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿತು. ಆ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದೆ. ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೀವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬೈದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಆತ ನಿಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು

ನಿಂತರೆ ಹೇಗಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು; ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ “ಇದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ, ಮಾತೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ; ಕಿವಿಯೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ” ಎಂಬ ಭಾವವುಂಟಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಆಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಹಾಲಿವುಡ್ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯರು, ನೀಗ್ರೋ ಪುರುಷರನ್ನು ಪುರುಷರಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಅಸ್ವಭಾವವಾಗಿ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನೀಗ್ರೋಗಳು ನಾಗರಿಕ ಜನಾಂಗ ಎಂದು ಆದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಯಿತಂತೆ. ನನ್ನ ವಿಷಯವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ಹರಟುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಯ ಆ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಎಮ್ಮೆ ‘ಆಗಲಿ’ ಎನ್ನುವಂತೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿತು. ಆ ನೋಟ ಅದರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡುದು ಒಂದೇ ಕ್ಷಣ. ಮರುಕ್ಷಣ ಎಮ್ಮೆ ಮುಖವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಈ ಮೊದಲಿನ ತಿಳಿವಿನ ನೋಟ ಈಗ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಯಂಕಾಲವಾಯಿತು, ಎಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರಸವ ವೇದನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೂರ ಸೂಚಿಸಿದ. ಎಮ್ಮೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಿತು. “ಇದು ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಕರ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಇದರ ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿ” ಎಂದ ತೂರ. ನಾವು, ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಎಮ್ಮೆ ನಿಂತಿದ್ದ ನೇರದಿಂದ ಒಂದು ಮಾರು ಆಚೆಗೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಕರುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಸೆಯಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡು, ಗೋಣಿಚೀಲದ ಆಚೆ ಈಚೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತುಕೊಂಡೆವು. ಎಮ್ಮೆ ಒಂದು ಮಾರು ಬಲಗಡೆಗೆ ತನ್ನ ಹಿಂಬಾಗವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿತು. ನಾವು ಸರನೆ ಚೀಲದೊಂದಿಗೆ ಅದರ ನೇರಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ನಿಂತುಕೊಂಡೆವು. ಎಮ್ಮೆ ಕೂಡಲೆ ಎರಡು ಮಾರು ಎಡಗಡೆಗೆ ತನ್ನ ಹಿಂಬಾಗವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿತು. ನಾವೂ ಗೋಣಿಚೀಲದೊಂದಿಗೆ ಹಾರಿದೆವು. ಎಮ್ಮೆ ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ತಿರುಗತೊಡಗಿತು. ಸರಸ್ಸಲ್ಲಿ ಮೇಲುಗಡೆ ಒಬ್ಬ ಆಟಗಾರ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಕೈಕಾಲು ಚಾರಿತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಕೆಳಗಡೆ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಬಂದು ಜಮಖಾನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನ ನೇರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವುದನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮಗೂ ಎಮ್ಮೆಗೂ ಉಂಟಾದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಈ ಬಗೆಯದಾಯಿತು. ಅದು ಈ ವಿನೋದದಲ್ಲಿ, ಕರು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆತಂತೆ ತೋರಿತು. ಈ ಓಡಾಟದಲ್ಲಿ, ಎಮ್ಮೆಗಿಂತ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಸ್ತಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಳೆಗಳು ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು. ಎಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದಿನ ಚೇಷ್ಟೆಯ ನಗುವಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿತು. ಇದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರೋಣವೆಂದು ನಾನೂ ತೂರನೂ ಚೀಲವನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲೆಗಿಟ್ಟು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆವು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದೊಳಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೊಪ್ಪೆಂದು ಸದ್ದಾಯಿತು. ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ

ಎಮ್ಮೆ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಎರಡು ಮಾರು ಆಚೆಗೆ ಕರುವನ್ನು ಎಸೆದಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದುದರಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಾಲುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಮ್ಮೆ ಈ ಕರು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ, ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒದೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ತವುಡು, ಹಿಂಡಿ, ಹತ್ತಿಯ ಬೀಜ ಮುಂತಾದ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಹೊತ್ತೂ, ಕರೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಡತೊಡಗಿದವು. ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಎಮ್ಮೆ “ತನ್ನಿ, ನೀವೇನೋ ಪರೋಪಕಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಗೋ ಸೇವಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹಾಲು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ” ಎನ್ನುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಕಾಫಿ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ತಿಂಡಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ದಿವಸ ತಿಂಡಿ ಇಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬರುವುದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. “ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಯಾಕೆ? ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೇನು? ಆಗ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೆ?” ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ “ಕೊಡದೆ ಅದಕ್ಕೇನು ರೋಗ? ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿರಿಯುವ ಹಾಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿಲ್ಲವೇ” ಎಂದಳು. ಎಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸಲ ಸರನೆ ಅವಳ ಕಡೆ ನೋಡಿತು. ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಆ ಹಿಂದಿನ ತಿಳಿವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಎಮ್ಮೆಯ ಭಾಷೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಅದರ ಮೊಲೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೀಜಿದರೂ ಎಮ್ಮೆ ಸೋರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ; ಬಾಂಡಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಂಡಿಯೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಿತು. “ತಿಂಡಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಳ್ಳೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು, ಹಾಳು ಮುಂಡೇದು” ಎಂದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಂಡಲೆ ತಿಂಡಿ ತರಲು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅವಳು ಒಳಗಿನಿಂದ ತಿಂಡಿ ತರುತ್ತಿರುವಾಗ ಎಮ್ಮೆ ಮತ್ತೆ ದುರುದುರನೆ ನೋಡಿತು. “ತನ್ನಿ ತನ್ನಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ತರುತ್ತೀರಾ” ಎಂಬಂತೆ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿತು. “ಇದು ಈ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಧುವಾಗಿ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತೂ ತಿಂಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ” ಎಂದು ನಾನು ನಕ್ಕೆ. ಹೀಗೆ ಅಂದು ಎಮ್ಮೆಗೆ ತಿಂಡಿ ಎರಡು ಸಲ ಇಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಕರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ಸಲ ಎಂಟು ದಿವಸ ಅವಳು ನರಸೀಪುರದ ತೇರಿಗೆ ಹೋದಳು. ನಾನೇ ತಿಂಡಿ ಕಲಸಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ. ತೂರ “ಹಿಂಡಿ ಸಾಲದು. ಇನ್ನೊಂದು ಹಿಂಡಿ ರಾಗಿ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ” ಎಂದ. ನಾನು “ಸರಿ ಸರಿ. ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರಾಗಿ ಇಲ್ಲ; ಹನುಮಂತರಾಯ ಹಗ್ಗ ಮೇಯ್ತೀರೋವಾಗ ಪೂಜಾರಿ ಶಾವಿಗೆ ಬೇಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ನಡಿ ಸಾಕು” ಎಂದೆ. ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ನಾನೇ ಹಾಲು ಕರೆಯಲು

ಕುಳಿತೆ. ಎಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸಲ ತಿಂಡಿ ಮೂಸಿ ನೋಡಿತು. ನಾನು ಹಾಲು ಕರೆಯಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಪಾತ್ರೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಪಟಾರನೆ ಒದೆಯಿತು. ನಾನು ತೂರನಿಗೆ “ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಗಿ ಹಸಿಹಿಟ್ಟಿನ ರಸ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಸಿಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರೋಣ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟಭ್ಯಾಸ” ಎಂದು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಮತ್ತೆ ತಿಂಡಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತೂರ “ಇದಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮೋರು ಕರ ಬಿಟ್ಟ ಪಾಟ. ನಿಮಗೆ ಕೊಡೋಕಿಲ್ಲ. ಖಂಡಿತ ಒದೀತದೆ” ಎಂದ. ಆಗ ನಾನು ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಓದುವ ವಾಚಕರು ನಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಒಂದು ಸೀರೆಯನ್ನು ಮೈತುಂಬ ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತೆ. ಎಮ್ಮೆ ಈ ಮೊಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ನಾನು ಐದು ಆರು ದಿನ ಅಭಿನವ ಸೈರಂಧ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಗಿಹಿಟ್ಟು ಹಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಪೂರಾ ಹಾಕಿ ಹಾಲು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹಿಂದಿರುಗುವುದು ನಾಳೆ ಎನ್ನುವಾಗ, ನಾನು ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ತೂರ “ಹಸು ಆಗಿದ್ದೆ ವಾಸನೆ ಮೇಲೆ ಒದ್ದು ಬಿಡೋದು. ಇದು ಎಮ್ಮೆ ಜಾತಿ. ದೆಯ್ಯದಂತೆ ಮುಂಡೇದು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ” ಎಂದ. ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ದನಿಯಂತೆ ದನಿಮಾಡಿಕೊಂಡು “ಇದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ” ಎಂದೆ. ಎಮ್ಮೆ ಒದ್ದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಈ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಕಾಲುಜ್ವರ ಬಾಯಿಜ್ವರ ಆಯಿತು. ಆಳು ತೂರ ಎಲ್ಲಾ ಹಸುಗಳನ್ನೂ ಬೋರೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. “ಎಮ್ಮೆ ಬಿಡಬೇಡ. ದನಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಔಷಧಿ ತರಿಸಿ ಹುಯ್ಯಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದೆ. ಆ ಮಾತು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಕೇಳಿಸಿರಬೇಕು. ನಾವು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಎಮ್ಮೆ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬೋರೆಗೆ ಓಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಎಮ್ಮೆಗೆ ರಾಗಿಯ ಅಂಬಲಿ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ. ಕಾಯಿಲೆಯಾದಾಗಲೂ, ಬೇರೆ ಹುಲ್ಲು ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿದ್ದರೂ, ಇದು ರಾಗಿಯ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಲುಜ್ವರ ಬಾಯಿಜ್ವರವಾದಾಗ “ಇದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗಂಟಲಿಗೆ ಗೊಟ್ಟಹಾಕಿ ಔಷಧಿ ಹುಯ್ಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಂಬಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ ಎಂದಳು, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟೆವು. ಅದು ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿಯಿತು. ಆ ಸಾಯಂಕಾಲ, ದನದ ವೈದ್ಯರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಎಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರು. “ಇದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಹೇಗೆ ಕುಡಿಸುತ್ತೀರಿ” ಎಂದರು. ಆಳು ತೂರ “ಅಂಬಲಿ ಒಳಗೆ ಕುಡೀತದೆ” ಎಂದ. ಆ ಮಾತು ಎಮ್ಮೆಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಿಂದಲೇ ಅದು ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದ ವೈದ್ಯರು “ಇದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಲೇಬೇಕು” ಎಂದರು. ಆಗ ಎಮ್ಮೆ ಮಲಗಿದ್ದಿತು. ಆಳು ತೂರ “ಮಲಗಿರುವಾಗ ಕಾಲುಕಟ್ಟಿ ಗೊಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಯ್ಯಬೇಕು” ಎಂದನು. ಎಮ್ಮೆ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ತೂರ

ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಗೆ ಅದು ಮಲಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹುಷಾರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಿಂತೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತೂರ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ದನಗಳನ್ನು ಬೋರೆಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಮೇಲೆಯೇ ಅದು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆನಂತರ ತೂರ ಬೋರೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಂದನಂತರ ಉಳಿದ ದನಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ರಾತ್ರಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅದೃಶ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವಂತೆ ಎಮ್ಮೆ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯಾದರೂ ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅಂಕುಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯ ಎದುರಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಮಗೆ ಭಯವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಯಾವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಬಲ್ಲವರಾರು? ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ. ಆ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದ ನಮ್ಮನ್ನೇ ನೋಡಿ!

ಆಶಯ

ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮಂತೆ ಮನಸ್ಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವೂ ನಮ್ಮಂತೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವಾಕ್ ಶಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಾವ ಅಂಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅವು ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ. ಪ್ರತಿರೋಧಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಬಾಯಿಯೊಂದು, ಎಂದರೆ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಮಾತಿನ ಪ್ರಹಾರ ಬರದೆ ಇರುವ ಕಾರಣವೇ ಮನುಷ್ಯ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೈಗುಳಗಳನ್ನು ಹರಿಯಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯನ ಈ ವಾಚಾಳಿತನವನ್ನು ಕಂಡೇ ಅವು ಮೂಕವಾದುವೇನೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?!

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಐಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಜುಲೈ ೦೪, ೧೯೦೪ರಂದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗೊರೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ಸೆರೆವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಹಳ್ಳಿಯ ಚಿತ್ರಗಳು,

ನಮ್ಮ ಊರಿನ ರಸಿಕರು, ಭೂತಯ್ಯನ ಮಗ ಅಯ್ಯು, ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗೊರೂರು, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಪುಟ್ಟ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗರುಡಗಂಬದ ದಾಸಯ್ಯ ಅವರ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳು. ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಭೂತಯ್ಯನ ಮಗ ಅಯ್ಯು, ಹೇಮಾವತಿ, ಊರ್ವಶಿ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು ತೆರೆಕಂಡಿವೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ೧೯೫೨ ರಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡರು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ೧೯೭೧ ರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟೊರೇಟ್ ನೀಡಿದೆ. ಗೊರೂರರು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೮, ೧೯೯೧ ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

- ವಂಶವೃಕ್ಷ : ವಂಶ ಪರಂಪರೆ
 ತ್ರಾಣ : ಶಕ್ತಿ
 ಗುಜ್ಜಾರಿ : ಕುಬ್ಜ, ಕುಳ್ಳ
 ಕಾರುಣ್ಯ : ಕರುಣೆ, ಕನಿಕರ
 ತುಷ್ಟ : ಸಂತೋಷ
 ನೀಗೋ : ಕಪ್ಪು
 ಅಭಿನವ : ಹೊಸ
 ಅಂಬಲಿ : ಗಂಜಿ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಲೇಖಕರು 'ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದೇ?' ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತು? ಆಹಾರ ನಿಪುಣರ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಎಷ್ಟು ಔನ್ನು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕಿತ್ತು?
೨. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಬೇಕಾದಾಗ ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಸಹಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಪಟ್ಟ ಪಾಡನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
೩. ಎಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರಸವ ವೇದನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರೇನು?
೪. ಎಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹಾಲು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಲೇಖಕರು ಧರಿಸಿದ ವೇಷದ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ?
೫. ಎಮ್ಮೆಗೆ ಯಾವ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಲಾಯಿತು?

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

೧. ಹಳ್ಳಿಯ ಚಿತ್ರಗಳು - ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಐಯಂಗಾರ್
೨. ಗೊರೂರು ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ಆತ್ಮಕತೆ - ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಐಯಂಗಾರ್
೩. ಗರ್ಜನೆ - ಡಾ. ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ

ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡಂದಿರಿಲ್ಲ!

ಡಾ| ಟಿ. ಎಸ್. ರಮಾನಂದ

ಎಂಟು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ, ತಿಮ್ಮನಾಯಕರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ, ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ತಿಮ್ಮನಾಯಕರೋ ಇಲ್ಲವೇ ಅವರ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ಪೈಕಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ನನ್ನ ಬರುವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು "ಬರಿ ಸಾ" ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಈ ಬಾರಿ ಯಾಕೆ ಯಾರೂ ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ. ಸಾಯಿಬಣ್ಣನೆಂಬ ತಿಮ್ಮನಾಯಕರ ಬಂಟ "ನಾಯಕರ ಮನೆ ಎತ್ತಿಗೆ ತೊಡೆ ಬಾವು ಬಂದೈತಂತೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನ ಬರಹೇಳಿದರು" ಎಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೇಳಿದವನೇ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಲು ಓಡಿದ. ಖಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯದೆ, ಸಾಧಾರಣ ನೋವಿನಿಂದಾದ ಬಾವು, ಇಲ್ಲವೆ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟಿನಿಂದಾದ ಬಾವು, ಅಥವಾ ಮರಣಾಂತಿಕವಾದ ಚಪ್ಪೆರೋಗವೇನಾದರೂ ಆರಂಭವಾಗಿರಬಹುದೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಚಪ್ಪೆರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನಿಸಿ ಬ್ಯಾಗಿಗೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹನ್ನೆರಡೂವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೋಟಾರ್‌ಸೈಕಲ್ ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ.

ತಿಮ್ಮನಾಯಕರ ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆಯದ ಕಾರಣ ಬ್ಯಾಗಿನೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ದಾರುಣ ದೃಶ್ಯ. ಎತ್ತು ಕಾಲುಚಾಚಿ ಅಡ್ಡಮಲಗಿ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದೆ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಜೊತೆ ಎತ್ತು ಕಣ್ಣೀರುಗರೆಯುತ್ತ ಖಾಯಿಲೆ ಎತ್ತಿನ ಮುಖನೆಕ್ಕುತ್ತಾ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತ ತಿಮ್ಮನಾಯಕರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಹೊತ್ತು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪತ್ನಿ ಹನುಮಕ್ಕ ಸೀರೆಸೆರಗು ಬಾಯಿಗೊತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಬಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಿಮ್ಮನಾಯಕರ ಕೊನೆಯ ಮಗ ನಾರಾಯಣಿ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಲಗಿರುವ ಎತ್ತಿನ ಎದೆಯನ್ನು ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಅರ್ಥವಾಗಿಹೋಯಿತು, ಇದು ಚಪ್ಪೆರೋಗದ ಅವಾಂತರ ಎಂದು. ಥರ್ಮಾಮೀಟರ್ ಹಿಡಿದು ಜ್ವರ ನೋಡಲು ಎತ್ತಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರಿವಾಗಿದ್ದು. "ಬಾರಪ್ಪಾ ಡಾಕ್ಟರ ಸ್ವಾಮಿ, ನೀನೇ ರಾಮನ ಜೀವ ಉಳಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಮನೆ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ರಾಮ ಹೆಂಗೆ ಮಲಗಿದಾನೆ ನೋಡು" ಎಂದು ರಾಗವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಹನುಮಕ್ಕ.

ನಾಯಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೆಸರಿನ ಎತ್ತಿನ ಜೋಡಿ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಅಥವಾ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಜಾತಿಯದೇನಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆಂದ ಇನ್ನೊಂದು

ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ನಾಟಿ ಎತ್ತುಗಳು ಅವು. ರಾಮನ ಕೊಂಬು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಚಾಚಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೊಂಬು ಹಿಂಚಾಚಿವೆ. ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರು ಹೇಳುವಂತೆ "ಜಾತಿ ಹೋರಿ ತಕ್ಕಂಡು ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ ಎಲ್ಲು ಸೇರು ಹುಳ್ಳಿ ನುಚ್ಚು ಎಲ್ಲು ಹಿಡಿ ಸೇಂಗಾ ಹಿಡಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ನೀರು ಕುಡ್ತಿದರೆ ಸಾಕು ಕಣ್ಣಿ, ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಬೈಗಿನ ತನಕ ಹೊಲ ಗೇದರೂ ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅನ್ನಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಕೆ ಒಂದು ಬಿಗಿಯಾದ ಹೊರೆ ರಾಗಿಹುಲ್ಲು ಗೋದನಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಬೆಳಗಿನ ತನಕ ಮೇದು ಮೆಲಕು ಹಾಕಿ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಡುವೆ". ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಕೃಷಿ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಕುಟುಂಬದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವಿಶೇಷ ವಾತ್ಸಲ್ಯ. ಕಾರಣ: ಆಧುನಿಕತೆಯು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬಗಳು ಛಿದ್ರಛಿದ್ರವಾಗಿರುವ ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಮದುವೆಯಾಗಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಮದುವೆಯಾಗದ ಮಗ ಮತ್ತು ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾ, ಸಂತೋಷ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ವಾತಾವರಣ ಗೌರವ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜರುಗಿದ ಎರಡನೇ ಮಗನ ಮದುವೆಗೆ ನನಗೂ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವೈಭವವೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಜಾತಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹುಡುಗಿಯ ಕಡೆಯವರು ಕಡು ಬಡವರು. ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆತಾಯಿ ಬದುಕಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಸೋದರ ಮಾವನದೇ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. "ಮೈಸೂರಿನ ಕಡೆ ಹುಡುಕಿದ್ದರೆ ಸ್ವೀಮಂತರ ಮನೆ ಹೆಣ್ಣು ತರಬಹುದಿತ್ತು. ಬಡವರ ಮನೆ ಹುಡುಗಿಯಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಾಳೆ, ಮನೆ ಒಡಿಲಾರ್ದು ಅನ್ನೋ ಇರಾದೆ ಅಷ್ಟೇಕಣ್ಣಿ" ಎನ್ನುವ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು. ಬಡವರ ಮನೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸದಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಕೂಡು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಕುರಿತು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚುಗೆ. ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರಾಗಲಿ ಹನುಮಕ್ಕನವರಾಗಲಿ ಸೊಸೆಯಂದಿರನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದವರು. ಅತ್ತಿಗೆಯಂತೂ ಮೈದುನರಿಗೆ ತಾಯಿ ಸಮಾನ. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂತೋಷದ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಖಾಯಿಲೆ ಎತ್ತನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ, ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಾರಾಯಣಿಯು ಬಾವು ಬಂದಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ತಿಕ್ಕಿ ಚಪ್ಪೆರೋಗದ ವಿಷ ದೇಹವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ಉಸಿರಾಟ, ಹೃದಯ ಬಡಿತ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ. ತ್ರೇತಾಯುಗದ ರಾಮನೂ ಸಹ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ರಾಮನನ್ನು ಉಳಿಸಲಾರ, ಇನ್ನು ನನ್ನಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಶುವೈದ್ಯ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲ?

ಆದರೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯೊಂದಿದೆಯಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣೋತ್ತಮಣ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಜೀವ ಉಳಿಸುವ ಹೋರಾಟ. ಇಂಚೆಕ್ಲನ್ ನೀಡಿದ ಐದಾರು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಅಗಲಿದ. "ತಮ್ಮ ನಾರಾಯಣಿ, ಶವ ಈ ಕಡೆ ಎಳೆಯಾಕೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕರಿ" ಎಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಭಾರವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮನಾಯಕರು ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನುಳಿದ ದನಗಳಿಗೆ ಚಪ್ಪರೋಗದ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಶನ್ ಮಾಡಲು ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದೆ. ನಾರಾಯಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದ ನೆರಮನೆಗಳ ನಾಲ್ವರು ರಾಮನ ಶವಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೊ ಇಲ್ಲವೋ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಣ್ಣಿಕ್ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೂಂಕರಿಸುತ್ತಾ ಕೊಂಬು ಮುಂದುಮಾಡಿ ರಾಮನನ್ನು ಎಳೆಯಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದವರ ಮೇಲೆ ಏಕಾಏಕಿ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದ. ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ಸತ್ತವೋ ಕೆಟ್ಟವೋ ಎಂದು ಓಡಿಹೋದರು. "ಒಂದರ್ಥ ಗಂಟೆ ತಡಕಳಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದುಃಖ ಮರೀಲಿ, ಆಮೇಕೆ ರಾಮನು ಈ ಕಡೆ ಎಳೆಯಾನ" ಹನುಮಕ್ಕನ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕೊಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದೆವು. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕೊಟ್ಟಿಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ಅವನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರಾಕಾರ ನೀರು.

ನಾನು ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಿ ಹಸು ಕರುಗಳಿದ್ದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ತೆರಳಿ ಉಳಿದ ದನಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಶನ್ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆವು. "ಅಣ್ಣಂದಿರು, ಅತ್ತಿಗೆಂದಿರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ನಾರಾಯಣಿ?" ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು "ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕತೆ ಸಾ. ಈಗೊಂದು ವಾರ ಆತು ಇಬ್ಬರೂ ಅವರವರ ಹೆಂಡ್ರು ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡವೆ. ಆಸ್ತಿ ಪಾಲು ಕೊಡೋತಂಕ ಬರಾದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಕಳಿಸವೆ". ನಾರಾಯಣಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಾನು ಕೆಲಕ್ಷಣ ಆಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದೆ. "ಇದೇನೋ ಮಾರಾಯ ನೀನು ಹೇಳ್ತೀರೋದು, ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಆಸ್ತಿ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಿಮ್ಮನಾಯಕರ ತುಂಬಿದ ಮನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಇರುತ್ತೆ ಅನ್ನೋ ನಂಬಿಕೆ ನನ್ನದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸುತ್ತ ನಾಲ್ಕೂರಿನ ಅವರ ಹಿತೈಷಿಗಳು ಸಹ ಹಾಗೆ ತಿಳುಕೊಂಡಿದ್ದರು" ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಲು ದನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿಬಿಟ್ಟ ನಾರಾಯಣಿ. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ದನಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಸರದಿ. ರಾಮನೊಂದಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ರೋಗ ತಗುಲುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಕೋರ್ಸ್ ಆಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್ ಔಷಧಿ ನೀಡಿ ಆನಂತರ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನಿಸಿ ಎತ್ತಿನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಮನ ಶವದ ಮುಂದೆ ಕಾಲು ಮಡಿಸಿ ಕುಳಿತು ಅವನ ಮೈ ನೆಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿ ಶವದ ಮೈ ತುರಿಸುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರುಗೆರೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ನಮ್ಮತ್ತ ಒಂದು ಬಾರಿ ಆದ್ರ್ರವ್ಯಷ್ಟಿ ಬೀರಿ ಎದ್ದುನಿಂತು ನಾರಾಯಣಿಯ ಪಕ್ಕ ಬಂದು ತನ್ನ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವನಂತೆ

ಅವನ ಮುಖ ನೆಕ್ಕತೊಡಗಿದ. ಆ ದೃಶ್ಯ ನೋಡಿ ಹನುಮಕ್ಕನಿಗೆ ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿಬಂದು ಭೋರಾಡಿ ಅಳತೊಡಗಿದರು. "ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ದೂರವಾದಾಗ ಅಳಲಿಲ್ಲ, ಈಗ್ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಪ್ಪ" ನಾರಾಯಣಿಯ ಸಾಂತ್ವನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ "ನಮ್ಮ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಆ ಚಾಂಡಾಲರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬೇಡ ಕಣಪ್ಪ ನಾರಾಣಿ. ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಎರಡು ದೇಹ ಒಂದು ಜೀವ ಅನ್ನೋ ಹಂಗೆ ಬದುಕಿದರು. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಾಡಿದಂಗೆ ಕಚ್ಚಾಡಿದರು. ಥೂ ಪಾಪಿಗಳ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉಗಿದು ಸಿಂಬಳ ಸೀಟಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ತೆರಳಿದರು ಹನುಮಕ್ಕ. "ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದರಾಗೆ ಒಂಚೂರೂ ಸುಳ್ಳಿಲ್ಲ ಕಣಪ್ಪ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸ್ವಾಮಿ. ಗಂಡ ಹಣ್ಣಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅನುಸರಿಸೋದು ಒಂಚೂರು ಯತ್ನಾಸ ಆದರೂ ಆದೀತು, ಆದರೆ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಹಂಗೆ ಅರಿತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗತೈತೆ. ನೇಗಿಲಿಗೆ ಹೂಡಿದಾಗ ಗಾಡಿಗೆ ಹೂಡಿದಾಗ ಒಂದು ಎತ್ತು ನಿಧಾನ ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಕಿಗೆ ಒತ್ತಲಿಸಿ ನಿಂತು ಮೈಯಾಗಿನ ಸಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟು ಎಳೆಯೋದು. ರಾಮ ಮೇಯೋ ಜಾಗದಾಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹಸಿಹುಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರಿಯಾನು. ನಾವು ಹಿಂಡಿಹತ್ತಿಕಾಳು ಹಾಕ್ತಿದ್ದದ್ದು ಒಂದೇಬಾನಿಗೆ ಕಣಪ್ಪ. ಹಂಗೆ ಎರಡೂ ಸಮಸಮ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನೋವು ಅಂತೀಯ, ತೂಕಮಾಡಿ ಸಮರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದಾರೇನೊ ಅನ್ನಿಸಬೇಕು" ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಮಾತು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಆಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ನೀಡಿದೆ. ಅವನು ಕಮಕ್ ಕಿಮಕ್ ಎನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ತಂದು ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಲು ನಾರಾಯಣಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದೆ. "ಹೋಗಬೇಡ ಇರಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ, ಪೀಸು ತಕ್ಕಂಡು ಹೋಗಿವಂತೆ" ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಾಗ, "ಇರಲಿ ಬಿಡಿ, ಇನ್ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ತಗೊಳ್ತೀನಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೈ ತೊಳೆಯಲು ಬಚ್ಚಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೋಪು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಸೊಸೆಯಂದಿರು ವುನೇಬಿಟ್ಟು ಹೋದವೇಲೆ ಸೌಂದರ್ಯಸಾಧನಗಳಿಗೇನು ಕೆಲಸ. ಎಲ್ಲಾ ಖಾಲಿ. ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೀಗೆಕಾಯಿ ಹುಡಿಯಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ತೊಳೆದು ಹೊರಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಮುದುಕ ಮುದುಕಿ ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹುಟ್ಟಿ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಮನೆ ಸೇರಿ ಜೋಡಿಯಾದ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದೇ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಕಚ್ಚಾಡಿ ದೂರ ಹೋದ ತನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಕಿರಾತಕ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು. ಎರಡನೆ ಮಗ ಹೇಳಾನೆ ನೀವು ಪಾಲು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಲಿಮಾಡಿ ಬದುಕುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ನೀವು

ಸಾಯಾಮಟ್ಟ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹೊಸಲು ತುಳಿಯಲ್ಲ ಅಂತಾನೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹೊಸಲು ತುಳಿಯಲ್ಲ ಅಂತಾನಲ್ಲ, ಇದು ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲವೆ? ಮುವ್ವತ್ತೆಕರೆ ಜಮೀನಿರುವ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಮಗ ಬ್ಯಾರೇರ ಮನೆ ಕೂಲಿಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಿತೀನಿ ಅಂತಾನಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಾನ? ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಗೆ ಈಸಕೊಂದು ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳು ಕಟ್ಟಿ ಸಾಕುತಿರಾ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಗುಟುಕು ಹಾಲಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಬ್ಯಾರೇರ ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಬೇಡಿಕಳ ಹಂಗಾತು. ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹನುಮಕ್ಕ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಮೊತ್ತೊಮ್ಮೆ ಗಂಗಾಭಾಗೀರಥಿಯರನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸಿದರು.

ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿರುವ ನಿಯತ್ತು ನರಮನುಸನಿಗಿಲ್ಲಕಣ್ಣಿ. ನೀವೇ ನೋಡಿದಿರಲ್ಲ, ರಾಮ ಸತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೆಂಗೆ ಕೊರಗತಾ ಅದಾನೆ. ಸಣ್ಣೊರಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಹುಡು ಸಯಿತ ಒಬ್ಬಂಗೆ ನೆಗೆಡಿ ಜ್ವರ ಬಂದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಖಾಯಿಲೆಯಾದವನ ಸನಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಅತ್ತಿತ್ತ ಜರುಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿ. ಈಗ ಒಂದು ಎಲ್ಲವರ್ಸದಿಂದ ಒಬ್ಬನ ಮುಖ ಕಂಡರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಆಗದಂಗೆ ಆತು. ನಮಗೆ ಆಗದವರಾರೋ ಮಾಟಮಂತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೂ ಏನೋ. ಹಂಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಸತ್ತುಗಳು ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ದೇವರಾಟ ಎನ್ನುತ್ತ ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರು ದೀರ್ಘವಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟರು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ನಾರಾಯಣಿ ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೈಚೀಲ ಹಿಡಿದು ನನ್ನೊಡನೆ ಪೇಟೆಗೆ ಬರಲು ಸಿದ್ಧನಾದ. "ಏನು ತರಲು ಪೇಟೆಗೆ ಬರ್ತಿದೀಯಾ?" ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ "ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಾಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ರಾಮನಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಾದು ಬ್ಯಾಡವೆ? ಹೂವಿನ ಹಾರ, ಊದು ಬತ್ತಿ, ವಸ್ತ್ರ, ತರಾಕೆ ಹೊಂಟೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಕುಂತರೆ ನಡೆಯಾದು ತಪ್ಪತತಿ" ಎನ್ನುತ್ತ ನನ್ನೊಡನೆ ಹೊರಟ.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ- "ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಜೋಡಿ ಎತ್ತುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸೌಹಾರ್ದತೆ, ಸಂಬಂಧ, ಪ್ರೀತಿಯು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಮಧ್ಯೆ ಇಲ್ಲಾ ನೋಡು" ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ನಾರಾಯಣಿ "ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡ್ತಿಯ ಸಾ. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗಾದರೆ ಹೆಂಡ್ತು ಇರ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬ್ಯಾರೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ. ಅವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಂಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅವೂ ಸಯಿತ ಪಾಲು ಕೇಳ್ತಿದ್ದುವು" ಎಂದು ಬದುಕಿನ ಪರಮ ಸತ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ಅರಿವಿಗೆ ತಂದ. ಹೌದಲ್ಲವೆ? ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಲ್ಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ, ಆಸ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಏಕೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡನೋ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಭ್ರಮಾಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಏಕಾಗಿಯೋ? ಇವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವುದು ನನ್ನಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದು. -

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಆಸ್ವತ್ತೆಯ ಬಳಿ ಬಂದಿರುವುದು ಅರಿವಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. "ನಿನ್ನಿ ಸಾ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ ನನ್ನ" ಎಂದು ನಾರಾಯಣಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ.

ಆಶಯ

ಪಶುಗಳ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಮರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೂಡು ಕುಟುಂಬಗಳು ಛಿದ್ರವಾಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಥೆಯು ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಮರಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಮರುಗುವ ವರ್ತನೆಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲನಗೈಯುತ್ತದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಡಾ. ಟಿ. ಎಸ್. ರಮಾನಂದ ಅವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಳಲಕೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ ತಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಟಿ.ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಸಂಜೀವಮ್ಮನವರ ಮಗನಾಗಿ ೧೯೪೮ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೨ರಂದು ಜನನ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಪದವಿ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯ ಸೇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ವೃತ್ತಿ ಅನುಭವಗಳ ನಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ೨೦೧೬ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದ ನಂತರ. ವೈದ್ಯರ ಶಿಕಾರಿ - ಶಿಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಶಿಕಾರಿಯ ಅನುಭವಗಳು, ದಿಟನಾಗರ ಕಂಡರೆ- ಹಾವುಗಳ ಜಗತ್ತಿಗೊಂದು ಪಯಣ, ವೃತ್ತಿ ಪರಿಧಿ, ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಕಥೆಯ ಹೇಳಲೇನು? ಮತ್ತು ದನೀನ ಆಸ್ವತ್ತೆ ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು. 'ದಿಟನಾಗರ ಕಂಡರೆ- ಹಾವುಗಳ ಜಗತ್ತಿಗೊಂದು ಪಯಣ' ಎಂಬ ಕೃತಿಗೆ ಲೇಖಕರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪದಕೋಶ

ವಾಡಿಕೆ	: ಅಭ್ಯಾಸ
ಬಾವು	: ಊತ
ಎಲ್ಲು	: ಎರಡು
ಹುಳ್ಳಿ	: ಹುರುಳಿ
ಹೆಂಡ್ರ	: ಹೆಂಡತಿಯ
ಯತ್ವಾಸ	: ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಸಾಯಾಮಟ್ಟ	: ಸಾಯುವತನಕ

ಹುಡು : ಹುಡುಗರು
ಸತ್ತು : ಶತು, ವೈರಿ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಲಾಯಿತು?
೨. ತಿಮ್ಮಾನಾಯಕರ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
೩. ರಾಮ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೆಸರಿನ ಎತ್ತುಗಳು ಯಾವ ತಳಿಯವು ಮತ್ತು ಯಾವ ಬಣ್ಣದವಾಗಿದ್ದವು?
೪. ರಾಮ ಎಂಬ ಎತ್ತು ಸತ್ತಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಎಂಬ ಎತ್ತು ಮರುಕಪಟ್ಟ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
೫. ನಾರಾಯಣಿಯು ಪಶುವೈದ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪೇಟೆಗೆ ಬಂದನು?

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

ದನೀನ ಆಸ್ಪತ್ರೆ - ಡಾ. ಟಿ. ಎಸ್. ರಮಾನಂದ
ವೈದ್ಯರ ಶಿಕಾರಿ - ಡಾ. ಟಿ. ಎಸ್. ರಮಾನಂದ

ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸು

ಡಾ. ಮಿರ್ಚಾ ಬರ್ಷೀರ್

ಆ ವರ್ಷ ಏನು ಮಳೆ ಅಂತೀರಿ? ನಾಲ್ಕಡಿ ಆಚೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಪರದೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟಂತೆ ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆ! ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಒಂದೆರಡಡಿ ನೀರು! ರಸ್ತೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಕಾಲುವೆ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭೋರಿಡುತ್ತಾ ಎತ್ತಲೋ ಮೊದಲೇ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂತೆ ಓಡುವ ನೀರು. ಹರಿವ ಹಳ್ಳದ ಮಧ್ಯೆ ಗುಂಡಿ ಇದ್ದಕಡೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಚಕ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಗಿಮಿಗಿಮಿ ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಮತ್ತೆ ವೇಗವರ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು 'ಲೇಟಾಗುತ್ತಿದೆ' ಎಂಬಂತೆ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ನೋರೆ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತ ನೋಡುಗರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತ ದೌಡಾಯಿಸುವ ಮಳೆನೀರು. ಅಂಥ ವೇಗವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಲ್ಲೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ತಟಸ್ಥವಾಗುವ, ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುವ, ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗುವ ಈ ಮೀನಿನ ಋಷಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವನಿಗೆ ದಕ್ಕಬಹುದೇ? ಹೀಗೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಆ ಪಶುವೈದ್ಯ ತನ್ನ ಬೈಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ.

ರೈನ್ ಕೋಟನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರೂ ಮಳೆನೀರು ಒಳನುಗ್ಗಿ ಅವನ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಅಂಗಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬನಿಯನ್ ಚಡ್ಡಿಗಳೆಲ್ಲ ತೊಯ್ದು ತಪ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದವು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ರೈನ್ ಕೋಟ್ ಖರೀದಿಸಿದರೂ ಆ ಮಳೆ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಅವು ಈಡಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಭಯಂಕರ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೋಯುತ್ತ ಬೈಕ್ ಓಡಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ. ಅದು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು ಚಳಿಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನೆಗಡಿ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುವ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಇರುವ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತ, ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುತ್ತ ದಿನವೂ ನೂರಿನ್ನೂರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವನ್ನು ಹಾಡುಗಳ ಗುನುಗುಟ್ಟುತ್ತ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದ ಹಿಂದೆ ಭೀಕರವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಆದೇಶ ಪಡೆದಂತೆ ನಿಂತುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಬಿಸಿಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ದೂರ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೈಕ್ ಇಳಿದವನೆ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲನ್ನು ಇದೇ ಮೊದಲಸಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಗುಡ್ಡಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿನಂತಿರುವ ವನರಾಶಿ. ವಿವಿಧಾಕಾರ ಗಾತ್ರದ ಗಿಡಮರ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಸುರಿವ ಮಳೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಡ್ಡಿಕೊಂಡು ಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ನಿಂತಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಾಡಿನ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕೀಟಗಳು 'ಕಿಟರ್' ಎಂದು ಶಬ್ದ, ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ಕೀಟಗಳ ಗಾಯನದ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವ ಸದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಕಾಡಿನ ಗಂಭೀರತೆಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ 'ಇನ್ನೂ ಮಳೆ ಸುರಿಯಲಿ' 'ಇನ್ನೂ ಮಳೆ ಸುರಿಯಲಿ' ಎನ್ನುವಂತೆ ಜೀವತುಂಬಿಕೊಂಡು ನಳನಳಿಸುವ ಯಾವುದೋ ಗಿಡವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಪುಳಕಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ತೊಳೆದಿಟ್ಟಂತಿರುವ ನಿಸರ್ಗದ ಕಣಕಣದಲ್ಲಿರುವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ 'ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸು ಇಂದೆನ್ನ ಹೃದಯದಲಿ....' ಸಾಲುಗಳು ವೈದ್ಯನ ಒಳಗಿಂದ ಉಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. 'ಒಳ' ಯಾವುದು, 'ಹೊರ' ಯಾವುದು ಎಂಬುದೇ ತೋಚದಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಏಕವಾದಂತೆ ಎಲ್ಲೋ ಐಕ್ಯನಾದಂತೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೀಗೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲ ಸವಕಳಿಯಾಗಿ ಕೆಸರಿರದ ರಸ್ತೆಗಳು. ಆದರೆ ಹರಿವ ನೀರಿನಿಂದಾದ ರಸ್ತೆ ಕೊರಕಲುಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಬೈಕನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಕೊರಕಲಲ್ಲಿ ಜಾರಿಬಿದ್ದು ಕೈಕಾಲು ತರಚಿಹೋದ ನೆನಪಾಗಿ ನಗುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಜೋಸೆಫ್, ಎಂತಹ ಸರಳ ಸಜ್ಜನ ನಿಗರ್ವಿ ಮನುಷ್ಯ! ಜೋಸೆಫರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಬಳಿ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ. ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜೋಸೆಫರಿಗೆ ಓದುವ ಹುಚ್ಚು. ಓದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗುವ ಭಲದಿಂದ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಜೋಸೆಫರು ಗೆಳೆಯರ, ಗುರುಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆದರು. ಉಚಿತ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳ ಸೇರಿದರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಪಡೆದರು, ಮನೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರು, ಹೋಟೆಲು ಸಿನಿಮಾ ಟಾಕಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದರು, ಏನೂ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಉಪವಾಸವಿದ್ದರು, ಬೀದಿದೀಪದಡಿ ಓದಿದರು. ಕಾಸರಗೋಡು ಮುಂಬೈ ದೆಹಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಪದೋನ್ನತಿ ಪಡೆಯುತ್ತ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗೇರಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಜೋಸೆಫರ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದರೆ, ಎರಡನೆಯವ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಮಗ ತಂದೆಯ ಬಳಿಯೇ ಉಳಿದು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ.

ಜೋಸೆಫರು ಅಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಮನೆಕಡೆ ಬರಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ವೈದ್ಯ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಜೋಸೆಫರು ಹೊರಬಂದು ವೈದ್ಯನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಬಿಸ್ಕತ್ತು ಚಹ ಎಲ್ಲ ಆದ ಮೇಲೆ ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ಸುಣ್ಣ, ಲವಂಗ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ತಂಬಾಕು ಎಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಿಡಿ ಇರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗೆ ಮಳೆ, ಒಳಗೆ ಕೂತು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಜೋಸೆಫರು ಮನಾಮನಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ತಾನೊಬ್ಬ ಪಂಜಾಬಿಯನ್ನು

ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮದುವೆಯಾದದ್ದು, ತಾನು ಮಲೆಯಾಳಂ ಕಲಿಸುತ್ತಲೇ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಪಂಜಾಬಿ ಕಲಿತದ್ದು, ಈಗ್ಗೆ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮೃತಳಾದದ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ, ಅನುಭವದ ಖನಿಯೇ ಆಗಿದ್ದ ಜೋಸೆಫರೆಂದರೆ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು ನಂತರ ಜೋಸೆಫರು ವೈದ್ಯರನ್ನು ದನದ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಆರೇಳು ತಿಂಗಳಿಂದ ಗರ್ಭವಾಗದೇ ಸತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಸುಮಣಕವೊಂದನ್ನು ವೈದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಸು ಹದವಾದ ಬೆದೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ವೈದ್ಯ ಕೃತಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನಂತರ ಆ ಹಸುವಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಂದ ಔಷಧವನ್ನು ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. 'ಜೋಸೆಫ್ ಸರ್... ಈ ಸಲ ತೊಂಬತ್ತು ಭಾಗ ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿಯೇ ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ನೋಡೋಣ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಸುವಿಗೂ ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ಬಂದ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗರ್ಭ ಧರಿಸಲು ದೇಹದ ಯಾವ ಯಾವ ಅಂಗಗಳೋ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ದಕ್ಕದ ಸಂಗತಿಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆಯೋ ಏನೋ? ಮನುಷ್ಯರ ಕಥೆಯೂ ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲವೇ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವ ಆಸೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ? ನಾನೀಗ ಹಸುವಿನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ವೀರ್ಯದ ಹನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ವೀರ್ಯಾಣುಗಳ ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇದೀಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸುವಿನ ಗರ್ಭಕೋಶದ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಡಾಣುವನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ವೀರ್ಯಾಣುಗಳು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯಾಣ ಕೊಲಂಬಸ್, ವಾಸ್ಕೋ-ಡಿ-ಗಾಮಾ ಮುಂತಾದವರ ಸಮುದ್ರಯಾನಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ರೋಮಾಂಚಕಾರಿ. ಈ ಅಂಡಾಣು ವೀರ್ಯಾಣುಗಳ ಸಂಯೋಗ ಅಂದರೆ ಹುಟ್ಟು ಎಂಬುದೇ ಲಾಟರಿ ಹೊಡೆದಂತೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಸಂಭವಿಸುವಂಥದ್ದು. ಅದಕ್ಕೇ ವೀರ್ಯಾಣುಗಳು ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಜೋಸೆಫರು 'ಮತ್ತೇನಾಗುತ್ತದೆ? ಮತ್ತೇನಾಗುತ್ತದೆ?' ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವೈದ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಉದ್ಧಾರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಜೋಸೆಫರು 'ಅದ್ಭುತ ಅದ್ಭುತ' ಎಂದು ಬೆರಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಮೀನಮ್ಮ ಸಹ ವೈದ್ಯನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಬಿಟ್ಟ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. 'ಏನು ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಸುರಿದಿದ್ದೀಯ ದೇವರೇ!' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಅವಳ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹಟ್ಟಿಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಐತ, ಬುಗುಟ, ಭೂಪಗೌಡರೆಲ್ಲ ವೈದ್ಯರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು 'ಪವಾಡ' ಎಂದು ತಲೆದೂಗತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಅಮೀನಮ್ಮ ವೈದ್ಯನ ಬಳಿ 'ನನ್ನ ಹಸುವಿಗೆ ಈಗ ಆರು ತಿಂಗಳಾಯ್ತು' ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಅಮೀನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಪರಿಚಯ. ಬಡವಿಯಾದ ಅಮೀನಮ್ಮನಿಗೆ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸ. ಆಕೆ ಜರ್ನಿ ಹಸು ಸಾಕಿದ್ದೇ ವೈದ್ಯ ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ. ಗಂಡ ಎಂದೋ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದ ಅಮೀನಮ್ಮನಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ. ರಶೀದನೆಂಬ ಆ ಮಗ ಗೌರಿ ಎಂಬ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕೋಮುಗಲಭೆ ಭುಗಿಲೆದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆಯಾಗಿ ಗೌರಿಯು ನೇಣು ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ಸತ್ತುಹೋದರೆ, ಅದೇ ವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ರಶೀದನ ಮತಿಭ್ರಮಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕಾಡು ಮೇಡು ಅಲೆಯುತ್ತ ತಿಂಗಳಿಗೋ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೋ ಒಮ್ಮೆ ಮುಖ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಗನ ಕೊರಗಿನಲ್ಲಿ ಸವೆಯತೊಡಗಿದ್ದ ಅಮೀನಮ್ಮ ಅಂದೂ ಸಹ ಮಗನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಜೋಸೆಫರ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ರಶೀದ ಜೋಸೆಫರ ಮನೆಬಳಿ ಕಂಡಿದ್ದ ಎಂದು ಯಾರೋ ಅಮೀನಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಐದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವನ್ನು ನಡೆದುಬಂದ ಅಮೀನಮ್ಮನಿಗೆ ರಶೀದ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕಾಣದೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿತ್ತು. ಪರಿಚಯದ ಜೋಸೆಫರ ಮನೆ ಹೊಕ್ಕು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರ ಆಗಮನವಾಗಿತ್ತು. ಅಮೀನಮ್ಮನಿಗೆ 'ಹೆದುವುದು ಬೇಡ. ಹಸುವಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ, ಕೂಡಲೇ ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ನುಡಿದು ಹಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಜೋಸೆಫ್ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದವರೇ ಎದುರು ಬದುರು ಕೂತು ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುತ್ತ ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಹೃದಯದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಆಗಿರುವ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದ ಜೋಸೆಫರು ಎಷ್ಟು ಋಷಿಯಿಂದ ನಿರ್ಭೀಡೆಯಿಂದ ಸಿಗರೇಟು ಎಳೆಯುತ್ತರಲ್ಲಾ! ಎಂದು ವೈದ್ಯ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

'ಆಯ್ಯೋ ಬಿಡಿ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸಿಗರೇಟು ಮುಟ್ಟಿದವಳೂ ಅಲ್ಲ. ಸತ್ತದ್ದು ಮಾತ್ರ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಿಂದ ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿ! ಸಾವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದರೂ, ಹುಟ್ಟಿನಂತೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬರಬಹುದಲ್ಲ!' ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ನೆನಪಿನಿಂದ ಖಿನ್ನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಜೋಸೆಫರ ಮೂರ್ಖಾಲ್ಪ ವರ್ಷದ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಇವರೆದುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ನಗುವಿನಿಂದ ಹಗುರಾದ ಜೋಸೆಫರು ತನ್ನ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ತದ್ವತ್ ಹೋಲುವ ಈ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು 'ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮರುಹುಟ್ಟಿನಿಸುತ್ತದೆ ನನಗೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನ ಲಕ್ಷಾಂತರ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಗುಣ, ಲಕ್ಷಣ, ನೆನಪು, ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಜೀನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆಗೆ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿರುವ ಈ ಮಗು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಾನವೋ ಅಥವಾ ಕೈ ಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ ತಾಯಿಯ ಸಮಾನವೋ? ಎಂದು ನುಡಿದ ವೈದ್ಯ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆದರಾಭಿಮಾನಗಳಿಂದ ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಳೆ, ನೆನೆಯುತ್ತಿರುವ ನೆಲ, ಎಂದೂ ಖಾಲಿಯಾಗಲಾರವು ಎಂದೆನಿಸುವ

ದನಕರುಗಳು, ಪುಟ್ಟ ಮಗುವಿನ ಹೂನಗೆ, ಎದುರಿಗೆ ಕೂತಿರುವ ಪಕ್ಷ ಜೋಸೆಫರು. 'ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳೇ ಅದ್ಭುತ, ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಒಗಟಿನಂತಿರುವ ನಮ್ಮ ಜೀವನವೇ ಮಹಾ ವಿಸ್ಮಯವಲ್ಲವೇ, ಜೋಸೆಫ್ ಸರ್' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ವೈದ್ಯ ಕುರ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಜೋಸೆಫರಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ ವೈದ್ಯ ಮಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೈದಾರು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೋ ಎಲ್ಲಿಗೋ ರೈನ್ ಕೋಟ್ ಧರಿಸಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತ ಮಳೆಗೆ ಕೇರ್ ಮಾಡದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಏನು ಜಗಳವಾಯಿತೋ ಏನೋ ಒಬ್ಬ ರೈನ್ ಕೋಟ್‌ನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ರೈ ಕೋಟಿನ ಮೇಲೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ಯತೊಡಗಿದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅದರಿಂದ ತನಗೇನು ಆಗಿತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಮಳೆಯ ನೀರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚೆ ತೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ, ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ಯೋ ಎಂದು ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದ. ಆ ಉಚ್ಚೆಯೂ ಮಳೆಯ ನೀರೂ ಹರಿದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಳೆಗೆ ಸೇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ವೈದ್ಯ. ಅದೇ ನೀರು ಆವಿಯಾಗಿ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವುದನ್ನು, ಆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಆವಿಯಾಗಿ ಮೋಡವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುರಿದು, ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ವಿಶ್ವಸುಂದರಿಯಾಗಬಹುದಾದ ಪವಾಡವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ತಾನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬೆವರಿರಬಹುದೇ? ಸಾವಿರಾರು ಗುಲಾಮರು ಹರಿಸಿದ ಕಣ್ಣೀರಿರಬಹುದೇ? ತನ್ನನ್ನು ಹಡೆದು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೊಳೆಯನ್ನೇ ಹರಿಸಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ತಾಯಿಯ ಉಸಿರು ತನ್ನ ಪುಪ್ಪುಸದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರಬಹುದೇ? ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಕರಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಂತೆ ಭಾವುಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸುರಿವ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯನ ಎರಡು ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಗಳು ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಹಾವುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಮನೆಮಠ ದೇವರು ಧರ್ಮ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದೇ ಹರಿದಾಡುವ ಈ ಅನಿಕೇತನ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆಯಂತೂ ಸುರಿವ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಳೆಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ದೇಶಗಳ ಪರಿವೆಯಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಂಡು ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜೋಡಿ ಹಾವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವುದೋ ಸತ್ಯದ ದರ್ಶನವಾದಂತೆ ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಇದಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಅಮೀನಮ್ಮ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ 'ನನ್ನ ಹಸು ಈಗರ್ಧ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಕರುಹಾಕಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದೆ. ಮುಲುಕಿ ಮುಲುಕಿ ಸುಸ್ತಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಕರು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದು

ತಿಳಿಸುತ್ತಲೇ ವೈದ್ಯ ಅಮೀನಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದು ಹಸುವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ 'ಹೆದರಬೇಡಿ ಅಮೀನಮ್ಮ, ಇನ್ನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿ ಹಸುವಿನ ಜನನ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಕರುವಿನ ತಲೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೇರವಾಗಿ ಎಳೆಯತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಕರುವಿನ ತಲೆ ಕಾಲುಗಳು ಕಾಣಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಮೀನಮ್ಮ ಸಡಗರಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಹಸುವಿನ ತಲೆ ಸವರುತ್ತಾ 'ಆಗಿ ಹೋಯಿತು, ಆಗಿ ಹೋಯಿತು, ಸುಮ್ಮನಿರು' ಎಂದು ಸಂತೈಸತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ಹಸು ಅಮೀನಮ್ಮನ ಕೈಗಳನ್ನು ನೆಕ್ಕತೊಡಗುತ್ತದೆ. 'ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಿದೆ, ದೀಪ ತರಲೇ? ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಿಸಿನೀರು ತರಲೇ? ಟವಲ್ಲು ತರಲೇ?' ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಕ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ಕರುವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತ ಬೆವೆತು ಹೋಗಿರುವ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಟವಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಹಾಕುತ್ತ ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಒಬ್ಬಂಟಿ ಇರುವ ಅಮೀನಮ್ಮನ ಹಟ್ಟಿಯ ಕುರುಡುಗತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿಣುಕು ದೀಪದ ಬೆಳಕು ಕುಣಿಯುತ್ತಿರಲು ವೈದ್ಯನು ಮಾಂತ್ರಿಕನಂತೆ ಲೋಳೆ ಲೋಳೆ ದ್ರವದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದಂತಿದ್ದ ಕರುವನ್ನು ತಾಯಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಹಿಂದಿನೆರಡು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಜೋಕಾಲಿ ಹೊಡೆಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಸಿರುವ ಗೋಣಿಚೀಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಕರುವಿನ ಮೂಗಿನ ಬಳಿ ಬಾಯಿಟ್ಟು 'ಉಫ್ ಉಫ್' ಎಂದು ಊದುತ್ತಾನೆ. ಕರು 'ಮುಸು ಮುಸು' ಎಂದು ಉಸಿರಾಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಮಲಗಿದ್ದ ಹಸು ದಢಾರನೆ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಮಗುವನ್ನು ನೆಕ್ಕತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಹಟ್ಟಿಗೆ ಹಟ್ಟಿಯೇ ಕರು ಮತ್ತು ಲೋಳೆ ದ್ರವದ ಪರಿಮಳದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಮೀನಮ್ಮ ಕರುವಿನ ಬಾಲ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ 'ದೇವರೇ ಹೆಣ್ಣುಕರು ಹೆಣ್ಣುಕರು' ಎಂದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಜೀವಿಯೊಳಗಿನ ಜೀವಿಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದ ವೈದ್ಯ ಸುಸ್ತಿನಿಂದ, ಮಿಷಿಯಿಂದ, ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಅಮೀನಮ್ಮ ತಂದಿಟ್ಟ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಅಮೀನಮ್ಮ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಚಹವನ್ನು ಅಮೃತವೋ ಎಂಬಂತೆ ಗುಟುಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹುಟ್ಟಿ ಅರ್ಧಗಂಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು ಹಾತೊರೆಯುವ ಕರು ಜೋಲಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೀನಮ್ಮ ಕರುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಸುವಿನ ಮೊಲೆತೊಟ್ಟನ್ನು ಅದರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಸು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲುಗಳನ್ನಗಲಿಸಿ ಕರುವಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತುಂಬಿದ ಕೆಚ್ಚಲಿಂದ ಧಾರೆ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹಾಲಿನ ಸೊರ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಧನ್ಯತೆ ತುಂಬಿದ ಹಸುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಚಪ್ ಚಪ್ ಎಂದು ಕರು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವ ಶಬ್ದ ವೈದ್ಯನಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಭಾವವನ್ನು ಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ವೈದ್ಯನು ಹೊರಟಾಗ ಅಮೀನಮ್ಮ ವೈದ್ಯನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು 'ಹಸುವಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಎಷ್ಟು ಆರಾಮಾಗಿ ನೆರವೇರಿತಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ

ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ರಶೀದ್ ಗೌರಿಗೂ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಗದ್ಗದಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ವೈದ್ಯ ಜೋಸೆಫರ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಜೋಸೆಫರ ಮಗ ಹೊರಬಂದು ವೈದ್ಯನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ದನದ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಜೋಸೆಫರ ಮೊಮ್ಮಗಳು ವೈದ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ 'ಎತ್ತಿಕೊ' ಎಂಬಂತೆ ಕೈಚಾಚಿ ಕಿರುಚತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ. ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ಹರುಕು ಮುರುಕು ಮಲೆಯಾಳಂ, ತುಳು ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಕೆಲಸದಾಳುಗಳನ್ನು ನಗಿಸುತ್ತ 'ಗರ್ಭ ಕಟ್ಟಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ' ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸತೊಡಗುತ್ತಾನೆ.

'ಎಲ್ಲಿ ಜೋಸೆಫರು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ವೈದ್ಯ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಇಲ್ಲ ಸಾರ್. ನೀವು ಈ ಹಸುವಿಗೆ ಗರ್ಭಾಧಾರಣೆ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ ದಿನವೇ ರಾತ್ರಿ ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ತೀರಿ ಕೊಂಡರು. ಅವರ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದನು' ಮಗ.

ಖುಷಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೈದ್ಯ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಂದ ಜೋಸೆಫರ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ. ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಸುವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ವಿಸ್ಮಯದ ಮಿಂಚು ಹೊಳೆದಂತಾಯಿತು.

ಆಗ ವೈದ್ಯ 'ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭೌತಿಕ ದೇಹ ಮಣ್ಣಾಗಿ ನೀರಾಗಿ ಗಾಳಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಅವರ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ ಭಾವನೆ ವಿಚಾರಗಳು ಬದುಕಿರುವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ಜೋಸೆಫರ ಇಚ್ಛೆ ಈ ಹಸುವಿನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ನೋಡಿ..... ಈ ಹಸು ಗರ್ಭ ಕಟ್ಟಿದೆ' ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ.

'ಹಸು ಗರ್ಭಧರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ವೈದ್ಯರೇಕೆ ಇಷ್ಟು ರೋಮಾಂಚಿತರಾದರು!' ಎಂದು ಹಟ್ಟಿಯಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಅವಾಕ್ಕಾದರು.

ಆಶಯ

ಈ ಕಥೆಯು ಪಶುವೈದ್ಯನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳೆಂಬ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು, ಜೀವನದ ವಿಸ್ಮಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆಗಳನ್ನು ಪದರಪದರವಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಚೈತನ್ಯದಿಂದ ನಳನಳಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೂಸಾದ ಮನುಷ್ಯ.

ಸಸ್ಯರಾಶಿ, ಪ್ರಾಣಿಲೋಕ, ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಕೀಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಯನ್ನು ಬೆರಗುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತದೆ, ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಒಂದು ಘಟಕವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಅದು ವ್ಯವಹರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಉದಾರತ್ವ ಮತ್ತು ಅನಿರ್ಬಂಧಿತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯಲೋಕದ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಲೋಪವನ್ನು ಸಹ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುತ್ತದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಡಾ. ಮಿರ್ಜಾ ಬಷಿರ್ ಅವರು ೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಚಳ್ಳಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ, ಜಗೂರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ. ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ. ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃಷಿ ಪ್ರಾರಂಭ. ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯ ದೀಪಾವಳಿ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಬಹುಮಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ 'ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದ ಊರಿನಲ್ಲಿ', 'ಜಿನ್ನಿ' ಮತ್ತು 'ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಇರುವೆ' ಎಂಬ ಮೂರು ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಿನ್ನಿ ಕಥಾಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಲಂಕೇಶ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ. ಇವರ ಕಥೆಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯವಾಗಿವೆ. ಪಶುಪಾಲನಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಸ್ವಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದು ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

ತಪ್ಪಡೆ : ಬದ್ಧೆ

ಈಡಲ್ಲ : ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ

ಪುಪ್ಪುಸ : ಶ್ವಾಸಕೋಶ

ಅನಿರ್ವಚನೀಯ : ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಜೋಸೆಫ್‌ರವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಪಶುವೈದ್ಯರು ಫಲ ಹೇಗೆ ಕೂಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

೨. ಅಮೀನಮ್ಮ ಸಾಕಿದ ಹಸುವಿನ ತಳಿ ಯಾವುದು?

೨. ಜೋಸೆಫ್‌ರ ಹೆಂಡತಿಯ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಖಾಯಿಲೆ ಯಾವುದು?
೪. ಕರು ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಸುವನ್ನು ಅಮೀನಮ್ಮ ಹೇಗೆ ಸಂತ್ರೈಸುತ್ತಾಳೆ ?
೫. ಕರು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಮೀನಮ್ಮ ಸಂಭ್ರಮಪಡಲು ಕಾರಣವೇನು?
೬. ಎಳೆಗರು ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಅಮೀನಮ್ಮ ಹೇಗೆ ನೆರವಾದಳು?
೭. ಕರುವಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸುವಾಗ ಹಸುವಿನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?
೮. ಜೋಸೆಫ್‌ರ ಹಸು ಗರ್ಭಧರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪಶುವೈದ್ಯರು ರೋಮಾಂಚನಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

೧. ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದ ಊರಿನಲ್ಲಿ - ಡಾ. ಮಿರ್ಜಾ ಬಷೀರ್
೨. ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು - ಕುವೆಂಪು
೩. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ - ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ

ಅವ್ವನ ಕುರಿ ಬಯಕೆ

ಡಾ. ಜಿ. ಸಂಜೀವರಾಯ

ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ 'ನನಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಮಗ! ನಾನು ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ನೆತ್ತರು ಬಸಿದು ದುಡುದೋಳು. ಹೀಗೆ ಕಾಲಹರಣ ಮನಸ್ಸು ಒಲ್ಲೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.' ಇದು ನಾನು ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವಳದು ಒಂದೇ ಪದ. ಅವ್ವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲ್ಲ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು ಭೂಮಿತಾಯಿಗೆ ಒಂಚೂರು ವಂಚನೆ ಮಾಡದಂಗೆ ದುಡಿದೋಳು. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬುದ್ದಿ ಕಂಡಾಗಿನಿಂದಲ್ಲ ನಮ್ಮಪ್ಪ ದುಡಿತಲೇ ಇದ್ದಾಳೆ. ಬೇಸಿಗೆ, ಮಳೆ, ಬಿಸು, ನೆರಳು ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೇಲಿ ಅವಳು ಸುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆದೋಳಲ್ಲ. ಊರೂರು ತಿರುಗಿ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು ಟಾರ್ ಹಾಕೋ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಂತೆ. ಇವ್ವ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ತಿನ್ಬೇಕು. ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಬಡತನ. ನಮ್ಮಪ್ಪನೇ ಚಿಕ್ಕವಳು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದವು ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಬಿಸಿಲಲ್ಲೇ ಬೆಂದು ಕರಿಕಲ್ಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು.

ಮದ್ದೆ ಆಗಿ ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವಳು ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೇನೇ ಬಡತನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು. ಹೊಟ್ಟೆಗಿದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆಗಿದ್ದೆ ಹಿಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿ. ಮನೇಲಿ ಅತ್ತೆ, ಗಂಡ, ಮಾವ ಇರೋದಕ್ಕೆ ಒಂದ್ ಸಣ್ಣ ಮನೆ, ಮನೆಯಾದ್ರೂ ಅದೊಂದು ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. ಪಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲ ಪಡಗ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಒಬ್ಬೇ ಮಗ. ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋನಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಊರು ತಿರಿಗಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಕಳೆಯುವವ. ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತೆ ಭೂಮಿಗೆ ದುಡಿಯುವ ಕೆಲಸ. ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆ ಇದ್ದ ಮನೇನ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಎನ್ನದೆ ಒಬ್ಬೆ ಗಾರೆ ಹಾಕಿದ್ದಂತೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನೇಗೆ ಈ ಮಾರಗಿತ್ತಿ ಹೇಗೆ ಗಾರೆ ಇಟ್ಟು ಎಂದು ನೋಡಿದಾಗೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಪ್ಪಿಯಾಗೆ ಮೂವತ್ತು ನಲವತ್ತು ಮನೆ ಇದ್ದು, ಎಲಿಗೂ ಕೂಲಿ ಜೀವನ ಬಿಟ್ಟೆ ಕೆಲವಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಗೋವಿನ ಪಾದದ ಅಗಲ ಹೊಲಗಳಿದ್ದು, ನಮಗಿದ್ದದ್ದು ಮುಕ್ಕಾಲೆಕ್ಕೆ ಹೊಲ, ಹತ್ತುಕುಂಟೆ ಗದ್ದೆ. ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಗದ್ದೆ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನವನ್ನೇ ಬೆಳೆತೀನಿ ಎಂಬ ಆಸೆ. ಆದ್ರೆ ಮನೇಲಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡೋಕೆ ದನಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಾದ್ರ್ ಕೇರಿಯವ್ರ ಹತ್ರ ಒಂದು ಹಸೂನ ಪಾಲಿಗೆ ಮೇಯ್ಲಿ ಒಂದು ಜತೆ ದನಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಆದ್ರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಮಾತ್ರ ಸೋಮಾರಿತನ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಗಂಡನ್ನ ಕಟ್ಟೊಂಡು ಜಗ್ಯ ಗುದ್ದಾಟ ಮಾಡೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದು. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿತ್ತಂದ್ರೆ ಅವ್ವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂತೋಷ.

ಊರೂರೇ ಉಳುಮೆ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮೂಲ ಗದ್ದೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಚುಚ್ಚಾ ಇದ್ದು. ಬೆಳಗಿಂಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಟ್ಟಂದ್ರೆ ಹಿಂದಾಗಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದ. ಹೊಸ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಉಳುಮೆ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಸಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಬರೇ ನೊಗ ಹಾಕೊಂಡು ಒಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದು ಅಂತ ಒಂದೆ ಸಮ್ಮೆ ಹೇಳ್ತಾನೇ ಇರ್ತಿದ್ದು. ಆದ್ರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಊರವಿಗೇಲ್ಲಾ ನೊಗ ನೇಗಿಲು ಕೆಲ ಮಾಡೋದು ಬಿಟ್ಟೆ ನಮ್ಮವ್ವನ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳ್ತರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೊಡೀತಿರಬೇಕಾದ್ರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಮುಂದೆ ನೊಗ ಹಿಡೊಂಡು ಕಲಿಸ್ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಹೊಡೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳಾ ಇದ್ದು. ಹೀಗೆ ಇಂಥ ಸೋಮಾರಿ ಗಂಡನ್ನ ಕಟ್ಟೊಂಡು ಹೊಲ್ದಾಗೆ ಹುಲ್ಲು ಸತ್ತ ಒಬ್ಬೇ ಆಯ್ದು ಪೈರಾಕ್ಸಿ ಮಳೆರಾಯನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಮಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೀತಾ ಇದ್ದು.

ನಾನು ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಾಮ ಸಿಕ್ಕು. ಆದ್ರೂ ಮಾತ್ರ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಸುಮ್ಮೆ ಇರ್ತಿರ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ದುಡಿಮೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಮನೆಕಡೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಬಟ್ಟೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸೋಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ದುಡಿಯೋಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದು. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಮಾತ್ರ ಒಂದ್ವಾರ ಕೆಲ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ ಮನೇಲಿ ಕಾಲ ಕಳೀತಿದ್ದ. ಅವನ ಸಿಟ್ಟು ಯಾವಾಗ್ಲೂ ನನ್ನ ಓದಿನ ಕಡೆಗೇ ಇರ್ತಿತ್ತು. “ಸ್ಕೂಲೋಗಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡೋದೇನು ಬೇಡ, ಮನೇಲಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಕೂಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡ್ಲಿ” ಅಂತ ಬೈಯ್ತಿದ್ದ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಮಾತ್ರ “ನಿನ್ನಂಥ ಸೋಮಾರಿ ಗಂಡ ಇದ್ರೆ ಮಕ್ಕಳ್ಗೆ ಹಾಳ್ ಮಾಡುತ್ತೀಯ, ನನ್ನ ಜೀವ ತೇದು ಓದುತ್ತೀನಿ. ನನ್ನ ಜೀವಮಾನ ಇರೋವರ್ಗೂ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ” ಅಂತಿದ್ದು. ನನ್ ಓದಿಗೊಸ್ಕರ ಕೈಯಾಗಿನ ಮೈಯಾಗಿನ ಒಡ್ಡೇನೆಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಮಾಡೊಂಡಿದ್ದು.

ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಏಳನೇ ತರಗತಿ ಓದಬೇಕಾದ್ರೆ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನತ್ತ ಪೇಪರು, ಪೆನ್ನು, ಹಾಳೆಗೆ ದುಡ್ಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಊರೂರು ತಿರುಗಿದ್ರೂ ಒಂದು ಪೈಸಾ ಸಿಗ್ಲಿಲ್ಲ. ಊರೂರು ತಿರುಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಮನೇಲಿದ್ದ ಒಂದು ಸೇರು ರಾಗಿ ಮಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೋಗು ಅಂತಿದ್ದು. ನನಗೆಂದೂ ಸಹ ಇಂಥ ಕೆಲ ಮಾಡಿ ರೂಢಿ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅಳೋಕೆ ಶುರುಮಾಡ್ಲೆ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಎಂದೂ ಹೊಡೀದಿದ್ದೋಳು ಹಿಟ್ಟಿನಕೋಲು ತಗೊಂಡು ಹೊಡೆದೇಟೆಗೆ ನಾನು ನಮ್ಮೂರ ಕೆರೆಲೋಗಿ ಬಿದ್ದೆ. ಕೆರೆಗೆ ಬಿದ್ದ ನನ್ನ ಕೆರೆಯಿಂದ ಎಳ್ಳೊಂಡು ಬಂದ್ಲು. ಹಟ್ಟಿವೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಯಾವೋ ದೆವ್ವ ಮೆಟ್ಟೊಂಡಿಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು. ನಮ್ಮೂರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಲಕ್ಕಣ್ಣೋರತ್ತ ಯಾವೋ ಮಂತ್ರ ಹಾಕ್ಸಿ ಬೆಳಧರದ ಕಡೆ ಹೊಂಟಿ. ಆಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ

ಸಮಯ. ಹುಡುಗಲ್ಲಾ ಪರಿಕ್ಷೆ ಬರೆದು ಹೋಗಿದ್ದು. ನಮ್ಮವ್ವ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರು ಸಿದ್ದಿಂಗಪ್ಪನೋರ ಹತ್ರ ಹೋಗಿ ಒಂದೇ ಸಮ್ಮೆ ಅತ್ತು. ಅವ್ಯ ಜೊತೆಗೆ ನಾನೂ ಅತ್ತೆ. ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರು “ಸಂತೆಗೆ ಉಪ್ಪು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಲ್ಲ” ಅಂತ ಗದ್ರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ ಗೋಳು ನೋಡಲಾರದೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಯೋಕೆ ಪೇಪರು ಪೆನ್ನು ಕೊಟ್ಟು. ಇಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಓದು ಹಿಂದೆ ಬೀಳ್ತಲ್ಲ.

ಇಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪಿಯುಸಿ ಮುಗ್ಗಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದೋಕ್ಕೊಂದು ಸೀಟ್ ಸಿಕ್ಕು. ದುಡ್ಡಿಗೇನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಯೋಚ್ಚೆ ತಲೇಗ್ ತುಂಬೊಂಡು ಊರೂರು ತಿರುಗೋದಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದು. ಯಾರತ್ರಾನೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪೈಸಾ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರು ಮರಾಠಿಗರ ಗಂಗೋಜಿರಾವ್ ಹತ್ರ ಅವು ಮನೆಬಾಗಿಲು ಹತ್ರ ಗೋಳಿಟ್ಟೇ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ಅವಿಗೇನೇ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಹುಡ್ಗ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದ್ಲೇಲೆ ಸಾಲ ಕೊಡಾರೋ ಇಲ್ಲೋ ಎಂಬ ಆತಂಕ ಅವಿಗೇ. ಸಾಲ ಕೊಡೋಕು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಿದ್ದು. ಅವ್ವನ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಬದುಕು ಚಿಂತನೆಗಳು ನನ್ನ ಬದುಕಿಗೆ ದಾರಿಯಾದವು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಆಕೆ ಕಷ್ಟದ ಬದುಕಿಂದ ಹೊರಬಂದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಕೆಲಸವೇ ದೇವರ ಕೆಲಸ ಅಂತ ನಂಬಿ ಭೂಮಿನೇ ಸರ್ವಸ್ವ ಅಂತ ಅದ್ದಲ್ಲೇ ಬೆರ್ತಿದ್ಲಾಳೆ. ಪಟ್ಟಣದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವವಳಲ್ಲ. ತನ್ನ ಊರು, ಗಾಳಿ, ನೆಲ, ಬದುಕು, ನೀರು, ಜೀವನವೆಂಬ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವವಳು. ಕೂಲಿಯ ದುಡಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಎರಡು ಕುರಿ, ಟಗರುಗಳನ್ನು ನೇತಾಕಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಜೊತೆಯಾಗೇ ಜೀವನ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಆಶಯ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂದರೂ ತಾಯಿಯ ಆಸರೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಬಹುದೆಂಬ ಆಶಯವಿದೆ. ಅವ್ವನ ಕುರಿ, ಟಗರು ಸಾಕುವ ಬಯಕೆಯು ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಆರ್ಥಿಕ ಒಳನೋಟವಿರುವ ಈ ಪುಟ್ಟ ಕಥನವು ಹಲವು ಕುಟುಂಬಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ‘ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯು ನಡೆದಾಡುವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಂತೆ’ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಡಿಗೇ ಇಂಬು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಎಂ. ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಜಿ. ಸಂಜೀವರಾಯ ಅವರು ೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅಪ್ಪಟ ಕೂಲಿ

ಬೇಸಾಯದ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬದ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಮತ್ತು ಗಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಹೆತ್ತವರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ವಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ೧೯೯೩ರಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸೇವೆ ಆರಂಭ. ಚಳವಳಿ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತೀವ ಆಸಕ್ತಿ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ 'ಹೊರಬೀಡು' ಕೃತಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆತ್ಮಕಥೆ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ 'ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಡಳಿತ ವತಿಯಿಂದ 'ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಐದನೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಹಾಗೂ ಮಧುಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಐದನೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಪಶುಪಾಲನೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಘಟಕ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

ಟಾರ್ : ಡಾಂಬರು

ಕರಿಕಲ್ಲಾಗಿ : ಕಪ್ಪಾಗಿ

ಹಿಟ್ಟಿನ ಕೋಲು : ರಾಗಿಮುದ್ದೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಕೋಲು

ನೇತಾಕಿಕೊಂಡು : ಸಾಕಿಕೊಂಡು

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಲೇಖಕರ ಮನೆಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ತಾಯಿ ಪಟ್ಟ ಪಡಿಪಾಟಲು ಏನು?
೨. ಊರಿನ ಕೆಲವರ ಹೊಲಗಳ ವಿಸ್ತಾರ ಎಷ್ಟಿತ್ತು?
೩. ಹಸುಗಳು ನೇಗಿಲಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು?
೪. ಹಿಟ್ಟಿನ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆತ ತಿಂದ ಲೇಖಕರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದರು?
೫. ಬದುಕಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಲೆಂದು ತಾಯಿಯು ಏನನ್ನು ನೇತಾಕಿಕೊಂಡರು?

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

ಹೊರಬೀಡು	- ಡಾ. ಜಿ. ಸಂಜೀವರಾಯ
ಊರುಕೇರಿ ಭಾಗ ೧ ಮತ್ತು ೨	- ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ
ಎದೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅಕ್ಷರ	- ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ
ತಲಪರಿಗೆ	- ಸಂಪಾದಕರು: ಕೋಟಿಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಯ್ಯ

ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳ ಜೀವನಯಾತ್ರೆ

ಡಾ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಕೃಪಾಕರ್ ಮತ್ತು ಸೇನಾನಿ

ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಜೀವಿಗಳು, ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ನದಿ ಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಲಾರವು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಜೀವಿ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲಾರದು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ. ನದಿ ಕೆರೆಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಗರಗಳ ಲವಣ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಗರದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಿಹಿ ನೀರಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಜೀವಿಗಳು ಸಾಗರದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾರವು. ಈ ಅಂಶ ಜಲಚರಗಳ ವಲಸೆಗೆ ಮಿತಿ ಹೇರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬದುಕಬಲ್ಲ ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಜೀವಿಗಳೋ ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಜೀವಿಗಳೋ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದು ಸಿಹಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ. ಬೆಳೆಯುವುದು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ. ಮತ್ತೆ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಿಹಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ. ಮರಣಿಸುವುದು ಸಿಹಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ. ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ನಡುವೆ ಅವು ಬಹು ದೀರ್ಘವಾದ ವಲಸೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಈ ಮೀನುಗಳು ವಿಶೇಷವಾದ ಈ ಸಂಚಾರವನ್ನು ವಲಸೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೇ ಸೂಕ್ತ.

ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಆರು ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ವಿವಿಧ ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿವೆ. ಕಿಂಗ್ ಸಾಲ್ಮನ್ ಎಂಬ ಜಾತಿಯ ಮೀನಿನ ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳ ಯಾತ್ರೆಯಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ವಿವರ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಈ ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳು ಶಾಂತಿ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕವಿದ್ದಾಗ ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ದೊಡ್ಡವಾದಾಗ ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಅವು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇವು ಯೌವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸುತ್ತವೆ. ಆಗ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಬಯಕೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯೌವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಲಸೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕದ ಕರಾವಳಿಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಸಾಗರ-ನದಿ ಸಂಗಮದ ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಅವು ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ಈಜಿರುತ್ತವೆ. ಆನಂತರ ಅವು ತಾವು ಸಾಗಬೇಕಾದ ನದಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳು ನದಿಯನ್ನು ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನು ತಾನು ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ನದಿಯನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ತವರಿನ ನದಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಗಿಡಗಂಟಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದಂಟಾದ ಪರಿಮಳದ ನೆನಪು ಅವುಗಳ ಸುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನ ಬಯಕೆ ತೀವ್ರವಾದಾಗ ಆ ನೆನಪು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ತವರಿನ ವಾಸನೆ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವಿದ್ದರೂ ಸಾಲ್ಮನ್ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಲ್ಲದು. ಈ ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ ಅವು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲು ಕ್ರಮಿಸಿ ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ನದಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಾಸನೆಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ. ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಮೂಗು ಕಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪುತ್ತವೆ.

ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ತವರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಒತ್ತಡ ತೀವ್ರವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳು ಅಪಾರ. ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ಸಿಹಿ ನೀರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕಾದರೆ ಶರೀರದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಾದ ನಂತರ ಸೆಳೆವಿನಿಂದ ಹರಿವ ನದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿ ಈಜಬೇಕು. ಅದಾದ ನಂತರ ಎದುರಾಗುವ ಜಲಪಾತಗಳನ್ನು ಹಾರಿ ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು. ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ದೃಷ್ಟಿ. ಜಲಪಾತ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದಿಂದ ಧುಮಿಕ್ಕುವ ಜಾಗವನ್ನು ಅವು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಎತ್ತರದ ಜಲಪಾತ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹೊಂಡಗಳಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದು, ಮತ್ತೆ ಹಾರಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಅಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಬಲ್ಲವು. ಇವುಗಳ ದೇಹ ಸರಾಸರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಾಲ್ಮನ್ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ಬೇಟೆಗಾರರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾದು ಕೂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಂದು ಕರಡಿ, ಕಡಲ ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಬಲೆ, ಗಾಳಗಳ ಅಡೆ ತಡೆಗಳನ್ನು ಅವು ದಾಟಬೇಕು. ಜಲಪಾತದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಂದು ಕರಡಿಗಳು ಹಾರಿಬರುವ ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿವ ಕೌಶಲ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಕರಡಿಗಳ ಬಾಯನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೆಲವು ಮೀನುಗಳು ನದಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹಾರಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಅಡೆ ತಡೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿದ ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳು ತಾವು ಹುಟ್ಟಿದ ಆಳವಿಲ್ಲದ ನದಿಯ ಜಾಗವನ್ನು ಸೇರುವ ವೇಳೆಗೆ ಸುಸ್ತಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದರ ಪಕ್ಕ ಒಂದು ಸೇರಿ ಹರಿವ ನದಿಗೆ ಎದುರು ತಲೆ ಇಟ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಡುಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆನ್ನು ಬಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಡುಬ್ಬ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ದವಡೆ ಕೊಕ್ಕೆಯಾಕಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಹಲ್ಲುಗಳು ಆಯುಧದಂಥ ಕೋರೆಗಳಾಗಿ

ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತವೆ. ಕೊಕ್ಕೆ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ತಿವಿಯುತ್ತಾ ದಿನವಿಡೀ ಹೋರಾಡುತ್ತವೆ. ಅಂತೂ ಒಂದು ಸೋಲುತ್ತದೆ. ಗೆದ್ದ ಗಂಡು ಉಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಗೂಡು ತೋಡುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಬಂದು ಅದನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಸ್ರವಿಸಿದ ಅಂಡಕಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ತನ್ನ ಶುಕ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮರಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೀನಿನ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಈಗ ಗಂಡುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿವೆ. ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿನ ಗಾಯಗಳನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಪೊರೆ ಕಳಚಿಬೀಳುತ್ತದೆ. ನದಿಯ ಸೆಳವನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿ, ಜಲಪಾತವನ್ನು ನೆಗೆದು ಬಂದ ಅವುಗಳ ಬಲಶಾಲಿ ಸ್ನಾಯುಗಳು ಸೊರಗ ತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಸಾಗರದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಈಜಿ ಬಂದ ಈ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಲಾರದು. ಅವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಸಾಯುತ್ತವೆ. (ಕೆಲವು ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗುತ್ತವೆ) ಸತ್ತ ಮೀನುಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ದಂಡೆಯ ಕಡೆ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಮೀನುಗಳು ಹತ್ತಾರು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ತೀವ್ರ ಚಳಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಿ ವಸಂತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಮರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎರಡು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಅದೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಸಾಗರದೆಡೆಗೆ ಚಲಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಗರ ಸೇರಿದ ನಂತರ ಯೌವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವವರೆಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಯಕೆ ತೀವ್ರಗೊಂಡಾಗ ಮತ್ತೆ ಯಾತ್ರೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳ ಈ ಜೀವನಯಾತ್ರೆ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಹೋರಾಟದ ಒಂದು ಯಶಸ್ವೀಗಾಥೆ.

ಆಶಯ

ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳ ಜೀವನಚಕ್ರವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಜಲಚರಗಳ ಬದುಕು ರೋಚಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ಜಲಚರಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳು ಖಂಡಾಂತರಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹವಾಗುಣಗಳೂ ಅಧ್ಯಯನದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯೂ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಮಾನವನ ಅರಿವಿನ ಆಳವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಡಾ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪದವೀಧರರಾದ (೧೯೮೦) ಡಾ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಡಿ. ಲಿಟ್. ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಪಾದಕ/ ವರದಿಗಾರರಾಗಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನ ಆರಂಭಿಸಿ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಪರಿಸರ, ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಸಿನಿಮಾರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆ, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದನೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ೨೪ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಸಂಕುಲಗಳ ಉಗಮ, ಜೀವಜಾಲ, ಭುವನದ ಬೆಡಗು, ಕುವೆಂಪು ಮಲೆನಾಡು, ಸಿನಿಮಾಯಾನ, ಜನತೆಯ ರಾಜ್ಯ, ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಆಚೆಗೆ, ದೇವರು ಎಂಬ ಸಂಕೇತನಾಮ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೃತಿಗಳು.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಸ್ವರ್ಣಕಮಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (೨೦೦೯- ಸಿನಿಮಾಯಾನ), ಎರಡು ಬಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನಗಳು (೧೯೯೯- ಜೀವ ಜಾಲ, ೨೦೦೯-ಸಿನಿಮಾಯಾನ), ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುವಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (೨೦೧೮-ದಾಸ್ಯದಿಂದ ಆಚೆಗೆ) ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರೋತ್ಸವದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡುಬಾರಿ (೨೦೧೬ ಮತ್ತು ೨೦೧೯) ತೀರ್ಪುಗಾರರಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರೋತ್ಸವದ ಸ್ಪರ್ಧಾ ವಿಭಾಗದ ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ೨೦೧೫ ಮತ್ತು ೨೦೧೯ ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೃಪಾಕರ್ - ಸೇನಾನಿ

ಕೃಪಾಕರ್ - ಸೇನಾನಿ ಜೋಡಿ ಹೆಸರಿನ ಬಿ. ಎಸ್. ಕೃಪಾಕರ್ ಮತ್ತು ಕೆ. ಸೇನಾನಿ ಅವರು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕರು, ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಬರಹಗಾರರು. ಬಿ. ಎಸ್. ಕೃಪಾಕರ್ ಅವರು ಬಿಬಿಎಂ ಪದವೀಧರರು. ಸೇನಾನಿ ಅವರು ಬಿ. ಇ. ಪದವೀಧರರು. ಕೃಪಾಕರ್ ಅವರು ಕೆಲವರ್ಷ ಮುಂಗಾರು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ ನಂತರ ಪೂರ್ಣಾವಧಿಗೆ ಸೇನಾನಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕರಾದರು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ಈ ಜೋಡಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮುದುಮಲೈ ಮತ್ತು ಬಂಡೀಪುರ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಸೀಳು ನಾಯಿಗಳ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜಿಯಾಗ್ರಾಫಿಕ್ ಚಾನೆಲ್‌ಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ 'ದಿ ವೈಲ್ಡ್ ಡಾಗ್ ಡೈರೀಸ್' ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಕವರಿ ಚಾನೆಲ್‌ಗಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ 'ದಿ ಪ್ಯಾಕ್' ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರವು ಗ್ರೀನ್ ಆಸ್ಕರ್ ಎಂದೇ

ಹೆಸರಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪಾಂಡಾ ಅವಾರ್ಡ್ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು. ತೋಳಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತ 'ವಾಕಿಂಗ್ ವಿಥ್ ವೂಲ್ಸ್' ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರೊಡನೆ ಬರೆದ 'ಜೀವಜಾಲ' ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಅವರ 'ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು' ಮತ್ತು 'ಕೆನ್ನಾಯಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ' ಕೃತಿಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದ ಅವರು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

ಮುಖಜ : ಪ್ರಾರಂಭ

ಕಂದು ಕರಡಿ: ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಕರಡಿ ಕುಟುಂಬದ ಪರಭಕ್ಷಕ ಸಸ್ತನಿ.

ಉಸುಕು: ಮರಳು

ಅಂಡಕ: ಅಂಡಾಣು

ಶುಕ್ಲ : ವೀರ್ಯ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳ ಜೀವನಯಾತ್ರೆಯ ವಿವರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ್ಮನ್ ಕುಟುಂಬದ ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಮೀನನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ?
೨. ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳ ವಾಸನೆಯ ನೆನಪು ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ?
೩. ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳ ವಾಸನೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೪. ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳ ಸರಾಸರಿ ದೇಹ ತೂಕ ಎಷ್ಟು?
೫. ಗಂಡು ಸಾಲ್ಮನ್‌ಗಳ ಒಳಜಗಳವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

- ಜೀವಜಾಲ - ಡಾ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಕೃಪಾಕರ - ಸೇನಾನಿ
 ಪರಿಸರದ ಕಥೆ - ಕೆ. ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ನೊಬೆಲ್ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಕ್ರೆಬ್ಸ್

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

“ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಬದುಕು ಮತ್ತವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ವಿಜ್ಞಾನಿ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.” - ಬೆವೆರಿಡ್ಜ್

“ಜರ್ಮನಿ ಸಂಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅನುವಾದಿಸುತ್ತದೆ” ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಬಗೆಗಿದ್ದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಜಾಗತಿಕ ಹೇಳಿಕೆ. ಜರ್ಮನಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಮುಂದಿರುತ್ತದೆ, ಅದು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮರುಸಂಶೋಧಿಸಿ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮರುಸಂಶೋಧಿಸಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗದು ಅನುವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಾಗ ಆ ಜ್ಞಾನ ಜಗಜ್ಜಾಹೀರಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ಸಾರಾಂಶ.

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸಾಧನೆಗಳಾದವು. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಂದ ಐರೋಪ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನಾ ಮುಂದು, ತಾ ಮುಂದು ಎಂದು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟವು. ಅಂತಹ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳೆಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಯ ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಚೈತನ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯಾದ ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಸೈಕಲ್ ಅಥವಾ ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಸೈಕಲ್ ಅಥವಾ ಟ್ರೈಕಾರ್ಬಾಕ್ಸಿಲಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಸೈಕಲ್.

ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಸೈಕಲಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಶರ್ಕರಪಿಷ್ಟ, ಕೊಬ್ಬು ಮತ್ತು ಸಸಾರಜನಕ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆರು ಇಂಗಾಲದ ಅಣುಗಳ ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಆಮ್ಲ ಗುಂಪುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಟ್ರೈಕಾರ್ಬಾಕ್ಸಿಲಿಕ್ ಆಮ್ಲವೆಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜೀವಕೋಶಗಳ ಮೈಟೋಖಾಂಡ್ರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲವು ಉರಿದುರಿದು ಒಂದು ಕಡೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನೀರು ಮತ್ತು ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಮತ್ತದೇ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು.

ಶರೀರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲೇ ಇದೊಂದು ಅತಿಮುಖ್ಯ ಜೀವಕ್ರಿಯೆ, ಜೀವಚೈತನ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ, ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ, ಜೀವಾಳ ಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಜೀವಚೈತನ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಶೋಧಕ ಕ್ರೆಬ್ಸ್. ಹ್ಯಾನ್ಸ್ ಅಡಾಲ್ಟ್ ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಜರ್ಮನಿಯವನು. ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಜೀವರಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವಿದು.

ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಗಂಟಲು ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರ ಮಗನಾಗಿ ಅಡಾಲ್ಟ್ ಹ್ಯಾನ್ಸ್ ಕ್ರೆಬ್ನ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಆಗಸ್ಟ್ ೨೫, ೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣ ಹಿಲ್ಡೆಶೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಶಿಸ್ತುಗಾರ. ಅಪ್ಪನ ಜತೆ ಆಚೀಚೆ ಓಡಾಡಿ ಗಿಡಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹವ್ಯಾಸಿ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಕ್ರೆಬ್ನ್ ಬಿಡುವಾದಾಗ ಕೈದೋಟದ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ೧೯೧೮ ರಿಂದ ೧೯೨೩ ರವರೆಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವಿಯ ಅಧ್ಯಯನ. ೧೯೨೫ ರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಡಿ. ಪದವಿ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಗುರುಗಳೆಂದರೆ ಜೀವರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ನೂಪ್‌ರವರು. ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ “ಜೀವರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಆಟದ ಬಯಲು” ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಯ ಬರ್ಲಿನ್‌ನ ಚಾರಿಟೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ಗೆ ವೆಬರ್ ಮತ್ತು ನಾಕ್ಸ್‌ಸಾನ್‌ರಂತಹ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯರು ದಕ್ಕಿದರು. ಜೀವರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಘಟಾನುಘಟಿಗಳಾದ ಒಟ್ಟೋ ಮೆಯೆರಾಫ್ (ಎಂಬ್ಲನ್-ಮೆಯೆರಾಫ್ ಪಾಥ್‌ವೇ ಖ್ಯಾತಿ) ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಲ್ ನ್ಯೂಬರ್ಗ್‌ರವರು ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕವಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡರು.

೧೯೩೦ ರವರೆಗೆ ವಾರ್ಬರ್ಗ್ ಎಂಬ ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದ ಗುರುಗಳ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ರಿಂದ ಸಸ್ತನಿಗಳ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ಮತ್ತು ಯಕೃತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಡಿ-ಅಮೈನೋ ಆಸಿಡ್ ಆಕ್ಸಿಡೇಸ್ ಎಂಬ ಕಿಣ್ವದ ಶೋಧ. ಆ ಮೂಲಕ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಯೂರಿಯಾ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆರ್ನಿಥಿನ್ ಸೈಕಲ್‌ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳತ್ತ ಚಿಲ್ಲಿದ ಬೆಳಕು. ಅದಾಗಲೇ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಟಿಸಿಲೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಟ್ಟರನ ನಾಸಿಸಂ. ವಾರ್ಬರ್ಗ್‌ರವರ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ರವರು ಫ್ರೈಬರ್ಗ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಸಂಶೋಧನಾಲಯ ತೆರೆದರು. ಅದು ಸದಾ ಜೀವರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಗಿಜಿಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿತು ಹಿಟ್ಟರನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರ್ಕಾರ. ಆದರೇನಂತೆ, ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜಿನ ಜೀವರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಸರ್ ಫ್ರೆಡೆರಿಕ್ ಗೌಲ್ಯಾಂಡ್ ಹಾಪ್‌ಕಿನ್ಸ್‌ರವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ನೀಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯ ಉಳಿದ ನಲವತ್ತೆಂಟು ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲೇ ಕಳೆದರು ಕ್ರೆಬ್ನ್.

ಹಾಪ್‌ಕಿನ್ಸ್‌ರವರ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿದ್ದುದು ಜೀವರಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡರು ಕ್ರೆಬ್ನ್. ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾನೋಮೆಟ್ರಿ ಮತ್ತು ಟಿಶ್ಯೂ ಸ್ಟ್ರೆಸ್ ಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಜರ್ಮನ್ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಬಂದೊದಗಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ನೀಡಿದ ಜೆರೋಮ್ ಕೆ. ಜೆರೋಮ್ ಬರೆದ “ಥ್ರೀ ಮ್ಯಾನ್ ಇನ್ ಎ ಬೋಟ್” ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ಹೊಸ ಪದ, ಪದಗುಚ್ಚಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯ ಬ್ಲಾಕ್‌ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಮತ್ತು ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಆಂಗ್ಲ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ದಿನದಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನ್ನು ಒಂದು ನೋಟ್ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪದೇಪದೇ ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿಗೆ ರವಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂಶೋಧನಾ ಬದುಕಿನ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕ್ರೆಬ್ಸ್‌ರವರು “ರೆಮಿನಿಸೆನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರಿಫ್ಲೆಕ್ಷನ್ಸ್” ಮತ್ತು “ಬಯೋಗ್ರಾಫಿಕಲ್ ಮೆಮೋಯಿರ್” ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರಮಜೀವಿಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಏರುಮುಖವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಂಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನ ಹುದ್ದೆ ಹಂಗಾಮಿ ಹುದ್ದೆಯಾಗಿತ್ತು. ೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ ಶೆಫೀಲ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಖಾಯಂ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗೆ ಕರೆಬಂತು. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಫಾರ್ಮಕಾಲಜಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದರು. ಜತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜೀವರಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾರಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದರು. ಶೆಫೀಲ್ಡ್ ವಿವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾರ್ಗರೇಟ್ ಫೀಲ್ಡ್‌ಹೌಸ್‌ರವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರು. ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು.

ಅದು ಪ್ರಪಂಚದ ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕಾಲ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ಯುದ್ಧದಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ತನ್ನ ತನ್ನ ಶೆಫೀಲ್ಡ್ ವಿವಿಯ ಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮೆಟಬಾಲಿಸಂನ ಒಳಹೊರಗನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಎರಡನೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಸ್ಪೋಟಗೊಳ್ಳುವ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಕಾರ್ಬಾಕ್ಸಿಲಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಸೈಕಲ್‌ನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು.

ಯಾವುದೇ ವಿಜ್ಞಾನಿ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ತರವಾದ ಶೋಧಗಳನ್ನು ೪೦ ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ನೀಡುತ್ತಾನಂತೆ. ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅದೇ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು. ಆತನ ೩೨ನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಸೈಕಲ್ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು. ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಸೈಕಲ್ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಆತ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಅಂಗವೆಂದರೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಾರಿವಾಳದ ಎದೆಯ ಮಾಂಸಖಂಡವನ್ನು. ಪಾರಿವಾಳದ ಯಕೃತ್ತನ್ನೂ ಇದೇ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ

ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರೋಟೋಜೋವಾದಂತಹ ಏಕಕೋಶ ಜೀವಿಗಳಿಂದಿಡಿದು ಸಸ್ತನಿಗಳ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಅಭಾದಿತ ಎಂದು ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ಗುರುತಿಸಿದನು.

೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಯುದ್ಧ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೪೫ರಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಶೆಫಿಲ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಜೀವರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದರು. ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಯಾ ಫಿಶಿಯಾಲಜಿಗಾಗಿ ನೀಡುವ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಫ್ರಿಟ್ಜ್ ಲಿಪ್‌ಮ್ಯಾನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದದ್ದು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ. ಕ್ರೆಬ್ಸ್‌ನ ಸಮಕಾಲೀನ ಗೆಳೆಯರೆಂದರೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಅಡಿನೋಸಿನ್ ಟ್ರೈಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಲ್ ಲೋಹ್ಮ್ಯಾನ್, ಫ್ಲೇವಿನ್ ಅಡಿನೈನ್ ಡೈನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಟೈಡ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಗುರು ವಾರ್ಬರ್ಗ್, ಎಂಬ್ಜನ್-ಮೆಯೆರಾಫ್ ಪಾರ್ಥವೇಯ ಮೆಯೆರಾಫ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರಿವಳಿಕೆ ತತ್ವದ ಖ್ಯಾತಿಯ ಇಸಿಡಾರ್ ಟ್ರಾಬೆ.

ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ತನ್ನ ಕೊನೆಯುಸಿರಿನ ತನಕ “ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಇನ್ ಎಂಜೈಮ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್” ಜರ್ನಲಿಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆತ ತನ್ನ ನಂತರದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆರಂಭಿಕ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಠೋರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ಗೋಳು ಹೊಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಗುರು ವಾರ್ಬರ್ಗ್‌ಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಇವರ ದೊಡ್ಡಗುಣ.

ಜೀವರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಹತ್ತರ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಜೀವವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಎಂಬತ್ತೊಂದು ಕ್ರೆಸ್‌ಮಸ್‌ಗಳ ತುಂಬು ಬದುಕಿನ ನಂತರ ನವೆಂಬರ್ ೨೨, ೧೯೮೧ರಂದು ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಂಗತವಾಯಿತು. ಕ್ರೆಬ್ಸ್‌ನ ಹೆಸರು ಎಲ್ಲ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶುವಿಜ್ಞಾನ, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರೆಬ್ಸ್ ನೆನಪು ಎಂದಿಗೂ ಮಾಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಶಯ

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಾಗ ಹಲವಾರು ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಹೆಸರು, ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ರೋಚಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವಿವರಗಳು

ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯದತ್ತ ಕುತೂಹಲವನ್ನೂ, ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಜತೆಗೆ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಾಧನೆಗಳ ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದರತ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಲೇಖನ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಬ್ಬಾಳದ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಶು ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಿಂದಲೂ ವೈಚಾರಿಕ ಲೇಖನಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಾನುವಾರು, ತೆನೆಮರೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ : ರಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ - ಇಂಡಾಫ್ ತಳಿಗಳ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಪಶುವೈದ್ಯ ಸಂಪದ, ನಿಮಗೆ ನೀವೇ ಬೆಳಕಾಗಿ, ಮಹಾನದಿಯ ಉಗಮ, ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ, ನಾಡು ಮರೆಯದ ಮಹಾರಾಜ : ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಎಂಬ ಒಟ್ಟು ಏಳು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬರಹಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಶೋಷಿತರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಬರಹಗಳು, ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾವ್, ಕೆ. ಆರ್. ನಾರಾಯಣನ್, ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

ಕುಸುರಿ : ಸಣ್ಣ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ

ಸಸ್ತನಿ : ಹಾಲು ಸ್ರವಿಸುವ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಯಕೃತ್ತು : ಪಿತ್ತಕೋಶ, ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗ

ಅಬಾಧಿತ : ಬಾಧಿತವಲ್ಲದ, ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗದ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಹ್ಯಾನ್ಸ್ ಕ್ರೆಬ್ಸ್‌ರವರ ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?

೨. 'ಜೀವರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಆಟದ ಬಯಲು' ಯಾವುದಾಗಿತ್ತು?

೨. ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ರವರ ಗುರುಗಳ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

೪. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರೆಬ್ನ್‌ರವರು ಓದಿದ ಕೃತಿಯ ಹೆಸರೇನು?

೫. ಕ್ರೆಬ್ನ್ ಸೈಕಲ್ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಅಂಗಗಳು ಯಾವುವು?

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು - ಡಾ. ಎಚ್. ಡಿ. ಚಂದ್ರಪ್ಪಗೌಡ

ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಸಂಶೋಧಕರು - ಸಾಧನೆಗಳು- ಸೂರ್ಯಕಾಂತ

ಲೂಯಿ ಪಾಸ್ತರ್ - ಜೆ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್

ಕನ್ನಡ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಮೂರು ಹಂತಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಲೋಕಿಸಬಹುದು. ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಅ. ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ-೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಿಂದ ೧೯೪೭ರವರೆಗೆ

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಟಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡೆಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಾದ ಕೃಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೧ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವರ್ಷ	ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಲೇಖಕರು	ಪ್ರಕಾಶಕರು
೧.	೧೮೭೭	ಗೋ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣ ವೈದ್ಯಾಧಿಗಳ ಕ್ರಮವು	ಗಣಪಯ್ಯ ಚಂದಾವರ	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡೆಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಮಂಗಳೂರು
೨.	೧೮೭೯	ಕೃಷಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ	ಶ್ರೀ ನಾಗಭೂಷಣ ಘನಮಠ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು	-----
೩.	೧೮೭೯	ವ್ಯವಸಾಯಕ್ರಮ ಬೋಧಿನಿ	ಹರ್ಮನ್, ಎಫ್.ಇ., ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
೪.	೧೮೮೮	ದನಕರುಗಳ ಅಂಟುರೋಗ	-----	ಡೈಲಿಪೋಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನರ್ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
೫.	೧೮೯೫	ಪಶು ವೈದ್ಯ	ಸಂಗ್ರಹ: ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	ಜಿ. ಟಿ. ಎ ಪ್ರೆಸ್, ಮೈಸೂರು
೬.	೧೮೯೮	ಜಲರತ್ನಾಕರ	ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಕೊರವಂಡ	ಮೈಸೂರು ಬುಕ್ ಡಿಪೊ, ಬೆಂಗಳೂರು
೭.	೧೮೯೮	ವ್ಯವಸಾಯ ಚಂದ್ರಿಕೆ	ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಕೆ. ಹೊನ್ನಾಳಿ	-----
೮.	೧೯೦೦	ವ್ಯವಸಾಯ ಬೋಧಿನಿ	ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಕೆ	ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕೃಷಿಗ್ರಂಥ

ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡೆಪಾಸಿಟರಿಯವರು ಗಣಪಯ್ಯ ಚಂದಾವರರ 'ಗೋ ವೃಷಭಾದಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವೈದ್ಯಾದಿಗಳ ಕ್ರಮವು' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ೧೮೭೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾಗಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು 'ಕೃಷಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ನಾಗಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕತೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು. 'ಒಂದಾನೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕೃಷಿಕನು ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬೊಗಸೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡಿರಲು ದೇವರು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಅವನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತವ ನೀಡಲು, ಇದನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೇವರನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ದೇವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಇದು ಅಮೃತವು, ಇದನ್ನು ನಿನ್ನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಹಾಕಿದರೆ ಆ ಹೊಲವು ಅಶ್ರುತ್ತಮವಾದ ಸಕಲ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಎಡವಿಬಿದ್ದು ಆ ಅಮೃತವು ಚೆಲ್ಲಿಹೋಯಿತು. ಆಗ ಆ ಕೃಷಿಕನು ಚಿಂತಾತುರನಾಗಿ ಪುನಃ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರಲು ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ 'ಯಾಕೆ ಪ್ರಳಾಪಿಸುವಿ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಕೃಷಿಕನು ಅಂದದ್ದು, 'ಹೇ ದೇವರೇ ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ಅಮೃತವು ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ, ದೇವರು ಆ ತಿಪ್ಪೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಯ್ದು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕು, ಯಾವನು ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವನೋ ಅವನ ಹೊಲವು ಯಾವ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದಾಗ್ಯಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಯವಾದನು'.

೧೯೦೧ರಿಂದ ೧೯೪೨ರವರೆಗೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೨ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವರ್ಷ	ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಲೇಖಕರು	ಪ್ರಕಾಶಕರು
೧.	೧೯೦೨	ಕಾಫಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ತರಗು ಹೊದಿಕೆ- ಹೊದಿಸುವುದನ್ನು ಕುರಿತು	----	ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
೨.	೧೯೦೨	ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ವಿಶೇಷ ಅಪಾಯಕರವಾದ ಜಾನುವಾರು ರೋಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಗ್ರಂಥವು	ವಾಕರ್, ಜಿ. ಕೆ.	ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಮದ್ರಾಸ್
೩.	೧೯೦೫	ಕೃಷಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೊದಲ ಪುಸ್ತಕ ಸುಬ್ಬರಾವ್, ಸಿ. ಕೆ	ಬೆನ್ಸನ್, ಸಿ.	ಬ್ಯಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡೆಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಮಂಗಳೂರು
೪.	೧೯೦೬	ಕೃಷಿ ಕರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವು	ರಾಮಚಂದ್ರ ಮಾಧ್ವ ಮಹಿಷಿ	ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ
೫.	೧೯೦೮	ವ್ಯವಸಾಯಧರ್ಮ ಬೋಧಿನಿ	ಕೊರವಂಡ ಅಪ್ಪಯ್ಯ	ಬೆಂಗಳೂರು
೬.	೧೯೦೯	ವ್ಯವಸಾಯಕ್ರಮ ಬೋಧಿನಿ	ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಗೌಡ, ಬಿ.	ಬೆಂಗಳೂರು
೭.	೧೯೦೯	ಗೊಬ್ಬರವು	ಒಡೆಯರ್, ಎಸ್. ಕೆ.	ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬಿಜಾಪುರ
೮.	೧೯೦೯	ಗೋಮಯ- ಅದರ ಗುಣದೋಷಗಳು	ಸಲ್ವಸಿ.	ಸ್ಪ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
೯.	೧೯೧೦	ಅಲೂಗಡ್ಡೆಯ ವ್ಯವಸಾಯ	ಸೋಮಾಚಾರ್ಯ, ಎಚ್. ಪಿ.	ಕಾಕ್ಟೊನ್ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
೧೦.	೧೯೧೧	ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ವ್ಯವಸಾಯ	---	ಹನುಮಂತ ಗೌಡ, ಸಿ. ವಿ. ಎಂ. ವಿ. ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಪದ್ಧತಿ, ಭಾಗ-೧
೧೧.	೧೯೧೨	ಬೇಸಾಯದ ಪಾಠಗಳು	ಜಿ. ಬಿ. ನೈಟ್	ಬ್ಯಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡೆಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಮಂಗಳೂರು
೧೨.	೧೯೧೨	ತೆಂಗಿನ ಫಸಲು ಸಾಗುವಳಿ	ವೆಂಕಟನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ಎಸ್. ಕೆ.	ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಂಘ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
೧೩.	೧೯೧೬	ಕೃಷಿ ಸಂಜೀವಿನಿ	ಶೆಟ್ಟರ್, ಆರ್	ಕೌನ್ ಪ್ರೆಸ್, ಮೈಸೂರು
೧೪.	೧೯೧೭	ಗೋ ವೈದ್ಯ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ	ನಂಜಪ್ಪ, ಬಿ. ಎನ್., ವೆಂಕಟಾಚಲಂ ಸೆಟ್ಟಿ ಎಂ. ಆರ್.	----

೧೫.	೧೯೧೮	ಪಶುವೈದ್ಯ	ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು
೧೬.	೧೯೧೯	ವ್ಯವಸಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳು	ಭೀಮರಾಯ, ಕೆ. ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು	ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರಿಣಿ
೧೭.	೧೯೨೫	ಗೋಮಾತೆ (ನನ್ನ ಮೂಗ ತಾಯಿ)	ಖಾದ್ರಿ ಗುಂಡುರಾವ್	ಶ್ರೀ ಗೋರಕ್ಷಕ ಮಂಡಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು
೧೮.	೧೯೨೭	ಸರಳ ವ್ಯವಸಾಯ ಪಾಠ	ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಕೆ. ಬೆಂಗಳೂರು	ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ
೧೯.	೧೯೨೯	ಭೂಲೋಕದ ಕಾಮಧೇನು	ನೀಲಕಂಠ ಲಿಂಗ, ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು	ಹಿಮಾಲಯ ಅಷ್ಟವರ್ಗ ವನಸ್ಪತಿ ಭಂಡಾರ, ಯಾದಗಿರ್
೨೦.	೧೯೩೦	ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳ ಬಾಗಾಯತು	ಹರಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪರಾಂಜಪೆ, ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟ, ಮಹದೇವ ವಾಮನ ಗೋಡಬೋಲೆ	ಕಾರವರ
೨೧.	೧೯೩೨	ಹೊಲದಲ್ಲಿಯ ಒಡ್ಡು ಒಟ್ಟಲುಗಳು	ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭೀಮರಾವ್, ಮುತಾಲಿಕ ದೇಸಾಯಿ	ಧಾರವಾಡ
೨೨.	೧೯೩೬	ಕೃಷಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ	ಹಲಕಟ್ಟೆ ಎಫ್. ಜಿ. (ಸಂ)	ಬಿಜಾಪುರ
೨೩.	೧೯೩೭	ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ	ಹನುಮಪ್ಪ ರಾಮಪ್ಪ ಕಳವಾಡ	ವೇರ್ಲಾಪುರ
೨೪.	೧೯೩೮	ಮಾದರಿಯ ತೋಟ ಅರ್ಥಾತ್ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಸಾಗುವಳಿ	ಅಮರಗೋಳ ಮಠ, ಹಿರೀಮಠ, ಬಿ. ವಿ.	ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾಂ
೨೫.	೧೯೪೩	ಮಾನವ ಆರೋಗ್ಯ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿನ ಜೀವಸತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತಿಳಿಸುವ ಪುಸ್ತಕ	ಜೋಸೆಫ್ ಕಾರ್ನಿಲಿಯಾಸ್ ಕುಮಾರಪ್ಪ, ಹರಿ ಅನಂತ ಪೈ, ಅಕ್ಕಿ	ಭಾರತ್ ಸ್ನೇಹ್ ಪೆನ್ನಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ
೨೬.	೧೯೪೪	ಪಶುಪಾಲನೆ	ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ.	ಸರ್.ಕೆ.ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಚೆಟ್ಟರ ಪುದುವಟ್ಟಿನ ಪ್ರಕಟಣಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು
೨೭.	೧೯೪೫	ಜೀನಿನ ವ್ಯವಸಾಯ	ಪೈಲೂರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಚೊಕ್ಕಾಡಿ	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ
೨೮.	೧೯೪೬	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಸಂಶೋಧನೆ-ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ	ವಿಲ್ಸನ್, ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಎಂ. ವಿ.	ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು

೨೯.	೧೯೪೬	ನೂತನ ಲಘು ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗೋಷ್ಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-೧	ದಾಮೋದರ ಬಾಳಿಗ	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ, ಮಂಗಳೂರು
೩೦.	೧೯೪೭	ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ	ಶಾಮರಾವ್, ಆರ್. ಜಿ.	ಮಹದೇವ ಸನ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
೩೧.	೧೯೪೭	ತುಂಡು ಹೂಲಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ	ಕೊಲ್ಲನ ಗೌಡ ಪಾಟೀಲ	ಬ್ಯಾಡಗಿ
೩೨.	೧೯೪೭	ಗೊಬ್ಬರ	ಹಿತ್ತಲಮನಿ, ವಿ. ಜಿ.	ಶರಾವತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಧಾರವಾಡ

ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕರ ಸಂಘ

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್‌ರವರ ಇಂಗಿತದಂತೆ ೧೮೯೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಜರ್ಮನ್ ರಾಷ್ಟ್ರದವರಾದ ಡಾ. ಲೆಹ್ಮನ್‌ರವರನ್ನು 'ಕೃಷಿ ರಾಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ' ಎಂಬ ಪದನಾಮದೊಂದಿಗೆ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಅದುವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಲೆಹ್ಮನ್‌ರವರು ಈಗಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ರಾಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಹಾಗೂ ೧೯೦೪-೦೫ರಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಾಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೩೦ ಎಕರೆಗಳ ಕೃಷಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್‌ರವರು ನೇಮಿಸಿದ ಕೆನಡಾದ ಡಾ. ಲೆಸ್ಲಿ ಕೋಲ್‌ಮನ್‌ರವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕೃಷಿ ಶಾಲೆ (೧೯೧೩), ಅನಂತರ ಕೃಷಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು (೧೯೪೬) ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು (೧೯೬೪) ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.

೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಾಳವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ಡಾ. ಲೆಹ್ಮನ್‌ರವರ ನಂತರ ೧೯೦೮ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಲೆಸ್ಲಿ ಕೋಲ್‌ಮನ್‌ರವರು ರಾಜ್ಯದ 'ವ್ಯವಸಾಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್' ಆದರು. ಕೋಲ್‌ಮನ್‌ರವರು ಮಂಡ್ಯದ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ 'ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕ ಸಂಘ'ವು ೧೯೧೮ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

ಸಂಘದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'ದಿ ಮೈಸೂರು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಅಂಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್ ಯೂನಿಯನ್' ಎಂದೂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಮೈಸೂರು

ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕ ಸಂಘದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವಂತೆ ಆ ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಮುಂದಿನಂತಿದೆ. “ಬೆಳೆಗಳು, ಕಾಲ್ಡೆಗಳು, ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು. ... ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಓದಿಕೊಳ್ಳಲು ಒದಗಿಸುವುದು.”

ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕ ಸಂಘದ ಪತ್ರಿಕೆ ಮೊದಲು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಗಿನೆಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತಗೊಂಡಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೨ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಂದ ಆಯ್ದ ವ್ಯವಸಾಯ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ. ಪಂಜಾಬಿನ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆ, ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ರಿವ್ಯೂ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮಿನ್ನೆಸೋಟಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಪತ್ರಿಕೆ, ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆ, ಟ್ರಾಪಿಕಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಂಗ್ ಜಮೈಕಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಪತ್ರಿಕೆ, ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್, ವಲಯದ ವ್ಯವಸಾಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿದೇಶದ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

೧೯೪೦ರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ೧೯೫೪ರಿಂದ 'ತಾಯಿನಾಡು' ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರಿ 'ರೈತರ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ' ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕರ ಸಂಘದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿನಾಡು ಪತ್ರಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಜಾಹೀರಾತೊಂದನ್ನು ನೀಡಿ, 'ಕಳೆದ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಈ ರೈತರ ವಿಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ರೈತರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹವೂ, ಹುರುಪೂ ಮೂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದಾದರೆ, ಆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ರೈತರ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇವೆ' ಎಂದಿದ್ದರು.

ಐವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಪಂಜಾಬರಾವ್ ದೇಶಮುಖರು ಭಾರತ ಕೃಷಿಕ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕ ಸಂಘವು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಒಂದೇ ಸಂಘಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡು 'ಮೈಸೂರು ಕೃಷಿಕ ಸಮಾಜ'ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

ಆನಂತರ ಅದು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕೃಷಿಕ ಸಮಾಜ'ವೆಂದು ಬದಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ 'ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕರ ಸಂಘದ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯು 'ಕರ್ನಾಟಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯೆಂದು ಬದಲಾಗಿ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷಿಕ ಸಮಾಜಗಳಿವೆ.

ಆ. ಎರಡನೆಯ ಹಂತ-೧೯೪೮ರಿಂದ ೧೯೬೬ರವರೆಗೆ

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಆಹಾರ ಕ್ಷಾಮ ಎದುರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ತಳಿ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸಾಂದ್ರ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿನ ದೇಶಗಳ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಸಂಭವಿಸಿ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇದನ್ನು 'ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಶತಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ದೀವಿಗೆಯ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈತನಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತ ಆಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಕೃಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಮುಂತಾದವು ರೈತರ ಅರಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವು.

ಅರವತ್ತರ ದಶಕದವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಈಗ ನಾವು ಆಧುನಿಕವೆಂದು ಹೇಳುವ ಯಾವ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾಜಿ ಕುಲಪತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಆರ್. ದ್ವಾರಕೀನಾಥ್‌ರವರು ಐವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಲು ನೀರಾವರಿ, ಉತ್ತಮ ಬೇಸಾಯದ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಬಿತ್ತನೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಹೊಸತೇನೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೪೭-೬೬ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೨ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೩: ೧೯೪೭-೬೬ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವರ್ಷ	ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಲೇಖಕರು
೧.	೧೯೪೯	ಕಾಮಧೇನು	ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
೨.	೧೯೪೯	ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ	ದೇಸಿಗೌಡ, ಎಲ್.
೩.	೧೯೫೬	ಕೀಟಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ಸಮೀಕ್ಷಣೆ	ಕಟಗಿಹಳ್ಳಿಮಠ, ಎಸ್. ಎಸ್.
೪.	೧೯೫೮	ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಣ್ಣುಗಳು	ಕೂರಪಾಡು ಗುಂಡಪ್ಪ
೫.	೧೯೫೮	ಜೇನು	ಮುರಿಗಪ್ಪ ಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಡಿ. ಎಸ್.
೬.	೧೯೬೧	ಮೈಸೂರಿನ ವ್ಯವಸಾಯ	ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಮ. ಲ.
೭.	೧೯೬೨	ರೇಷ್ಮೆ	ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ, ಎಲ್.
೮.	೧೯೬೩	ಕುರಿ ಸಾಕಣೆ	ಮುನಿಯಪ್ಪ, ಜಿ.
೯.	೧೯೬೪	ನೀರಾವರಿ	ಕಪನೀಪತಿಭಟ್ಟ, ಎಚ್. ಸಿ
೧೦.	೧೯೬೫	ಬೆಳವಲ ನಾಡಿನ ಬೆಳೆಗಳು	ಹೊಸಮನಿ, ಎಂ. ಎಂ.
೧೧.	೧೯೬೬	ವನಮಾಲಿ	ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಮ. ಲ.

ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರಾರಂಭವು ಕೃಷಿ ಸಂವಹನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಸಂವಹನದ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿಯ ಆಧ್ಯತೆಗಳನುಸಾರ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ತತ್ವಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕೃಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂತು.

ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸಮಗ್ರತೆ ಏರ್ಪಡಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಡುಗಟ್ಟಿದ ನೀರಿನಂತಾಗಿತ್ತು.

ಕೃಷಿ ಸಂವಹನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ. ನಾಯಕ್ 'ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ' ಪುಸ್ತಕದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬೇಸಾಯದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬೇಸಾಯಗಾರ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೆಳೆಸುವುದು

ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಬೇಸಾಯದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳ ಜನರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಅರವತ್ತರ ದಶಕದ ಕೊನೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಹೊಸರೂಪ ಪಡೆಯತೊಡಗಿದ್ದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪ರಲ್ಲಿ ೭೦-೮೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೆಲವು ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪: ೭೦-೮೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವು ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವರ್ಷ	ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಲೇಖಕರು
೧.	೧೯೬೭	ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ	ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿರಡ್ಡಿ, ಎಂ.
೨.	೧೯೬೭	ಕ್ಯಾವೆಂಡಿಶ್ ಬಾಳೆ	ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಗೌಡ
೩.	೧೯೬೭	ತೆಂಗು	ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿ
೪.	೧೯೬೮	ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಕಲ್ಯಾಣಿಮಠ, ಎ. ಸಿ.
೫.	೧೯೬೮	ನಮ್ಮ ರೈತರೇಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ	ಕೊಡ್ಡಿ, ಎಂ. ಸಿ.
೬.	೧೯೬೮	ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಕಣೆ	ಚೌಧುರಿ, ಎಸ್. ಎನ್.
೭.	೧೯೭೧	ಆಧುನಿಕ ಬೇಸಾಯ	ಗೊದ್ದು ವೀರೇಶ್
೮.	೧೯೭೧	ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ-ಕೃಷಿಡಿ	ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್, ಡಿ.
೯.	೧೯೭೨	ವ್ಯವಸಾಯ ಕೃಷಿಡಿ	ಕುವೆಂಪು (ಸಂಪಾದಕರು)
೧೦.	೧೯೭೩	ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಗೋಧಿ	ಹನುಮಂತಪ್ಪ, ಪಿ.
೧೧.	೧೯೭೩	ಹೊಸ ಬಿತ್ತನೆ-ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ 'ಪೂರ್ಣರಾಗಿ'	ಶ್ರೀರಂಗರಾಜು, ಎಸ್. ಎಲ್.

೧೨	೧೯೭೩	ನಮ್ಮ ದನಗಳು	ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
೧೩.	೧೯೭೩	ಸಂಕರಣ ಜೋಳ	ಕಿತ್ತೂರ್, ಜಿ. ಡಿ.
೧೪.	೧೯೭೩	ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ	ಹಿತ್ತಲಮನಿ, ವಿ. ಸಿ.
೧೫.	೧೯೭೩	ಆಧುನಿಕ ಬೇಸಾಯ ಪ್ರಶ್ನೆ- ಪರಿಹಾರ (ಭಾಗ-೧)	ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್, ಅ. ಹಾಗೂ ಇತರರು
೧೬.	೧೯೭೫	ಆಧುನಿಕ ಹೈನ ವ್ಯವಸಾಯ	ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಎಸ್. ಆರ್. ಶೆಣೈ
೧೭.	೧೯೭೭	ಗೋಕುಲ	ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ

ಈ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರವಾಗುವ ಕೃಷಿ ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಉಪನ್ಯಾಸ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ 'ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಬೆಳೆಗಳು' ಕೃತಿಯ ಅರಿಕೆಯಲ್ಲಿ; ಮಿಶ್ರತಳಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೀರ ಹೊಸದಾದ ವಿಷಯ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರೈತರಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಂಬಲ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ, ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಲೇಖಕರಾದ ಕಲ್ಯಾಣಿಮಠ, ಎ.ಸಿ.ಯವರು. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯವಿವರಣೆ, ಮಿಶ್ರತಳಿ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮಿಶ್ರತಳಿ ಬೀಜಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು, ಸಾಗುವಳಿ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರತಳಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗಿರುವ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಇದೇ ಮಾಲಿಕೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ 'ನಮ್ಮ ರೈತರೇಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ', ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರೇಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಡಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಹೇಳಿದೆ:

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಉಪಯೋಗ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ

ಇದೆ. ಬೇಸಾಯದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ ಲೆ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಕೇವಲ ೩.೯೨ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಆಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳದ ಬೀಜಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಬಲ್ಲವು. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಬೆಳೆಯ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಯ ಬಗೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ವರುಷವೂ ಮಿಡತೆ, ಇಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ವಿಪರೀತ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಔಷಧ ಮತ್ತು ಪಂಪುಗಳು ಇರಬೇಕು.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಂವಹನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು 'ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ನೋವೇಶನ್' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಕೃತಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯದಾದರೂ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ನವೀನ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಸಂವಹನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದಿದ್ದಾರೆ ಲೇಖಕರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ' ಕೃತಿಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ. ನಾಯಕ್‌ರವರು 'ಇಂದಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬೇಸಾಯದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬೇಸಾಯಗಾರ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೆಳೆಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆಧುನಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೇಸಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಈ ಸಾಹಸದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಪ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀ ಗೋದ್ದು ವೀರೇಶ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಬೇಸಾಯವು ಮಾಡಿರುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಪುಟಗಳ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ವಿಜೇತ ಡಾ. ನಾರ್ಮನ್ ಬೋರ್ಲಾಗ್ ಮತ್ತು ಫಿಲಿಪ್ಪೈನ್ಸ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭತ್ತ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಡಾ. ಚಾಂಡ್ಲರವರು ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇಸಾಯದ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಶಕ್ಯವೆಂದಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಬೇಸಾಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು

ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳ ಜನರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗವು ರೈತರಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬೃಹದ್ಗ್ರಂಥ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೃಷಿಡಿ. ಲಲಲ ಪುಟಗಳ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಕುವೆಂಪುರವರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡಬಲ್ಲ ತಳಿಗಳ ಬಳಕೆ ಮುಖ್ಯ. ರೈತರಿಗೆ ಈ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳ ಅರಿವಿರದಿದ್ದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ'ಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ; 'ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಕೃಷಿಯ ಉತ್ಪನ್ನ ತೀರಾ ಕನಿಷ್ಠ. ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ಬಂದ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳೇ ಕೃಷಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಮರದ ನೇಗಿಲು; ಅದರ ಮುಂದೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಎತ್ತುಗಳು; ಹಿಂದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಡಕಲು, ಅರೆಬೆತ್ತಲು ರೈತ! ಇದು ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ ಸಂಕೇತ. ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರೇಡೆ ಅಗಾಧ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗಗಳಾದ ಉಳುಮೆ, ಬಿತ್ತನೆ, ಕಟಾವು, ಒಕ್ಕಣೆ, ತೂರುವುದು, ಶೇಖರಣೆ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಧಾನ್ಯ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ಇತರ ಮುಂದುವರೆದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಮಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಕೃಷಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ರೈತನ ಅರಿವಿನ ಮಟ್ಟ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ನೂತನ ಕ್ರಮಗಳ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವಶ್ಯಕ. ರೈತನಿಗೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕೃಷಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ನೀಡುವ ಕೊಡುಗೆಯ ಅರಿವೂ ರೈತನಿಗೆ ಸದಾ ಇರಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಡಾ. ಆರ್. ದ್ವಾರಕೀನಾಥ್‌ರವರು ಆಧುನಿಕ ಬೇಸಾಯ ಪ್ರಶ್ನೆ-ಪರಿಹಾರ (ಭಾಗ-೧)ರ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ : 'ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಪರ್ವಕಾಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೇಸಾಯವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ, ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದುವಾಗ ಅನೇಕ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ. ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಸರಳವೂ, ಸುಲಭವೂ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ

ದೊರಕಬೇಕಾಗಿದೆ.' ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜ್ಯ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯು ಹಲವಾರು ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಯೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಹುಪಾಲು ರೈತರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೃಷಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ೫ ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೫: ರಾಜ್ಯ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕೃಷಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವರ್ಷ	ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಲೇಖಕರು
೧.	೧೯೪೪	ಪಶುಪಾಲನೆ	ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎಂ.
೨.	೧೯೭೨	ಹಸುರು ಮೇವಿನ ಕಣಜ	ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಆರ್. ಬಿ
೩.	೧೯೭೨	ಕಸಿ ಮತ್ತು ಗೂಟಿ	ಗುರುಮೂರ್ತಿ, ಬಿ. ವೈ.
೪.	೧೯೭೨	ಬೆಳೆ ತಂದ ಭಾಗ್ಯ	ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಮೂರ್ತಿ
೫.	೧೯೭೨	ಕಾಳಿನ ಉಳಿಕೆ-ರೈತನ ಗಳಿಕೆ	ವಾಮದೇವಯ್ಯ, ಬಿ. ಎಂ
೬.	೧೯೭೩	ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಗೋಧಿ	ಹನುಮಂತಪ್ಪ, ಪಿ.
೭.	೧೯೭೩	ಹೊಸ ಬಿತ್ತನೆ-ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ 'ಪೂರ್ಣರಾಗಿ'	ಶ್ರೀರಂಗರಾಜು, ಎಸ್. ಎಲ್
೮.	೧೯೭೩	ಸಂಕರಣ ಜೋಳ	ಕಿತ್ತೂರ್, ಜಿ. ಡಿ

ಇ. ಮೂರನೆಯ ಹಂತ- ೧೯೮೧ರಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ

ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರನೆಯ ಹಂತ ಅತ್ಯಂತ ಸಂದಿಗ್ಧವಾದುದು. ಕೃಷಿ ಇಂದು ಬದುಕಿನ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣವೂ ಆಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣವೆಂಬ ಕತ್ತಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೇರಿಗೇ ಕೊಡಲಿಯೇಟು ಹಾಕಿದೆ. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗತಿ ಹಾಗೂ ದಿಕ್ಕು ಶರವೇಗದ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದಾಗಿ ತುಂಡರಿಸಿದೆ. ಅಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರೈತ ಇಂದು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ, ಪೇಟೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು, ರೈತ ವಿರೋಧಿ ಕೃಷಿ ನೀತಿಗಳು, ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ

ಹೊಸ ಹೊಸ ರೋಗ ಮತ್ತು ಪೀಡೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಇಂದು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಅಂತರ್ಜಲ ನಿಕ್ಷೇಪ ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವುದು, ನೀರು ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯ ಮಲಿನತೆ, ಭೂಮಿ ಬರಡಾಗಿರುವುದು ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಸ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರೈತನ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಇಂದು ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ದನಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಆಶಯ

ಕನ್ನಡ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ಉಪೇಕ್ಷಿತ ವಲಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯೋಜನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸಹ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಬರಹಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಖ್ಯಾತನಾಮರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಓದಿದ್ದು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಅದರೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಹಗಾರರು. ಕಥೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖನ, ಅನುವಾದ, ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರ ರಚನೆ ಇವರ ಆಸಕ್ತಿ ಬರಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಇವರು ಮಳೆಬಿಲ್ಲ ನೆರಳು (ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ), ನೆನಪುಗಳಿಗೇಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ), ಮಾತಾಹರಿ, ನೀನೆಂಬ ನಾನು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಡೆದುಬಂದ ಹಾದಿ, ಕನಸೆಂಬ ಮಾಯಾಲೋಕ, ಜೀವತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅರ್ಥ ವಿವರಣಾ ಕೋಶ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಮಂಟೊ ಕತೆಗಳು, ಪುಟ್ಟ ರಾಜಕುಮಾರ, ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು, ಮನೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಬಾಗಿಲು, ಬೊಕಾಶಿಯೋನ ಕತೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

- ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ : ಬೇಡಿದುದನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಒಂದು ಮರ.
 ಕಾಮಧೇನು : ಬಯಸಿದುದನ್ನು ಕೊಡುವ ದೇವಲೋಕದ ಹಸು.
 ಚಿಂತಾಮಣಿ : ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ರತ್ನ, ಬಯಸಿದುದನ್ನು ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಹೊಂದಿರುವುದು.
 ಪರುಷ : ತನ್ನನ್ನು ತಾಕಿದ ಇತರ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಚಿನ್ನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾದ ಒಂದು ಶಿಲೆ.
 ಕಣಿ : ಗಣಿ.
 ದ್ರವ್ಯಶಕ್ತಿ : ಹಣಬಲ.
 ಮೆಹನತು : ಪರಿಶ್ರಮ
 ಸಾರಾಮೃತ : ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವಿಷಯದ ತಿರುಳು.
 ಹರಿಕತೆ : ಹರಿಲೀಲೆಯನ್ನು, ಹರಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕಥೆ.
 ತಿಪ್ಪೆ : ದನಗಳ ಸಗಣೆ ಮುಂತಾದ ಕಸ ಹಾಕುವ ಸ್ಥಳ.
 ಪ್ರಳಾಪಿಸು : ಅಳು, ರೋಧಿಸು.
 ಪ್ರಾಪಂಚಿಕೆ : ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.
 ಮುಮುಕ್ಷು : ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವ
 ಸದಾಚಾರ : ಸನ್ನಡತೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ
 ಕೈಪಿಡಿ : ವಿಷಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ
 ಕಾಲ್ನಡೆ : ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿ.
 ಮುಘತ್ತು : ಉಚಿತವಾದದ್ದು.
 ಅಜಮಾಯಿಷಿ : ತನಿಖೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ.
 ಚಂದಾ : ವಂತಿಗೆ ಹಣ.
 ಚಾವಡಿ : ಊರ ಅಗಸೆ ಅಥವಾ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ
 ವೃತ್ತಾಂತ : ವಿಷಯ
 ಅಸಡ್ಡೆ : ಅಲಕ್ಷ್ಯ, ಉದಾಶೀನತೆ.
 ಸ್ಫುಟ : ಸ್ಪಷ್ಟ
 ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆ : ಬದಲಾಗುವ ಅವಸ್ಥೆ.
 ಮಿಡತೆ : ಪತಂಗ.

ದ್ವಿಗುಣ : ಎರಡುಪಟ್ಟು, ಎರಡರಿಂದ ಗುಣಿಸು,
ಬಡಕಲು : ಸಣಕಲು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕೃತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
೨. ನಾಗಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಬರೆದ ಕೃಷಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೩. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಕೃಷಿಶಾಲೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜರ ಹೆಸರೇನು?
೪. ಮೈಸೂರು ವ್ಯವಸಾಯ ಶೋಧಕ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಏನಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೫. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಏಳು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಥವಾ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
೬. ರಾಜ್ಯ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯು ೧೯೪೪ ರಿಂದ ೧೯೭೩ರವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ಕೃಷಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರಿ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರೊ. ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ರಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ

ಬಡವರ ಆಹಾರ ರಾಗಿ. ಬಡವರಿಗೆ ರಾಗಿಮುದ್ದೆ, ರಾಗಿ ರೊಟ್ಟಿಯೇ ನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ. ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಗೆ ರಾಗಿ ಅಂಬಲಿಯೇ ಬಡವರಿಗೆ ಪಥ್ಯದ ಆಹಾರ. ಬೆಳಗಿನ ಉಪಾಹಾರಕ್ಕೆ, ರಾತ್ರಿ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ಮಾಡಿದ ಮಡಿಕೆ ಕುಡಿಕೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲುಳಿದ ಒಣ ಸೀಕಲು ಆದರೂ ಆದೀತು. ಅಥವಾ ಆ ಪಾತ್ರೆಗೆ ನೀರು, ಉಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿ ಕಲಸಿ ಕುಡಿದರೆ ಅದೇ ಕೆಲವರಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಾಹಾರ ಆದ ದಿನಗಳಿವೆ. ಬಡವರು ಅನ್ನ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದು ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಇಂತಹ ಬಡವರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಂತ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದವರು ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಾರೋಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೇ ೧೫, ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ೧೯೪೧ರಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಿಎಸ್‌ಸಿ ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ೧೯೪೯ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂಡ್ಯದ ವಿಸಿ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ 'ಕಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ'ರಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು.

ರಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ವಕೀಯ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಳೆ. ರಾಗಿಯಲ್ಲಿ ತಳಿಸಂಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಫಲ ಕಾಣದೆ ಕೈ ಚೆಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ರಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು 'ವಿಶೇಷ ಸಂಪರ್ಕ ಪದ್ಧತಿ'ಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಜಗತ್ತಿನ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ 'ರಾಗಿ ಬ್ರೀಡರ್' ಎನಿಸಿಕೊಂಡರು. ರೈತರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ 'ರಾಗಿಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂದು ಕರೆದರು.

ದೇಸಿ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳು ಎಕರೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ೫ ರಿಂದ ೧೦ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ರಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತವೆಯೆಂದು ೧೯೨೦ ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಲೆಸ್ಲೀ ಕೋಲ್‌ಪನ್ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ೧೯೫೧ ರಿಂದ ೧೯೬೪ ರವರೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಶೇ. ೫೦ ರಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಫಸಲು ನೀಡುವ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ, ಉದಯ, ಪೂರ್ಣ, ಅರುಣ, ಶಕ್ತಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ, ಕಾವೇರಿ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಕೆಲಸ ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ೧೯೬೪ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಂಡ್ಯದ ವಿಸಿ ಫಾರಂ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭಾಗವಾಯಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ರಾಕ್‌ಫೆಲ್ಲರ್ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಒದಗಿಸಿದ ಆಫೀಕಾದ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇಸಿ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಕರಣ ಮಾಡಿ ೧೯೬೪ ರಿಂದ ೧೯೮೪ ರವರೆಗೆ ಇಂಡಾಫ್ ೧ ರಿಂದ ಇಂಡಾಫ್ ೧೫ (ಇಂಡಿಯಾ + ಆಫೀಕಾ = ಇಂಡಾಫ್) ರವರೆಗಿನ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ಐದಾರು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬದಲಿಗೆ ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ರಾಗಿಯ ಇಳುವರಿ ಬಂತು. ಇದು ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. ೨೫೦ ರಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ. ಇದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರ ಹಸಿವು ನೀಗಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ತೆನೆಮರೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ'ಯಾಗಿ ರಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ೧೯೬೮ ಮತ್ತು ೧೯೮೨ ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದಕ್ಕಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೃಷಿಕ ಸಮಾಜದ ವತಿಯಿಂದ ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಂದ ಸನ್ಮಾನವಾಯಿತು.

'ಇಂಡಾಫ್ ತಳಿಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಸಿಕ್ತರಲಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಬಹುತೇಕ ರೈತರು. ರಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದಾನ ಮಾಡುವ ಕೈಗಳೂ ದೊಡ್ಡದಾದವು. ಕಣದಲ್ಲಿನ ರಾಗಿಯ ರಾಶಿಗಳಿಂದ ಪಡಿ, ಅಚ್ಚೇರು, ಸೇರು ರಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡುವ ಬದಲು ದೊಡ್ಡರೈತರು ಬಳ್ಳ ಬಳ್ಳ ಮೊಗೆದು ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಎಲ್ಲ ಋತುಮಾನಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ, ಜತೆಗೆ ಮಳೆಯಾಶ್ರಯ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿಗೂ ಒಗ್ಗುವ ಇಂಡಾಫ್ ತಳಿಗಳಿವೆ. 'ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಮುದ್ದೆ ತಿಂದು, ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಬೇಕು' ಎನ್ನುವುದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು. ದನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಿರುವುದು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಮೇವು, ಹಿಂಡಿ, ಬೂಸಾ' ಎಂದಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ತಾವು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳಿಂದ ದನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇವೂ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿವಿವಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟೊರೇಟ್ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ೧೯೯೦ ರಿಂದ ೧೯೯೨ ರವರೆಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿವಿವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ಎಲ್-೫ ರಾಗಿ ತಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. 'ನನ್ನ ಮದುವೆ

ರಾಗಿಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆದುಹೋಗಿದೆ', 'ನನಗೆ ಎಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆ ಕೊಟ್ಟರೂ, ರಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಖುಷಿ', 'ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರದ ವೇಳೆ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಹಿಡಿ ರಾಗಿ ಹಾಕಿ, ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು' ಎಂದು ಮರಣಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡವರು ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ. ಸುಮಾರು ೨೩ ಬಗೆಯ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ಮೇ ೧೪, ೧೯೯೩ ರಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ೨೦೧೦ ರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟೊರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ನೆನಪು ರಾಗಿ ಹೊಲಗಳ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಿನ ಪಚ್ಚೆ ಪೈರಿನಂತೆ ಸದಾ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮನಗಳಲ್ಲಿರಲಿ.

ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ರಾಮಪ್ಪ

ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ರಾಮಪ್ಪನವರು 'ಕೋಳಿ ರಾಮಪ್ಪ' ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎಸ್ಸಿ. ಕೃಷಿ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಅಮೆರಿಕಾದ ಕೆಂಟಕಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಸ್ಟರ್ಸ್ ಪದವಿ ಪಡೆದರು. ತದನಂತರ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕುಕ್ಕುಟೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೇವೆಯ ಆರಂಭ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಇಜತ್‌ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದರು. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲದ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಡಾಕ್ಟೊರೇಟ್ ಪದವಿಯ ಅಧ್ಯಯನ. ಅವರ ಕನಸಿನಂತೆ, ೧೯೬೮-೬೯ ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆಯ 'ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಂಯೋಜಿತ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆ' (ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೋ-ಆರ್ಡಿನೇಟೆಡ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್) ಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಭುವನೇಶ್ವರ, ಇಜತ್‌ನಗರ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ರಾಮಪ್ಪನವರ ನಾಯಕತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕುಟ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯವು ಗೋಣಿ ಎಂಬ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ರಾಮಪ್ಪನವರು ಮಾಂಸದ ಕೋಳಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೨೯.೦೨.೧೯೬೮ರಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವಿವಿಧ ಕೋಳಿ ತಳಿಗಳ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಟಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿದರು. ವೈಟ್ ಕಾರ್ನಿಶ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತಾದರೂ ಸಾರಿಗೆಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿ ಉಳಿದ ಕೋಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರು ಮಾತ್ರ. ಹೊಸದೊಂದು ಕೋಳಿ ತಳಿಯನ್ನು ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಕೋಳಿ ಪುಕ್ಕಗಳು ನಾಟಿ ಕೋಳಿಯಂತೆ ಬಣ್ಣ

ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಂಟು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ದೇಹತೂಕವಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಗುರಿಯಿತ್ತು.

ಡಾ. ರಾಮಪ್ಪನವರ ಪರಿಶ್ರಮ ಫಲ ಕೊಟ್ಟಿತು. ೧೯೭೩ ರ ಸುಮಾರಿಗೆ 'ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಬ್ರಾಯ್ಲ್ಸ್‌' ಅಥವಾ 'ಯೂಬ್ರೋ' (ಗೇಖಿಟಿ) ಎಂಬ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಹೊಂದಿದ ತಳಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಮಾಂಸದ ಕೋಳಿ. ಏಳು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ೧೨೦೦ ರಿಂದ ೧೩೩೦ ಗ್ರಾಂ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಅದರ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸುರವರನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಲಾಯಿತು. ಯೂಬ್ರೋ ಅನ್ನು 'ಅರಸ್ ಬ್ರಾಯ್ಲ್ಸ್‌' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕೋಳಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ೧೯೭೪-೭೫ ರಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕುಟ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಬ್ರಾಯ್ಲ್ಸ್ ಕೋಳಿ ತಳಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ರಾಯ್ಲ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಲಿಫಿ' (ಐಬಿಬಿ ಲಿಫಿ) ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಆರು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ೧೩೦೦ ಗ್ರಾಂ ದೇಹತೂಕದ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಡಾ. ರಾಮಪ್ಪನವರು 'ಕೋಳಿ ರಾಮಪ್ಪನವರು' ಎಂದು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾತಾದರು.

ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಅನುಸಂದಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹುದ್ದೆಗಳು ಮಂಜೂರಾದವು. ಡಾ. ಜಿ. ಆರ್. ಲೋಕನಾಥ್ ಎಂಬುವವರು ಕಿರಿಯ ತಳಿ ತಜ್ಞರಾದರು. ಮುಂದೆ ಡಾ. ರಾಮಪ್ಪ ಮತ್ತು ಡಾ. ಲೋಕನಾಥ್ ಅವರು ಹೊಸಹೊಸ ತಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಕುಕ್ಕುಟ ರೋಗತಜ್ಞರಾಗಿ ಡಾ. ಆರ್. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡ, ಕಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಡಾ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ, ಪಶು ಪೋಷಕಾಂಶ ತಜ್ಞರಾಗಿ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ಆನಂದ್, ಡಾ. ಹುಸೇನ್ ಮತ್ತಿತರರು ನೇಮಕವಾದರು. ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಈ ತಂಡ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಂತೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಪಾಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಂಜೆ ಐದು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಳಿಯ ಕೆಲಸ. ಅದರೆ ರಾಮಪ್ಪನವರ ಕೋಳಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟರಿಂದ ಸಂಜೆ ಆರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಎಡಬಿಡದೆ ದುಡಿಯಿತು.

ಗಿರಿಜನರ ಹಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಕೋಳಿ ತಳಿಗಳ ಸಂಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದವು. ಸಂಕರಣಕ್ಕೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿಯಿಂದ ನೇಕೆಡ್ ನೆಕ್ (ನಗ್ನ ಕತ್ತಿನ) ಕೋಳಿಯನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ ಗಿರಿರಾಜ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ತಳಿ ತಯಾರಾಯಿತು.

ಎಂಟು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ೧೫೦೦ ಗ್ರಾಂ ದೇಹತೂಕ. ಮತ್ತು ಬೆಳಸಿದರೆ ಗಂಡು ೪.೫ ರಿಂದ ೫ ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ, ಹೆಣ್ಣು ೩.೫ ರಿಂದ ೪ ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ತೂಕ. ಇದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪಸರಿಸಿತು. ಕೋಳಿ ರಾಮಪ್ಪನವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹೆಸರು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸಿತು. ಕುಕ್ಕುಟ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಾಲೇಜಿನ ಕುಕ್ಕುಟ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟರ್ಕಿ ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಕವುಜು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯೂ ನಡೆಯಿತು. ಸದಾ ೨೦,೦೦೦ ದಿಂದ ೨೫,೦೦೦ ಕೋಳಿಗಳು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದವು. ರೈತರಿಗೆ ಕೋಳಿ ಮರಿಗಳ ಮಾರಾಟವು ನಿತ್ಯನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಥಮ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಆರ್. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರು ಹೇಳುವಂತೆ, 'ಡಾ. ರಾಮಪ್ಪನವರು ಕೋಳಿ ಗೃಹಗಳ ಕಡೆ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೊರಟರೆ, ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಹಾಗೂ ನಿಶ್ಯಕ್ತ ಕೋಳಿಯನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ವೀಕ್ಷಿಸಿ, ಗುಂಪಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೋಳಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕರಗತವಾಗಿತ್ತು. ರಾಮಪ್ಪನವರು ಜುಲೈ ೩೧, ೧೯೮೯ರಂದು ನಿವೃತ್ತಿಹೊಂದಿದರು. ಅಂದಿನ ಗಿರಿರಾಜವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇಂದಿನ ಗಿರಿರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವರ್ಣಧಾರಾ ತಳಿಗಳು ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ತಳಿಗಳ ಮುಂದುವರೆದ ರೂಪಗಳು. ಅವರೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವಮಟ್ಟದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆ.

ಡಾ. ಎಂ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪ

ಡಾ. ಎಂ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪನವರು 'ಭತ್ತದ ಮಹಾದೇವಪ್ಪ' ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತನಾಮರು. ಆಗಸ್ಟ್ ೪, ೧೯೩೭ ರಂದು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಬಿಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ) ಮತ್ತು ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಎಂಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ) ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟೊರೇಟ್ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ತಳಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ಮಧು, ಮಂಗಳ, ಪುಷ್ಪಾ, ಪ್ರಾಗ್ಮಾಟಿಕ್ಸ್, ಇಂತನ್, ವಿಕ್ರಂ, ಜಿಎಂಕೆ ೧೭, ಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಿಳಿಮುಕ್ತಿ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಡಾ. ಮಹಾದೇವಪ್ಪನವರು ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ೧೯೯೪ ರಿಂದ ೨೦೦೦ ರವರೆಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದ 'ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿ ಮಂಡಳಿ'ಯ ಚೀರಮನ್ನರಾಗಿಯೂ ೨೦೦೧ ರಿಂದ ೨೦೦೨ ರವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ (೨೦೦೫) ಮತ್ತು ಪದ್ಮಭೂಷಣ (೨೦೧೩) ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

ಡಾ. ಎನ್. ಬಿ. ಕಜ್ಜರಿ

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಅರಬಾವಿಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಡಾ. ಎನ್. ಬಿ. ಕಜ್ಜರಿಯವರು ಜೋಳದಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹೈಬ್ರಿಡ್ -೧ ಮತ್ತು ಮಲ್ಟಿ-೨-೧ ಎಂಬ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾದವು. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಜೋಳದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಜತೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಪೂರೈಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಬರುವಂತಾಯಿತು.

ಡಾ. ಬಿ. ಎಚ್. ಕಾತರ್ಕಿ

ಸಸ್ಯ ತಳಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಕಾತರ್ಕಿಯವರು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡ ಗಿಳಿ ಹತ್ತಿ ತಳಿತಜ್ಜಾರಾಗಬೇಕೆಂದು. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿಯೆಂದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರೈತರಿಗೆಲ್ಲಾ ಚಿರಪರಿಚಿತ. ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ತಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರು ಕಾತರ್ಕಿ. ಅವರು 'ಕಾಟನ್ ಕಾತರ್ಕಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮನೆಮಾತಾದರು. ಅವರ ಪೂರ್ತಿ ಹೆಸರು ಭೀಮಾರೆಡ್ಡಿ ಹನುಮರೆಡ್ಡಿ ಕಾತರ್ಕಿಯವರು. ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿ. ತಮ್ಮ ತಳಿ ಸಂಕರಣ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹಲವು ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿಯು ೧೯೭೨ ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಡಿಸಿಎಚ್ ೨೨ ಹತ್ತಿ ೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಡಿಎಸ್-೨೨, ಡಿಎಸ್-೨೨, ಡಿಬಿ-೨-೧೨ ಎಂಬ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳು ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದವು. ಇವು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟವು.

ಜನವರಿ ೨, ೧೯೭೪ ರಂದು ಜನಿಸಿದ ಕಾತರ್ಕಿಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ೧೯೮೫ ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಪದವಿ, ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ನವದೆಹಲಿಯಿಂದ ೧೯೮೩ ರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಟರ್ಸ್ ಪದವಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಪದವಿ ಪಡೆದರು.

ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೪ ರಿಂದ ೧೯೮೫ರವರೆಗೆ ಸೇವೆ. ೧೯೮೫ ರಿಂದ ೧೯೮೭ ರವರೆಗೆ ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪನೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ. ಹಲವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಅವರ ಕೀರಟಕ್ಕೊದಗಿದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗರಿಗಳು.

ಶುದ್ಧ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಕೊಂಚ ದುಬಾರಿಯೇ. ಆದರೆ, ಕಾತರ್ಕಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಅಧಿಕ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ತಳಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬೆಲೆಗೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಟುಕಿದಂತಾಗಿದೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿಗಳಿಗೆ ಸದಾ ಕೆಲಸ. ಮಗ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿರಾಮವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಮೆತ್ತನೆಯ ಹಾಸಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾತರ್ಕಿಯವರ ತಳಿಗಳ ಹತ್ತಿಯಿದೆ. ನೈಲಾನ್, ಟೆರಿಲಿನ್, ಟೆರಿಕಾಟ್ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಅಲರ್ಜಿ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕಾಟನ್ ಕಾತರ್ಕಿಯವರ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಉಪಕಾರವಾಗಿದೆ. ಪವಿತ್ರವಾದ ದೇಶದ ಬಾವುಟದ ತಯಾರಿಕೆಗೂ ಈ ತಳಿಗಳ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರಬಹುದಷ್ಟೇ. ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ ಮತ್ತಿತರ ಶುಭ ಸಮಾರಂಭಗಳ ವಸ್ತ್ರದಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾತರ್ಕಿಯವರ ಶ್ರಮವಿದೆ. ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳ, ಕಂಪನಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಏಕರೂಪದ ಉಡುಪು ಧರಿಸುವಿಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಕಾತರ್ಕಿಯವರ ಕೊಡುಗೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯದಿರೋಣ.

ಇತರೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು

ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಆರ್. ಅರಕೇರಿಯವರು ೧೯೨೩ ರಿಂದ ೧೯೨೯ ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯದ 'ಕೃಷಿ ಇತಿಹಾಸ'ವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯವರು. ದೇಶದ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿ ಮಂಡಳಿಯ ಚೇರಮನ್‌ರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಡಾ. ಆರ್. ದ್ವಾರಕೀನಾಥ್ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ 'ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಭೇಟಿ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಅವರ ತಾಕುಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಲಹೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ೧೯೨೯ ರಿಂದ ೧೯೮೧ ರವರೆಗೆ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ, ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಡಾ. ಎಂ. ಎಚ್. ಮರಿಗೌಡರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಫಸಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಘಟಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ 'ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್' ಜಾಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು.

ಡಾ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟರುದ್ರಯ್ಯ, ಡಾ. ಜಿ. ಪಿ. ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಡಾ. ಸಿ. ಸಿದ್ದಪ್ಪಾಜಿ ಅವರನ್ನು ೧೯೨೦ ಮತ್ತು ೧೯೮೦ ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೀಟ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಪುಟ್ಟರುದ್ರಯ್ಯನವರು 'ಕೀಟಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರ'ವನ್ನವರು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರು. ಬಹುತೇಕ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದರು. ಡಾ. ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರು ದನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇನು ಪ್ರಬೇಧವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಅದಕ್ಕೆ 'ಹೆಮಾಟೊಪೈನಸ್ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣೈ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಡಾ. ಸಿದ್ದಪ್ಪಾಜಿಯವರು 'ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ'ರೆನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರಾದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ

ತೇಜಸ್ವಿಯವರ 'ಕರ್ವಾಲೋ' ಕಾದಂಬರಿ ರಚನೆಗೆ ಡಾ. ಸಿದ್ದಪ್ಪಾಜಿಯವರೇ ಪ್ರೇರಣೆ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬಂದವು. ಕರ್ವಾಲೋ ಪಾತ್ರವೆಂದರೆ ಸಿದ್ದಪ್ಪಾಜಿ. ಸಿದ್ದಪ್ಪಾಜಿ ಎಂದರೆ ಕರ್ವಾಲೋ ಪಾತ್ರ ಎಂಬಂತಾಯಿತು.

ಡಾ. ಅಬ್ದುಲ್ ರೆಹಮಾನ್ ಅವರು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೋಪಜೀವಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ೧೯೯೩ ರಿಂದ ೨೦೦೧ ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ದನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾವಲಂಬಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ದುಡಿದರು. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿಯ ಘನತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ವೆಟರಿನರಿ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು.

ಡಾ. ಜಿ. ರಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೃಷಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರು. ಆ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ತಜ್ಞತೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಣಿಪಾಲದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತೆರೆಯಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪಶುರೋಗತಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಆರ್. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡರು ಕೋಳಿಗಳ ಹೃದಯ ಸೋತು ಹಠಾತ್ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೈಡ್ರೋಪೆರಿಕಾರ್ಡಿಯಂ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ಆ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಅಡೆನೋ ವೈರಾಣು ಕಾರಣ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ 'ಆಟೋ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್' ಎಂಬ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಯಶಸ್ವಿ ಫಲಿತಾಂಶದ ಲಸಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೂತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. ಕುದುರೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಈಕ್ವೈನ್ ಇನ್‌ಫೆಕ್ಟಿಯಸ್ ಅನಿಮಿಯಾ' ಎಂಬ ರಕ್ತಹೀನತೆಯ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ಅವರು ೨೦೦೪ ರಿಂದ ೨೦೦೮ ರವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಶು ವಿವಿಯ ಪ್ರಥಮ ಕುಲಪತಿಗಳಾದರು.

ಡಾ. ಕೆ. ಜಯಕುಮಾರ್ ಅವರು ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಔಷಧಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹೆಸರುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನುಳ್ಳ 'ಸೂಚಿ ಪುಸ್ತಕ'ವಾದ 'ಕರ್ವೆಡ್‌ಸಿನ್' ಅನ್ನು ೧೯೮೮ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ವಿನೂತನ ಪ್ರಯತ್ನ. ಡಾ. ಟಿ. ವೀಣಾ ಅವರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಮಹಿಳಾ ಗರ್ಭ ತಪಾಸಣೆಯ ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ದನಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ 'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆ' ಎಂದು ಕರೆದರು. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗರ್ಭ ನಿರ್ಣಯದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಯಿತು. ಇದು ದೇಶದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು.

ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜಲೀಕರಣ ಅಥವಾ ಅತಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವದಂತಹ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಎಳೆನೀರಿನ ದ್ರವಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜೀವ ಉಳಿಸಬಹುದೆಂದು ಡಾ. ಟಿ. ಪಿ. ಸುರೇಶ್ ಅವರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಕೆಲ ಪಶುವೈದ್ಯರು ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಒತ್ತುಕೊಡಲು ರಾಧಾ ಡಿ. ಕಾಳೆ, ಶ್ರೀಹರಿ ಮತ್ತು ಕುಬ್ಜ ಬಾನು ಅವರ ತಂಡವು ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದರು. ಡಾ. ಎ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಅವರು ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.

ಮಂಗಳೂರಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕರುಣಾಸಾಗರ್ ಅವರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದವು. ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ 'ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೆಲೋ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣಗೊಂಡರು. ಡಾ. ಕೆ. ಎಂ. ಶಂಕರ್ ಅವರು ಮೀನು ಸಾಕಣೆಯ ರೈತರು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವೈರಸ್ ಪತ್ತೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ 'ರ್ಯಾಪಿ ಡಾಟ್' ಎಂಬ ಕಿಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಹೀಗೆ ನಾಡಿನ ರೈತರ ಎಳೆಗೇಗಾಗಿ, ಬೆಳೆಗಳ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ನೌಕರರು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ತಜ್ಞ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪೀಳಿಗೆಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸೋಣ.

ಆಶಯ

ಕೃಷಿ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಹಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಾಧಕರ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ದಾಖಲಿಸಿ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ದಾಟಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

೧. ತೆನೆ ಮರೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ : ರಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ - ಇಂಡಾಫ್ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ : ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ, ರಮೇಶ್ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ.
೨. ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ: ೧೯೮೯. ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
೩. ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

ಫಸಲು : ಇಳುವರಿ

ಕೈಂಕರ್ಯ : ಸೇವೆ

ಪಚ್ಚೆ: ಹಸಿರು

ಗೀಳು : ಚಟ, ಖಿಯಾಲಿ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರದ ವೇಳೆ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ರಾಗಿ ಹಾಕಿ, ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಎಂದು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರೇನು?
೨. ಯೂಬ್ರೋ ಮತ್ತು ಐಬಿಬಿ -೮೩ ಎಂಬ ಕೋಳಿ ತಳಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೩. ಎರಡು ಬಾರಿ ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರೇನು?
೪. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರೇನು?
೫. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಕರ್ವಾಲೋ ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಲು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾದ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರೇನು?
೬. ಮೀನು ಸಾಕಣೆಯ ರೈತರು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವೈರಸ್ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಿಟ್ ಒಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಹೆಸರೇನು?

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

೧. ಕನ್ನಡ ಸಂವಹನದ ಲಘು ಪ್ರಹಸನ

ಬೋಧಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಘು ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾಲೀಮು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಭಿನಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

೨. ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರಂತೆ, ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಪದಗಳ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು.

೩. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರವಣಿಗೆ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಆಯಾಯ ಶಿಸ್ತುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪದವೀಧರರಾದ ನಂತರ ವೃತ್ತಿನಿರತರಾದಾಗ ಅವರವರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪತ್ರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವುದು.

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶ

(ಸೂಚನೆ: ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಆಯಾಯ ಶಿಸ್ತುಗಳಾದ ೧. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ೨. ಹೈನು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ೩. ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಗಳ ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಓದಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಓದಿಸಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಕೋರಿದೆ.)

1. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗಗಳ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶ

ಅಂಗರಚನಾ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಶ ಶಾಸ್ತ್ರ

Abduction : ದೂರಸರಿಕೆ

Angiology : ರಕ್ತನಾಳ ಶಾಸ್ತ್ರ

Arthrology : ಕೀಲುಶಾಸ್ತ್ರ

Aesthesiology : ಕರಣಶಾಸ್ತ್ರ

Ectoderm : ಬಾಹ್ಯಕೋಶಸ್ತರ

Embryology : ಭ್ರೂಣಶಾಸ್ತ್ರ

Histology : ಅಂಗಾಂಶಶಾಸ್ತ್ರ

Ligament : ಮೂಳೆ ನಾರು

Neurology : ನರಶಾಸ್ತ್ರ

Pancreas : ಮೇದೋಜ್ಜೀರಕ ಗ್ರಂಥಿ

Spinal cord: ಮೆದುಳುಬಳ್ಳಿ

Spleen: ಗುಲ್ಮ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ

Adaptation: ಹೊಂದಾಣಿಕೆ

Anemia: ರಕ್ತಹೀನತೆ

Blood Circulation : ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನೆ

Blood Transfusion : ರಕ್ತ ಪೂರಣೆ

Endocrine Glands : ನಿರ್ನಾಳ ಗ್ರಂಥಿಗಳು

Estrous Cycle: ಬೆದೆ ಚಕ್ರ / ಲೈಂಗಿಕ ಚಕ್ರ

Fatigue : ಆಯಾಸ

Gigantism : ದೈತ್ಯತೆ
Hemostasis : ರಕ್ತನಿಲುಗಡೆ, ರಕ್ತಸ್ತಂಭನ
Hibernation : ಚಳಿಗಾಲದ ಸುಪ್ತಾವಸ್ಥೆ
Insomnia : ನಿದ್ರಾಹೀನತೆ
Lordosis : ಗೂನುಬೆನ್ನು
Lymph: ದುಗ್ಧರಸ
Nerve Impulse : ನರ ಪ್ರಚೋದನೆ
Parturition : ಹೆರಿಗೆ
Placenta : ಮಾಸುಚೀಲ, ಸೆತ್ತೆ
Shivering : ನಡುಕ
Stimuli : ಪ್ರಚೋಧನೆಗಳು

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಜೀವರಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನ

Acidosis : ಆಮ್ಲತೆ
Alkali : ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ಲ
Biological value : ಜೈವಿಕ ಮೌಲ್ಯ
Biosynthesis : ಜೈವಿಕ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ
Biotechnology : ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
Carbohydrate : ಶರ್ಕರಪಿಷ್ಟ
Enzyme : ಕಿಣ್ವ
Fatty acids : ಕೊಬ್ಬು / ಮೇದಸ್ಸು ಆಮ್ಲಗಳು
Lipid : ಕೊಬ್ಬು ಪದಾರ್ಥ
Metabolism : ಚಯಾಪಚಯ
Protein : ಸಸಾರಜನಕ
Viscosity : ಜಿಗಟು, ಸ್ನಿಗ್ಧತೆ

ಜಾನುವಾರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

Bellowing : ಅರಚುವಿಕೆ
Calving interval : ಕರು ಹಾಕುವಿಕೆಯ ಮಧ್ಯ ಅಂತರ
Cannibalism : ಸ್ವಜಾತಿ ಭಕ್ಷಣೆ
Casting of animals : ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೆಡಹುವಿಕೆ
Castration : ವೃಷಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು
Draft cattle : ಭಾರ ಎಳೆಯುವ ಪ್ರಾಣಿ
Dry cow : ಹಾಲು ಕೊಡದ ಹಸು

Intermittent milking : ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆಯುವಿಕೆ
Lactation length : ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿಯ ಅವಧಿ
New born calves : ನವಜಾತ ಕರುಗಳು
Pasture : ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು
Quarantine : ದಿಗ್ಗಂಧನ
Restraining of animals : ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಿಗ್ರಹ
Silage : ರಸಮೇವು

ಕುಕ್ಕುಟ ವಿಜ್ಞಾನ

Broiler : ಮಾಂಸದ ಕೋಳಿ
Brooding : ಶಾಖ ನೀಡುವಿಕೆ
Cage system : ಪಂಜರ ಪದ್ಧತಿ
Coccidiosis: ರಕ್ತಬೇದಿ
Deep litter system : ದಪ್ಪ ಸತ್ತ ಪದ್ಧತಿ
Feeders : ಮೇವುಣಿಕೆಗಳು
Layer : ಮೊಟ್ಟೆ ಕೋಳಿ
Litter : ಗೊಬ್ಬರ
New castle disease : ಕೊಕ್ಕರೆ ರೋಗ
Waterers : ನೀರುಣಿಕೆಗಳು

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ

Anthrax : ನೆರಡಿ ರೋಗ
Black Quarter : ಚಪ್ಪೆ ರೋಗ
Blue Tongue : ನೀಲಿನಾಲಿಗೆ ರೋಗ
Brucellosis : ಕಂದು ರೋಗ
Foot and Mouth Disease: ಕಾಲು ಬಾಯಿ ರೋಗ
Haemorrhagic Septicaemia : ಗಲಲೆ ರೋಗ/ಗಂಟಲು ಬೇನೆ
Immunity : ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ
Rabies : ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗ
Rinder Pest : ದೊಡ್ಡ ರೋಗ / ಗೋಮಾರಿ ರೋಗ
Sheep Pox : ಕುರಿಸಿಡುಬು ರೋಗ
Tuberculosis : ಕ್ಷಯ ರೋಗ
Virulence : ವಿಷಪೂರಿತತೆ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ರೋಗಶಾಸ್ತ್ರ

- Abscess : ಬಾವು, ಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ
 Aetiology: ರೋಗ ಕಾರಣಗಳು
 Arthritis : ಸಂಧಿವಾತ
 Atrophy : ಕ್ಷೀಣತೆ
 Benign : ಹಾನಿಕಾರಕವಲ್ಲದ
 Biopsy : ಜೀವೋಂಡಿಗೆ
 Decomposition : ಕೊಳೆತುಹೋಗುವಿಕೆ
 Diagnosis : ರೋಗ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಿಕೆ
 Fatty Liver : ಕೊಬ್ಬಿನ ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗ
 Gangrene : ಕೊಳೆತ
 Histopathology : ಉತಕ ರೋಗಶಾಸ್ತ್ರ
 Inflammation : ಉರಿಯೂತ
 Leptospirosis: ಇಲಿ ಜ್ವರ
 Lumpy skin disease : ಚರ್ಮ ಗಂಟು ರೋಗ
 Malignant : ಮಾರಕ
 Pathogenesis : ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರೋಗ ಪಸರಿಸುವಿಕೆ
 Necropsy : ಮರಣೋತ್ತರ ಪರೀಕ್ಷೆ
 Necrosis : ಉತಕದ ಸಾವು, ಅಂಗಾಶದ ಸಾಯುವಿಕೆ
 Tumour : ಗೆಡ್ಡೆ, ಅರ್ಬುದ ರೋಗ

ಪ್ರಾಣಿ ಅನುವಂಶೀಯತೆ ಮತ್ತು ತಳಿಶಾಸ್ತ್ರ

- Acquired character : ಅರ್ಜಿತ ಗುಣ
 Alleles : ಯುಗ್ಮವಿಕಲ್ಪಿ, ಒಡರೂಪಿ, ಜೋಡಿ
 Breeding : ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನ, ತಳೀಕರಣ
 Chromatin : ವರ್ಣಗ್ರಾಹಿ
 Chromosomal aberration: ವರ್ಣತಂತುಗಳ ಅಪಸರಣ
 Chromosome : ವರ್ಣ ದಂಡ, ವರ್ಣತಂತು
 Close breeding : ನಿಕಟ ಒಳಸಂಕರಣ
 Correlation : ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಜೋಡಾವಣೆ
 Cross breeding : ಮಿಶ್ರತಳಿ ಸಂವರ್ಧನೆ
 Cross breed : ಮಿಶ್ರತಳಿ
 Cytogenetics : ಕೋಶ ಅನುವಂಶೀಯಶಾಸ್ತ್ರ
 Gene : ವಂಶವಾಹಿ

Genetic improvement : ಅನುವಂಶೀಯ ಸುಧಾರಣೆ
 Genetic information : ವಂಶವಾಹಿ ಮಾಹಿತಿ
 Genetic variability : ಅನುವಂಶೀಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ,

ಅನುವಂಶೀಯ ವ್ಯತ್ಯಯ, ವಂಶವಾಹಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

Geneticist : ಅನುವಂಶೀಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ
 Genetics : ಅನುವಂಶೀಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಅನುವಂಶಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ,
 Heredity character : ಅನುವಂಶಿಕ ಗುಣ
 Inbreeding : ಒಳಸಂಕರಣ, ಒಳತಳೀಕರಣ
 Mutation : ರೂಪಾಂತರ
 Out breeding : ಹೊರಸಂಕರಣ
 Pure breeding: ಶುದ್ಧತಳಿ ಅಭಿವರ್ಧನೆ, ಶುದ್ಧತಳಿ ಸಂವರ್ಧನೆ
 Random mating : ಅನಿಯತ ಸಂಭೋಗ
 Random selection : ಸಂತತಿ ಪರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಅನಿಯತ ಆಯ್ಕೆ
 Repeatability : ಪುನರಾವರ್ತನೆ
 Selection : ಆಯ್ಕೆ, ಆರಿಸುವಿಕೆ
 Selective breeding : ಆಯ್ದು ತಳಿಸಂವರ್ಧನೆ
 Sex chromosome : ಲಿಂಗ ವರ್ಣತಂತು
 Undesired character : ಅನಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಗುಣ

ಪ್ರಾಣಿ ಆಹಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ

Anaerobic fermentation : ಆಮ್ಲಜನಕರಹಿತ ಹುದುಗುವಿಕೆ
 Assimilation : ದೇಹಗತಗೊಳಿಕೆ
 Balanced feed / ration : ಸಮತೋಲನ ಆಹಾರ / ಸಮತೋಲಿತ ಮೇವು
 Bale : ಒಣಹುಲ್ಲು ಪಿಂಡಿ / ಕಟ್ಟು
 Basal diet : ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ
 Bloat : ಹೊಟ್ಟಿಯುಬ್ಬರ
 Catabolism : ಅಪಚಯ
 Cereal fodder : ಧಾನ್ಯದ ಮೇವು ಬೆಳೆ
 Colostrum : ಗಿಣ್ಣು ಹಾಲು, ಮೊದಲ ಹಾಲು
 Concentrate feed : ತಿಂಡಿ ಮಿಶ್ರಣ
 Crop residue : ಬೆಳೆ ಉಳಿಕೆ

Digestible energy : ಜೀರ್ಣಸಾಧ್ಯ ಆಹಾರ ಶಕ್ತಿ
 Feed analysis : ಆಹಾರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
 Feed conversion efficiency : ಮೇವು ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
 Feed ingredients : ಮೇವು ಘಟಕಾಂಶಗಳು
 Feeding schedule : ಮೇವುಣಿಕೆ ಅನುಸೂಚಿ
 Grazing : ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ
 Tree Fodder : ಮರ ಮೇವು
 Volatile fatty acid : ಆವಿಯಾಗುವ ಕೊಬ್ಬಿನ ಆಮ್ಲ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಔಷಧ ಮತ್ತು ವಿಷಶಾಸ್ತ್ರ

Anaesthesia : ಅರಿವಳಿಕೆ
 Analgesic : ನೋವು ನಿವಾರಕ
 Antidote: ವಿಷಹಾರಿ
 Antipyretic : ಜ್ವರನಿವಾರಕ
 Bioavailability : ಜೈವಿಕ ಲಭ್ಯತೆ
 Bolus : ಗುಳಿಗೆ
 Drug dose: ಔಷಧ ಪ್ರಮಾಣ
 Herbs : ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು
 Insecticides : ಕೀಟನಾಶಕಗಳು
 Lethal Dose : ಮಾರಕ ಪ್ರಮಾಣ
 Medicinal plants : ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು
 Posology : ಮದ್ದು ಪ್ರಮಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರ
 Rodenticides : ದಂಶಕನಾಶಕಗಳು
 Side effects : ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮಗಳು
 Toxicology : ವಿಷಶಾಸ್ತ್ರ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯ ರೋಗ ಅಧ್ಯಯನಶಾಸ್ತ್ರ

Biodiversity : ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ
 Bird flu : ಹಕ್ಕಿ ಜ್ವರ
 Disease transmission : ರೋಗ ಪ್ರಸಾರ
 Disease eradication : ರೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನೆ
 Environmental hygiene : ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ

Epidemic diseases : ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು
 Epidemiology: ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಶಾಸ್ತ್ರ
 Etiology: ರೋಗಕಾರಕ
 Food borne diseases: ಆಹಾರದಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು
 Food safety : ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ
 Hygiene: ನೈರ್ಮಲ್ಯ
 Meat borne diseases: ಮಾಂಸ ಜನ್ಯ ರೋಗಗಳು
 Zoonoses: ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ರೋಗಗಳು

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೋಪಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ

Anthelmintic : ಜಂತುನಾಶಕ ಔಷಧಿ
 Flat worm : ಚಪ್ಪಟೆ ಹುಳು
 Flea : ಚಿಗಟ
 Fly : ನೋಣ
 Lice : ಹೇನು
 Mite : ನುಸಿ
 Parasite : ಪರೋಪಜೀವಿ
 Protozoa : ಏಕಾಣು ಜೀವಿ
 Round worm : ದುಂಡು ಹುಳು
 Sand fly : ಮರಳು ನೋಣ
 Snail : ಬಸವನ ಹುಳು
 Stable fly : ಲಾಯದ ನೋಣ
 Tapeworm : ಲಾಡಿ ಹುಳು
 Tick : ಉಣ್ಣೆ
 Worm : ಜಂತು ಹುಳು

ಜಾನುವಾರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

Abattoir: ಕಸಾಯಿಖಾನೆ
 Canning : ಡಬ್ಬೀಕರಣ
 Casing : ಕರುಳಿನ ಕವಚ
 Chevon : ಮೇಕೆ ಮಾಂಸ
 Condemned Carcass : ಖಂಡಿಸಲಾದ ಮಾಂಸ/ ಖಂಡಿಸಲಾದ ಮೃತದೇಹ

Detained Meat : ತಡೆಯಿಡಿದಿರುವ ಮಾಂಸ
 Flaying : ಚರ್ಮ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ
 Functional foods : ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಆಹಾರಗಳು
 Hygienic meat : ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಾಂಸ
 Lairage : ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಠಡಿ
 Marbling : ಸ್ನಾಯುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಕೊಬ್ಬು
 Meat Processing : ಮಾಂಸ ಸಂಸ್ಕರಣೆ
 Singeing : ರೆಕ್ಕೆ / ಕೂದಲು ಸುಡುವುದು
 Slaughter house : ಕಸಾಯಿ ಖಾನೆ/ ವಧೆ ಕೊಠಡಿ
 Tanning : ಚರ್ಮ ತಯಾರಿಸುವುದು
 Value addition of Meat : ಮಾಂಸದ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣ

Adoption : ಅಳವಡಿಕೆ
 Attitude : ಮನೋಭಾವ
 Audio-Visual Aid : ಶ್ರಾವ್ಯ - ದೃಶ್ಯ ಸಾಧನ
 Communication : ಸಂವಹನ
 Community : ಸಮುದಾಯ
 Diffusion : ಪ್ರಸರಣ, ವಿಸರಣ
 Exotic breed: ವಿದೇಶಿ ತಳಿ
 Extension Education :ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣ
 Entrepreneurship : ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ
 Field Day : ಕ್ಷೇತ್ರೋತ್ಸವ
 Innovation : ಆವಿಷ್ಕಾರ
 Linkage : ಸಂಬಂಧ ಜೋಡಣೆ
 Motivation : ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರಚೋದನೆ
 Poster : ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರ
 Programme Planning : ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ
 Skill : ಕೌಶಲ್ಯ
 Sustainable livelihood : ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಂಕೀರ್ಣ

Abrasion : ಕೆರೆದ ಗಾಯ

Ache : ಶೂಲೆ, ಯಾತನೆ
Arthritis : ಸಂಧಿವಾತ
Eczema : ಇಸುಬು, ಕರಪಾಣಿ
Edema : ನೀರೂತ, ಉಬ್ಬರ
Enterotoxaemia : ಕರುಳ ಬೇನೆ
Meningitis : ಮೆದುಳು ರೋಗ
Mineral mixture : ಲವಣಾಂಶಗಳ ಮಿಶ್ರಣ
Palpation : ಸ್ಪರ್ಶ ಪರೀಕ್ಷೆ
Percussion : ಶಬ್ದ ತರಂಗದಿಂದ ರೋಗ ಪತ್ತೆ
Scabies : ಕಜ್ಜಿ ರೋಗ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಮತ್ತು ಕ್ಷ-ಕಿರಣ ವಿಜ್ಞಾನ

Abcess : ಕುರು, ಕೀವುಗಡ್ಡೆ
Anaesthesia: ಅರವಳಿಕೆ
Asepsis: ನಂಜಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ
Bandage : ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟು
Graft : ಕಸಿ
Hernia : ಅಂಡವಾಯು
Incision : ಛೇದನ
Laparoscopic surgery : ಉದರದರ್ಶಕ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ
Radiotherapy: «QgAt aQvÉi
Reconstructive surgery : ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಶಾಸ್ತ್ರ

Calculosis : ಕಲ್ಲುರೋಗ
Colic : ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು
Contagious : ಸೋಂಕುಕಾರಕ, ಅಂಟು ರೋಗ
Coryza : ನೆಗಡಿ, ಸೀತ, ಮೂಗುರಿತ
Dehydration : ನಿರ್ಜಲೀಕರಣ
Dysentery : ಆಮಶಂಕೆ
Febricant : ಜ್ವರಕಾರಿ
Gastro enteritis : ಜಠರ ಕರುಳುರಿತ
Hydronephrosis : ನೀರುಮೂತ್ರ ಪಿಂಡ

Incubation period : ರೋಗ ಪರಿಪಕ್ವಾವಸ್ಥೆ
Ischemia : ರಕ್ತತಡೆ
Lavage : ತೊಳೆಯುವಿಕೆ
Metastasis : ಅಂಗದಿಂದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ರೋಗವ್ಯಾಪನೆ
Nasal cataract : ಮೂಗಿನ ಉರಿಯೂತ
Navel ill : ಹೊಕ್ಕಳು ಬೇನೆ
Nephritis : ಮೂತ್ರ ಪಿಂಡದ ಉರಿಯೂತ
Oedema : ನೀರುಬ್ಬರ, ನೀರು ತುಂಬಿದ ಬಾವು
Otagia : ಕಿವಿನೋವು
Paraplegia : ಕೆಳಮೈ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು
Parches : ಮಚ್ಚೆಗಳು

ಪಶು ಸ್ತ್ರೀರೋಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಸೂತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ

Abortion : ಗರ್ಭಪಾತ
Anestrus : ಬೆದೆ ರಹಿತತೆ, ನಿರ್ಬೆದೆ
Dystocia : ಪ್ರಸವದ ತೊಂದರೆ
Conception : ಗರ್ಭಧರಿಸುವಿಕೆ
Fecundity : ಸಂತಾನೋತ್ಪಾದನ ಶಕ್ತಿ
Fertilisation: ಫಲೀಕರಣ
Frozen semen : ಘನೀಕೃತ ವೀರ್ಯ
Infertility : ಕುಗ್ಗಿದ ಫಲವತ್ತತೆ
Libido : ಕಾಮ
Mummification : ಪಿಂಡಬತ್ತಿಕೆ
Obstetrics : ಪ್ರಸವ ಶಾಸ್ತ್ರ
Pyometra : ಕೀವು ಗರ್ಭಕೋಶ
Repeat breeding : ಪುನರಾವರ್ತಿತ ವೀರ್ಯಧಾರಣೆ
Sexed Semen : ಲಿಂಗ ನಿರ್ಧಾರಿತ ವೀರ್ಯ
Sterility : ಬಂಜಿತನ

2. ಹೈನು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳ ಕನ್ನಡ ಪದಕೋಶ

ಹೈನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

Butter : ಬೆಣ್ಣೆ
Butter Milk : ಮಜ್ಜಿಗೆ

Cheese : ಗಿಣ್ಣು
Chilled Milk :ಶೀತಲೀಕರಿಸಿದ ಹಾಲು
Condensed Milk : ಸಾಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಹಾಲು
Cream : ಕೆನೆ
Cream Separator : ಕೆನೆ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ
Flavoured Milk : ಸುವಾಸಿತ ಹಾಲು
Fortification : ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದು
Full Cream Milk : ಕೆನೆ ಭರಿತ ಹಾಲು
Geriatric Food : ವಯೋವೃದ್ಧ ಆಹಾರ
Ghee : ತುಪ್ಪ
Homogenised Milk: ಏಕರೂಪದ ಹಾಲು
Pediatric food : ಮಕ್ಕಳ ಆಹಾರ
Ripening : ಮಾಗಿದ
Sensory evaluation : ಸಂವೇದನಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
Skimmed Milk : ಕೆನೆರಹಿತ ಹಾಲು
Sterilised Milk : ನಿರ್ಜೀವಿಕರಿಸಿದ ಹಾಲು

ಹೈನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಾಣುಶಾಸ್ತ್ರ

Bactericidal: ಅಣುಜೀವಿನಾಶಕ
Clean milk :ಶುದ್ಧ ಹಾಲು
Fermented Milk: ಹುದುಗಿಸಿದ ಹಾಲು
Food Poisoning: ಆಹಾರ ನಂಜು
Fungi: ಶಿಲೀಂಧ್ರ
Microbial Management: ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಜೀವಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ
Sanitizer:ನಿರ್ಮಲೀಕಾರಕ
Spoilage: ಹಳಸಿದ
Spore: ಬೀಜಕ
Sterilization :ನಿರ್ಜೀವಿಕರಣ
Symbiosis : ಸಹಜೀವನ
Toxin: ವಿಷ

ಹೈನು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ

Acidity:ಆಮ್ಲೀಯತೆ
Antioxidant : ಉತ್ಕರ್ಷಣ ನಿರೋಧಕ

Chemical analysis :ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
 Chemical compound :ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ
 Distillation: ಶುದ್ಧೀಕರಣ
 Hydrolysis : ಜಲವಿಚ್ಛೇದನೆ
 Neutralization: ತಟಸ್ಥೀಕರಣ
 Precursor : ಪೂರ್ವಗಾಮಿ
 Quality control :ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ
 Sedimentation : ತಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
 Solids-not-Fat : ಕೊಬ್ಬೇತರ ಘನ ಪದಾರ್ಥ
 Whey : ಹಾಲೊಡಕು

ಹೈನು ವಹಿವಾಟು ನಿರ್ವಹಣೆ

Barcode: ಪಟ್ಟಿಕೆ ಸಂಕೇತ
 Budget: ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ
 Capital: ಬಂಡವಾಳ
 Commercialization: ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ
 Consumerism: ಗ್ರಾಹಕೀಕರಣ
 Controller: ನಿಯಂತ್ರಕ
 Cost Accounting: ವೆಚ್ಚ, ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ
 Debit: ಖರ್ಚು ಹಾಕುವುದು/ದೇಣಿ
 Empathy: ಅನುಭೂತಿ
 Entrepreneur: ಉದ್ಯಮಿ
 Globalization: ಜಾಗತೀಕರಣ
 Innovation: ಅವಿಷ್ಕಾರ
 Interface: ಅಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನ
 Investment: ಬಂಡವಾಳ
 Joint ventures: ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮ
 Liberalization: ಉದಾರೀಕರಣ
 Sympathy: ಸಹಾನುಭೂತಿ
 World Trade Organization: ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ

ಹೈನು ಅಭಿಯಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ

Agglomeration : ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಿಕೆ
 Air compressor: ವಾಯು ಸಂಕೋಚಕ

Air conditioning : ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಣ
 Annealing : ಹದಗೊಳಿಸುವಿಕೆ
 Bactofugation : ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು
 Boiler: ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ
 Chilling: ಶೈತ್ಯೀಕರಣ
 Compressor: ಸಂಕೋಚಕ
 Condensation: ಘನೀಕರಣ
 Cream separator: ಕೆನೆ ವಿಭಜಕ
 Crystallization : ಸ್ವಟಿಕೀಕರಣ
 Effluent treatment plant: ಹೊರಸೂಸುವ ಸಂಸ್ಕರಣ ಘಟಕ
 Homogenization: ಏಕರೂಪೀಕರಣ
 Hydrometer : ದ್ರವಮಾಪಕ
 Milk pipeline: ಹಾಲಿನ ನಾಳ ಮಾರ್ಗ
 Storage tank: ಶೇಖರಣಾ ಘಟಕ
 Stratification : ಶ್ರೇಣೀಕರಣ
 Tagometer : ವೇಗಮಾಪಕ

3. ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶ

ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ

Amphibians : ಉಭಯವಾಸಿ / ದ್ವಿಚರಗಳು
 Arthropoda : ಸಂದಿಪದಿ
 Barbel : ದಾಡಿ / ಮೀಸೆ
 Cephalopod : ಶಿರಪದಿ
 Cephalothorax : ಶಿರೋವಕ್ಷ
 Clam : ಮರುವಾಯಿ
 Crustacean : ವಲ್ಕವಂತ
 Fins : ಈಜುರೆಕ್ಕೆಗಳು
 Gills : ಕಿವಿರುಗಳು
 Molluscs : ಮೃದ್ವಂಗಿಗಳು
 Poikilothermic : ಶೀತರಕ್ತ ಜೀವಿ
 Scales : ಹುರುಪೆಗಳು
 Shrimp / Prawn : ಸೀಗಡಿ

ಮೀನು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

- Brine : ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ದ್ರಾವಣ
 Canning : ಡಬ್ಬೀಕರಣ
 Cleaning : ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದು
 Cod liver Oil: ಕಾಡ್ ಲಿವರ್ ಎಣ್ಣೆ
 Connective tissue: ಬಂಧಕ ಸ್ನಾಯು
 Dry Fish : ಒಣ ಮೀನು
 Elasticity : ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ
 Enzyme : ಕಿಣ್ವಗಳು
 Fermented Fish : ಹದಗೊಳಿಸಿದ ಮೀನು
 Fish Air Bladder : ಮೀನಿನ ಗಾಳಿಚೀಲ
 Fish Body Oil : ಮೀನಿನ ದೇಹದ ಎಣ್ಣೆ
 Fish Fillet : ಮೀನಿನ ಮಾಂಸದ ಹೋಳು
 Fish Flat Form : ಎತ್ತರದ ಜಗಲಿ
 Fish glue : ಮೀನಿನ ಅಂಟು
 Fish Manure : ಮೀನು ಗೊಬ್ಬರ
 Fish maws : ಒಣಗಿಸಿದ ಮೀನಿನ ಗಾಳಿ ಚೀಲ
 Fish Meal : ಮೀನಿನ ಹಿಂಡಿ
 Fish Paste : ಮೀನಿನ ಕಣಕ
 Fish Pickle : ಮೀನಿನ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ
 Fish Processing: ಮೀನು ಸಂಸ್ಕರಣೆ
 Fish Products : ಮೀನಿನ ಖಾದ್ಯಗಳು
 Fish Protein Concentrate : ಮೀನಿನ ಹುಡಿ
 Fish Scale : ಮೀನಿನ ಹುರುಪೆ
 Fish silage : ದ್ರವೀಕರಿಸಿದ ಮೀನು
 Fish Spoilage : ಮೀನು ಕೆಡುವಿಕೆ
 Fish Steak : ಮೀನಿನ ಅಡ್ಡಕೊಯ್ದು ತುಂಡುಗಳು
 Fish Waste : ಮೀನಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ
 Freezing : ಶೀತಘನೀಕರಣ
 Landing Center : ಇಳಿದಾಣ
 Marination : ಹುಳಿಗೊಳಿಸಿ ಹದಗೊಳಿಸುವುದು
 Omega 3 fatty acids : ಒಮೆಗಾ-3 ಮೇದೋ ಆಮ್ಲಗಳು
 Pearl Essence : ಮುತ್ತುಕಣಕ

Sea foods : ಸಾಗರೋತ್ಪನ್ನಗಳು
Shark fins : ಶಾರ್ಕ್ ಮೀನಿನ ಈಜು ರೆಕ್ಕೆಗಳು
Shrimp Pickle : ಸೀಗಡಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ
Smoked Fish : ಹೊಗೆ ಹಿಡಿಸಿದ ಮೀನು
Tunnel Freezer : ಬೀಸುಗಾಳಿ ಶೀತಘನೀಕರಣ

ಜಲಕೃಷಿ

Indian Major Carps : ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖಗೆಂಡೆ ಮೀನುಗಳು
Algae : ಪಾಚಿ
Aquaculture : ಜಲಕೃಷಿ
Aquatic insect : ಜಲ ಕೀಟ
Bivalve Culture : ಮೃದ್ವಂಗಿಗಳ ಕೃಷಿ
Breeding : ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ
Cage Culture : ಪಂಜರ ಕೃಷಿ
Chromatin : ವರ್ಣಗ್ರಾಹಿ
Chromosome : ವರ್ಣತಂತು
Ciliates : ಲೋಮಾಂಗಿಗಳು
Crustaceans : ವಲ್ಕವಂತ ಜೀವಿಗಳು
Fingerling : ಬೆರಳುದ್ದ ಗಾತ್ರದ ಮೀನುಮರಿ
Fungal Disease : ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳು
Gene : ಅನುವಂಶಿಕ ಧಾತು
Gill Rot Disease : ಕಿವಿರು ಕೊಳೆತ ರೋಗ
Granules : ಹರಳುಗಳು
Hatchery : ಮರಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ
Inland Fisheries : ಒಳನಾಡು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ
Integrated Aquaculture : ಸಮಗ್ರ ಜಲಕೃಷಿ
Lernea : ಕೊಕ್ಕೆ ಹುಳು
Local Cell Necrosis : ಸ್ಥಾನೀಯ ಕೋಶಿಕಾ ಕೊರತೆ
Mariculture : ಸಾಗರ ಕೃಷಿ
Maturity : ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ
Parasite : ಪರೋಪಜೀವಿ
Re-circulatory Aquaculture System : ಮರು ಜಲ ಪರಿಚಲನಾ ಘಟಕ

Red Mouth Disease : ಕೆಂಪು ಮೂತಿರೋಗ
Reservoir : ಜಲಾಶಯ
Seaweed Culture : ಸಾಗರ ಕಳೆ ಕೃಷಿ
Site selection : ಸ್ಥಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ
Tape worm : ಲಾಡಿ ಹುಳು
Water Spread Area : ಜಲ ವಿಸ್ತಾರ

ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

Aeration : ವಾಯು ಸಂಯೋಜನೆ
Brine tank : ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿ
Cold storage : ಶೀತಗಾರ
Compressor : ಸಂಪೀಡಕ
Condenser : ಅನಿಲವನ್ನು ದ್ರವವಾಗಿಸುವ ಸಾಧಕ
Evaporator : ದ್ರವವನ್ನು ಅನಿಲವಾಗಿಸುವ ಸಾಧಕ
Fish Farm : ಮೀನು ಸಾಕಾಣಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ
Fishing Craft : ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ದೋಣಿ
Fishing Gear : ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಲೆ
Gill net : ಕಿವಿರು ಬಲೆ
Hook and Line: ಕೊಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಲುಬಲೆ
Ice plant : ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಘಟಕ
Layout planning : ಬಡಾವಣೆಯ ರೂಪುರೇಷೆ ಯೋಜನೆ
Life buoy : ಜೀವರಕ್ಷಕ ಕವಚ
Mechanized boats : ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ದೋಣಿಗಳು
Shore seine : ತೀರ ಬಲೆ
Traditional boats : ನಾಡ ದೋಣಿಗಳು

ಜಲ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ

Aquatic Environment Management : ಜಲ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆ
Ballast waters : ಬಂದರಿನಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನಿಂದ ಚೆಲ್ಲುವ ನೀರು
Biodiversity : ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ
Coastal zone : ಕರಾವಳಿ ವಲಯ
Crabs : ಏಡಿಗಳು
Dead Sea : ಸತ್ತ ಸಮುದ್ರ

Horse Shoe crab : ಕುದುರೆ ಬೂಟಿನ ಏಡಿಗಳು
 Indian Ocean : ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ
 Indicator species : ಸೂಚಕ ಜಾತಿಗಳು
 Island : ದ್ವೀಪ
 Ocean currents : ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು
 Ocean Tides : ಸಾಗರ ನೀರಿನ ಏರಿಳಿತಗಳು
 Oceans : ಸಾಗರಗಳು
 Otter : ನೀರುನಾಯಿಗಳು
 Phytoplankton : ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಸ್ಯಗಳು
 Pollution : ಮಾಲಿನ್ಯ
 Sea snake : ಸಮುದ್ರ ಹಾವು
 Seven seas : ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರಗಳು
 Tar balls : ಎಣ್ಣೆ ಗುಳಿಗೆಗಳು
 Upwelling : ಉಬ್ಬರವಿಳಿತ
 Whales : ತಿಮಿಂಗಲಗಳು
 Zooplankton : ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಜಲ ಪ್ರಾಣಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

Black Gill Disease : ಕಪ್ಪು ಕಿವಿರಿನ ರೋಗ
 Ciliates : ಲೋಮಾಂಗಿಗಳು
 Cotton wool disease : ಹತ್ತಿ ಉಣ್ಣೆ ರೋಗ
 Disease Development : ರೋಗ ವೃದ್ಧಿ
 Dropsy : ಜಲೋದರ ರೋಗ
 Epizootic Ulcerative Syndrome : ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಹುಣ್ಣುಕಾರಕ ರೋಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
 Furunculosis : ಗುಳ್ಳೆರೋಗ
 Gas Bubble Disease : ನೀರುಗುಳ್ಳೆ ರೋಗ
 Gillrot : ಕಿವಿರುಕೊಳೆತ
 Granuloma : ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಹರಳು
 Histology : ಅಂಗಾಂಶ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನ
 Immunology : ರೋಗನಿರೋಧಕಶಾಸ್ತ್ರ
 Loose Shell Disease : ಮೃದು ಕವಚ ರೋಗ
 Muscle Necrosis Disease : ಮಾಂಸ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

Nodules : ಗಂಟುಗಳು

Pseudomonas ulcer : ಸುಡೋಮಾನಸ್ ಹುಣ್ಣಿನ ರೋಗ

Poisonous Algae : ವಿಷಕಾರಕ ಪಾಚಿ

Probiotics : ಸಹಜೈವಿಕಗಳು

Red Mouth Disease : ಕೆಂಪುಮೂತಿ ರೋಗ

Ulcer : ಹುಣ್ಣುರೋಗ

Whirling disease : ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತುವ ರೋಗ

White Spot syndrome : ಬಿಳಿಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ

**ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆ
ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ**

Bankruptcy : ದಿವಾಳಿತನ

Economic crisis : ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು

Economic development : ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ

Economic downturn : ಆರ್ಥಿಕ ಕುಸಿತ

Economic recession : ಆರ್ಥಿಕ ಕುಸಿತ

Fiscal : ಹಣಕಾಸಿನ

Inflation : ಹಣದುಬ್ಬರ

Marginal Utility : ಸೀಮಂತಾತುಷ್ಟಿಗುಣ

Monopoly : ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯತ್ವ

Opportunity cost : ಅವಕಾಶವೆಚ್ಚ

ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ

Analysis of Variance : ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

Applied Statistics : ಅನ್ವಯಿಕ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ

Descriptive Statistics : ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ

Frequency Distribution : ಆವರ್ತನ ವಿತರಣೆ

Interval Estimation : ಮಧ್ಯಂತರ ಅಂದಾಜು

Probability Distribution : ಸಂಭವನೀಯತೆ ವಿತರಣೆ

Regression : ಸಮಾಶ್ರಯಣ

Standard Deviation : ಪ್ರಮಾಣಿತ ವಿಚಲನ

ವಿಸ್ತರಣೆ

- Appraisal : ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
 Brochure : ಕೈಪಿಡಿ
 Diffusion : ಪ್ರಸಾರಣ
 Disseminated : ಪ್ರಸಾರ
 Empowerment : ಸಬಲೀಕರಣ
 Extension : ವಿಸ್ತರಣೆ
 Hardware : ಯಂತ್ರಾಂಶ
 Leaflet : ಕರಪತ್ರ
 Mission : ಗುರಿ
 Multimedia : ಬಹುಮಾಧ್ಯಮ
 Non – Formal Education : ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ
 Oriented : ಆಧಾರಿತ
 Social barrier : ಸಾಮಾಜಿಕ ತಡೆ
 Software : ತಂತ್ರಾಂಶ
 Sustainable : ಸುಸ್ಥಿರ
 Symposium : ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು

೧. ಸಿ. ಕೆ. ಕುಮುದಿನಿ ಮತ್ತು ಉಷಾಕಿರಣ್. ೨೦೦೨. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಕೋಶ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೪
೨. ಡಾ. ವಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಮೂರ್ತಿ. ೨೦೧೩. ಪಶುವಿಜ್ಞಾನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶ. ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ.
೩. ಡಾ. ಕೆ. ಎನ್. ಪ್ರಭುದೇವ, ಡಾ. ಎನ್. ಚೇತನ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಎಸ್. ಎಮ್. ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್. ೨೦೧೭. ಮತ್ಸ್ಯವಿಜ್ಞಾನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶ. ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ.
೪. ಡಾ. ಜೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ. ೨೦೦೪. ಜೀವತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅರ್ಥವಿವರಣಾ ಕೋಶ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೪